

Strategia

Analiza sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego w 2010 roku

www.wrota.warmia.mazury.pl

SPIS TREŚCI

1. WOJEWÓDZTWO WARMIŃSKO-MAZURSKIE NA TLE POLSKI WSCHODNIEJ, KRAJU I UNII EUROPEJSKIEJ	1
2. GOSPODARKA I INNOWACYJNOŚĆ	5
2.1. Produkt krajowy brutto	5
2.2. Struktura gospodarki	9
2.2.1. Struktura wartości dodanej	9
2.2.2. Przemysł i budownictwo	10
2.3. Podmioty gospodarcze	15
2.4. Inwestycje	17
3. SPOŁECZEŃSTWO	22
3.1. Demografia	22
3.2. Migracje ludności	25
3.3. Edukacja	27
3.3.1. Szkolnictwo podstawowe, gimnazjalne i ogólnokształcące	27
3.3.2. Szkolnictwo wyższe	30
3.4. Rynek pracy	30
3.5. Zamożność społeczeństwa	37
4. INFRASTRUKTURA	39
4.1. Transport	39
4.1.1. Transport drogowy	39
4.1.2. Transport kolejowy	41
4.2. Infrastruktura techniczna i komunalna	41
4.3. Dostęp do usług publicznych	45
5. PRZESTRZEŃ, OBSZARY WIEJSKIE, ROLNICTWO I OCHRONA ŚRODOWISKA	46
5.1. Przestrzeń	46
5.2. Obszary wiejskie i rolnictwo	47
5.3. Ochrona środowiska	49
6. TURYSTYKA	53
6.1. Baza noclegowa	53
6.2. Turyści odwiedzający region	54
7. BUDŻETY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	56
7.1. Budżety JST ogółem	56
7.2. Budżety gmin	57
7.3. Budżety powiatów ziemskich	60
7.4. Budżety powiatów grodzkich	62
7.5. Budżet województwa	63
8. WSKAŹNIKI KONTEKSTOWE – PROFIL WOJEWÓDZTWA W KONTEKŚCIE ZRÓŻNICOWAŃ REGIONALNYCH	67
SPIS MAP, TABEL I WYKRESÓW	99
WYKAZ ŹRÓDEŁ WYKORZYSTANYCH DO OPRACOWANIA ANALIZY	102

1. WOJEWÓDZTWO WARMIŃSKO-MAZURSKIE NA TLE POLSKI WSCHODNIEJ, KRAJU I UNII EUROPEJSKIEJ

Według nomenklatury jednostek terytorialnych dla celów statystycznych, województwo warmińsko-mazurskie wchodzi w skład Regionu Północnego (jednego z 6 dużych regionów w Polsce – NTS 1), obejmującego ponadto swym zasięgiem województwa pomorskie i kujawsko-pomorskie. Warmia i Mazury zajmują 40,0% powierzchni Regionu Północnego i liczą 24,9% jego ludności. Są też jednym z 16 województw samorządowych (NTS 2) utworzonych w 1999 r., po reformie administracji publicznej. W strukturze wewnętrznej w województwie wyodrębnione są 3 podregiony (NTS 3): elbląski (31,0% powierzchni, 37,1% ludności województwa), olsztyński (odpowiednio 42,7% i 43,0%) oraz ełcki (26,3% i 19,9%). Na obszarze województwa funkcjonuje 19 powiatów ziemskich i 2 powiaty grodzkie (NTS 4). W granicach województwa znajduje się 116 gmin, w tym 16 miejskich, 33 miejsko-wiejskie i 67 wiejskich (NTS 5). W regionie jest też 49 miast, 3 922 miejscowości wiejskie oraz 2 251 sołectw.

Mapa 1.

Podział administracyjny województwa warmińsko-mazurskiego (stan na 1.01.2011 r.)

Źródło: WW-M PPG 2011

Województwo warmińsko-mazurskie przynależy do grupy 5 województw tzw. Polski Wschodniej (warmińsko-mazurskie, lubelskie, podkarpackie, podlaskie i świętokrzyskie). Diagnoza społeczno-gospodarcza tych 5 województw wskazuje na utrzymywanie się szeregu niekorzystnych wskaźników makroekonomicznych w kontekście średnich dla kraju i Unii Europejskiej. Znaczący dystans do pozostałych regionów kraju i UE notowany jest od początku funkcjonowania województw samorządowych. Podstawowe dane statystyczne dla województw Polski Wschodniej na koniec 2010 r. kształtowały się następująco:

- Obszar zajmował 99,0 tys. km², co stanowiło 31,7% powierzchni kraju. Największe w tej grupie było województwo lubelskie – 8,0% (3. lokata w kraju) i warmińsko-mazurskie – 7,7% (4. lokata), a najmniejsze świętokrzyskie – 3,7% (15. lokata).
- Obszar zamieszkiwało ponad 8,1 mln ludności, co stanowiło 21,3% ogółu mieszkańców Polski, w tym najwięcej w lubelskim – 5,6% (8. lokata w kraju), najmniej w podlaskim – 3,1% (14. lokata). Warmińsko-mazurskie zamieszkiwało 3,7% ludności kraju (12. lokata).

- Liczba pracujących wg faktycznego miejsca pracy wyniosła 2,9 mln osób, co stanowiło 20,7% ogółu pracujących w kraju, w tym w warmińsko-mazurskim 3,1%. Wskaźnik pracujących na 1 000 ludności wyniósł 351 osób, w tym w warmińsko-mazurskim 297 osób (16. lokata, kraj 361 osób). Najlepsze pod tym względem województwo podkarpackie zajęło 4. lokatę w kraju ze wskaźnikiem 372 osób.
- Udział województw Polski Wschodniej w krajowym wolumenie produktu krajowego brutto w 2009 r. był nadal niski, wahał się w granicach od 2,3% w podlaskim do 3,8% w lubelskim i podkarpackim, a w warmińsko-mazurskim wyniósł 2,8%. Łącznie na przedmiotową grupę województw przypadało tylko 15,2% PKB, podczas gdy 5 najlepszych województw w kraju (mazowieckie, śląskie, wielkopolskie, dolnośląskie i małopolskie) wytworzyło 60,0% krajowego PKB. Potwierdza to wciąż duże dysproporcje między województwami Polski Wschodniej a województwami Polski centralnej i południowej. PKB per capita kształtował się w przedziale od 23,7 tys. zł w lubelskim (16. lokata w kraju) do 27,3 tys. zł w świętokrzyskim (najkorzystniejsza wśród województw Polski Wschodniej, 12. lokata). Warmińsko-mazurskie uzyskało 26,0 tys. zł i 13. lokatę, przy średniej w kraju 35,2 tys. zł. Podkreślenia jednak wymaga fakt, że w 2009 r. wszystkie województwa Polski Wschodniej przekroczyły próg 40% średniego unijnego poziomu PKB per capita mierzonego parytetem siły nabywczej: świętokrzyskie – 47%, podlaskie i warmińsko-mazurskie – po 45%, podkarpackie – 42% i lubelskie – 41%, podczas gdy średni wskaźnik krajowy był nadal na zdecydowanie wyższym poziomie – stanowił 61% średniej unijnej. Ciekawym pozostaje fakt, że mazowieckie bardzo poprawiło swą pozycję względem UE, osiągając aż 97% średniego unijnego PKB per capita wg parytetu siły nabywczej.
- Stopa bezrobocia wg BAEL kształtowała się w granicach od 9,7% w warmińsko-mazurskim (8. lokata) do 12,0% w świętokrzyskim (15. lokata), przy średniej dla kraju 9,6% (UE27 – 9,6%). Stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła od 13,1% w lubelskim (8. lokata) do 20,0% w warmińsko-mazurskim (16. lokata), wobec średniej dla kraju 12,4%.
- Gęstość sieci drogowej wahała się w przedziale od 52,3 km/100 km² w warmińsko-mazurskim (16. lokata) do 111,6 km/100 km² w świętokrzyskim (3. lokata), przy średniej w kraju 87,6 km/100 km².
- Udział gospodarstw domowych wyposażonych w komputer z dostępem do Internetu w ogóle gospodarstw domowych kształtował się od 50,6% w lubelskim (16. lokata) do 59,5% w podkarpackim (6. lokata), a w warmińsko-mazurskim wyniósł 55,8% (12. lokata), wobec średniej w kraju 59,6%.
- Liczba korzystających z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania Polski Wschodniej wyniosła 3,1 mln osób, co stanowiło 15,3% ogółu korzystających z noclegów w Polsce, w tym najwięcej w warmińsko-mazurskim – 898,8 tys. (9. lokata). Wśród województw Polski Wschodniej najwięcej obiektów turystycznych (387) było również w warmińsko-mazurskim (8. lokata w kraju), najmniej zaś w świętokrzyskim (162, 15. lokata).
- Poziom nasycenia podmiotami gospodarki narodowej na 10 tys. ludności wahał się od 726 podmiotów w podkarpackim (16. lokata) do 859 podmiotów w świętokrzyskim (12. lokata). W warmińsko-mazurskim były to 834 podmioty (13. lokata), przy średniej w kraju 1 024 podmioty.
- Poziom inwestowania mierzony wielkością nakładów inwestycyjnych per capita kształtował się w przedziale od 3,85 tys. zł w lubelskim (16. lokata) do 5,32 tys. zł w świętokrzyskim (8. lokata). W warmińsko-mazurskim było to 4,59 zł (13. lokata), przy średniej w kraju 5,69 tys. zł.
- Poziom nakładów na działalność badawczo-rozwojową w relacji do PKB (w cenach bieżących) w 2009 r. kształtował się od 0,21% w podlaskim (15. lokata) do 0,58% w lubelskim (5. lokata). W warmińsko-mazurskim było to 0,31% (12. lokata), przy średniej w kraju 0,68%.
- Udział powierzchni prawnie chronionej o szczególnych walorach przyrodniczych w powierzchni ogólnej Polski Wschodniej wyniósł 39,3%, a w poszczególnych województwach wahał się od 22,7% w lubelskim (12. lokata) do 64,5% w świętokrzyskim (1. lokata). W warmińsko-mazurskim było to 46,6% (3. lokata), przy średniej w kraju 32,4%.
- Udział ludności korzystającej z komunalnych oczyszczalni ścieków w ogólnej liczbie ludności wahał się od 49,5% w świętokrzyskim (16. lokata) do 72,1% w warmińsko-mazurskim (4. lokata), przy średniej dla kraju 65,2%.

Powyższe wskaźniki, choć wskazują na pewne pozytywne cechy Warmii i Mazur, wciąż plasują je, wraz z pozostałymi województwami Polski Wschodniej, na końcowych lokatach, zarówno w kraju, jak i pośród regionów UE.

Województwa słabsze pod względem rozwoju ekonomicznego i społecznego, do których wciąż zalicza się nasz region, w odniesieniu do szeregu wskaźników dotychczas nie były w stanie osiągnąć poziomu krajowego. Istotną sprawą jest więc zmniejszanie istniejącego dystansu i dysproporcji rozwojowych. Szczegółowe analizy sytuacji społeczno-ekonomicznej nadal potwierdzają, że na wysokie wartości wskaźników uzyskiwanych w skali kraju często w decydujący sposób wpływają wyniki 4-5 województw najsilniejszych ekonomicznie.

W celu kompleksowej analizy różnicowań regionalnych, niniejszy dokument zawiera listę wskaźników kontekstowych określających profil województwa z uwzględnieniem porównań na dwóch zasadniczych poziomach, tj.:

- w odniesieniu do średniego poziomu krajowego oraz do województw o skrajnych wartościach wskaźników, co odpowiada różnicowaniom wojewódzkim w skali kraju,
- w odniesieniu do powiatów o maksymalnym i minimalnym poziomie wskaźników, co odpowiada różnicowaniom wewnątrzregionalnym w obrębie województwa.

Dla oceny zmian w różnicowaniach wojewódzkich podano również zmiany lokat województwa w kraju. Zgodnie z wcześniej wypracowaną metodologią, wskaźniki kontekstowe podano według stanu na koniec 2010 r., dokonując porównań do roku poprzedniego, tj. 2009 r. i do 1999 r. – roku utworzenia samorządów województw.¹

Ocena sytuacji społeczno-gospodarczej kraju i województw wynikająca ze statystyki publicznej wskazuje, że generalnie 2010 r. zamknięto niezbyt korzystnymi wynikami. Oznaki pogorszenia kondycji gospodarki wciąż wywoływane były recesją w gospodarce światowej. Rok 2010 przyniósł, zgodnie z przewidywaniami:

- szybsze tempo wzrostu gospodarczego niż w latach 2007-2008, ale niższe niż w 2009 r., przy wyższej aktywności gospodarki Polski niż większości krajów UE27. Polska wciąż była jednym z najszybciej rozwijających się krajów Unii Europejskiej:
 - tempo wzrostu PKB liczone w cenach stałych w 2009 r. w odniesieniu do roku poprzedniego wyniosło +1,6% i było znacznie wyższe niż średnia w krajach UE27 (-4,3%), a w warmińsko-mazurskim wyniosło ono +2,1%,
 - odnotowano dalsze zmniejszenie dystansu dzielącego Polskę od średniej unijnej w poziomie PKB per capita. Poziom PKB per capita mierzony parytetem siły nabywczej wzrósł w skali kraju z 47% średniej unijnej w 2001 r. do 61% w 2009 r., a w warmińsko-mazurskim – z 36% do 45%,
- wzrost aktywności przedsiębiorstw przemysłowych. Produkcja sprzedana przemysłu ogółem w cenach stałych w kraju wzrosła o 9,0% (podczas gdy w 2009 r. nastąpił spadek o 4,5%), a w warmińsko-mazurskim wzrosła o 13,4% (w 2009 r. zanotowano spadek o 2,0%),
- osłabienie tempa działalności inwestycyjnej. Poziom nakładów inwestycyjnych ogółem w kraju w odniesieniu do roku poprzedniego zmniejszył się o 0,6%, a w warmińsko-mazurskim zwiększył się o 11,9% (w 2009 r. było to odpowiednio +0,6% i -0,9%),
- wzrost liczby pracujących i stopy bezrobocia:
 - liczba pracujących (wg faktycznego miejsca pracy) w skali kraju wzrosła w porównaniu do roku poprzedniego o 2,4%, wobec spadku o 1,9% w 2009 r. i wzrostu o 1,9% w 2008 r., a w warmińsko-mazurskim było to odpowiednio +2,7%, -3,4% i +1,0%,
 - stopa bezrobocia wg BAEL wynosząca 9,7% uplasowała warmińsko-mazurskie na 7. lokacie w kraju (kraj – 9,6%) i wzrosła o 1,2 punktu procentowego (kraj +1,4 punktu) w stosunku do roku poprzedniego,
 - stopa bezrobocia rejestrowanego w kraju wzrosła do 12,4%, tj. o 0,3 punktu procentowego wobec roku poprzedniego (w 2009 r. wzrosła o 2,6 punktu do 12,1%). W warmińsko-mazurskim zanotowano nadal najwyższy jej poziom – 20,0%, co oznacza spadek o 0,7 punktu wobec roku poprzedniego (w 2009 r. wzrost o 3,9 punktu do 20,7%).

¹ Patrz rozdział 8: Wskaźniki kontekstowe – profil województwa w kontekście różnicowań regionalnych.

Warmię i Mazury na koniec 2010 r. zamieszkiwało 1,43 mln osób, co stanowiło 3,7% ludności kraju i 0,3% ludności UE. Udział w powierzchni kraju wyniósł 7,7%, zaś w Unii Europejskiej – 0,5%. Gęstość zaludnienia wynosząca 59 osób/km² była najniższą w kraju i jedną z najniższych wśród regionów Unii (117 osób/km²). Wskaźniki zatrudnienia i stopa bezrobocia, zarówno na tle średnich krajowych, jak i regionów Unii Europejskiej, są wciąż niekorzystne. Poziom PKB per capita województwa, stanowiący tylko 45% poziomu UE27, po raz kolejny już przekroczył nieosiągalny przed 2008 r. dla województw Polski Wschodniej próg 40%. Struktura produkcji dodanej nadal wskazywało na niższy udział usług niż w kraju i Unii Europejskiej. Wybrane wskaźniki charakteryzujące województwo na tle kraju i UE przedstawiono w poniższym zestawieniu.

Tabela 1.

Warmińsko-mazurskie na tle kraju i Unii Europejskiej w 2010 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Jednostki miary	Warmińsko - Mazurskie	Polska	UE-27
1.	Powierzchnia	tys. km ²	24,2	312,7	4 403,4
2.	Ludność	mln osób	1,4	38,2	502,5
3.	Gęstość zaludnienia na 1 km ² powierzchni	osoba	59	122	117
4.	Kobiety na 100 mężczyzn	osoba	105	107	105
5.	Przeciętne trwanie życia:				
	mężczyźni	lata	71,3	72,1	75,7 ^a
	kobiety		80,4	80,6	81,7 ^a
6.	Przyrost naturalny na 1 000 ludności	‰	2,0	0,9	1,0
7.	Liczba studentów na 10 tys. mieszkańców	osoba	350	476	377 ^b
8.	Pracujący wg BAEL (dotyczy ludności w wieku 15-64 lata) wg rodzajów działalności:				
	rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo, rybactwo	%	12,2	12,7 ^d	5,4 ^d
	przemysł i budownictwo		38,0	30,0 ^d	23,3 ^d
	usługi		56,6	57,3 ^d	71,4 ^d
9.	Wskaźnik zatrudnienia wg BAEL (lata 15-64)	%	56,1	64,6	68,6
10.	Stopa bezrobocia wg BAEL	%	8,5	9,6	9,6
	w tym kobiety		10,6	10,0	9,6
11.	Produkt Krajowy Brutto per capita wg PPS ^b		10 500	14 300	23 500
	UE 27 =100	%	45 ^b	61 ^b	100
12.	Udział w wartości dodanej brutto ^b (wg PKD 2007):				
	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo	%	7,2	3,6	1,7 ^d
	przemysł i budownictwo		32,8	32,4	31,7 ^d
	usługi		60,0	64,0	73,6 ^{d,e}
13.	Nakłady na B+R w relacji do PKB ^b	%	0,31	0,68	2,01
14.	Ofiary śmiertelne w wypadkach drogowych na 100 tys. mieszkańców	osoby	11,8	10,2	7,8 ^a
15.	Gospodarstwa domowe wyposażone w komputer osobisty z dostępem do Internetu	%	56	60	70 ^f

a – 2008 r.

b – 2009 r.

c – łącznie z cudzoziemcami

d – wg PKD 2004

e – obejmują pozostałe rodzaje działalności

f – gospodarstwa domowe z co najmniej 1 osobą w wieku 16-74 lat

Źródło: RS RP 2000-2011, RSW 2000-2011, Polska w Unii Europejskiej 2011, Polska w liczbach 2011, Polska Raport Strategiczny 2009 Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia, Eurostat

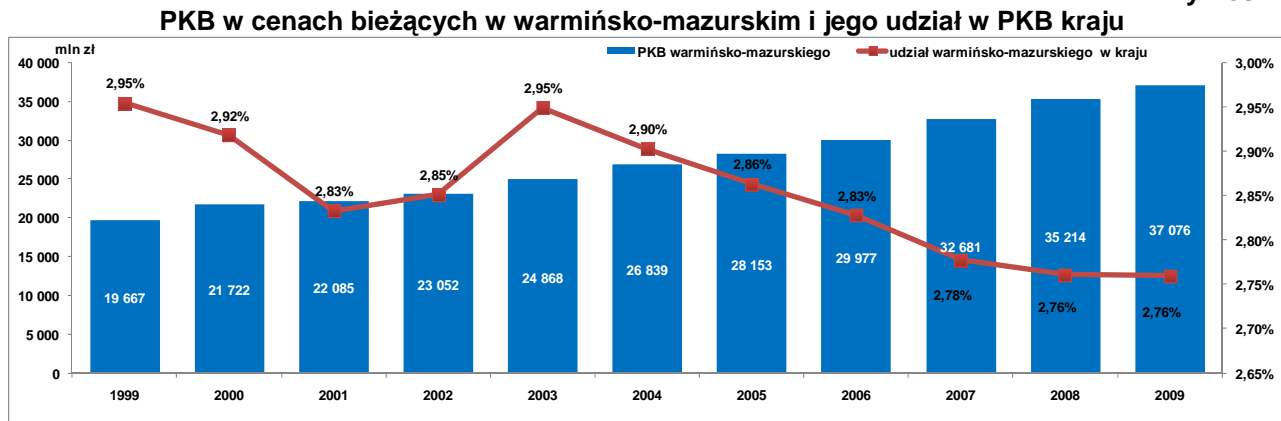
2. GOSPODARKA I INNOWACYJNOŚĆ

2.1. Produkt krajowy brutto

Województwo warmińsko-mazurskie odznacza się stosunkowo niskim poziomem rozwoju gospodarczego, co wyraża się przede wszystkim w relatywnie niewielkim udziale PKB w wolumenie krajowym oraz w niskim poziomie PKB per capita, zarówno w odniesieniu do średniej krajowej, jak i unijnej.

W 2009 r. wartość PKB województwa (w cenach bieżących) wyniosła 37 076 mln zł, co stanowiło 2,76% wartości krajowej (1 343 366 mln zł) i uplasowało je na 12. miejscu. Udział w wartości krajowej nie zmienił się w stosunku do roku poprzedniego i nadal był najniższy od 1999 r. (wówczas Warmia i Mazury notowały 19 667 mln zł PKB, czyli 2,95% wartości krajowej – 665 688 mln zł, co plasowało je również na 12. lokacie). Najniższa wartość PKB wśród polskich województw w 2009 r. zanotowana została w województwie opolskim – 29 680 mln zł (2,2% wartości krajowej) i lubuskim – 30 358 mln zł (2,3%), najwyższa zaś w mazowieckim – 293 974 mln zł (21,9%) i śląskim – 175 324 mln zł (13,1%).

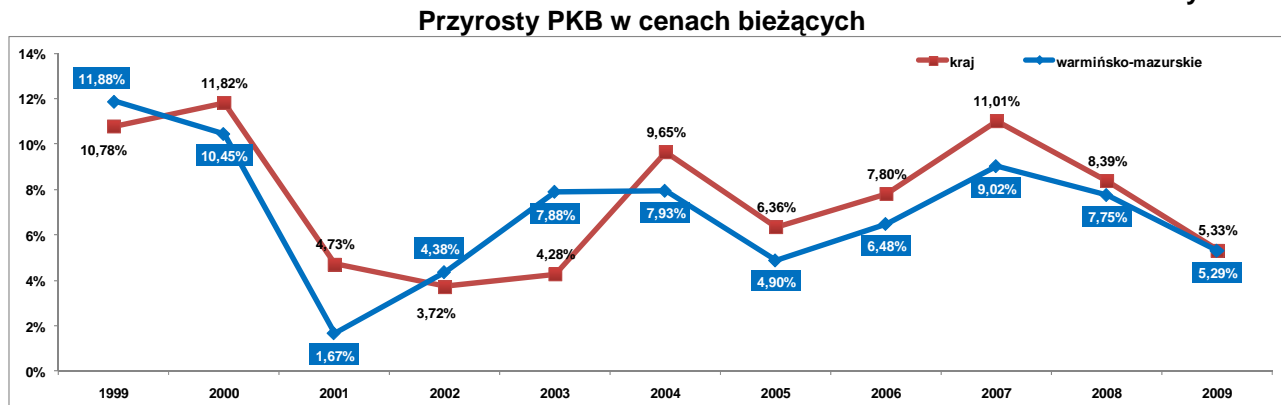
Wykres 1.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

W latach 1999-2009 średni przyrost PKB w cenach bieżących w województwie wyniósł 7,1%, a w kraju – 7,6%. Warto zauważyć, że trendy w przyrostach wojewódzkiego PKB nie zawsze są zgodne z przyrostami krajowymi – tylko w latach 1999, 2002 oraz 2003 przyrost PKB w warmińsko-mazurskim był wyższy od przyrostu krajowego, natomiast w pozostałych latach kształtował się on poniżej wartości krajowych. Od 2007 r. zauważyć można było zmniejszanie się dynamiki przyrostu, zarówno w regionie, jak i w Polsce. Choć wskaźnik ten w warmińsko-mazurskim wciąż pozostaje poniżej średniej krajowej, stopniowo się do niej zbliża, a więc można powiedzieć, że gospodarka regionu rozwija się nieco szybciej niż średnio w kraju (przyrost PKB w województwie zmniejszył się w 2009 r. w stosunku do roku poprzedniego o 2,46 punktu procentowego, w kraju natomiast zmniejszył się o 3,06 punktu).

Wykres 2.

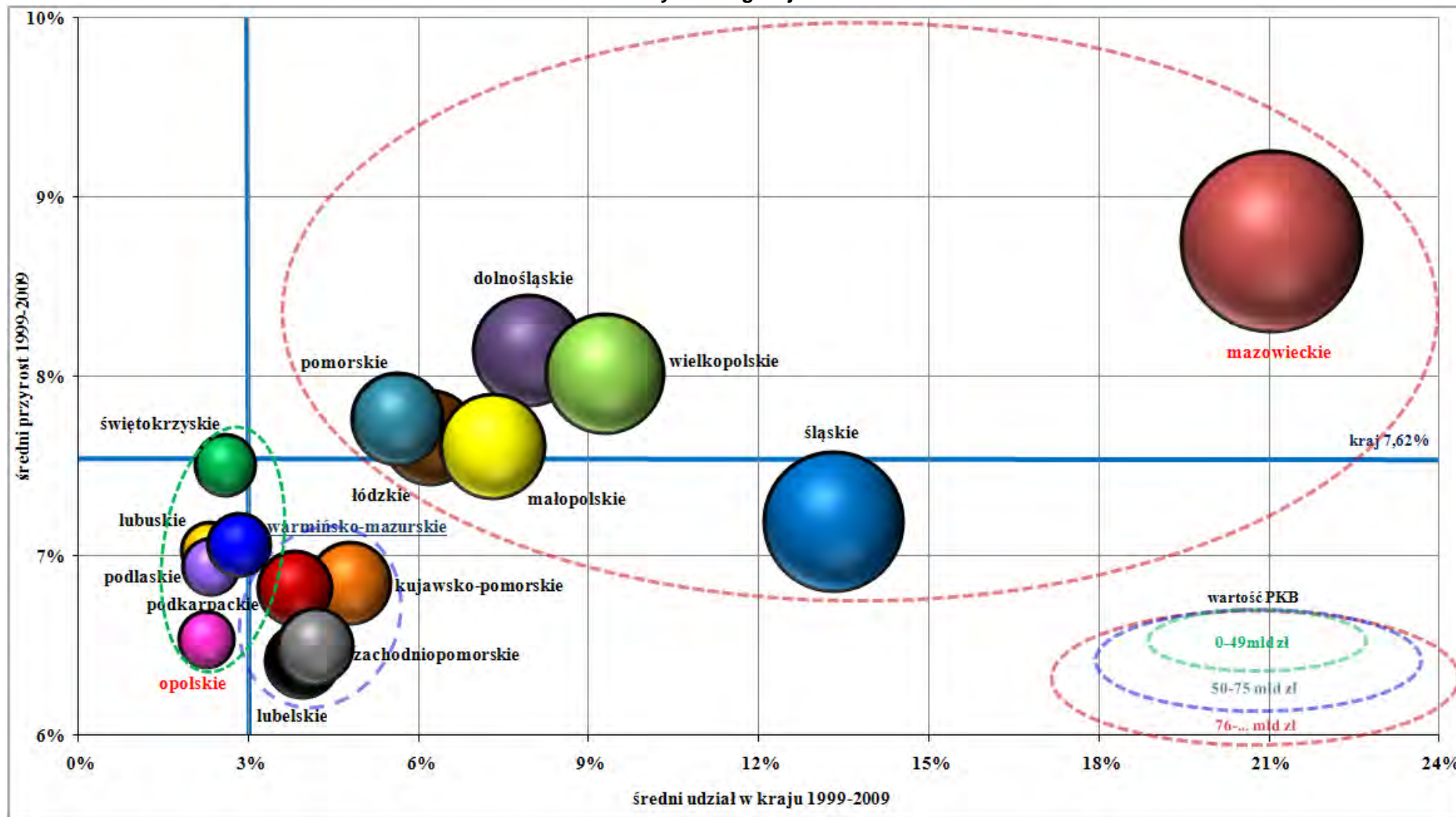
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Polską gospodarkę charakteryzuje koncentracja generowania PKB w kilku województwach. Zmiany wartości produktu krajowego brutto w latach 1999-2009 pozwalają na wyodrębnienie kilku grup województw, które charakteryzuje zbliżony poziom rozwoju. W grupie województw, które odnotowały największy wzrost i stale utrzymują największy udział w tworzeniu krajowego

PKB zdecydowanym liderem jest mazowieckie. Za nim plasuje się śląskie, wielkopolskie, dolnośląskie, małopolskie, łódzkie i pomorskie. Województwa te w 2009 r. zanotowały przyrost PKB wyższy niż średni w kraju. W drugiej grupie znalazły się województwa: kujawsko-pomorskie, zachodniopomorskie, lubelskie i podkarpackie. Ich udział w krajowym PKB oscyluje w granicach 3,8-4,8%, natomiast średni przyrost PKB notuje wartości niższe niż średnia krajowa. Ostatnią grupę tworzy 5 województw o średnim udziale w PKB krajowym niższym niż 3%. Do tej grupy od początku funkcjonowania należą województwa: warmińsko-mazurskie, świętokrzyskie, podlaskie, lubelskie oraz opolskie, przy czym te ostatnie zanotowało najniższy w tej grupie przyrost produktu rzędu 6,5%.

Zmiany w PKB w przekroju województw w oparciu o 3 przyjęte kryteria: średni jego przyrost w latach 1999-2009, średni jego udział w kraju w latach 1999-2009 oraz średnią jego wartość w latach 1999-2009 przedstawiono na poniższym wykresie.

Zmiany PKB wg województw

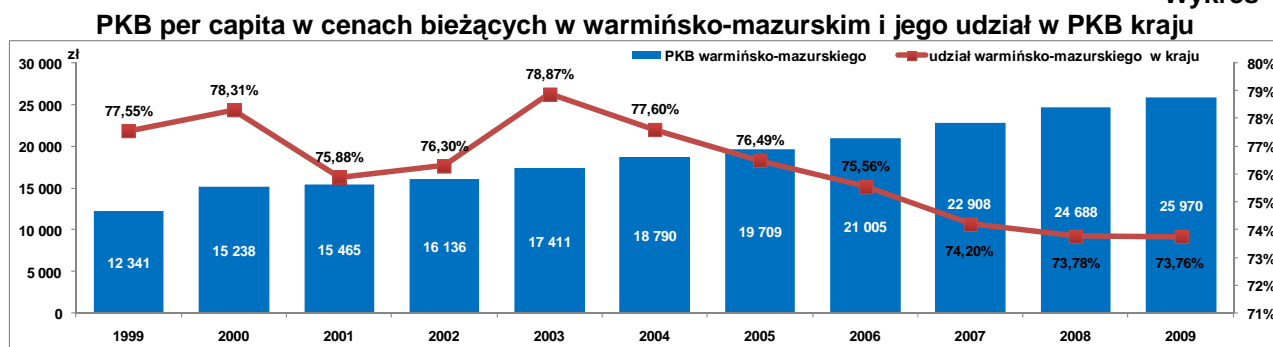

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL oraz RSW 2000-2010

Uwzględniając ceny stałe, PKB w naszym regionie wzrosło w 2009 r. w porównaniu do roku poprzedniego o 2,1%, tj. znacznie szybciej niż w kraju (wzrost o 1,6%) oraz zdecydowanie szybciej niż w UE27 (spadek o 4,3%).

W 2009 r. wartość PKB per capita województwa (w cenach bieżących) wyniosła 25 970 zł, co stanowiło 73,8% poziomu wartości krajowej i uplasowało je na 13. miejscu. Udział w kraju nie zmienił się w stosunku do roku poprzedniego i nadal był najniższy od 2003 r. (wówczas Warmia i Mazury notowały 17 411 zł PKB per capita, czyli 78,9% wartości krajowej – 22 075 zł, co plasowało je na 12. lokacie). Najniższa wartość PKB per capita w 2009 r. zanotowana została w województwie lubelskim – 23 651 zł (67,2% wartości krajowej) i podkarpackim – 24 131 zł (68,5%), najwyższa zaś w mazowieckim – 56 383 zł (160,1%) i dolnośląskim – 38 395 zł (109,0%).

Wykres 4.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL oraz RSW 2001

Mimo wzrostu wartości PKB per capita, dystans dzielący regiony od średniej krajowej od 1999 r. zmieniał się bardzo nieznacznie – wówczas w grupie regionów najbogatszych (mazowieckie, śląskie, wielkopolskie, dolnośląskie i pomorskie) PKB per capita stanowiło średnio 113,7% średniej krajowej, natomiast najuboższych (województwa Polski Wschodniej) – 74,3%, podczas gdy w 2009 r. było to odpowiednio 116,0% i 72,2%. Najwyższy poziom PKB per capita uzyskany w 2009 r. w województwie mazowieckim przewyższał o 60,1% przeciętną w kraju oraz prawie 2,4-krotnie wartość osiągniętą przez województwo lubelskie, w którym to odnotowano najniższy jego poziom (zaledwie 67,2% średniej krajowej).

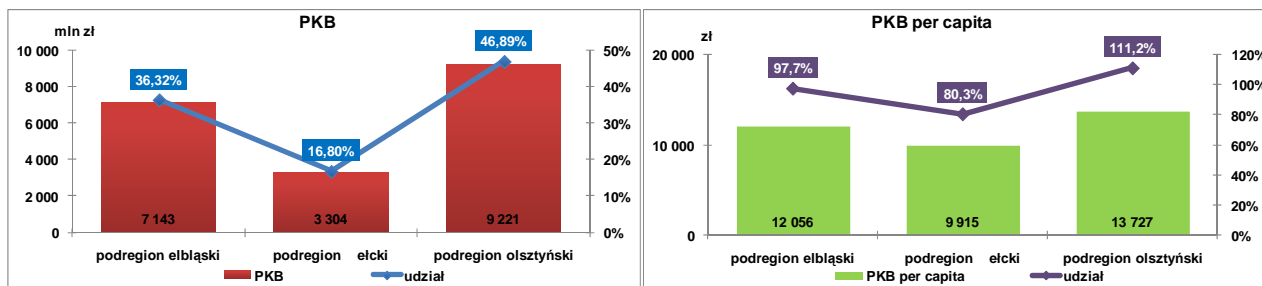
Uwzględniając ceny stałe, PKB per capita w naszym regionie wzrosło w 2009 r. w porównaniu do roku poprzedniego o 2,0%, tj. znacznie szybciej niż w kraju (wzrost o 1,5%) oraz zdecydowanie szybciej niż w UE27 (spadek o 6,0%).

Średni udział PKB per capita wg parytetu siły nabywczej (PPS) w średniej UE27 w naszym regionie (42%) ulokował go w 2009 r. na 13. pozycji. Najlepszy wynik osiągnęło województwo mazowieckie (98%), najgorszy zaś województwo lubuskie (41%).

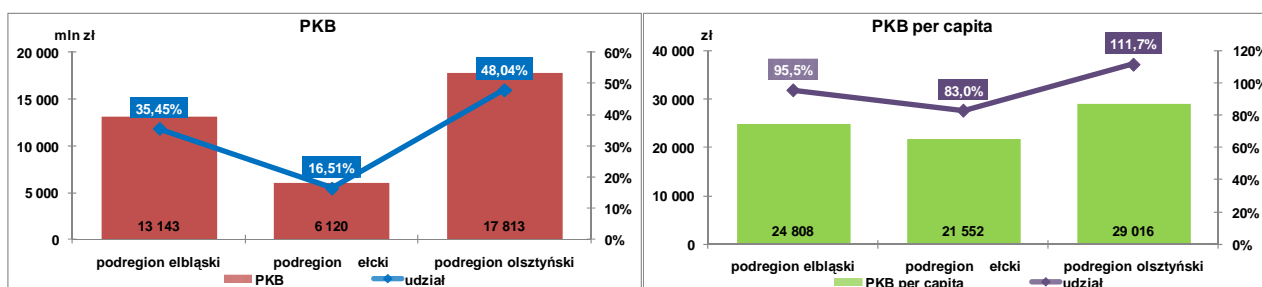
Rozpatrując województwo warmińsko-mazurskie w podziale na podregiony, od początku funkcjonowania podregion olsztyński notuje największy udział w wytwarzaniu regionalnego PKB (48,0%) oraz najwyższy poziom PKB per capita Warmii i Mazur (111,7%). Dla porównania, w 1999 r. sytuacja wyglądała analogicznie – podregion ełcki notował wówczas najniższe wskaźniki PKB wśród wszystkich podregionów Warmii i Mazur (odpowiednio 16,8% PKB i 80,3% PKB per capita Warmii i Mazur).

**PKB i PKB per capita w cenach bieżących
wg podregionów oraz względem średniej dla warmińsko-mazurskiego**

1999 r.

2009 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSW 2001 i BDL

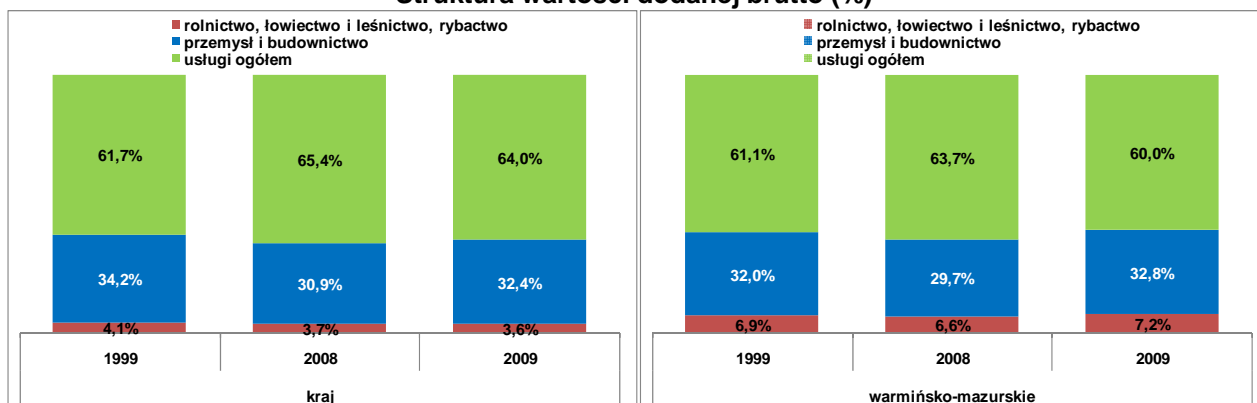
2.2. Struktura gospodarki

2.2.1. Struktura wartości dodanej

W okresie 1999-2008 nastąpiły w województwie zmiany w strukturze gospodarki mierzonej udziałami sektorów ekonomicznych w tworzeniu wartości dodanej brutto². Wzrosło znaczenie przemysłu i budownictwa oraz usług, przy malejącej roli rolnictwa. W 2009 r. z kolei udział sektora I (rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo) w wartości dodanej brutto zwiększył się z 6,9% w 1999 r. do 7,2%, przy niewielkim wzroście udziału sektora II (przemysł i budownictwo) z 32,0% do 32,8% i spadku udziału sektora III (usługi) z 61,1% do 60,0%.

Wykres 6.

Struktura wartości dodanej brutto (%)

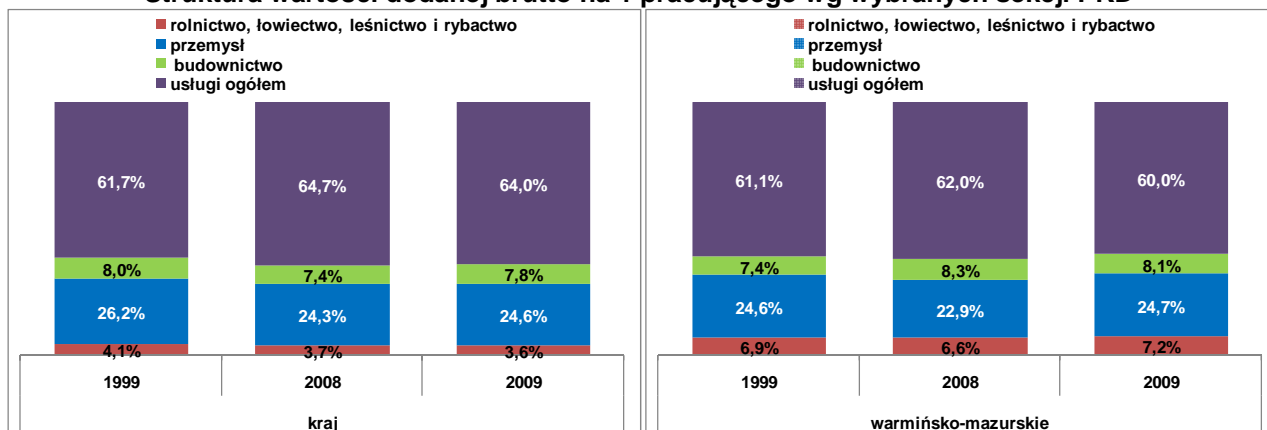

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSW

Wartość dodana brutto ogółem na 1 pracującego uplasowała województwo w 2009 r. na 10. miejscu w kraju, osiągając poziom 76 714 zł, tj. o 9,6% mniej niż przeciętnie w kraju. Dla porównania, w 1999 r. Warmia i Mazury zajmowały 9. lokatę, osiągając poziom 32 338 zł, tj. o 7,2% mniej niż przeciętnie w kraju. Pod względem udziału sektora rolniczego, region zajął 2. lokatę w kraju, jeśli zaś rozpatrywać udział sektora usługowego – dopiero 9.

² Wartość produktów (wytworzonych i usług) wytworzona przez jednostki krajowe rynkowe i nierynkowe pomniejszona o zużycie pośrednie poniesione w związku z jej wytworzeniem.

Struktura wartości dodanej brutto na 1 pracującego wg wybranych sekcji PKD

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSW 2011

2.2.2. Przemysł i budownictwo

Województwo należy do grupy regionów uznawanych za relatywnie słabo uprzemysłowione. Udział w wolumenie krajowym produkcji sprzedanej przemysłu w latach 1999-2003 kształtował się w przedziale 2,5%-2,6%, od roku 2004 spadał i w 2010 r. wyniósł 2,3% (13. lokata). Pod względem dynamiki w 2010 r. w porównaniu do roku poprzedniego w naszym województwie odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (113,4%), plasując je na 7. miejscu w kraju.

Tabela 2.

Produkcja sprzedana przemysłu

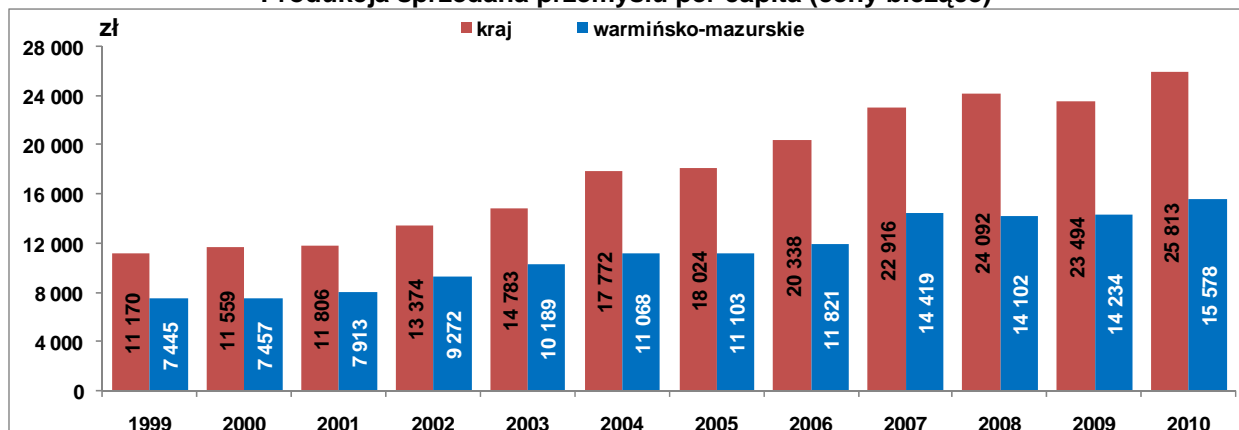
Lata	Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące)		Dynamika (ceny stałe) rok poprzedni=100		Produkcja sprzedana przemysłu per capita (ceny bieżące)	
	mln zł	% udział warmińsko-mazurskiego w kraju	kraj	warmińsko-mazurskie	zł	
					kraj	warmińsko-mazurskie
1999	10 901,9	2,5	104,8	106,9	11 170	7 445
2000	12 205,1	2,5	106,7	113,7	11 559	7 457
2001	13 000,0	2,6	100,6	103,0	11 806	7 913
2002	13 245,1	2,6	101,1	95,4	13 374	9 272
2003	14 552,9	2,6	108,3	106,6	14 783	10 189
2004	15 808,8	2,3	112,6	103,0	17 772	11 068
2005	15 860,5	2,3	103,7	99,6	18 024	11 103
2006	16 868,9	2,2	111,2	109,4	20 338	11 821
2007	20 570,1	2,4	111,2	116,8	22 916	14 419
2008	20 115,6	2,2	104,4	98,1	24 092	14 102
2009	20 321,7	2,3	95,5	98,0	23 494	14 234
2010	22 239,2	2,3	109,0	113,4	25 813	15 578

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSW 2000-2011

W przeliczeniu wartości produkcji sprzedanej przemysłu per capita województwo plasowało się w latach 2004-2008 na 14. miejscu w kraju (1999 r. – 13. lokata), a w 2010 r. na 12. miejscu.

Wykres 8.

Produkcja sprzedana przemysłu per capita (ceny bieżące)

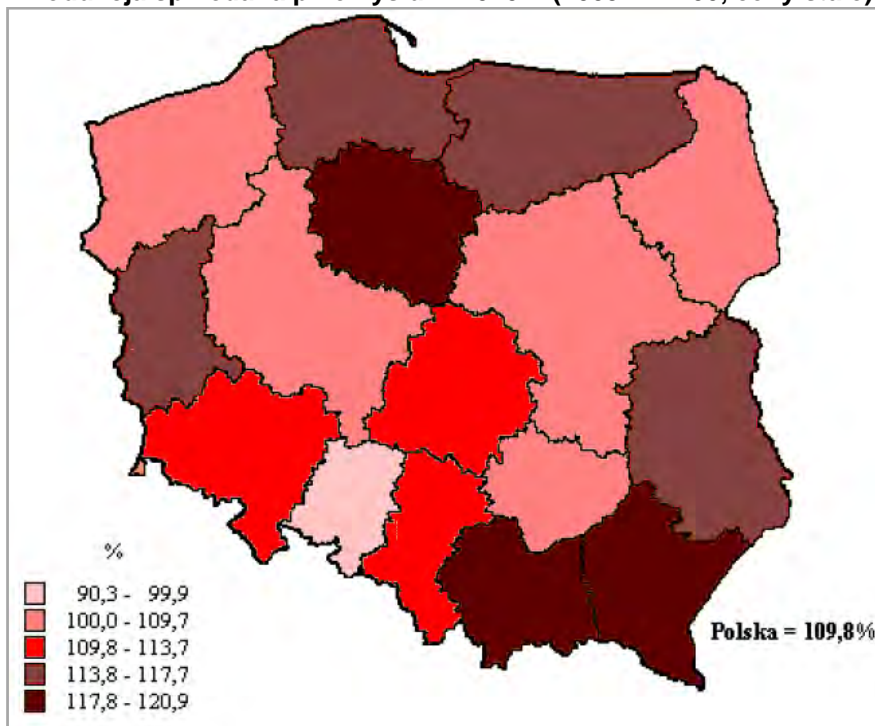
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL i RSW 2000-2002

Od 2005 r. zaobserwować można było naprzemienny wzrost i spadek udziału produkcji sprzedanej przemysłu per capita w województwie w wartości krajowej. W 2010 r. zanotował on spadek o 0,3 punktu procentowego w stosunku do roku poprzedniego, osiągając wartość 60,3%.

Dominujący udział (79,4%) w produkcji sprzedanej przemysłu województwa miały podmioty gospodarcze o liczbie pracujących powyżej 50 osób (tj. 3,8% wszystkich podmiotów w dziale przemysł w województwie), które wytworzyły w 2010 r. produkcję o wartości 17 660,0 mln zł.

Mapa 2.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2010 r. (2009 r. = 100, ceny stałe)

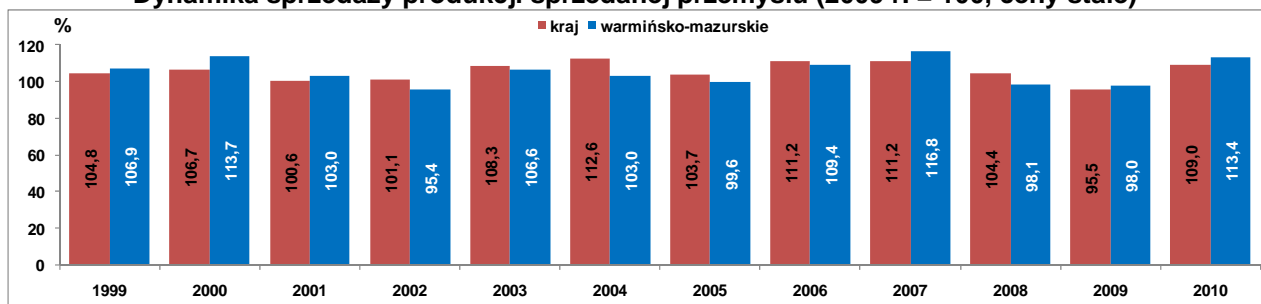

Źródło: Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej województw nr 4/2010, s.52

Produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) w 2010 r. w stosunku do 2009 r. była wyższa o 13,4%. Spadek odnotowano tylko w województwie opolskim (-9,6%). Największy wzrost wystąpił w kujawsko-pomorskim (+19,2%) i małopolskim (+8,6%). W województwie łódzkim produkcja sprzedana przemysłu utrzymała się na poziomie bardzo zbliżonym do tego sprzed roku.

Wykres 9.

Dynamika sprzedaży produkcji sprzedanej przemysłu (2009 r. = 100, ceny stałe)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSW 2000-2011

Produkcja sprzedana przemysłu³ w województwie warmińsko-mazurskim w 2010 r. wzrosła o 2 103,4 mln zł, a największy wzrost zanotowano w podregionie olsztyńskim (+1 098,8 mln zł).

W 2010 r. produkcja sprzedana przemysłu per capita⁴ wzrosła o 1 474 zł i wynosiła w województwie 14 569 zł, tj. 60,5% (w 2009 r. 59,8%) średniej krajowej (24 094 zł). W podregionie elbląskim produkcja sprzedana przemysłu per capita wyniosła 17 896 zł (w 2009 r. 16 812 zł), olsztyńskim 14 491 zł (w 2009 r. 12 698 zł), natomiast w podregionie ełckim 8 835 zł (w 2009 r. 7 017 zł).

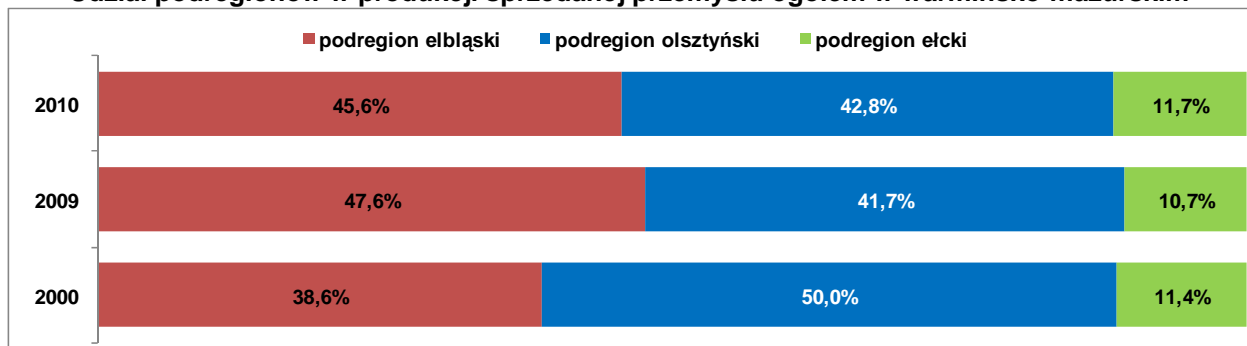
³ Dane dotyczą podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

⁴ Dane dotyczą podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

W przekroju podregionów udział w produkcji sprzedanej przemysłu w podregionie olsztyńskim wzrósł do 42,8% i był niższy o 7,2 punktu procentowego niż w 2000 r., podregion elbląski stanowił 45,6% wobec 38,6% w 2000 r., a etłcki 11,7 %, tj. więcej o 0,2 punktu niż w 2000 r. Występują więc duże dysproporcje w rozmieszczeniu terytorialnym przemysłu w regionie.

Wykres 10.

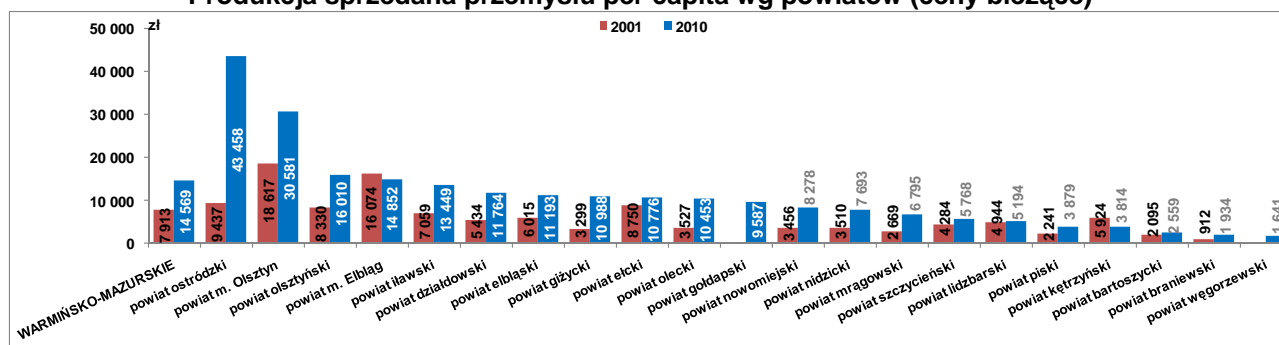
Udział podregionów w produkcji sprzedanej przemysłu ogółem w warmińsko-mazurskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Wykres 11.

Produkcja sprzedana przemysłu per capita wg powiatów (ceny bieżące)⁵

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Udział sektora prywatnego w produkcji sprzedanej przemysłu wzrósł z 85,9% w 2000 r. do 95,1% w 2010 r. Notowano także wzrost wartości produkcji przemysłowej w przetwórstwie przemysłowym z 94,0% w 2000 r. do 94,4% w 2010 r.

W województwie, podobnie jak w latach poprzednich, największe znaczenie ma produkcja artykułów żywnościowych i napojów. Jej wartość stanowi nieco ponad 1/3 wartości produkcji sprzedanej. Przetwórstwo spożywcze oparte jest przeważnie na surowcach lokalnych. Udział województwa w ich produkcji krajowej w 2010 r. kształtował się następująco:

- mięso drobiowe – 8,9% (w 2009 r. 8,5%, w 2008 r. 11,0%),
- masło – 2,7% (w 2009 r. 4,6%, w 2008 r. 7,9%),
- sery i twarogi – 3,2% (w 2009 r. 4,6%, w 2008 r. 6,9%).

W regionie produkowane są ponadto soki owocowe i warzywne, mrożonki, kasze, mąki, przetwory i galanteria mleczna, miód, ryby (wędzone i konserwy) oraz piwo.

W strukturze ważniejszych wyrobów przemysłowych w województwie w 2010 r., mimo tendencji spadkowej, nadal wysoki udział w produkcji krajowej miała produkcja okien i drzwi, stanowiąc 14,4% (w 2009 r. 15,3%, w 2008 r. 17,2%, a w 2005 r. 31,5%). Nadal duże znaczenie miała produkcja mebli, stanowiąc 10,9% wojewódzkiej produkcji sprzedanej przemysłu (w 2009 r. 11,7%, w 2008 r. 10,8%, a w 2004 r. 15,4%). Największe skupiska firm meblarskich koncentrowały się w powiatach: iławskim, działowskim, piskim, elbląskim oraz olsztyńskim.

W przemyśle na koniec 2010 r. zatrudnionych było 23,3% – 98,8 tys. osób pracujących (wg faktycznego miejsca pracy) w województwie (kraj 21,1% – 2,91 mln osób). Oznaczało to wzrost w stosunku do 2009 r. o 3,2%, tj. o 3,0 tys. osób (kraj - 0,1%, tj. -1,87 tys. osób).

⁵ Brak danych dla lat wcześniejszych niż 2001.

Tabela 3.

Wybrane wskaźniki dotyczące przemysłu w warmińsko-mazurskim na tle kraju

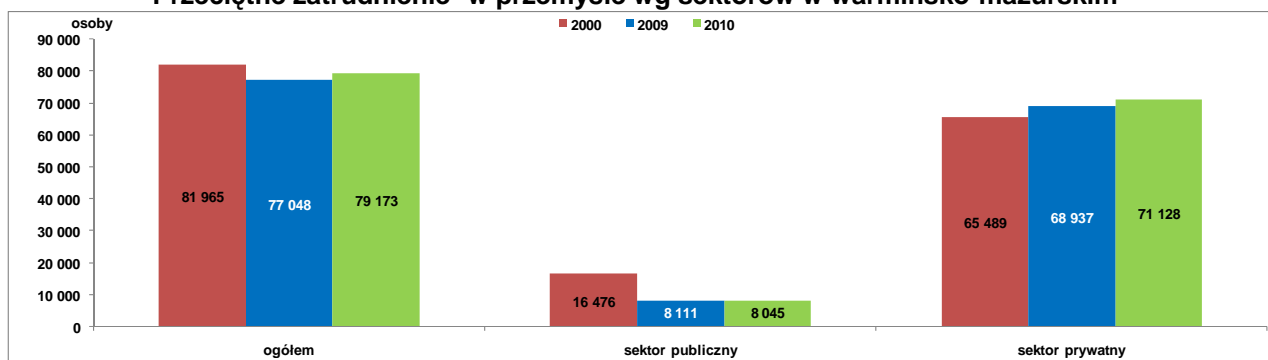
Lata	Przeciętne zatrudnienie w tys. osób		Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł (bez zatrudnionych za granicą)		Produkcja sprzedana przemysłu w mln zł (ceny bieżące)	
	kraj	warmińsko-mazurskie	kraj	warmińsko-mazurskie	kraj	warmińsko-mazurskie
1999	3 138 346	90 752	1 772,86	1 532,26	431 751,90	10 901,90
2000	2 954 973	87 815	1 942,27	1 702,61	488 800,80	12 205,10
2001	2 820 642	84 731	2 074,69	1 801,18	500 780,70	13 000,00
2002	2 670 465	79 952	2 141,84	1 866,05	511 337,40	13 245,10
2003	2 639 114	79 924	2 206,47	1 909,12	564 622,30	14 552,90
2004	2 663 097	80 999	2 292,75	1 874,22	678 521,40	15 808,80
2005	2 619 171	81 647	2 361,61	1 881,59	687 810,10	15 860,50
2006	2 673 642	85 953	2 485,21	1 971,99	775 521,50	16 868,90
2007	2 798 367	88 139	2 688,43	2 160,45	873 470,70	20 570,10
2008	2 890 717	89 502	2 961,77	2 378,61	918 281,90	20 115,60
2009	2 725 353	83 062	3 094,41	2 459,67	896 379,80	20 321,70
2010	2 696 107	84 754	3 257,75	2 587,50	985 715,90	22 239,20
Dynamika						
2010/1999	85,91%	93,39%	183,76%	168,87%	228,31%	203,99%
2010/2009	98,93%	102,04%	105,28%	105,20%	109,97%	109,44%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL i RSW 2000-2002

Przeciętne zatrudnienie⁶ w przemyśle ogółem w 2010 r. wyniosło 79,2 tys. osób i było o 2,8% wyższe niż w 2009 r. W latach 2000-2010 spadek zatrudnienia dotyczył głównie sektora publicznego i wyniósł 51,2%, podczas gdy w sektorze prywatnym zatrudnienie wzrosło w tym okresie o 8,6%. Miało to głównie związek z komercjalizacją przedsiębiorstw państwowych.

Wykres 12.

Przeciętne zatrudnienie⁷ w przemyśle wg sektorów w warmińsko-mazurskim⁸

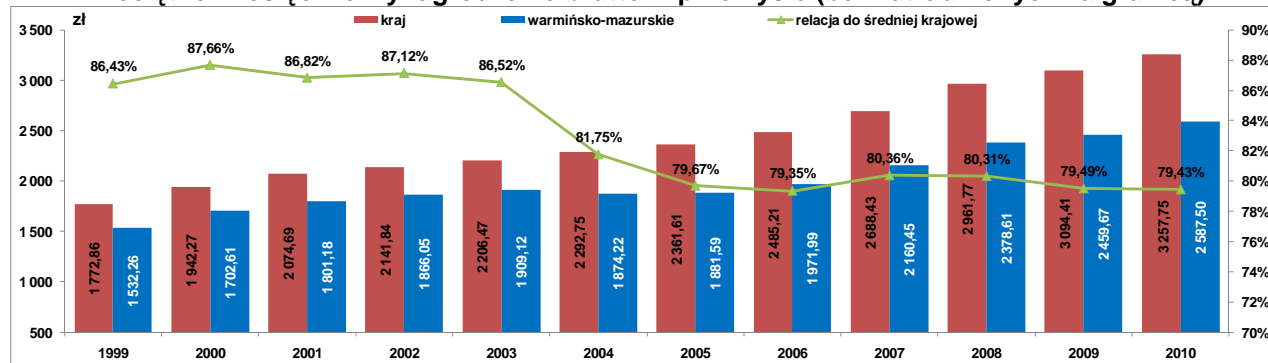

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSWW-M 2000-2011

Przeciętna płaca brutto w przemyśle na Warmii i Mazurach (2 587,50 zł) była nadal znacznie niższa od średniego poziomu w kraju (3 257,75 zł), lokując województwo na ostatnim miejscu w Polsce. W porównaniu do 1999 r. przeciętne wynagrodzenie brutto w tym sektorze wzrosło w regionie o 68,9%, podczas gdy w kraju relacja ta wyniosła 83,8%.

Wykres 13.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w przemyśle (bez zatrudnionych za granicą)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSW 2000-2011

⁶ Dane dotyczą podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

⁷ Dane dotyczą podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

⁸ Brak danych dla 1999 r.

Ważniejsi inwestorzy zagraniczni na Warmii i Mazurach to: Philips Lighting (Holandia) – branża elektryczna – produkcja opraw oświetleniowych w Kętrzynie, Michelin Polska S.A. (Francja) – branża chemiczna – produkcja ogumienia samochodowego w Olsztynie, Smith Field Food (USA) – branża spożywcza – udziałowiec w Zakładach Mięśnych w Ełku, Morlinach i Ekodrobie w Iławie, Heye&Heine Glass (Niemcy) – przetwórstwo szkła w Działdowie, Ikea (Szwecja) – branża meblarska – zakłady meblarskie w Lubawie i Wielbarku, Safilin (Francja) – przetwórstwo Inu w Miłakowie i Szczytnie, Heineken (Holandia) – browar w Elblągu, Alstom Power – produkcja turbin w Elblągu oraz Bianca Modern (Niemcy) – branża odzieżowa w Elblągu⁹.

Wartość dodana brutto w przemyśle w wartościach bezwzględnych w 2009 r. osiągnięta w województwie wyniosła 8,1 mld zł, tj. około 2,8% średniej krajowej (kraj 294,0 mld zł). Udział przemysłu w strukturze wartości dodanej brutto regionu w 2009 r. wzrósł w stosunku do 2008 r. o 2,5 punktu procentowego, osiągając wartość 24,7% i był o 0,1 punktu procentowego wyższy niż w kraju (24,6%) – 10. lokata (w 2008 r. udział ten wyniósł w regionie 22,2% – 11. lokata, a w kraju 23,9%).

Ogólna liczba podmiotów budowlanych w regionie na koniec 2010 r. wyniosła 14,1 tys., co oznacza wzrost w stosunku do 1999 r. o 44,6%, a w odniesieniu do 2009 r. wzrost o 3,3%. Wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej natomiast wyniosła 3,9 mld zł, tj. o 0,1 mld zł więcej niż w roku poprzednim (wzrost o 4,1% w stosunku do roku poprzedniego w regionie, a w kraju o 4,2% – 7. miejsce, w 2007 r. – 1. miejsce).

Tabela 4.

Wybrane wskaźniki dotyczące budownictwa w warmińsko-mazurskim na tle kraju

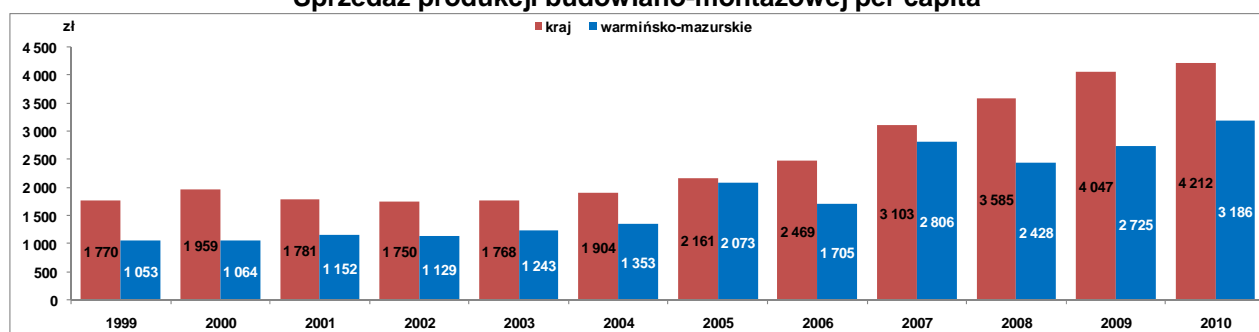
Lata	Przeciętne zatrudnienie w tys. osób		Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł (bez zatrudnionych za granicą)		Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej w mln zł (ceny bieżące)	
	kraj	warmińsko-mazurskie	kraj	warmińsko-mazurskie	kraj	warmińsko-mazurskie
1999	710 379	20 259	1 558,25	1 305,01	68 427 610,10	1 632 933,60
2000	661 854	18 888	1 705,82	1 486,12	74 945 346,10	1 612 596,40
2001	627 806	18 266	1 745,39	1 523,85	68 818 996,60	1 849 216,30
2002	545 544	14 944	1 760,48	1 533,07	66 898 003,80	1 687 836,50
2003	496 362	13 938	1 810,14	1 603,11	67 542 610,00	1 773 779,30
2004	453 065	12 846	1 844,57	1 628,17	72 687 915,60	1 946 055,90
2005	518 082	15 248	1 938,36	1 677,73	78 564 444,70	2 678 934,10
2006	546 925	16 937	2 070,39	1 799,43	94 148 038,50	2 325 510,60
2007	615 064	19 638	2 291,72	1 962,53	118 269 152,10	3 798 550,80
2008	671 164	21 667	2 531,50	2 162,53	136 640 066,00	3 562 303,60
2009	706 606	21 570	2 659,36	2 225,36	154 421 942,20	3 756 055,60
2010	674 414	20 853	2 723,17	2 293,03	160 857 585,30	3 909 713,10
Dynamika						
2010/1999	94,94%	102,93%	174,76%	175,71%	235,08%	239,43%
2010/2009	95,44%	96,68%	102,40%	103,04%	104,17%	104,09%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL i RSW 2000-2002

Produkcja budowlano-montażowa per capita w województwie kształtowała się nadal znacznie poniżej średniej krajowej i wynosiła 3 186 zł (kraj 4 212 zł, najwyższa: województwo mazowieckie 7 160 zł, najniższa: lubelskie 2 405 zł). Relacja wskaźnika uzyskanego w województwie do średniej krajowej uległa poprawie z 59,5% w 1999 r. do 75,6% w 2010 r. (awans na 11. lokatę, wobec 13. lokaty z roku poprzedniego).

Wykres 14.

Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej per capita

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSW 2000-2010

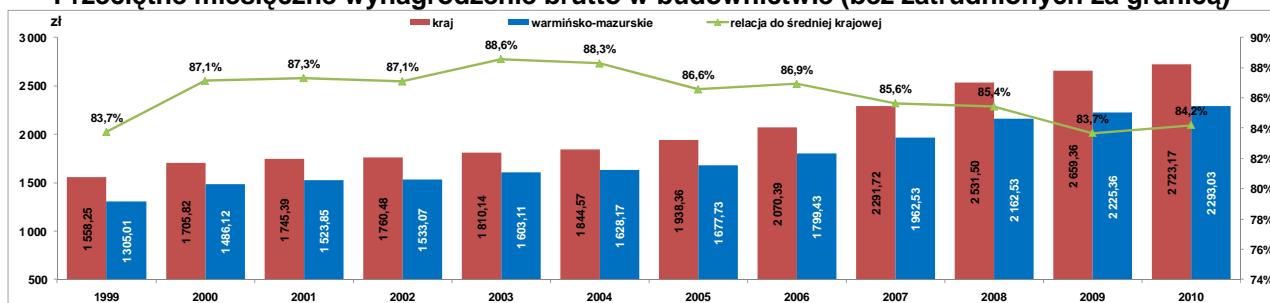
⁹ Warmia i Mazury 2020. Jaka droga do rozwoju?, s. 55

W budownictwie, analogicznie jak w kraju, poziom przeciętnego zatrudnienia od 1999 r. do 2004 r. wykazywał stałą tendencję malejącą – łączny spadek zatrudnienia w tym sektorze wyniósł 7,4 tys. osób, tj. 36,6% (kraj -36,2%) do 12,8 tys. osób. Zapoczątkowany w 2005 r. wzrost zatrudnienia w budownictwie w 2008 r. uległ dalszemu zwiększeniu do 21,7 tys. osób i osiągnął poziom wyższy niż w 1999 r. o 1,4 tys. osób. W 2010 r. nastąpił spadek tego wskaźnika o 3,3% w stosunku do roku poprzedniego. Pomimo spadku zatrudnienia wzrosła zarówno wydajność pracy, jak i sprzedaż produkcji budowlano-montażowej.

Przeciętna płaca w budownictwie była nadal znacznie niższa od średniego poziomu w kraju – 2 293,03 zł (kraj 2 723,17 zł). Ponadto do 2004 r. relacja przeciętnej płacy w budownictwie w województwie w porównaniu do średniej krajowej miała tendencję rosnącą (z 83,7% w 1999 r. do 88,3% w 2004 r. – 11. lokata w kraju), w 2009 r. nastąpił kolejny spadek do 83,7% (14. lokata w kraju), natomiast rok później relacja płac w budownictwie regionu w stosunku do średniej krajowej poprawiła się o 0,5 punktu procentowego (płace na Warmii i Mazurach wzrosły o 3,0%, w kraju natomiast o 2,4%).

Wykres 15.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w budownictwie (bez zatrudnionych za granicą)

Źródło Opracowanie własne na podstawie RSW 2000-2011

Udział budownictwa w wartości wytworzonej produkcji dodanej ogółem obniżył się z 7,4% w 1999 r. do 4,8% w 2004 r. i wzrósł w 2008 r. do 8,3% (w kraju odpowiednio +8,0%, +5,3% i +7,4%). W 2009 r. natomiast nastąpił ponowny spadek do wartości 8,1% (kraj +7,8%), dając Warmii i Mazurom 8. lokatę wśród województw (wobec 5. lokaty rok wcześniej).

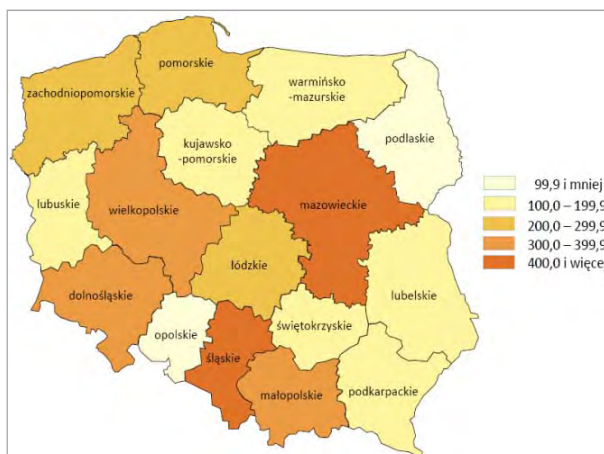
W przeliczeniu na 1 pracującego wartość produkcji dodanej w budownictwie wzrosła z 43,9 tys. zł w 1999 r. do 93,8 tys. zł w 2009 r. (kraj wzrost z 46,9 tys. zł do 100,1 tys. zł). Relacja do średniej krajowej uległa poprawie z 93,6% w 1999 r. do 96,1% w 2006 r., natomiast w 2009 r. spadła do 93,7% (13. lokata).

2.3. Podmioty gospodarcze

Na koniec 2010 r. w województwie zarejestrowanych było 119,0 tysięcy podmiotów gospodarczych, co oznacza, niezmiennie od 1999 r., 12. lokatę w kraju i 3,0% krajowej liczby podmiotów. Ich liczba w województwie w latach 1999-2010 wzrosła o 23,0% i była znacznie niższa od średniej krajowej (kraj +28,6%). Odnosząc się do roku poprzedniego, w warmińsko-mazurskim nastąpił wzrost liczby podmiotów o 3,7% (kraj +4,5%).

Mapa 3.

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w REGON w 2010 r. wg województw

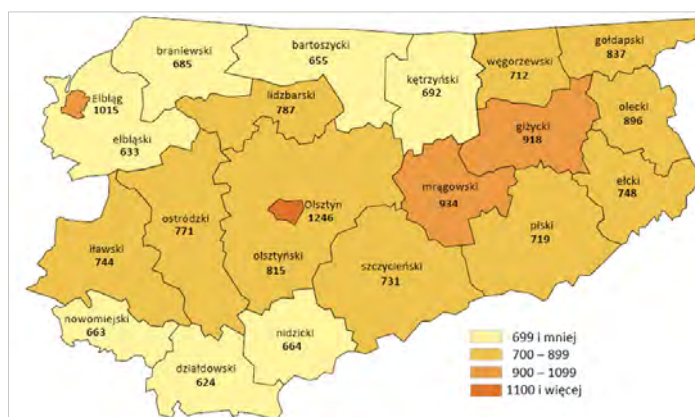
Źródło: Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej w województwie warmińsko-mazurskim w 2010 r., s. 114

Nasylenie podmiotami gospodarczymi, w tym podmiotami osób fizycznych w przeliczeniu na 10 tys. ludności w województwie było na tle kraju zdecydowanie niekorzystne – w 2010 r. na 10 tys. ludności przypadało 834 podmiotów gospodarczych ogółem (w 2009 r. 805), przy średniej krajowej 1 024 podmioty (w 2009 r. 981) – 13. lokata w kraju. Relacja wskaźnika liczby podmiotów gospodarczych na 10 tys. ludności uzyskanego na Warmii i Mazurach do średniego poziomu w kraju uległa poprawie z 78,4% w 1999 r. do 81,5% w 2010 r. W latach 1999-2010 w regionie najwyższy wzrost liczby podmiotów gospodarczych ogółem odnotowano w powiatach: olsztyńskim (+56,0%), lidzbarskim (+41,3%) i bartoszyckim (+37,1%), najniższy natomiast w m. Elbląg (+8,0%). W m. Olsztyn przyrost w latach 1999-2010 wyniósł 12,2%. W 2010 r. w stosunku do 2009 r. najwyższy wzrost odnotowano w powiatach: olsztyńskim (+7,0%) i nidzickim (+6,8%), najniższy zaś w gołdapskim (+1,3%) i giżyckim (+2,0%).

W województwie wskaźnik nowozarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2010 r. wyniósł 96 podmiotów (kraj 92 podmioty). Niską aktywność w powstawaniu nowych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 tys. ludności odnotowano w powiatach: braniewskim, elbląskim i szczycieńskim (po 72 podmioty). Wyższe wskaźniki osiągnięte zostały w m. Olsztyn – 125 i m. Elbląg – 113. Wskaźnik jednostek wykreślonych z rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tys. ludności w 2010 r. w województwie wyniósł 66 podmiotów (kraj 62 podmioty). Najwyższe wskaźniki zanotowano w powiecie oleckim (102) i ełckim (98), najniższe w powiatach: lidzbarskim (46) oraz elbląskim (47).

Mapa 4.

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w REGON na 10 tys. ludności wg powiatów w 2010 r.

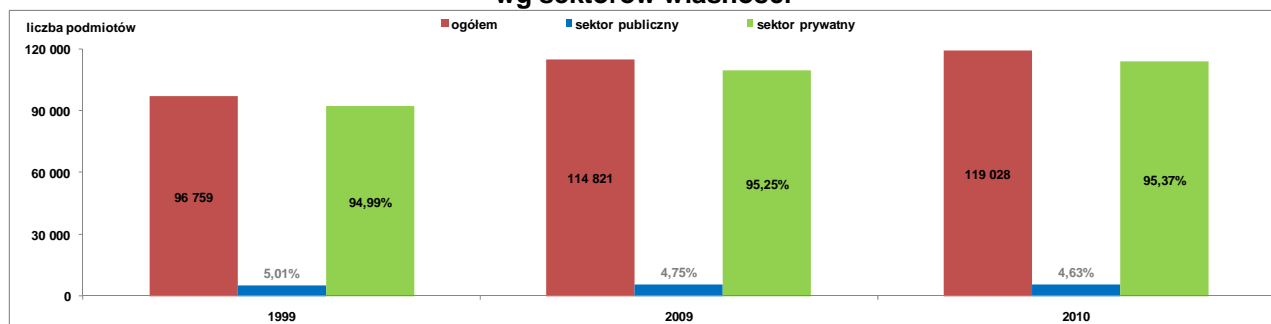

Źródło: *Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej w województwie warmińsko-mazurskim w 2010 r.*, s. 113

Do sektora prywatnego zaliczało się w 2010 r. 95,4% podmiotów gospodarczych, a w roku poprzednim 95,2% (kraj odpowiednio 96,9% i 96,8%). W strukturze podmiotów wg klas wielkości dominowały mikroprzedsiębiorstwa, czyli firmy zatrudniające 0-9 pracowników. W 2010 r. stanowiły one 94,4% aktywnych przedsiębiorstw. Firmy małe (10-49 pracowników) to 4,6%, zaś 0,9% stanowiły firmy średnie (50-249 pracowników). Przedsiębiorstwa duże (co najmniej 250 pracowników) stanowiły zaledwie 0,1%.

Wykres 16.

Podmioty gospodarki narodowej w REGON w warmińsko-mazurskim wg sektorów własności

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie BDL*

W strukturze własnościowej w 2010 r. zdecydowanie przeważały podmioty prowadzone przez osoby fizyczne – 73,7% wszystkich podmiotów w REGON (kraj 75,3%), spółki handlowe stanowiły 5,1% podmiotów (kraj 7,7%), a spółdzielnie 0,6% (kraj 0,4%). Na koniec 2010 r.

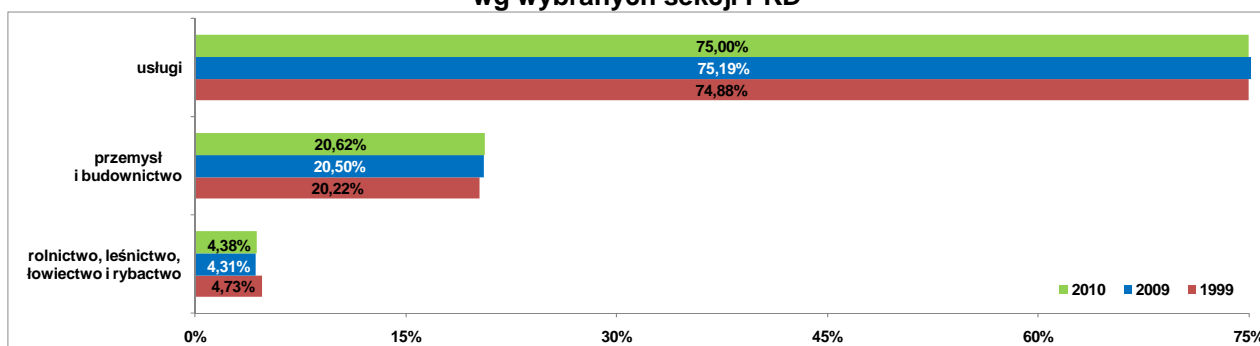
w regionie funkcjonowały tylko 4 przedsiębiorstwa państwowe (mniej o 1 niż w 2009 r., wobec 80 w 1999 r.). Spadek liczby przedsiębiorstw państwowych w stosunku do 2009 r. wynikał z komercjalizacji przedsiębiorstwa państwowego Zakłady Przemysłu Odzieżowego „WARMIA” w Kętrzynie, które przekształciło się w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa WARMIA S.A. z siedzibą w Kętrzynie¹⁰.

Największy wzrost odnotowano w grupie spółek handlowych, których liczba wzrosła w województwie z 4,0 tys. w 2001 r.¹¹ do 6,0 tys. w 2010 r. – dynamika 150,1%. Wśród nich 15,6% stanowiły spółki z udziałem kapitału zagranicznego (średnio w kraju 22,5%) – liczba takich spółek z roku na rok jest coraz większa, jednakże ich udział w liczbie spółek handlowych ogółem zmalał (z 19,0% w 2001 r.¹² do 15,6% w 2010 r.).

W strukturze według rodzaju działalności podstawowej zdecydowanie dominowały podmioty z sekcji usług, lecz ich udział w liczbie podmiotów ogółem wykazywał tendencję malejącą (75,0% wobec 75,2% w 2009 r.) oraz przemysł i budownictwo z nieznaczną tendencją wzrostową (odpowiednio 20,6% i 20,5%). Udział podmiotów rolniczych w liczbie podmiotów ogółem wzrósł w stosunku do roku poprzedniego i kształtował się na poziomie 4,4% (w 2009 r. 4,3%).

Wykres 17.

Struktura podmiotów gospodarki narodowej w warmińsko-mazurskim wg wybranych sekcji PKD

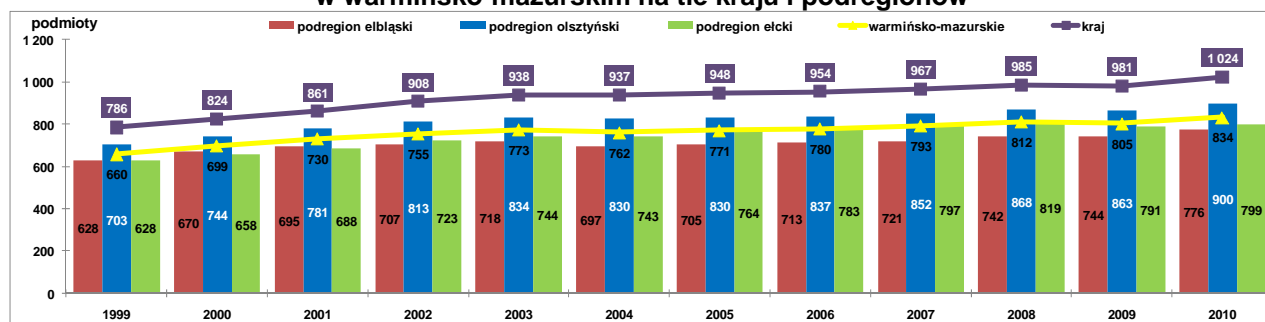

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Liczba podmiotów gospodarczych na 10 tys. ludności na Warmii i Mazurach w 2010 r. wzrosła o 29 podmiotów w stosunku do roku poprzedniego, przyjmując wartość 834.

Wykres 18.

Podmioty gospodarki narodowej ogółem na 10 tys. ludności w warmińsko-mazurskim na tle kraju i podregionów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL oraz RSW 2000-2011

2.4. Inwestycje

Wyniki badań atrakcyjności inwestycyjnej prowadzone przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową publikowane dotychczas w 7 edycjach raportu pt. *Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów Polski* nadal plasują warmińsko-mazurskie, analogicznie jak pozostałe województwa Polski Wschodniej, na końcowych lokatach w kraju. Uwzględniając wartość wskaźnika syntetycznego opartego o szczegółowe wskaźniki cząstkowe¹³, warmińsko-mazurskie zajmowało

¹⁰ http://www.warmia.4bip.pl/?id_kat=16

¹¹ Brak danych z lat wcześniejszych niż 2001.

¹² Brak danych z lat wcześniejszych niż 2001.

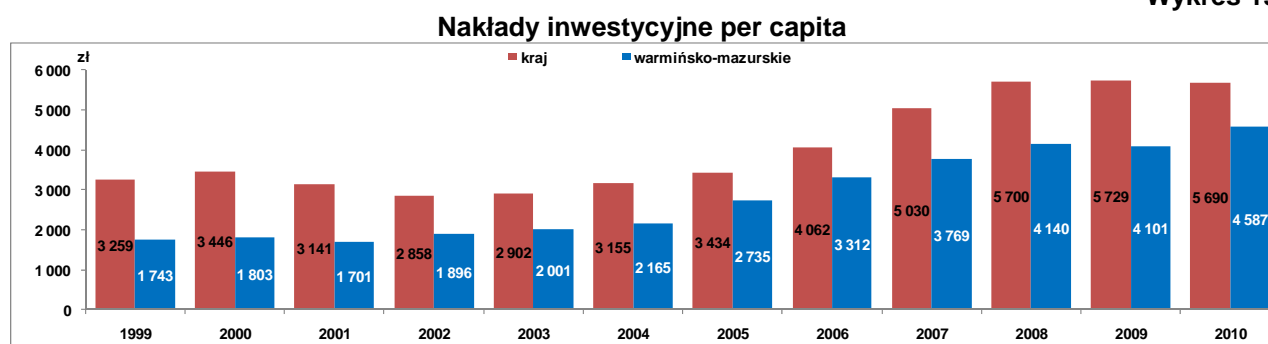
¹³ Wskaźnik syntetyczny ustalany jest w oparciu o 7 wskaźników dotyczących dostępności transportowej; zasobów i kosztów pracy; rynku zbytu; infrastruktury gospodarczej; infrastruktury społecznej; bezpieczeństwa powszechnego i aktywności województwa wobec inwestorów.

w rankingach z lat 2005-2008 13. pozycję, w 2009 r. awansowało na 12. lokatę, po czym w 2010 r. znów spadło na miejsce 13.

Ożywienie działalności inwestycyjnej stanowi istotny czynnik decydujący o możliwościach wzrostu PKB a także podniesienia konkurencyjności województwa. Od 1999 r. poziom nakładów inwestycyjnych w województwie wykazywał stałe tendencje wzrostowe (z wyjątkiem 2001 r.), podczas gdy w skali kraju w latach 2001-2003 odnotowano spadek o 8,6%. Natomiast w latach 2004-2010 we wszystkich województwach zaobserwowano znaczne przyspieszenie procesów inwestowania, w warmińsko-mazurskim nastąpił ponad 2-krotny wzrost nakładów, analogicznie jak w kraju. Łącznie w latach 1999-2010 wydatkowano w województwie na inwestycje kwotę 48,7 mld zł, w tym 6,5 mld zł w 2010 r. W odniesieniu do 1999 r. poniesione nakłady inwestycyjne w regionie zwiększyły się 2,6-krotnie, podczas gdy w kraju 1,7-krotnie. W porównaniu do roku poprzedniego, w 2010 r. nakłady inwestycyjne wzrosły o 11,85%, podczas gdy w kraju zmalały o 0,59%. Oznacza to spowolnienie tempa wzrostu kraju w 2010 r., co wciąż w znacznym stopniu związane było z zamykaniem realizacji inwestycji współfinansowanych środkami z funduszy strukturalnych UE z okresu programowania 2004-2006 i rozpoczęciem realizacji inwestycji z nowego okresu programowania pod fundusze unijne na lata 2007-2013. Udział inwestycji województwa w wolumenie krajowym wyniósł 3,0%, wobec średniego wskaźnika w latach 1999–2010 wynoszącego 2,6%. Lokata Warmii i Mazur uległa poprawie z 16. w 1999 r. na 12. w 2009 r., po czym znów uległa pogorszeniu na 14. w 2010 r. Należy pamiętać, że szybszy rozwój województwa, umożliwiający konwergencję, a przynajmniej utrzymanie pozycji względem średniej krajowej, wymaga inwestycji na poziomie co najmniej porównywalnym z przeciętnymi inwestycjami krajowymi.¹⁴

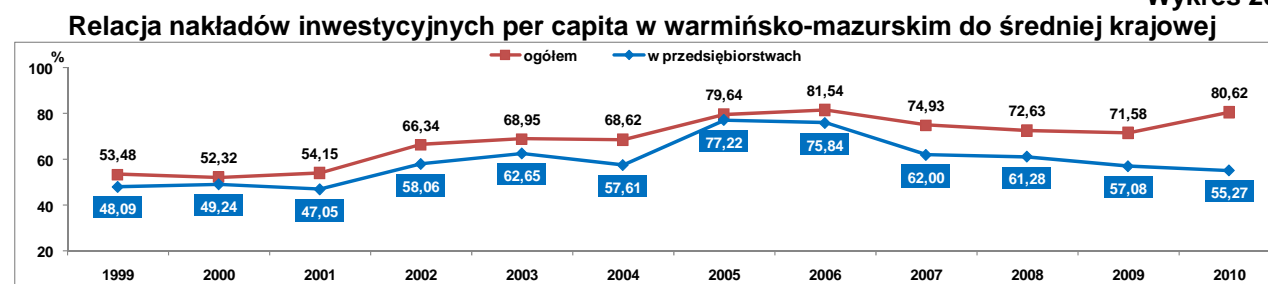
Analizując zmiany nakładów inwestycyjnych per capita, w województwie odnotowywano systematyczny wzrost wartości wskaźnika z 1 743 zł w 1999 r. do 4 587 zł w 2010 r., był to jednak w odniesieniu do średniej w kraju (5 690 zł) poziom wciąż zdecydowanie niższy. Przy relatywnie niższym niż w kraju poziomie inwestycji per capita, korzystnym zjawiskiem była poprawa relacji tego wskaźnika w województwie do średniego poziomu krajowego, tj. z 53,5% w 1999 r. do 81,5% w 2006 r. W latach 2007-2009 następowało stopniowe obniżanie tego wskaźnika do 71,6%, po czym w 2010 r. nastąpił ponowny jego wzrost, osiągając wartość 80,6%. W odniesieniu do inwestycji przedsiębiorstw per capita w regionie relacja w stosunku do średniej krajowej uległa zwiększeniu w latach 1999-2006 z 48,1% do 75,8%, natomiast w latach 2007-2010 obniżyła się z 62,0% do 55,3%.

Wykres 19.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL i RSW 2000-2011

Wykres 20.

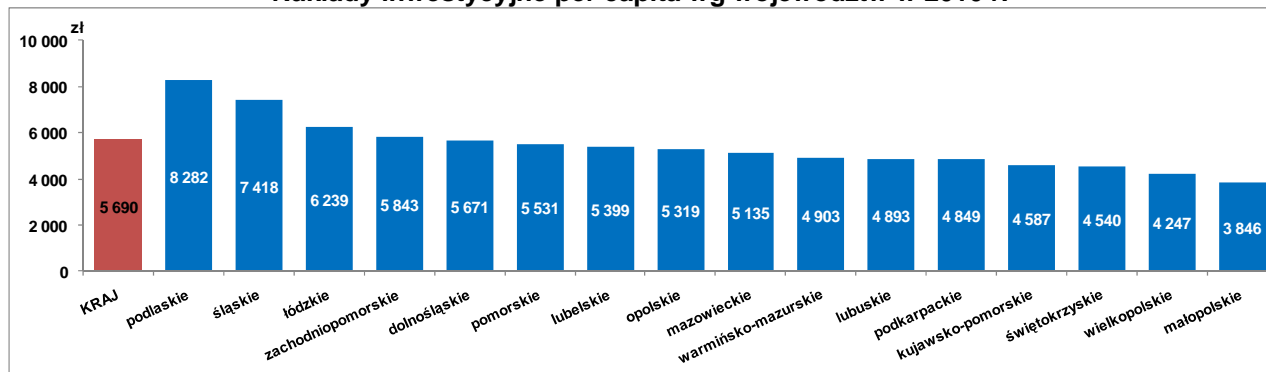
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL i RSW 2000-2011

¹⁴ Raport ewaluacyjny pt. *Ewaluacja Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2020*, s. 41-42

Analiza przestrzennego zróżnicowania wskazuje, że w ostatnich latach we wszystkich województwach nastąpił dynamiczny wzrost nakładów inwestycyjnych per capita, niemniej kontrast pomiędzy województwami Polski Wschodniej, w tym warmińsko-mazurskim a województwami południowo-centralnej Polski nadal pozostawał duży. Podkreślić jednak należy, że warmińsko-mazurskie przemieściło się z 16. lokaty w kraju w 1999 r. na 10. lokatę w latach 2005-2006, a w latach 2009-2010 r. osiągało 13. miejsce.

Wykres 21.

Nakłady inwestycyjne per capita wg województw w 2010 r.

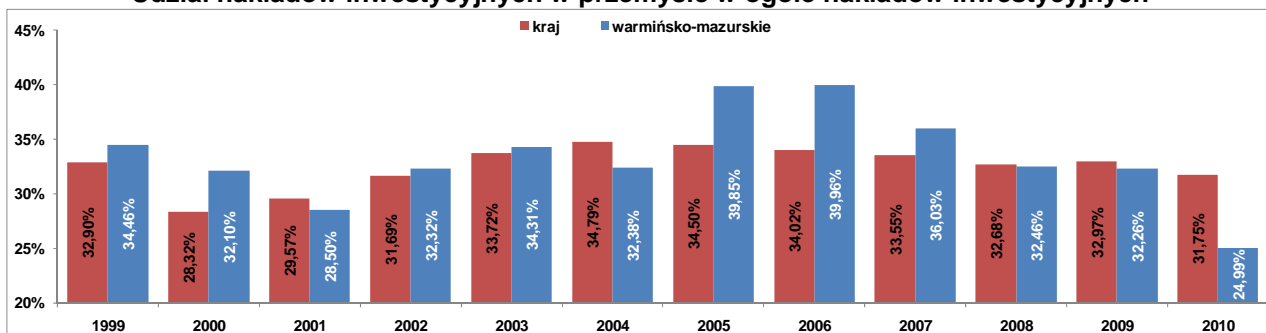

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

W strukturze nakładów inwestycyjnych w 2010 r. największy udział, inaczej niż w kraju, miał transport i gospodarka magazynowa, absorbujące 27,5% ogółu nakładów, co uplasowało województwo na 2. lokacie w kraju. W Polsce natomiast wciąż dominuje przemysł, z udziałem w nakładach ogółem wynoszącym 31,7%.

Wykres 22.

Udział nakładów inwestycyjnych w przemyśle w ogóle nakładów inwestycyjnych

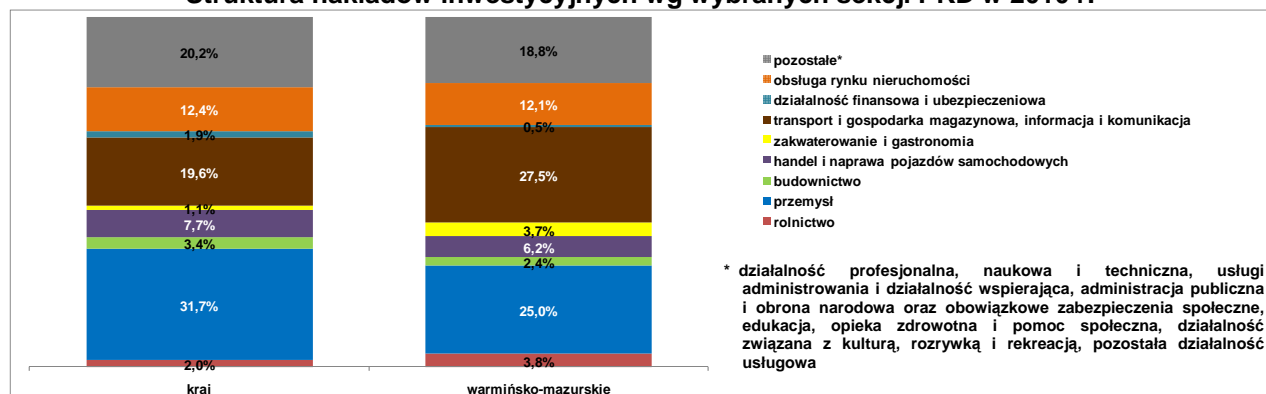

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSW 2000-2011

Drugą pozycję w strukturze inwestowania województwa w 2010 r. zajmował przemysł ze wskaźnikiem 25,0%, co plasowało je na 14. lokacie w kraju. Kolejne sektory to obsługa rynku nieruchomości z udziałem w nakładach ogółem stanowiącym 12,1% (11. lokata) oraz handel i naprawa pojazdów samochodowych z udziałem 6,2% (13. lokata). Najmniejszy udział miała działalność finansowa i ubezpieczeniowa – 0,5% nakładów (13. lokata, ex aequo z województwem lubuskim i opolskim, przed świętokrzyskim).

Wykres 23.

Struktura nakładów inwestycyjnych wg wybranych sekcji PKD w 2010 r.

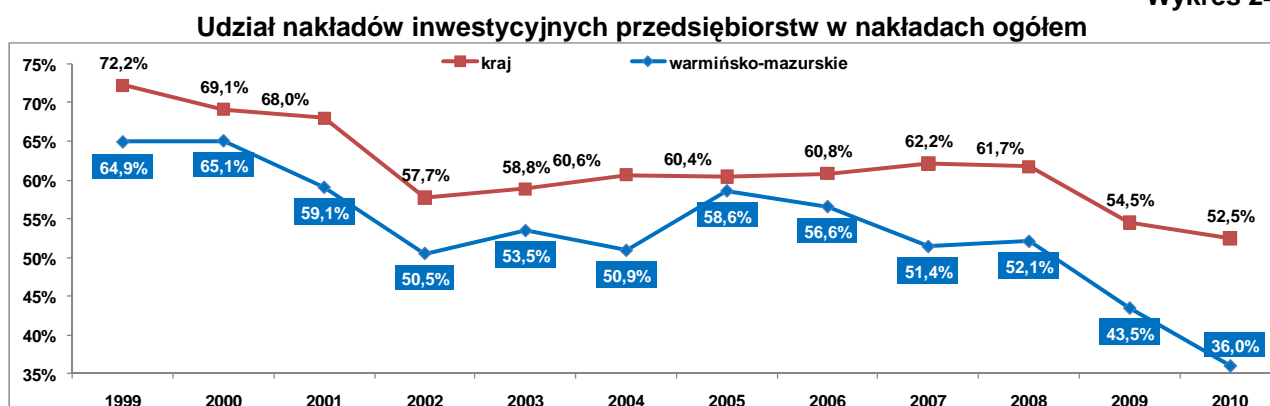
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Na możliwości przyspieszenia procesów inwestycyjnych istotny wpływ ma poziom inwestowania w przedsiębiorstwach. Mimo, że wartość inwestycji przedsiębiorstw po akcesji Polski do Unii Europejskiej, w odniesieniu do 2003 r. uległa podwojeniu, zarówno w skali kraju, jak i regionu, ich udział w ogólnych nakładach inwestycyjnych województwa w latach 2007-2010 obniżył się do 36,0% (kraj 52,5%).

Podobnie jak w kraju, w nakładach inwestycyjnych przedsiębiorstw Warmii i Mazur dominuje przemysł z udziałem wynoszącym 54,5% (kraj 52,9%), co plasuje nasz region na 12. lokacie.

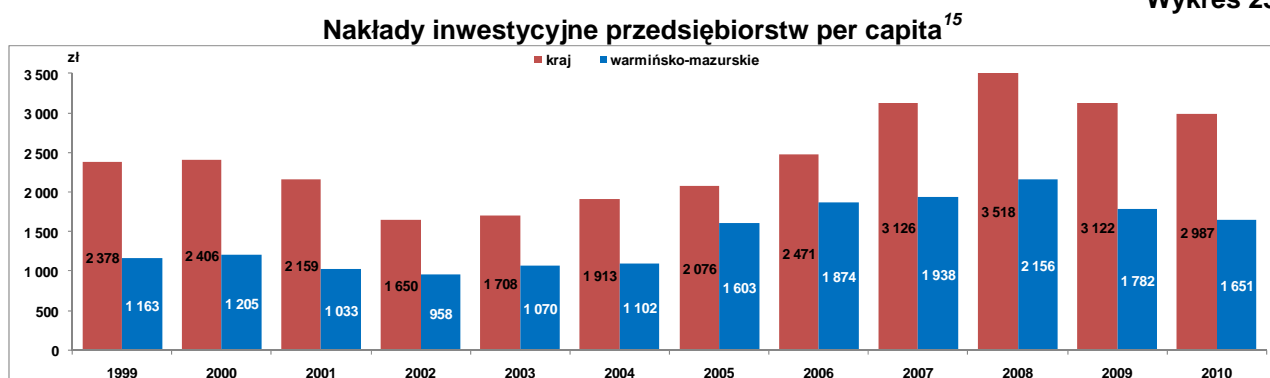
Poziom nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw per capita w województwie, podobnie jak w pozostałych województwach Polski Wschodniej, był znacznie niższy niż w kraju – 13. lokata, wobec 16. miejsca w 1999 r. i 10. lokaty w latach 2005-2006.

Wykres 24.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSW 2000-2010 i BDL

Wykres 25.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSW 2000-2010 i BDL

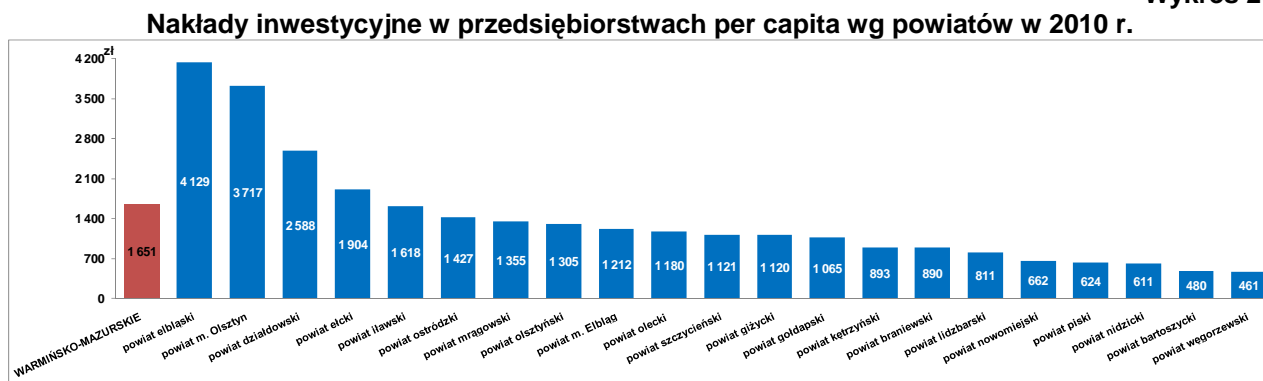
Ogółem w latach 1999-2010 w przedsiębiorstwach na inwestycje wydatkowano 25,0 mld zł. W odniesieniu do 1999 r. osiągnięty wzrost nakładów per capita w województwie wyniósł 42,2% (kraj 25,4%). W porównaniu do roku poprzedniego nakłady w województwie spadły o 7,4% (kraj spadek o 4,2%).

W układzie podregionów w 2010 r. najwięcej zainwestowano w podregionie olsztyńskim – 1,1 mld zł, tj. 46,5% ogółu nakładów poniesionych przez przedsiębiorstwa województwa, w tym 0,7 mld zł w m. Olsztyn (27,8%). W podregionie elbląskim zainwestowano 0,9 mld zł (38,9% ogółu nakładów), w tym w m. Elbląg 0,2 mld zł (6,5%). W podregionie ełckim wydatkowano pozostałe 14,5%, tj. 0,3 mld zł. Zróżnicowanie w podregionach i w powiatach występuje również w wysokości nakładów inwestycyjnych per capita.

Z powiatów ziemskich najwięcej w 2010 r. zainwestowały przedsiębiorstwa powiatu elbląskiego – 9,9% ogółu nakładów przedsiębiorstw w województwie, działdowskiego – 7,2% i ełckiego – 7,0%. W m. Olsztyn i m. Elbląg skoncentrowanych było 34,3% nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw. Poziom nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw per capita w powiatach ziemskich wahał się w przedziale od 461 zł w powiecie węgorzewskim do 4 129 zł w elbląskim. W m. Olsztyn nakłady wyniosły 3 717 zł (2009 r. 3 315 zł), a w m. Elbląg – 1 212 zł (2009 r. 1 253 zł).

¹⁵ Dane dotyczą podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

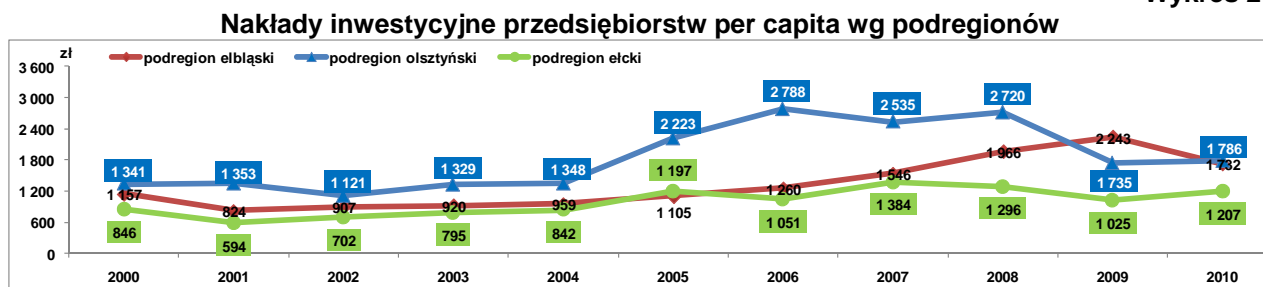
Wykres 26.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw per capita najłagodniejszego podregionu elckiego stanowiły w 2010 r. 67,6% nakładów najlepszego podregionu olsztyńskiego. Natomiast relacja podregionu elbląskiego do olsztyńskiego w 2010 r. wyniosła 97,0%, wobec 129,3% w 2009 r. Podregion elcki uplasował się na 62. pozycji wśród 66 podregionów w kraju, elbląski zajął 49. lokatę, a olsztyński – 46. Wskazuje to na duże dysproporcje w inwestowaniu przez przedsiębiorstwa w podregionie elckim i olsztyńskim, nie tylko w odniesieniu do podregionu elbląskiego, ale i do pozostałych podregionów w kraju.

Wykres 27.

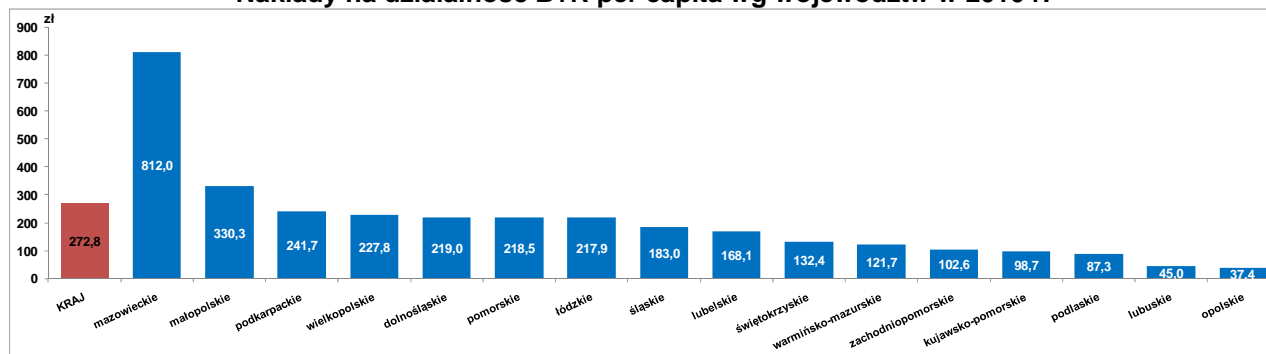
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL i statystyki publicznej

Reasumując, poniesione nakłady inwestycyjne per capita w województwie w wysokości 4 587 zł nadal plasowały warmińsko-mazurskie w grupie województw o najniższych wskaźnikach – 13. lokata. We wcześniejszych latach miała miejsce poprawa relacji tego wskaźnika do średniej krajowej, tj. z 53,5% w 1999 r. do 81,5% w 2006 r., w latach 2007-2009 nastąpiło ponowne obniżenie do 71,6%, po czym w 2010 r. zaobserwowano jej wzrost do poziomu 80,6%. Jednocześnie zaobserwowano obniżenie analogicznego wskaźnika w przedsiębiorstwach, tj. z 77,2% w 2005 r. do 55,3% w 2010 r. Ponadto warto także zwrócić uwagę na duże zróżnicowanie poziomu nakładów inwestycyjnych per capita występujące w podregionach, a także w powiatach.

3.4 Działalność badawczo-rozwojowa i innowacyjna

Warmińsko-mazurskie wciąż zaliczane jest do grupy regionów przeznaczających zdecydowanie mniej niż w kraju nakładów na działalność badawczo-rozwojową (B+R) i innowacyjną. W 2010 r. nakłady na B+R wyniosły 173,8 mln zł, co stanowiło 1,7% wolumenu krajowego i plasowało województwo na 11. lokacie. W strukturze działalności badawczej i rozwojowej według dziedzin nauk zdecydowanie dominowały nauki rolnicze – 56,0%, podczas gdy w kraju najwyższy był udział nauk inżynierskich i technicznych – 47,0%. Natomiast w strukturze wg źródeł finansowania nadal główne źródło, analogicznie jak w kraju, stanowił budżet państwa (77,4%) – 1. lokata w kraju (kraj 56,2%). Udział w finansowaniu tej działalności przez podmioty gospodarcze wyniósł tylko 11,2%, tj. najmniej w kraju (kraj 24,4%), udział jednostek badawczo-rozwojowych wyniósł 1,1% (kraj 4,7%, 9. lokata), zaś udział organizacji międzynarodowych i instytucji zagranicznych kształtował się na poziomie 2,2% (kraj 11,8%, 14. lokata). Per capita nakłady na B+R były ponad 2,3-krotnie niższe niż w kraju i wyniosły 121,7 zł (kraj 272,8 zł) – 11. lokata. Analiza przestrzenna tego wskaźnika wskazuje na utrzymujące się duże dysproporcje w skali kraju – najlepsze województwo mazowieckie przewyższało prawie 22-krotnie najłagodniejsze opolskie.

Nakłady na działalność B+R per capita wg województw w 2010 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Poziom nasycenia instytucjami naukowo-badawczymi jest wciąż niski, niemniej w 2010 r. odnotowano poprawę niektórych wskaźników charakteryzujących działalność badawczo-rozwojową. Liczba jednostek badawczo-rozwojowych w województwie zwiększyła się w stosunku do 2009 r. o 12, tj. do stanu 34 jednostek, a liczba zatrudnionych wzrosła do 2 263 osób. Wskaźnik zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej na 1 000 osób aktywnych zawodowo utrzymał się na poziomie ponad dwukrotnie niższym niż w kraju – 2,2% (kraj 4,6%), wobec odpowiednio 2,0% i 4,3% w 2009 r.

Relacja nakładów na działalność badawczo-rozwojową do produktu krajowego brutto wynosiła w województwie w 2009 r. 0,31% – 12. lokata w kraju (kraj 0,68%). Najniższą wartość zanotowano w 2006 r. – 0,18% (kraj 0,56%), najwyższą zaś w 2007 r. – 0,29% (kraj 0,57%).

W 2010 r. w województwie zainstalowanych było 479 automatycznych linii produkcyjnych (ponownie 13. lokata w kraju), 539 linii produkcyjnych sterowanych komputerowo (9. miejsce w kraju, analogicznie jak w 2009 r.), 411 centrów obróbkowych (9. miejsce w kraju, w porównaniu do 7. w 2008 r.) i 555 komputerów (dużych, mini- i mikrokomputerów) do sterowania i regulacji procesami technologicznymi – ponownie 15. miejsce w kraju. Źródłem finansowania działalności innowacyjnej w przemyśle były środki własne (51,9%) – 16. lokata w kraju (kraj 77,3%), kredyty bankowe (24,1%) – 2. lokata (kraj 7,3 %) oraz środki pozyskiwane z zagranicy (17,7%) – 1. lokata (kraj 7,2%). Udział przedsiębiorstw, które poniosły nakłady na działalność innowacyjną w ogóle przedsiębiorstw przemysłowych województwa wzrósł z 13,3% w 2009 r. – 11. lokata, do 14,8% w 2010 r. – 5. lokata (kraj spadek z 14,4% do 13,3%), wobec 31,2% w 2007 r. – 8. lokata (kraj 32,4%).

W 2010 r. w regionie 94,0% przedsiębiorstw posiadało dostęp do Internetu – 14. lokata (kraj 95,8%). Więcej niż połowa, a więc 52,8% firm posiadało własną stronę internetową – przedostatnia lokata wśród województw (kraj 65,5%), co mogło świadczyć o świadomej rezygnacji z dość znaczącej grupy odbiorców, szczególnie w dobie zakupów elektronicznych.

Reasumując, niekorzystnym zjawiskiem, podobnie jak w innych województwach Polski Wschodniej, był wciąż niski poziom nakładów na B+R, nieprzekraczający 2% średniej krajowej.

3. SPOŁECZEŃSTWO

Umiejscowienie województwa przy wschodniej granicy oznaczało w okresie gospodarki centralnie planowanej pomijanie go w inwestycjach kierowanych głównie do pozostałych województw, przy jednoczesnej koncentracji gospodarki na państwowych gospodarstwach rolnych (których znaczna liczba była również skutkiem procesów historycznych). Czynniki te spowodowały u progu transformacji niższy poziom kapitału ludzkiego, społecznego i fizycznego.¹⁶

3.1. Demografia

Na koniec 2010 r. województwo zamieszkiwało 1 427,2 tys. osób, co stanowiło 3,7% ludności kraju (więcej o 123 osoby niż w 2009 r.) – 12. miejsce w kraju i 0,3% ludności Unii Europejskiej.

W regionie wciąż były obszary, gdzie notowano wysoki ubytek ludności. Spadek ludności w latach 1999-2010 dotyczył przede wszystkim powiatów wschodnich: oleckiego – 40,5% (23 230 osób) i giżyckiego – 33,8% (28 887 osób). Przyrost ludności odnotowano głównie

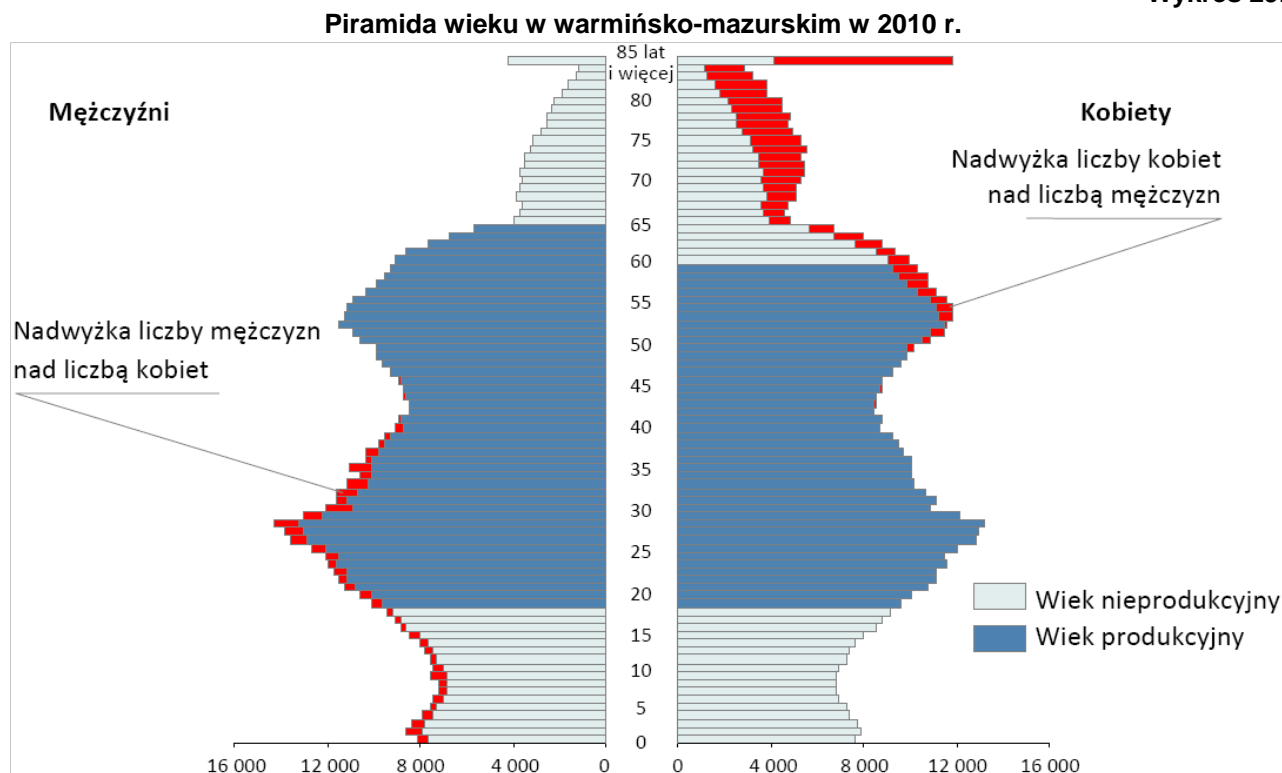
¹⁶ Raport ewaluacyjny pt. *Ewaluacja Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2020*, s. 40

w powiecie olsztyńskim – 7,7% (8 433 osoby), ełckim – 3,8% (3 181 osób) i m. Olsztyn – 3,1% (5 332 osoby).

Poziom gęstości zaludnienia w podregionach, w województwie i w kraju utrzymał się na niezmiennym poziomie od 2002 r. i wynosił 71 osób/km² w podregionie elbląskim, 59 osób/km² w podregionie olsztyńskim i 45 osób/km² w podregionie ełckim (kraj 122 osoby na km²).

W ogólnej liczbie ludności w 2010 r. kobiety stanowiły 51,3%. Relacje liczebne mężczyzn i kobiet mierzone współczynnikiem feminizacji pozostawały na tym samym poziomie od 1999 r. z tendencją przewagi kobiet. Na 100 mężczyzn przypadało 105 kobiet (kraj 107), przy czym w miastach występowała zdecydowana przewaga liczebna kobiet – 110 (kraj 111). Wyższą od przeciętnej w województwie przewagę kobiet notuje się w powiatach miejskich: m. Olsztyn (115 kobiet) oraz m. Elbląg (109 kobiet). Liczebna przewaga mężczyzn nad kobietami występowała we wszystkich grupach wiekowych poniżej 40-44 (największa w grupach wiekowych 5-9, 25-29 oraz 30-34, gdzie współczynnik maskulinizacji, czyli liczba mężczyzn na 100 kobiet wyniósł 107). Powyżej 60. roku życia występowała nadwyżka kobiet nad liczbą mężczyzn i największa była wśród osób najstarszych. Współczynnik feminizacji dla grupy wiekowej 75-79 wyniósł 185, a dla grupy powyżej 85 lat współczynnik ten osiągnął wartość 282. Nadwyżkę liczby kobiet nad liczbą mężczyzn można tłumaczyć wyższą umieralnością mężczyzn (tzw. nadumieralność mężczyzn). Najliczniejszą grupą wieku, zarówno wśród mężczyzn, jak i u kobiet, była grupa wieku 25-29, która wśród mężczyzn stanowiła 9,6% ogółu populacji, a u kobiet – 8,5% (kraj odpowiednio 9,0% i 8,2%).

Wykres 29.

Źródło: *Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie warmińsko-mazurskim w 2010 r.*, s 13

Liczba zawieranych małżeństw (w wartościach bezwzględnych) od 2008 r. maleje. Na koniec 2010 r. ich poziom wyniósł 5,9 na 1 000 mieszkańców, wobec 7,0 w 2008 r. (kraj odpowiednio 6,0 i 6,8). Największy poziom zanotowano w podregionie ełckim (6,0 i 7,1), w tym w powiecie piskim (6,6 i 7,4). Od 2008 r. liczba rozwodów (w wartościach bezwzględnych) rośnie. Na 1 000 ludności wskaźnik ten zmniejszył się jednak z 2,4 w 2006 r. do 2,0 w latach 2008-2010.

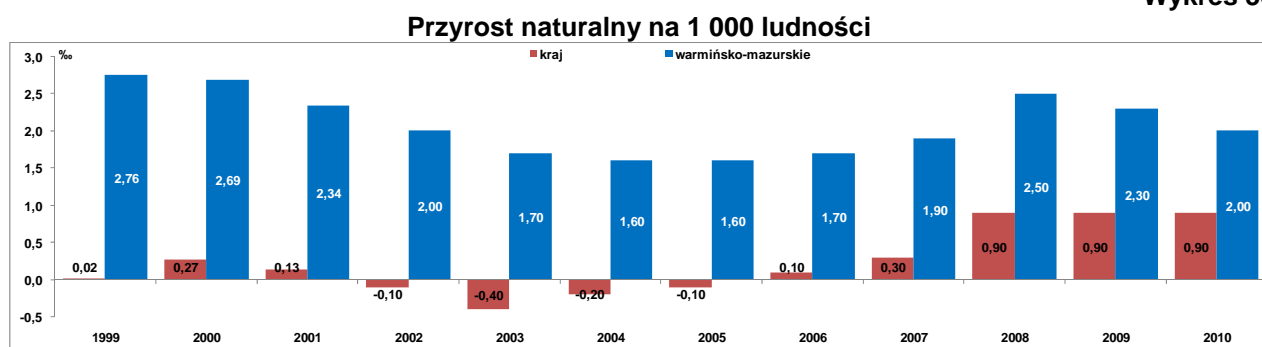
W latach 1999-2001 odnotowywano systematyczny spadek liczby urodzeń żywych, zarówno ogółem, jak i w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców – w ogółem był to spadek z 16,0 tys. urodzeń, a w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców z 10,0 do 9,6 urodzeń w 2001 r., który był najbardziej niekorzystnym rokiem dla rozwoju demograficznego województwa. W latach 2004-2009 wartości wskaźników wzrosły odpowiednio z 14,5 tys. do 16,5 tys. urodzeń oraz z 10,1 do 11,6 urodzeń. Rok 2010 był pierwszym od 8 lat, w którym odnotowano spadek tych wskaźników – 15,8 tys. urodzeń oraz 11,0 urodzeń (spadek o odpowiednio 0,8 tys. urodzeń i 0,6 urodzeń

w porównaniu do 2009 r.). W kraju wskaźnik liczby urodzeń żywych w latach 1999-2003 również wykazywał tendencje spadkowe (ogółem z 382,0 tys. do 351,1 tys. urodzeń, w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców spadek z 10,0 do 9,2 urodzeń), w latach 2004-2009 wzrastał (odpowiednio z 356,1 tys. do 417,6 tys. urodzeń oraz z 9,3 do 10,9 urodzeń), a od 2010 r. zaczął znów maleć (odpowiednio do 413,3 tys. urodzeń i do 10,8 urodzeń).

W 2010 r. nastąpił spadek przyrostu naturalnego do 2,0‰ (2009 r. 2,3‰). Województwo jest 4. pod względem wielkości wskaźnika przyrostu naturalnego w Polsce (kraj 0,9‰). Przyrost ten był również 2-krotnie wyższy od średniej UE27, która wynosiła 1,0‰.

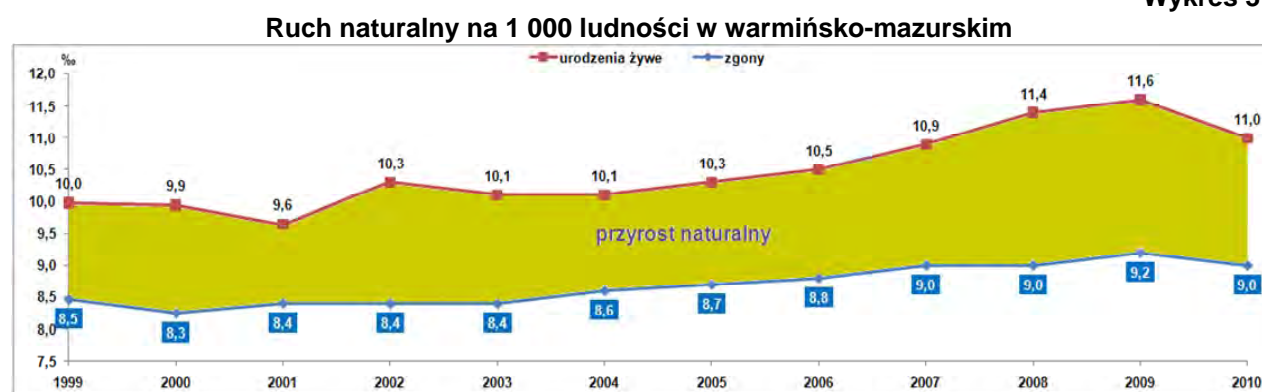
Pomimo rosnącej liczby urodzeń, w dalszym ciągu poziom reprodukcji nie gwarantuje prostej zastępowalności pokoleń i dlatego nadal utrzymuje się okres depresji urodzeniowej. W 2010 r. współczynnik dzietności¹⁷ wynosił 1,41 (kraj 1,38), co oznacza spadek (o 0,04 punktu procentowego) w stosunku do odnotowanego w 1999 r. (kraj wzrost o 0,02 punktu procentowego). Również współczynnik reprodukcji brutto¹⁸ w naszym regionie uległ obniżeniu z 0,70 w 1999 r. do 0,68 w roku 2010 (kraj odpowiednio wzrost z 0,66 do 0,67).

Wykres 30.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL i RSW 2000-2002

Wykres 31.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL i RSW 2000-2002

Największym przyrostem naturalnym na 1 000 ludności w 2010 r. charakteryzowały się powiaty ziemskie: nowomiejski (4,7‰) oraz ełcki i iławski (3,6‰), natomiast wartość ujemną odnotowano tylko w powiecie węgorzewskim (-0,8‰). Wśród powiatów grodzkich z kolei m. Elbląg zanotowało przyrost naturalny na poziomie -0,3‰, natomiast m. Olsztyn +2,4‰.

Struktura wiekowa ludności województwa w 2010 r. nadal była nieznacznie korzystniejsza od średniej dla kraju, jak i w porównaniu z innymi regionami kraju, z uwagi na wysoki udział ludzi młodych. Podział ludności według ekonomicznych grup wieku wykazał, iż:

- udział ludności w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat dla mężczyzn i kobiet) w ogólnej liczbie mieszkańców zmniejsza się systematycznie z 27,9% w 1999 r., 23,2% w 2004 r. do 20,0% w 2010 r. (kraj odpowiednio: 25,2%, 21,2% i 18,7%),

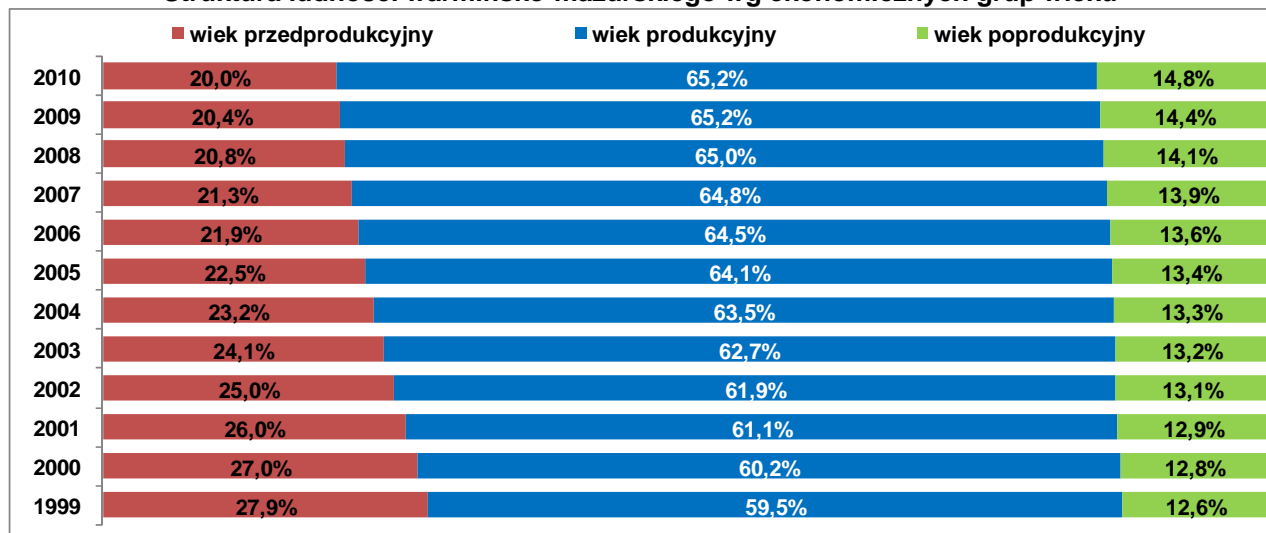
¹⁷Oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15 - 49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie.

¹⁸ Przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotnością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności).

- udział ludności w wieku produkcyjnym (18-64 lata dla mężczyzn, 18-59 lat dla kobiet) zwiększył się z 59,5% w 1999 r., 63,5% w 2004 r. do 65,2% w 2010 r. (kraj odpowiednio: 60,2%, 63,5% i 64,4%),
- udział ludności w wieku poprodukcyjnym (65 i więcej lat dla mężczyzn, 60 i więcej lat dla kobiet) zwiększył z 12,6% w 1999 r., 13,3% w 2004 r. i w 2010 r. wyniósł 14,8% (kraj odpowiednio: 14,6%, 15,3% i 16,9%).

Wykres 32.

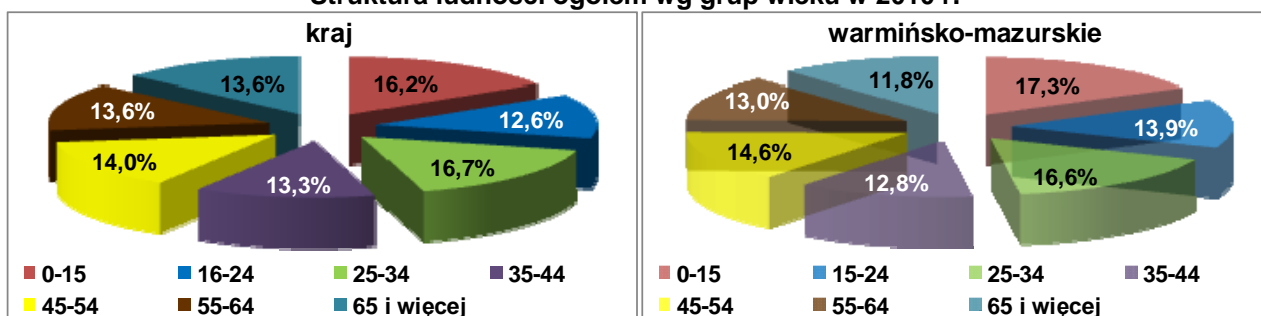
Struktura ludności warmińsko-mazurskiego wg ekonomicznych grup wieku

Źródło: Opracowanie własne podstawie RSW 2000-2002 i BDL

Wykres 33.

Struktura ludności ogółem wg grup wieku w 2010 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSW 2011

W stosunku do 2009 r. liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym zmniejszyła się w województwie o 5,4 tys. osób, z tego w podregionie elbląskim o 2,0 tys. osób, w podregionie olsztyńskim o 2,0 tys. osób i w elckim o 1,4 tys. osób. Ludność w wieku produkcyjnym wzrosła w 2010 r. o 383 osoby, z tego w podregionie elckim o 530 osób, olsztyńskim o 16 osób, a w elbląskim zmalała o 163 osoby. Struktura wieku ludności w poszczególnych powiatach wykazuje stosunkowo niewielkie różnicowanie.

Wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym spowodował spadek współczynnika obciążenia demograficznego. Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym systematycznie zmniejsza się. W 2010 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadają w województwie 53 osoby w wieku nieprodukcyjnym (średnio w kraju 55), a w 1999 r. – 68 osób (kraj 66 osób). Wskaźnik ten w 2010 r. był różny w populacjach miast i wsi (odpowiednio 52 osoby i 56 osób).

3.2. Migracje ludności

Utrzymującym się od lat niekorzystnym procesem demograficznym jest ujemne saldo migracji gminnych na pobyt stały, które od 2006 r. ma tendencję malejącą. W 2010 r. wynosiło ono 2,7 tys. osób, w 2009 r. – 2,8 tys. osób, a w 1999 r. – 2,3 tys. osób. Wskaźnik na 1 000 mieszkańców w 2010 r. był 14. w kraju i wyniósł -1,9 (kraj -0,1). Głównymi przyczynami ruchu wędrownego ludności wciąż pozostają czynniki ekonomiczne. Emigrują przede wszystkim ludzie młodzi, wśród których przeważają kobiety. Wyjazdy związane z poszukiwaniem lepszych

warunków ekonomicznych, zazwyczaj ze wsi do miast, uzupełniają ruchy migracyjne z miasta na wieś związane z utratą pracy, a także z przemieszczaniem się bogacących się warstw społecznych, związanym ze zmianą miejskiego miejsca zamieszkania na okolice podmiejskie i bardziej komfortowe mieszkania poza miastami, ale jednocześnie w ich pobliżu. Wejście Polski do Unii Europejskiej w 2004 r. spowodowało wzrost zainteresowania wyjazdami z kraju. W 2010 r. na stałe wyjechało poza granice województwa 19,5 tys. osób, w tym 54,3% kobiet, tj. o 1,3 tys. osób więcej niż w 2009 r.

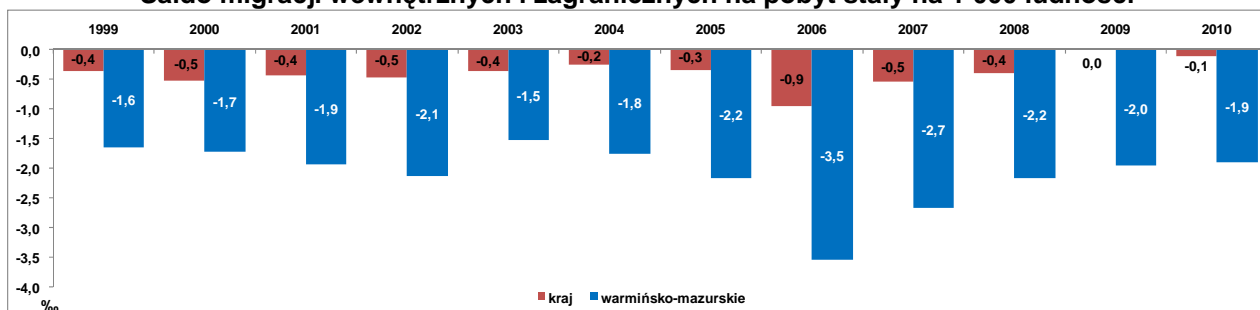
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały wyniosło w 2010 r. -2,7 tys. osób, w tym w miastach -2,7 tys. osób, zaś na wsi -13 osób, natomiast saldo migracji zagranicznych na pobyt stały wyniosło +15 osób.

W migracjach wewnątrzwojewódzkich uczestniczyło 12,8 tys. osób, w tym ze wsi do miast przemieściło się 31,2% z nich, ze wsi na wieś – 15,8%, z miast na wieś – 37,1%, a między miastami – 15,9%.

Mieszkańcy województwa warmińsko-mazurskiego najczęściej migrują do i z województwa mazowieckiego – 29,9% i pomorskiego – 27,6%. Za granicę kraju wyjechało 740 osób (w tym 53,6% kobiet), a powróciło 447 osób (w tym 59,2% mężczyzn).

Wykres 34.

Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1 000 ludności

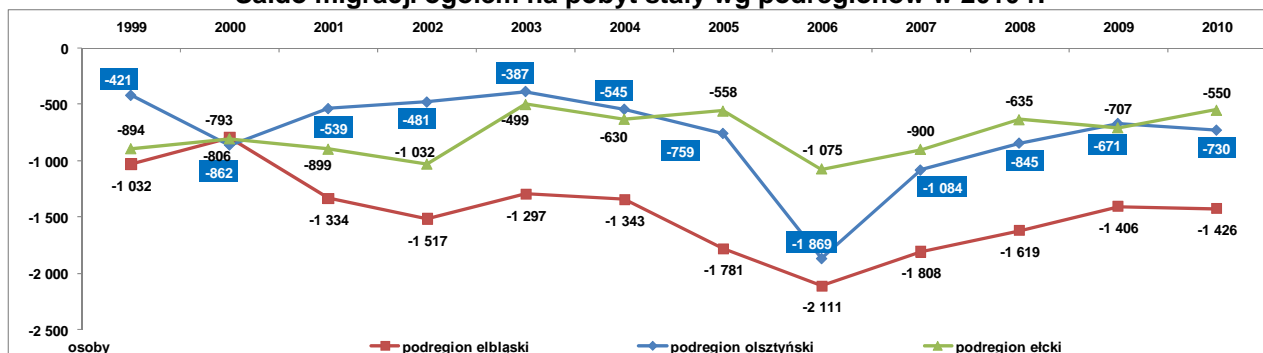

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSW 2000-2011

Najwyższe saldo migracji stałej wewnętrznej w 2009 r. nadal notowano w podregionie elbląskim -1 406 (w podregionie ełckim -707 osób i olsztyńskim -671 osób). Najwyższe saldo migracji zagranicznej notuje się w podregionie olsztyńskim -73 osoby (w 2008 r. -424 osoby), w elbląskim -8 osób (w 2008 r. -205 osób) i podregionie ełckim +11 osób (w 2008 r. -110 osób).

Wykres 35.

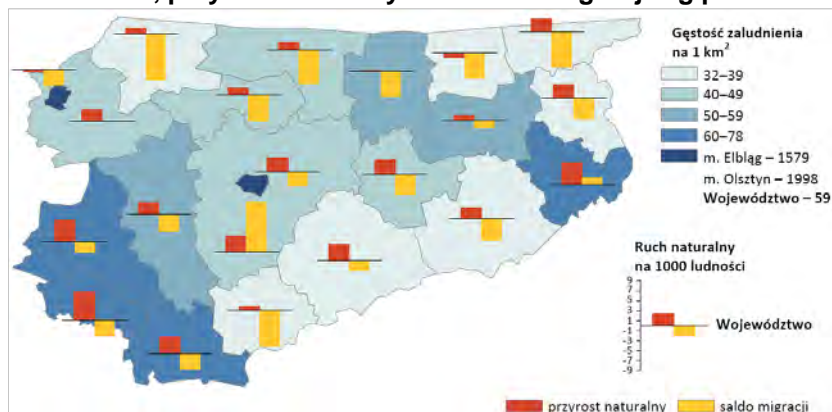
Saldo migracji ogółem na pobyt stały wg podregionów w 2010 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Saldo migracji ogółem na 1 000 ludności również było najwyższe w podregionie elbląskim (-2,67, w 2009 r. -2,63), ełckim (-1,92, w 2009 r. -2,47), a w olsztyńskim -1,20 (w 2009 r. -1,10).

Gęstość zaludnienia, przyrost naturalny oraz saldo migracji wg powiatów w 2010 r.

Źródło: Stan i ruch naturalny ludności w województwie warmińsko-mazurskim w 2010 r. Informacja sygnałowa, maj 2011, s. 5

3.3. Edukacja

3.3.1. Szkolnictwo podstawowe, gimnazjalne i ogólnokształcące

W 2010 r. na Warmii i Mazurach funkcjonowało 548 szkół podstawowych (12. lokata), czyli 3,9% takich szkół w kraju (kraj 13,9 tys. obiektów). W stosunku do 1999 r. ich liczba zmniejszyła się o 24,4%, tj. o 177 obiektów (kraj -22,0%, czyli 3,9 tys. obiektów). Najwięcej tego typu szkół ubyło w powiecie piskim (-43,2% – 19 obiektów), najmniej zaś w m. Olsztyn (-3,2% – 1 obiekt). W miastach liczba takich szkół w badanym okresie zmniejszyła się o 15,9%, tj. o 32 obiekty, na wsi natomiast o 27,7%, tj. o 145 obiektów (kraj odpowiednio -19,2%, tj. 1,1 tys. obiektów i -23,3%, tj. 2,8 tys. obiektów).

W 2010 r. w województwie funkcjonowało 295 gimnazjów (12. lokata), czyli 4,0% takich szkół w kraju (kraj 7,4 tys. obiektów). W stosunku do 1999 r. ich liczba zwiększyła się o 20,4%, tj. o 50 obiektów (kraj +21,2%, tj. 1,3 tys. obiektów). Najwięcej tego typu szkół przybyło w powiecie nidzickim (+44,4% – 4 obiekty), najmniej zaś w ostródzkim (+5,3% – 1 obiekt). W miastach liczba takich szkół w badanym okresie wzrosła o 26,4%, tj. o 34 obiekty, na wsi natomiast o 13,8%, tj. o 16 obiektów (kraj odpowiednio +18,1%, tj. 0,60 tys. obiektów i +24,8%, tj. 0,7 tys. obiektów).

W 2010 r. w województwie istniało 86 liceów ogólnokształcących (12. lokata), czyli 3,7% takich szkół w kraju (kraj 2,3 tys. obiektów). W stosunku do 1999 r. ich liczba wzrosła o 16,2%, tj. o 12 obiektów (kraj +8,5%, tj. 0,2 tys. obiektów). Najwięcej tego typu szkół przybyło w powiatach: działdowskim, elbląskim i olsztyńskim (po +100,0% – odpowiednio 3, 1 i 3 obiekty), najwięcej zaś ubyło w mrągowskim (-25,0% – 1 obiekt).

W 2010 r. na Warmii i Mazurach w szkołach podstawowych uczyło się 87,3 tys. osób (również 12. lokata), czyli 4,0% uczniów takich szkół w kraju (kraj 2,2 mln osób). W stosunku do 1999 r. liczba uczniów tych szkół zmniejszyła się o 47,1%, tj. o 77,9 tys. osób (kraj -43,8%, tj. 1,8 mln osób). Najwięcej uczniów ubyło w powiecie kętrzyńskim (-54,9% – 4,4 tys. osób), najmniej zaś w nowomiejskim (-39,6% – 2,1 tys. osób). Liczba uczniów miejskich szkół podstawowych zmniejszyła się z kolei o 47,6%, tj. o 49,3 tys. osób (kraj -45,9%, czyli o 1,1 mln osób), a wiejskich o 46,4%, tj. o 28,6 tys. osób (kraj -42,8%, tj. 694,0 tys. osób).

W 2010 r. w gimnazjach województwa uczyło się 52,5 tys. osób (również 12. lokata), czyli 4,1% uczniów takich szkół w kraju (kraj 1,3 mln osób). W stosunku do 1999 r. liczba uczniów wzrosła o 103,1%, tj. o 26,7 tys. osób (kraj +107,4%, tj. 661,4 tys. osób). Najwięcej uczniów przybyło w powiecie nowomiejskim (+140,2% – 1,0 tys. osób), najmniej zaś w bartoszyckim (+83,6% – 1,0 tys. osób). Liczba uczniów miejskich gimnazjów wzrosła z kolei o 95,4%, tj. o 17,9 tys. osób (kraj +93,9%, czyli o 401,3 tys. osób), a wiejskich o 123,4%, tj. o 8,8 tys. osób (kraj +138,0%, tj. 259,8 tys. osób).

W 2010 r. w liceach ogólnokształcących regionu uczyło się 23,0 tys. osób (również 12. lokata), czyli 3,6% uczniów takich szkół w kraju (kraj 631,3 tys. osób). W stosunku do 1999 r. liczba uczniów zmniejszyła się o 28,5%, tj. o 9,2 tys. osób (kraj -26,8%, czyli 231,6 tys. osób). Najwięcej uczniów ubyło w powiecie mrągowskim (-52,6% – 0,6 tys. osób), najwięcej zaś przybyło w nowomiejskim (+11,1% – 55 osób).

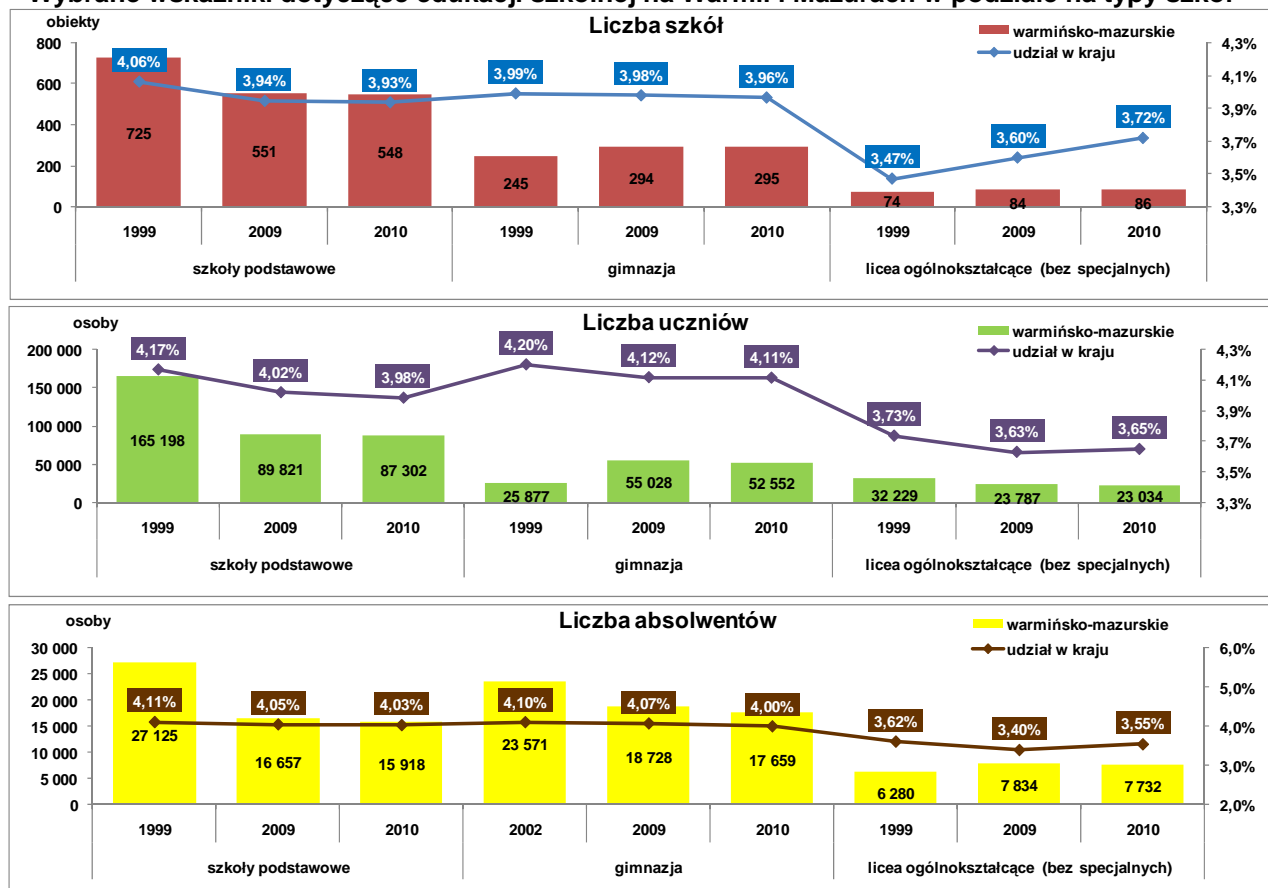
W 2010 r. na Warmii i Mazurach szkoły podstawowe ukończyło 15,9 tys. osób (12. lokata), czyli 4,0% absolwentów takich szkół w kraju (kraj 395,0 tys. osób). W stosunku do 1999 r. liczba absolwentów zmalała o 41,3%, tj. o 11,2 tys. osób (kraj -40,2%, czyli 265,5 tys. osób). Najwięcej absolwentów ubyło w powiecie kętrzyńskim (53,6%, tj. 0,8 tys. osób), najmniej zaś w działdowskim (28,6%, tj. 0,4 tys. osób). W miastach liczba absolwentów tych szkół spadła o 44,5%, tj. o 7,9 tys. osób (kraj -46,0%, tj. 196,5 tys. osób), a na wsi o 35,3%, tj. o 3,3 tys. osób (kraj -29,6%, tj. 69,0 tys. osób).

W 2010 r. gimnazja ukończyło 6,1 tys. osób (12. lokata), czyli 3,7% absolwentów takich szkół w kraju (kraj 164,6 tys. osób). W stosunku do 2002 r. liczba absolwentów zmalała o 25,1%, tj. o 5,9 tys. osób (kraj -23,1%, czyli 132,8 tys. osób). Najwięcej absolwentów ubyło w powiecie mrągowskim (-33,1%, tj. 0,3 tys. osób), najmniej zaś w szczycieńskim (-14,3%, tj. 0,2 tys. osób). W miastach liczba absolwentów tych szkół w porównaniu z 2002 r. spadła o 27,1%, tj. o 4,6 tys. osób (kraj -27,6%, tj. 108,6 tys. osób), a na wsi o 19,7%, tj. o 1,3 tys. osób (kraj -13,4%, tj. 24,2 tys. osób).

W 2010 r. licea ogólnokształcące regionu ukończyło 5,2 tys. osób (12. lokata), czyli 3,4% absolwentów takich szkół w kraju (kraj 156,4 tys. osób). W stosunku do 1999 r. liczba absolwentów wzrosła o 23,1%, tj. o 1,4 tys. osób (kraj +25,5%, czyli 44,3 tys. osób). Najwięcej absolwentów ubyło w powiecie olsztyńskim (14,0%, tj. 42 osoby), najwięcej zaś przybyło w nowomiejskim (109,4%, tj. 105 osób).

Wykres 36.

Wybrane wskaźniki dotyczące edukacji szkolnej na Warmii i Mazurach w podziale na typy szkół¹⁹

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL i RSW 2010-2011

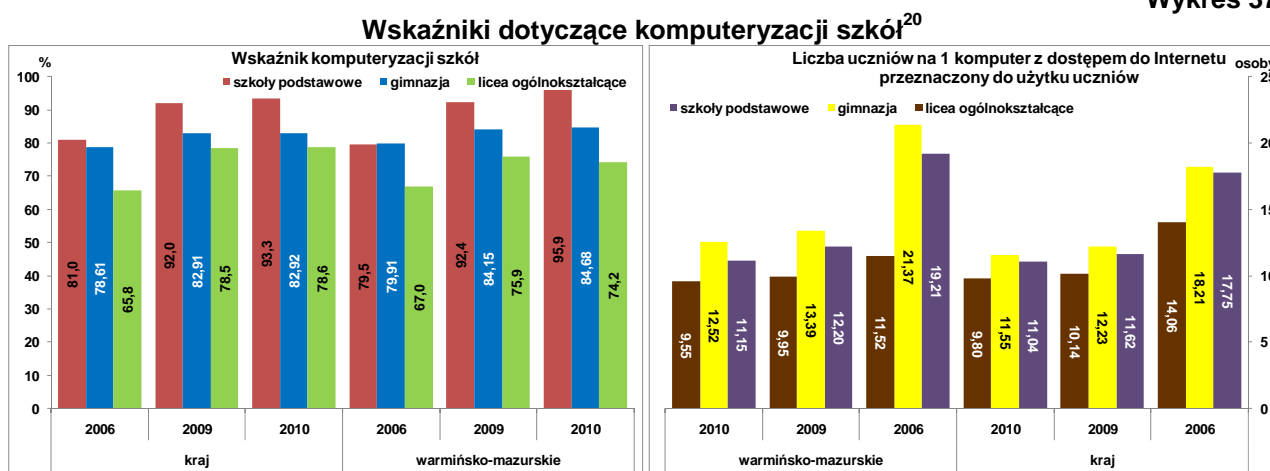
W 2010 r. 95,9% szkół podstawowych, 84,7% gimnazjów oraz 74,2% liceów ogólnokształcących na terenie regionu wyposażonych było w komputery z dostępem do Internetu przeznaczone do użytku uczniów (kraj odpowiednio 93,3%, 82,9% i 78,6%). Generalnie wszystkie typy szkół były lepiej wyposażone w sprzęt komputerowy w miastach niż na obszarach wiejskich. Największa różnica w wyposażeniu widoczna była w przypadku liceów ogólnokształcących – na wsi komputery z dostępem do Internetu przeznaczone do użytku uczniów posiadało zaledwie 33,3% takich szkół, w mieście natomiast 77,1%. Najmniejsze rozbieżności zanotowały z kolei

¹⁹ Brak danych dot. gimnazjów dla lat wcześniejszych niż 2002.

szkoły podstawowe – na obszarach wiejskich 94,7% z nich posiadało taki sprzęt, na obszarach miejskich zaś 99,3%.

Na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów w 2010 r. przypadało 11 uczniów szkół podstawowych (8. lokata), 13 uczniów gimnazjum (12. lokata) i 10 uczniów liceum (8. lokata), a w kraju odpowiednio 11, 12 i 10 uczniów. Najwięcej uczniów szkół podstawowych na 1 komputer przypadało w obydwu powiatach grodzkich (19 uczniów w m. Olsztyn i 18 uczniów w m. Elbląg) oraz w ziemskim powiecie etckim (14 uczniów), najmniej zaś w powiatach: bartoszyckim, braniewskim i węgorzewskim (po 8 uczniów). Najwięcej uczniów gimnazjów na 1 komputer przypadało w powiecie działdowskim (18 uczniów), najmniej zaś w węgorzewskim (9 uczniów). W liceach ogólnokształcących z kolei najwięcej uczniów na 1 komputer przypadało w powiecie oleckim (16), najmniej zaś w olsztyńskim (4). Komputeryzacja wszystkich typów szkół generalnie rzecz biorąc zdecydowanie lepiej wygląda na obszarach wiejskich, gdzie na 1 komputer przypada zdecydowanie mniej uczniów niż w miastach (pomimo mniejszego wyposażenia w sprzęt komputerowy niż w miastach).

Wykres 37.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Powszechność nauczania mierzona współczynnikami skolaryzacji jest w naszym regionie zbliżona do wartości krajowych. Współczynnik skolaryzacji brutto²¹ w szkołach podstawowych wyniósł w 2010 r. 98,6%, lokując Warmię i Mazury na 9. miejscu w kraju (kraj 99,4%), co oznacza jego spadek w stosunku do 2003 r. o 1,9 punktu procentowego (kraj -0,7 punktu). W gimnazjach współczynnik ten osiągnął wartość 101,5%, co oznaczało 6. lokatę w kraju (kraj 100,7%), a więc wzrost w stosunku do 2003 r. o 0,1 punktu procentowego (kraj -0,3 punktu). W liceach ogólnokształcących z kolei skolaryzacja brutto osiągnęła 52,9%, czyli przedostatnią wartość w kraju (kraj 58,9%) i zmalała w stosunku do 2006 r. o 0,5 punktu procentowego (kraj +4,8 punktu). Zdecydowanie niższe wartości uzyskiwane były na obszarach wiejskich niż miejskich (dla szkół podstawowych różnica wynosi 33,3 punktu procentowego, a dla gimnazjów 67,7 punktu). Współczynnik skolaryzacji netto²² w szkołach podstawowych osiągnął w 2010 r. w naszym regionie 95,1% (kraj 96,5%), lokując go na miejscu 13. W stosunku do 2003 r. oznacza to spadek o 3,4 punktu procentowego (kraj -2,0 punktu). Dla gimnazjów wyniósł on w badanym roku 91,9% (kraj 93,9%), dając regionowi 14. lokatę, co oznacza spadek o 2,4 punktu procentowego w stosunku do 2003 r. (kraj -1,7 punktu). W liceach ogólnokształcących natomiast współczynnik ten w 2010 r. wyniósł 36,9% (kraj 44,3%) i spadł w stosunku do 2006 r. o 4,0 punktu procentowego (kraj +0,4 punktu). Również w przypadku tego współczynnika zdecydowanie niższe wartości osiągane są na wsi niż w mieście (różnica dla szkół podstawowych wyniosła 33,0 punktu procentowego, a dla gimnazjów 58,8 punktu).

²⁰ Brak kompletnych danych dot. liceów ogólnokształcących dla lat wcześniejszych niż 2006.

²¹ Relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

²² Relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

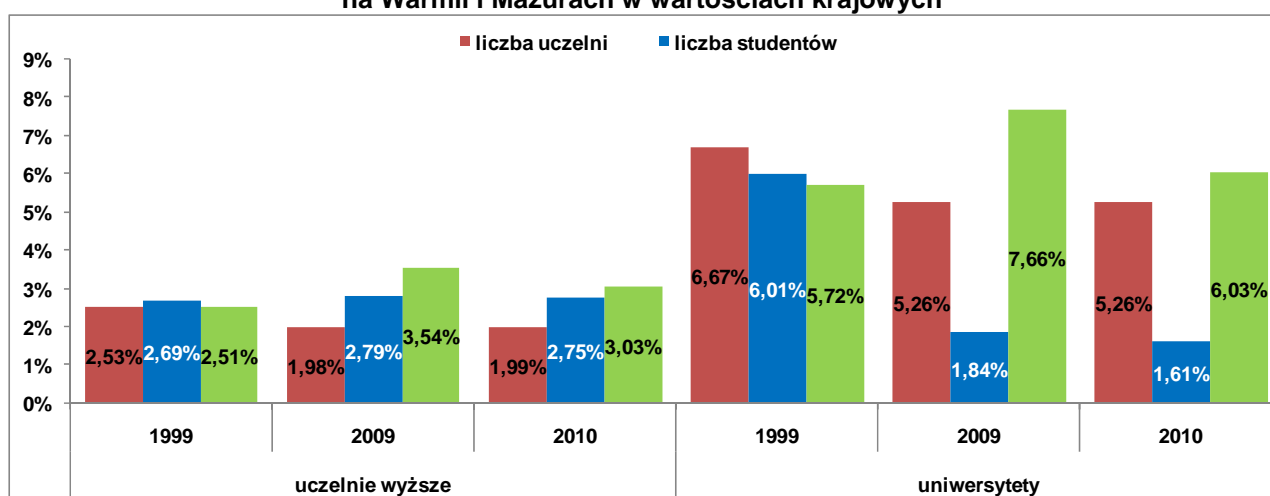
3.3.2. Szkolnictwo wyższe

W 2010 r. w naszym regionie funkcjonowało 9 uczelni wyższych (14. lokata), czyli 2,0% takich szkół w kraju (kraj 453 obiekty), na których studiowało 49,88 tys. osób (13. lokata), czyli 2,7% studentów takich szkół w kraju (kraj 1,8 mln osób), a które ukończyło 14,4 tys. osób (13. lokata), czyli 3,0% absolwentów takich uczelni w kraju (kraj 474,5 tys. osób). W stosunku do 1999 r. liczba uczelni wyższych wzrosła o 28,6%, tj. o 2 obiekty (kraj +63,5%, tj. 176 obiektów), liczba studentów wzrosła o 30,5%, tj. 11,7 tys. osób (kraj +27,9%, czyli 396,3 tys. osób), a liczba absolwentów wzrosła o 169,3%, tj. o 9,0 tys. osób (kraj +122,9%, czyli 261,6 tys. osób).

W 2010 r. funkcjonował na Warmii i Mazurach 1 uniwersytet, czyli 5,3% takich szkół w kraju (kraj 19 obiektów), na którym studiowało 31,2 tys. osób (10. lokata), czyli 5,9% studentów takich szkół w kraju (kraj 526,8 tys. osób), a który ukończyło 8,5 tys. osób (9. lokata), czyli 6,0% absolwentów takich uczelni w kraju (kraj 140,9 tys. osób). W stosunku do 1999 r. liczba uniwersytetów nie zmieniła się (kraj +26,7%, tj. 4 obiekty), liczba studentów wzrosła o 26,4%, tj. 6,5 tys. osób (kraj +28,2%, czyli 116,0 tys. osób), a liczba absolwentów wzrosła o 118,9%, tj. o 4,6 tys. osób (kraj +107,7%, czyli 73,1 tys. osób).

Wykres 38.

Wybrane wskaźniki dotyczące udziału szkolnictwa wyższego na Warmii i Mazurach w wartościach krajowych

Źródło: BDL i RSW 2010-2011

3.4. Rynek pracy

Na przestrzeni lat 2003-2008 zmniejszała się liczba bezrobotnych oraz natężenie bezrobocia mierzone stopą bezrobocia, a rosła liczba pracujących. W 2009 r. obserwowano tendencje odwrotne, natomiast w 2010 r. powyższe zjawiska powróciły do poprzedniego trendu.

Liczba pracujących w gospodarce narodowej²³ na koniec 2010 r. wyniosła w regionie 0,4 mln osób, co oznacza wzrost w stosunku do 2009 r. o 2,7% (kraj +2,4%) i ulokowała województwo na 13. miejscu, przed województwem opolskim, lubuskim i podlaskim. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy – 72,9%, a w 2009 r. – 73,7% (kraj odpowiednio 73,7% i 74,7%). Właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin stanowili 26,7%, a rok wcześniej 25,8% (kraj odpowiednio 26,4% i 24,9%).

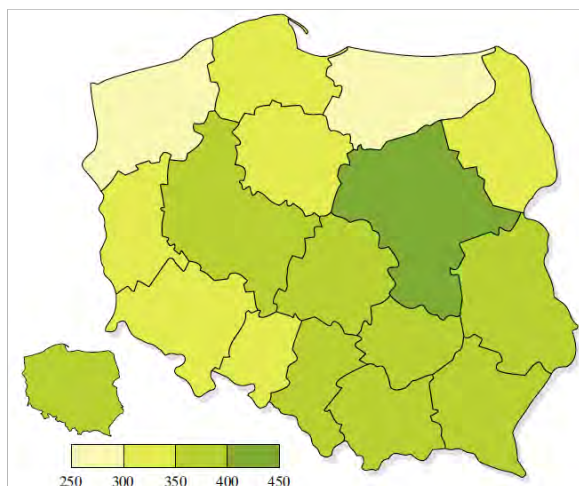
Wskaźnik liczby pracujących²⁴ w przeliczeniu na 1 000 ludności na koniec 2010 r. wyniósł 297 osób – ostatnia lokata, wobec 289 osób w 2009 r. (kraj odpowiednio 361 osób i 352 osoby).

²³ Dane dotyczą pracujących wg faktycznego miejsca pracy, bez jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

²⁴ Dane dotyczą pracujących wg faktycznego miejsca pracy, bez jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Mapa 6.

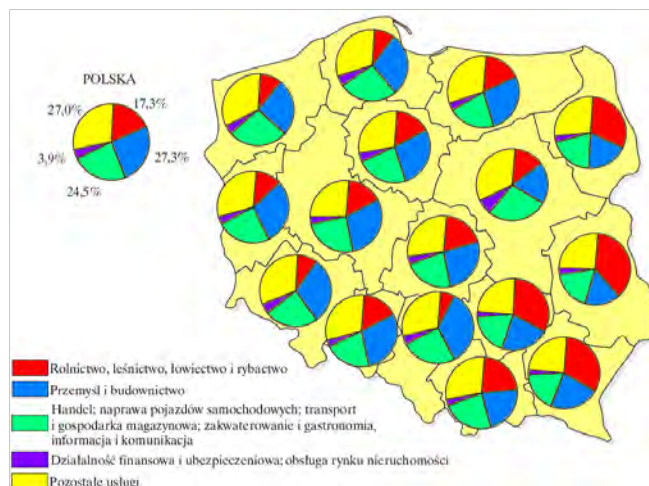
Pracujący w gospodarce narodowej
 na 1 000 ludności²⁵ wg województw w 2010 r.

Źródło: Pracujący w gospodarce narodowej w 2010 r., s. 174

Mapa 7.

Struktura pracujących w sektorach działalności²⁶
 wg województw w 2010 r.

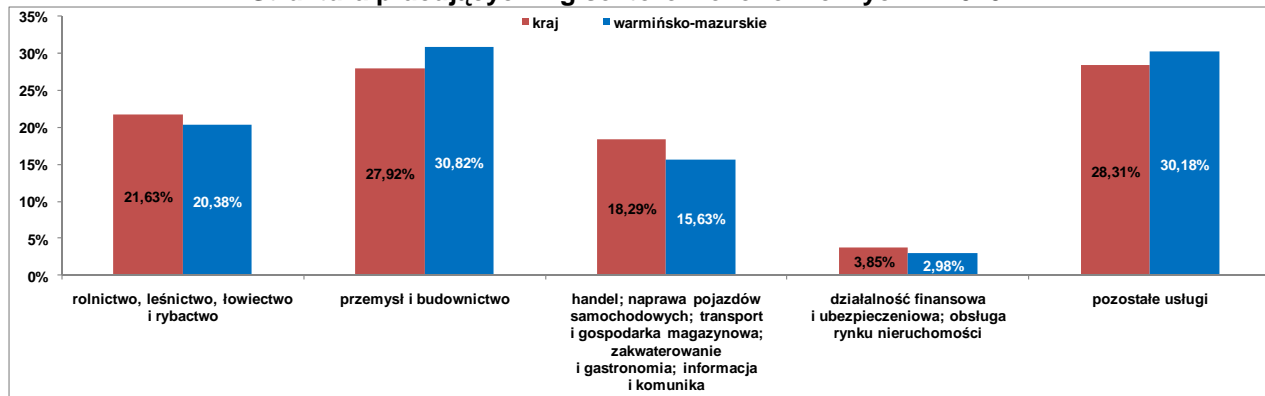

Źródło: Pracujący w gospodarce narodowej w 2010 r., s. 175

Struktura pracujących w gospodarce narodowej²⁷ stosunkowo nieznacznie różniła się od średniej krajowej. Nieco wyższy niż w kraju był udział pracujących w przemyśle i budownictwie (o 2,9 punktu procentowego) i pozostałych usługach (o 1,9 punktu procentowego), natomiast nieco niższy niż w kraju był udział pracujących w handlu, naprawie pojazdów samochodowych; transporcie i gospodarce magazynowej, zakwaterowaniu i gastronomii, informacji i komunikacji (o 2,7 punktu procentowego), w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (o 1,2 punktu procentowego) oraz w działalności finansowej i ubezpieczeniowej i obsłudze rynku nieruchomości (o 0,9 punktu procentowego).

Wykres 39.

Struktura pracujących wg sektorów ekonomicznych w 2010 r.

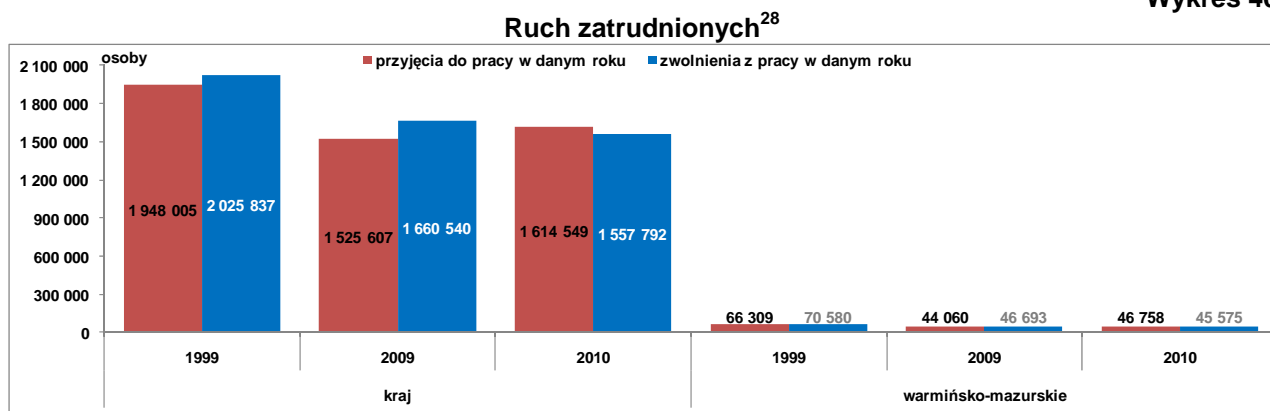
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Liczba pracujących na 1 000 ludności (łącznie z rolnictwem indywidualnym) w poszczególnych powiatach województwa w 2010 r. była mocno zróżnicowana. Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w m. Olsztyn (356) i powiecie iławskim (280), najniższą w powiecie piskim (179) i braniewskim (180).

²⁵ Dane dotyczą pracujących wg faktycznego miejsca pracy, bez jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

²⁶ Dane dotyczą pracujących wg faktycznego miejsca pracy, bez jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

²⁷ Łącznie z rolnictwem indywidualnym.

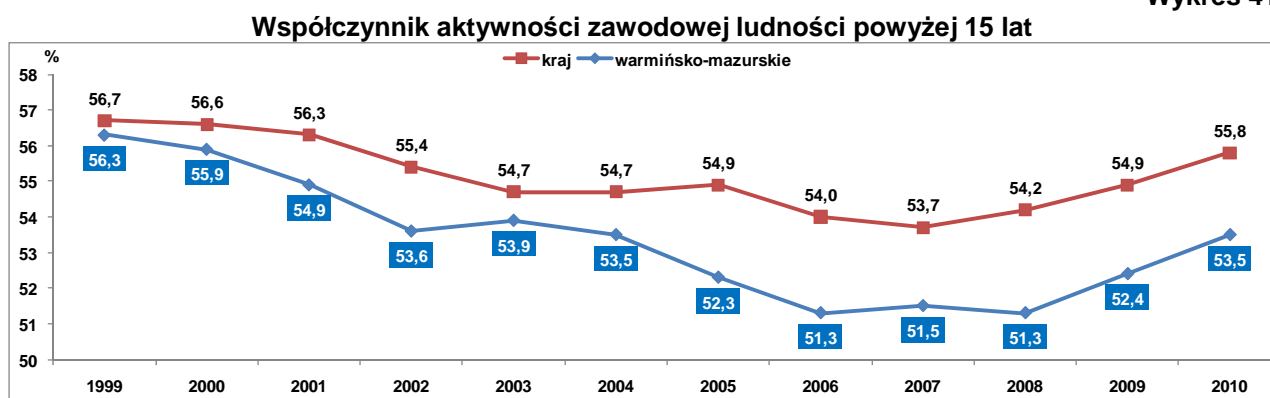

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim w 2010 r. oraz RSW

W 2010 r. różnica pomiędzy liczbą przyjętych do pracy a liczbą zwolnionych z pracy wzrosła w porównaniu do roku poprzedniego o 3,8 tys. osób. Warto zauważyć, że nastąpiło odwrócenie negatywnego trendu – liczba przyjęć do pracy przewyższyła liczbę zwolnionych o 1,2 tys. osób. Najwięcej osób przyjęły do pracy podmioty zajmujące się przetwórstwem przemysłowym, a także administracją publiczną i obroną narodową, obowiązkowym zabezpieczeniem społecznym, handlem, naprawą pojazdów samochodowych oraz budownictwem. O ile w przetwórstwie przemysłowym i administracji przyjęto więcej osób niż zwolniono, to w handlu wystąpiła nadwyżka zwolnionych. Zwolnienia także przeważały nad przyjęciami w edukacji, firmach prowadzących działalność finansową i ubezpieczeniową oraz transportową i związaną z gospodarką magazynową.²⁹

W 2010 r. wzrosło przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej oraz spadła stopa bezrobocia. Rynek pracy w województwie wciąż jednak nie był w stanie zagospodarować istniejących zasobów siły roboczej, co niekorzystnie wpływało na zjawiska i procesy na nim zachodzące.

Liczba aktywnych zawodowo wg BAEL³⁰ w 2010 r. nieznacznie wzrosła (o 2,0%) w stosunku do 2009 r. i liczyła 627 tys. osób (przeciętna roczna) – 55,7% to mężczyźni. Wśród aktywnych zawodowo 567 tys. osób (90,3%) pracowało, a 61 tys. osób (9,7%) poszukiwało pracy jako osoby bezrobotne. Liczba biernych zawodowo (z racji wieku lub niespełniania warunków do uznania ich za bezrobotnych) wyniosła 772 tys. osób, z tego z powodu choroby i/lub niepełnosprawności – 88 tys. osób – 16,9% ogółu biernych zawodowo i 7,35% ludności ogółem w wieku powyżej 15 lat. Najwyższą liczbę biernych zawodowo (41,6%) stanowili emeryci – 217 tys. osób – w stosunku do 1999 r. wzrost o 56,1%.

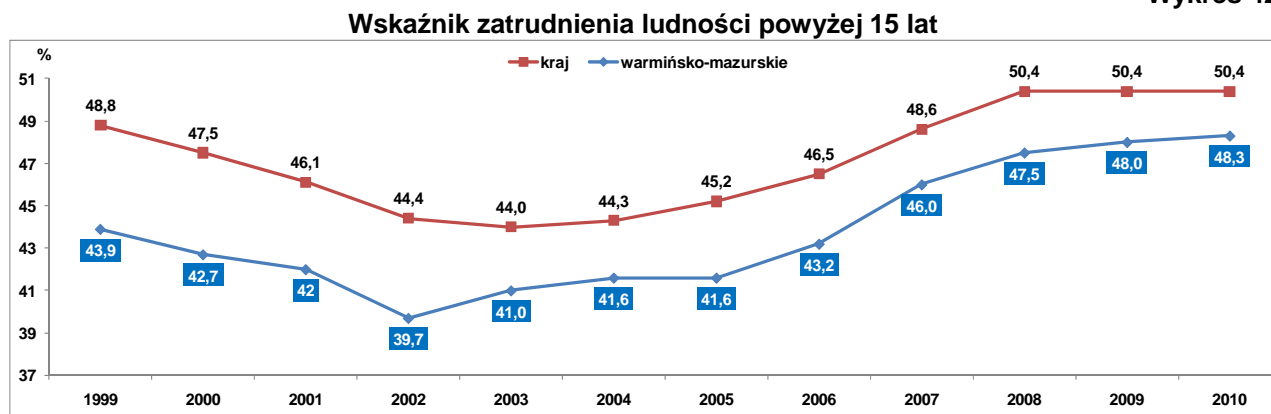

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

²⁸ Ruch zatrudnionych badany jest w podmiotach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. Dotyczy pełnozatrudnionych, bez pracowników sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Badaniem nie są objęte gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, duchowieństwo, fundacje, stowarzyszenia i inne organizacje.

²⁹ Rynek pracy w województwie warmińsko-mazurskim w 2010 r., s. 20.

³⁰ Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) – badanie mające na celu uzyskanie informacji o wielkości i strukturze zasobów siły roboczej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Współczynnik aktywności zawodowej ludności w województwie w porównaniu do 2009 r. nieznacznie wzrósł (o 1,1 punktu procentowego), natomiast w kraju wzrósł o 0,9 punktu procentowego. Poziom aktywności zawodowej ludności nadal jest niski – województwo zajmuje 14. miejsce, wobec 10. w 2003 r. W 2010 r. gorsze wskaźniki odnotowano tylko w województwie zachodniopomorskim (46,2%) i śląskim (48,3%). Rozpiętość między średnim wskaźnikiem aktywności zawodowej w kraju i w województwie zwiększyła się z 0,4 punktu procentowego w 1999 r. do 2,3 punktu procentowego w 2010 r.

Na obszarach wiejskich nadal sytuacja na rynku pracy była trudniejsza. W miastach pracowało 64,3% (spadek o 0,86 punktu procentowego wobec roku 2009) ludności aktywnej zawodowo, a na wsi 35,9% (wzrost o 1,0 punktu).

Nadal utrzymało się zróżnicowanie w poziomie aktywności zawodowej w zależności od poziomu wykształcenia. Wskaźniki zatrudnienia wg poziomu wykształcenia w poszczególnych grupach osób wyniosły:

- wykształcenie wyższe – 75,8% (w 2009 r. 76,2%),
- wykształcenie policealne i średnie zawodowe – 62,4% (w 2009 r. 58,5%),
- wykształcenie zasadnicze zawodowe – 57,3% (w 2009 r. 60,1%),
- wykształcenie gimnazjalne i niższe – 18,1% (w 2009 r. 18,8%).

Wskaźnik zatrudnienia od 1999 r. wzrósł o 4,4 punktu i wynosił 48,3% (średnia w kraju 50,4%) – 14. lokata (w 2009 r. 48,0 % – 15. lokata). Różnice wskaźnika zatrudnienia pomiędzy Polską a województwem są największe w grupie wiekowej 35-54. Ludność w tym wieku jest najbardziej aktywna zawodowo i najbardziej produktywna. Ciekawy wydaje się fakt, że o ile w przypadku kobiet niższe wartości wskaźnika zatrudnienia są efektem średnio wyższego niż w Polsce wskaźnika bezrobocia, o tyle wśród mężczyzn wynikają one z mniejszej aktywności zawodowej. Może to świadczyć o zniechęceniu osób w tym wieku do pracy – problem ten jest szczególnie dotkliwy na obszarach wiejskich.³¹

Stopa bezrobocia mierzona metodą BAEL w 2010 r. wzrosła i wyniosła 9,7% (w 2009 r. 8,5%), a w kraju – 9,6% (w 2009 r. 8,2%), co uplasowało województwo na 10. lokacie (w 2009 r. 9. lokata). W miastach województwa wyniosła ona 8,9% (kraj 9,8%) – 14. lokata, a na wsi – 10,7% (kraj 9,3%) – 3. lokata. Dla porównania, w krajach UE27 wskaźnik ten osiągnął w 2010 r. wartość 9,7% (w 2009 r. 9,0%).

Poziom bezrobocia rejestrowanego³² i mierzony metodą BAEL różnią się, a najwyższa różnica dotyczy województwa warmińsko-mazurskiego (10,3 punktu procentowego). Najmniejszą różnicę zanotowano w województwie wielkopolskim (0,4 punktu procentowego) i śląskim (0,8 punktu procentowego). Można powiedzieć, że warmińsko-mazurski rynek pracy charakteryzuje się specyficznymi uwarunkowaniami – duże znaczenie ma zatrudnienie w branżach

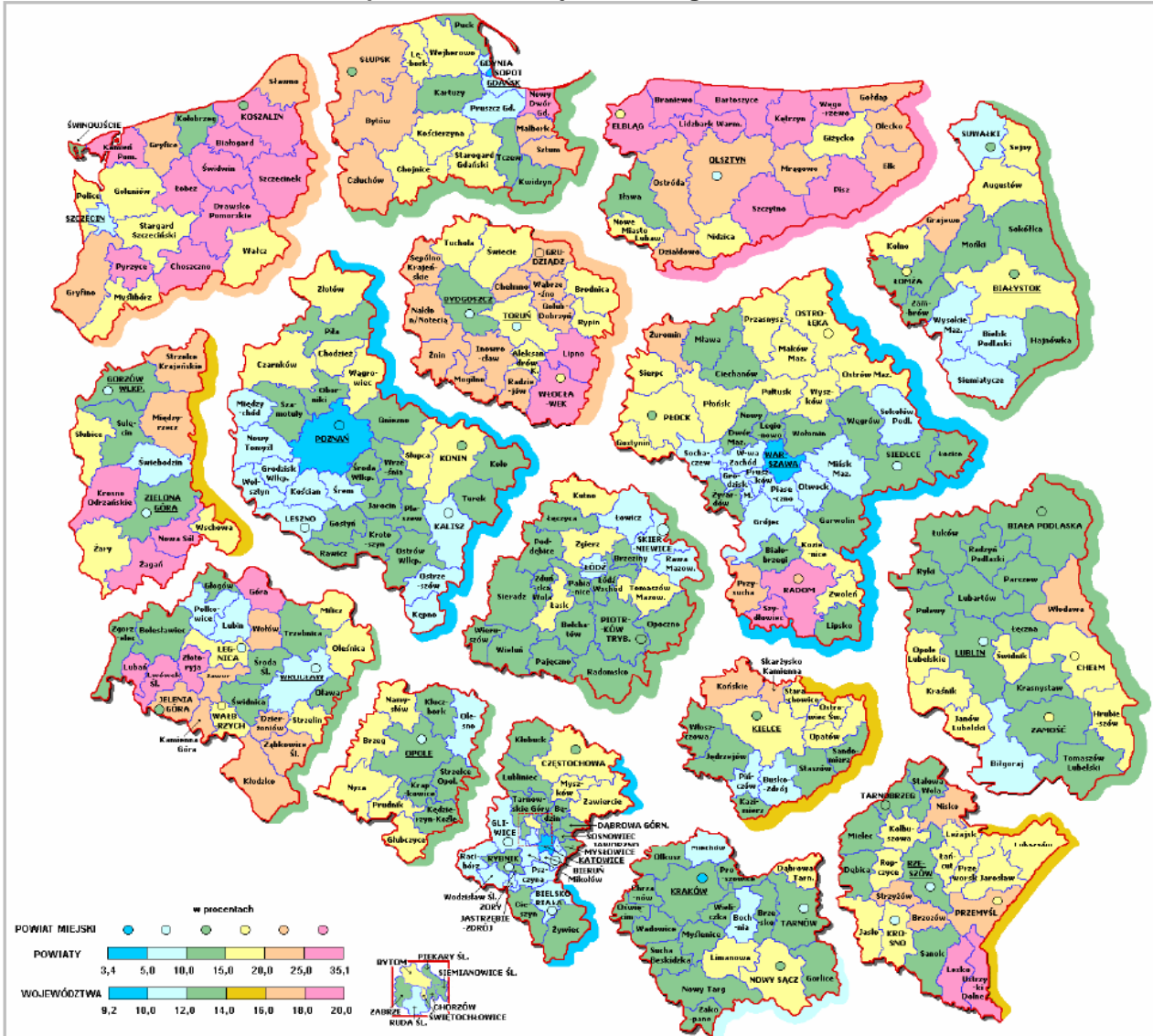
³¹ Raport ewaluacyjny pt. *Ewaluacja Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2020*, s. 45

³² W przypadku bezrobocia rejestrowanego definicja odnosi się do osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (zgodnie z pojęciem „bezrobotni zarejestrowani”) i aktywnych zawodowo, będących sumą zarejestrowanych osób bezrobotnych i pracujących w jednostkach sektora publicznego i prywatnego. Liczba pracujących nie uwzględnia osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

sezonowych, natomiast istotna różnica między stopą bezrobocia rejestrowanego a mierzonego metodą BAEL może być objawem zniechęcenia do poszukiwania pracy lub też wielkości szarej strefy.³³

Mapa 8.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2010 r.

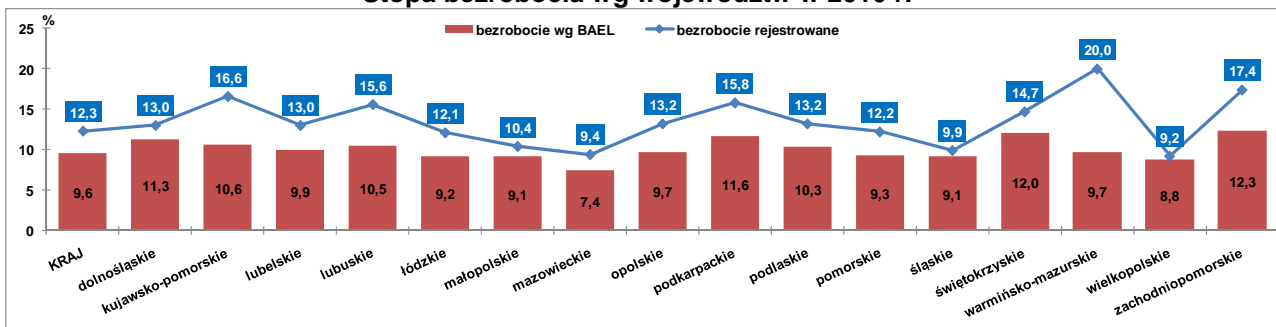

Źródło: Rynek pracy w Polsce 2010 rok, s. 7

Na koniec 2010 r. stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 20,0%, tj. o 7,7 punktu procentowego więcej niż średnio w kraju (o 0,7 punktu procentowego mniej niż w 2009 r.). Stopa bezrobocia wciąż była zdecydowanie najwyższa w podregionie ełckim – w 2010 r. wyniosła 24,5% (w 2009 r. 24,9%).

Wykres 43.

Stopa bezrobocia wg województw w 2010 r.

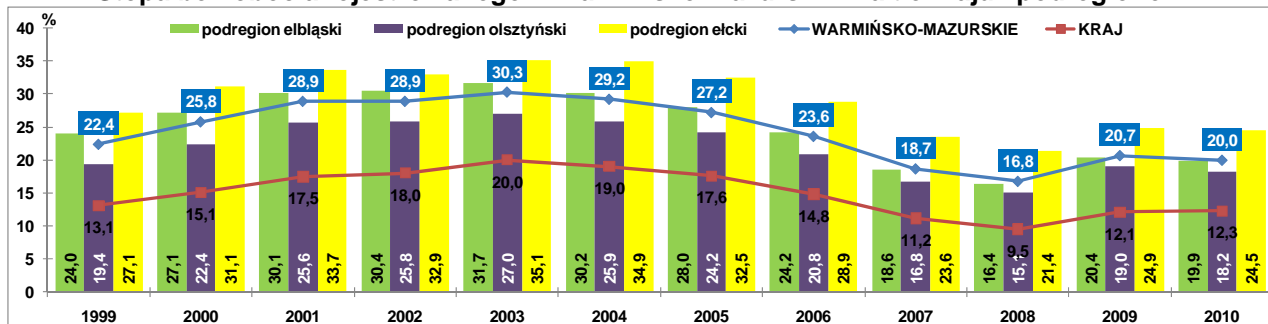
³³ Raport ewaluacyjny pt. *Ewaluacja Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2020*, s. 44

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

W dalszym ciągu na Warmii i Mazurach utrzymuje się znaczny udział kobiet w liczbie bezrobotnych ogółem, który w porównaniu do roku poprzedniego uległ wzrostowi o 1,4 punktu procentowego, osiągając wartość 53,0%.

Wykres 44.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w warmińsko-mazurskim na tle kraju i podregionów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSWW-M2000-2003, WW-MPPG2004, BDL

W poszczególnych powiatach stopa bezrobocia rejestrowanego była zróżnicowana. Najwyższą stopę nadal odnotowano w powiatach: piskim – 31,5%, bartoszyckim – 31,0% i braniewskim – 30,9%, najniższą zaś w m. Olsztyn – 6,9% (w 2009 r. 7,3%). W m. Elbląg stopa bezrobocia wzrosła do 16,6% (w 2009 r. 15,7%).

Znaczna część bezrobotnych znajduje zatrudnienie przy pracach sezonowych, często w oparciu o umowy tymczasowe, bądź w ogóle bez umowy. Biorąc pod uwagę specyfikę regionu, można przypuszczać, że pracownicy ci znajdują zatrudnienie głównie w branżach okołoturystycznych i w rolnictwie. W tym kontekście, istotnym czynnikiem wpływającym na obniżenie stopy bezrobocia w regionie jest wydłużanie sezonu turystycznego i tworzenie wysokiej jakości usług turystycznych.³⁴

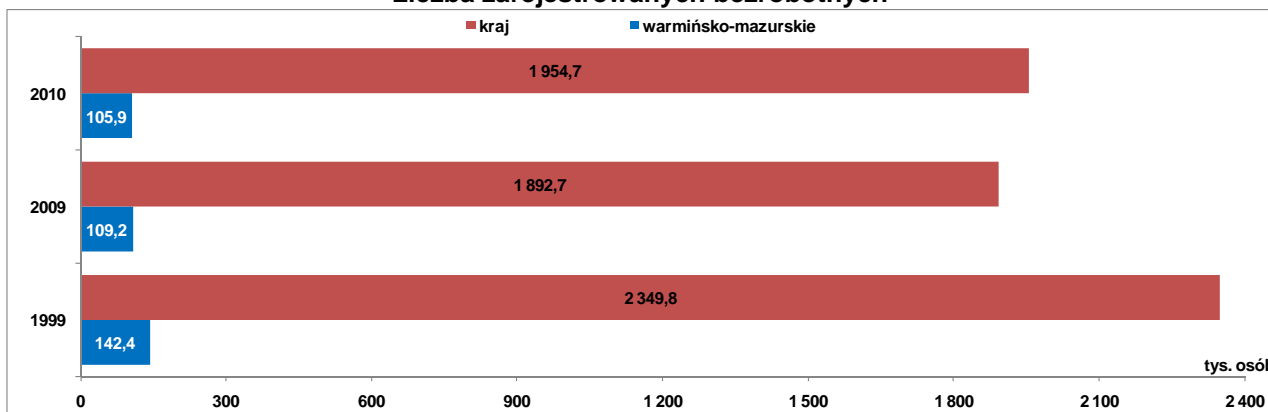
Na Warmii i Mazurach w 2010 r. liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych od 2001 r. do 2008 r. wykazywała tendencje spadkowe – z 178,4 tys. osób do 87,4 tys. osób, w 2009 r. uległa wzrostowi do poziomu 109,2 tys. osób, a w 2010 r. ponownie spadła do poziomu 105,9 tys. osób. Spadała w tym okresie także stopa bezrobocia rejestrowanego – z 28,9% do 16,8%, w 2009 r. znów wzrosła do 20,7%, a w 2010 r. ponownie nieznacznie spadła do 20,0%.

Liczba bezrobotnych w 2010 r. w stosunku do 1999 r. zmniejszyła się o 25,6% (kraj -16,8%). Natomiast w odniesieniu do 2009 r. zaobserwowany spadek bezrobocia w regionie był bardzo korzystny na tle wzrostu tego wskaźnika w kraju (odpowiednio -3,0% i +3,3%).

Terytorialne rozmieszczenie bezrobotnych było zróżnicowane. Najwięcej tych osób na koniec 2010 r. odnotowano w powiecie ostródzkim (7,8 tys. osób, w 2009 r. 8,9 tys. osób) i w powiecie ełckim (7,8 tys. osób, w 2009 r. 7,7 tys. osób), najmniej natomiast w powiecie węgorzewskim (2,1 tys. osób, w 2009 r. 2,2 tys. osób) i gołdapskim (2,1 tys. osób, w 2009 r. 2,4 tys. osób).

Wykres 45.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych

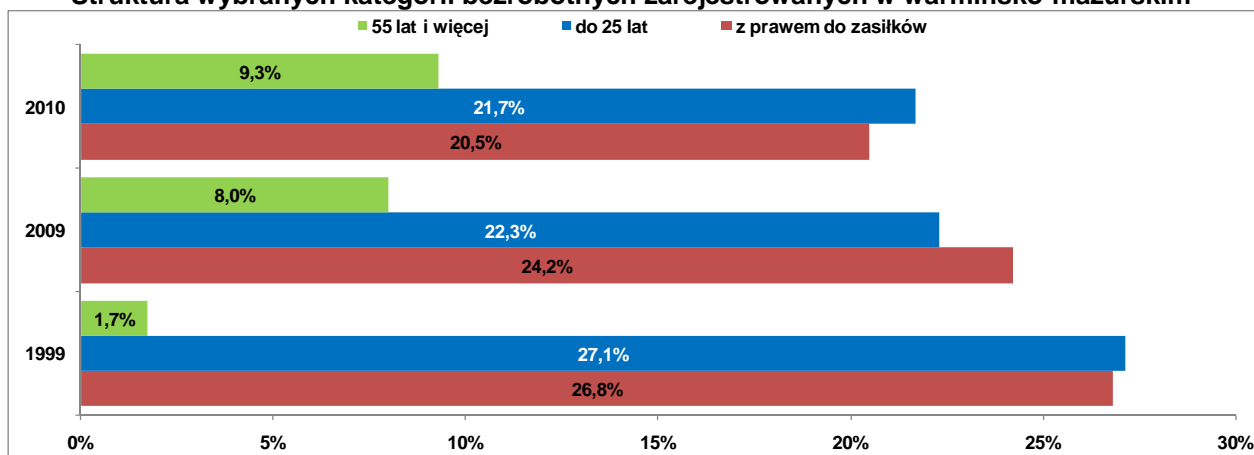
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

³⁴ Raport ewaluacyjny pt. *Ewaluacja Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2020*, s. 47

Analiza bezrobotnych wskazuje na wzrost bezrobocia wśród ludzi w wieku niemobilnym (o 1,3 punktu procentowego). Zmalał natomiast odsetek bezrobotnych z prawem do zasiłku (o 6,3 punktu procentowego w stosunku do 1999 r.).

Wykres 46.

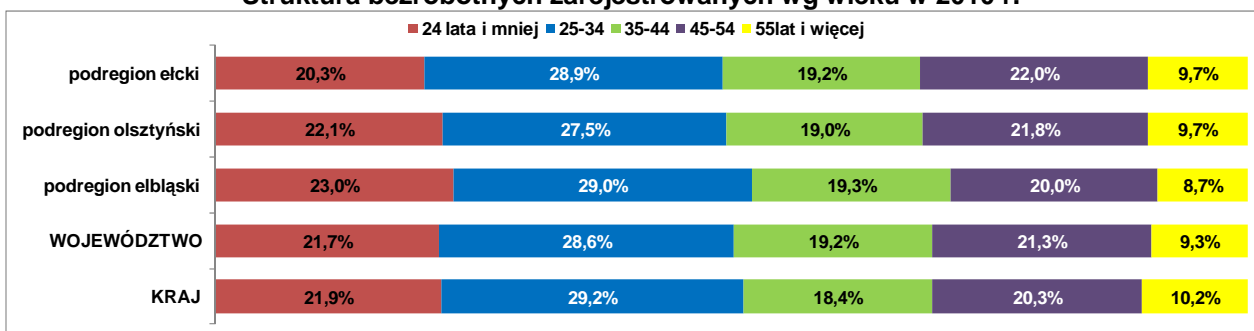
Struktura wybranych kategorii bezrobotnych zarejestrowanych w warmińsko-mazurskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSWW-M 2000-2011

Wykres 47.

Struktura bezrobotnych zarejestrowanych wg wieku w 2010 r.

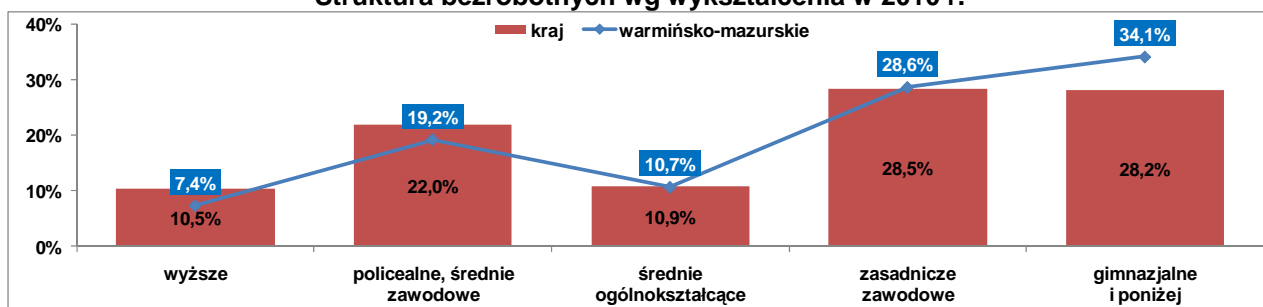

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych największą grupę stanowiły osoby o niskim poziomie wykształcenia. Grupa ta z roku na rok jest jednak coraz mniej liczna. W 2010 r. w województwie, podobnie jak w kraju, największą grupę osób bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 34,1% (w 1999³⁵ r. 40,4%, w 2009 r. 34,7%, kraj odpowiednio 34,1%, 33,4%, 34,7%) oraz osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 28,6% (w 2000 r. 34,2%, 2009 r. 29,0%, kraj odpowiednio 28,4%, 37,0% i 28,9%). Najniższe bezrobocie zanotowano wśród osób z wykształceniem wyższym – 7,3% (w 2009 r. 6,7%, kraj odpowiednio 10,5% i 9,4%) i średnim ogólnokształcącym – 10,7% (w 2009 r. 10,2%, kraj odpowiednio 10,9% i 10,8% w kraju).

Wykres 48.

Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w 2010 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

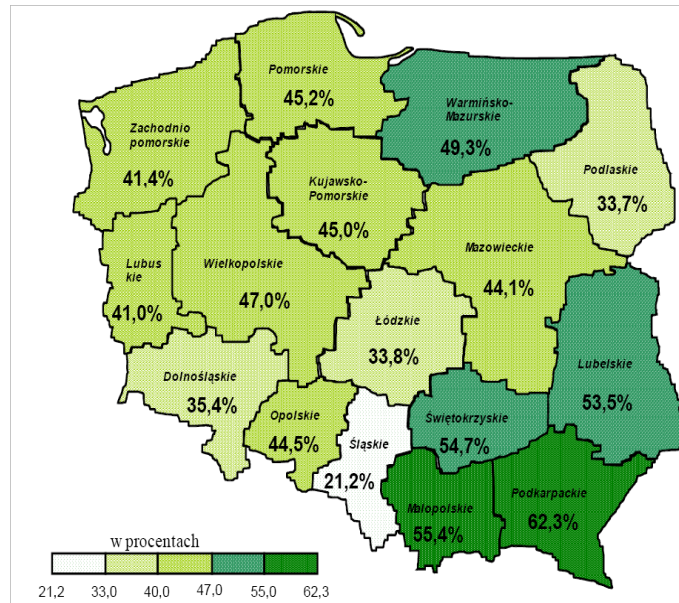
W ostatnich latach wśród bezrobotnych powoli malał udział mieszkańców wsi. W 2010 r. stanowili oni 49,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, podobnie jak w 2009 r., a w 2000 r. – 48,1%. Najniższy odsetek bezrobotnych zamieszkałych na wsi odnotowano w województwie

³⁵ Dane dotyczą osób z wykształceniem podstawowym i niższym.

śląskim (21,2%, w 2009 r. 20,8%), a najwyższy w województwie podkarpackim (62,3%, w 2009 r. 62,5%).

Mapa 9.

Udział zamieszkałych na wsi w ogóle bezrobotnych wg województw w 2010 r.

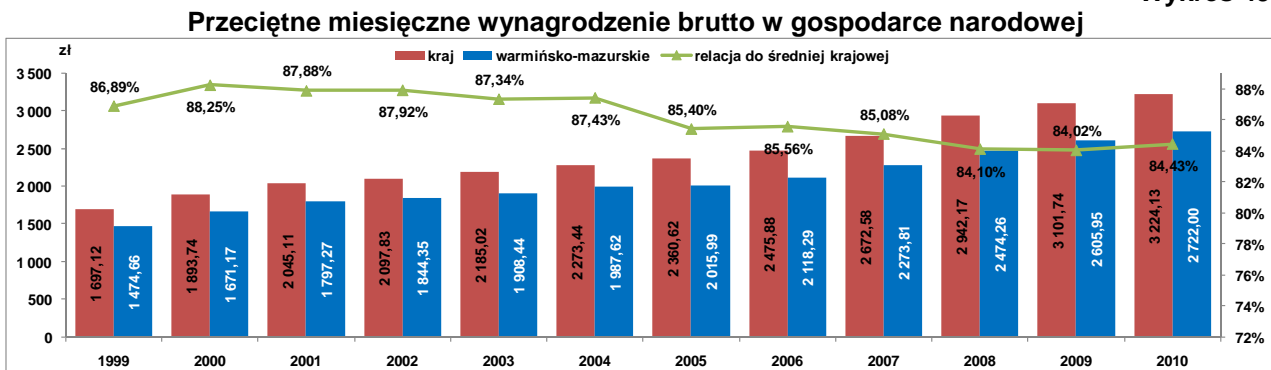
Źródło: Rynek pracy w Polsce 2010 r., s. 11

Udział bezrobotnych z prawem do zasiłku w 2010 r. wyniósł 20,5%, wobec 24,2% w 2009 r. i 26,8% w 1999 r. Bez pracy powyżej 12 miesięcy pozostawało 28,1% ogółu bezrobotnych (w 2009 r. 26,1%, w 1999 r. 43,3%). W 2010 r. województwo dysponowało kwotą w wysokości 583,8 mln zł pochodzącą z Funduszu Pracy (o 23,0% większą niż rok wcześniej), z czego 212,3 mln przeznaczonych zostało na zasiłki dla bezrobotnych (o 10,6% więcej niż w 2009 r.).

3.5. Zamożność społeczeństwa

Poziom przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej był w województwie znacznie niższy niż w kraju. W 2010 r. przeciętne wynagrodzenie brutto wynosiło 2 722,0 zł, wobec 2 605,9 zł w 2009 r., (kraj odpowiednio 3 224,1 zł i 3 107,7 zł). W odniesieniu do 1999 r. wzrost ten wyniósł 84,6% (kraj 90,0%). Relacja przeciętnego wynagrodzenia brutto w regionie w stosunku do średniej krajowej w latach 1999-2010 była zróżnicowana (spadała i rosła). W 2010 r. wzrosła ona o 0,4 punktu procentowego w stosunku do roku poprzedniego i wyniosła 84,4%.

Wykres 49.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSW 2000-2002 i BDL

W przekroju terytorialnym województwa poziom i wzrost przeciętnej płacy³⁶ był zróżnicowany. Najwyższe płace otrzymywali pracujący w m. Olsztyn (3 443,2 zł) i w m. Elbląg (2 969,9 zł) oraz w powiatach: olsztyńskim (2 910,4 zł) i mrągowskim (2 823,9 zł), najniższe zaś w powiatach: nowomiejskim (2 427,8 zł) i iławskim (2 492,6 zł). Wyższy przyrost wynagrodzenia

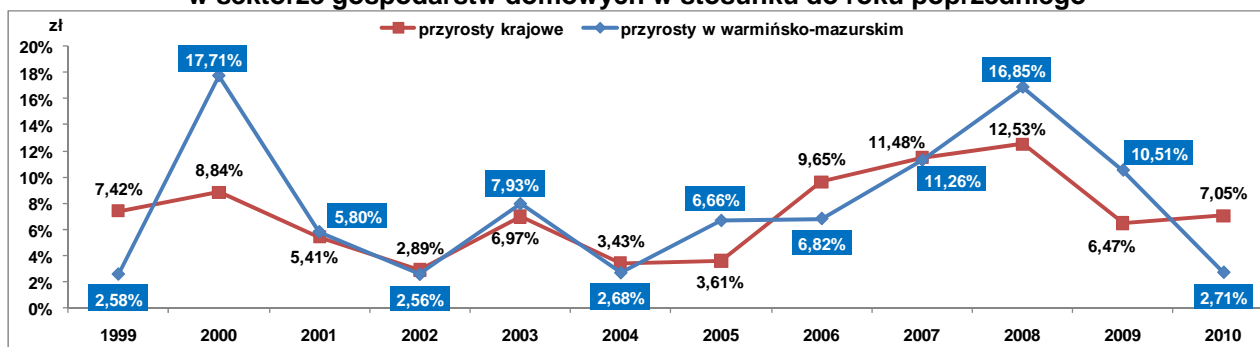
³⁶Dane nie dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz zatrudnionych za granicą, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji.

brutto od przeciętnego w województwie w 2010 r. w odniesieniu do 2009 r. (4,6%) odnotowano w 13 powiatach ziemskich województwa, najwyższy w powiecie mrągowskim – 8,1%, lidzbarskim – 6,7% i giżyckim – 6,6%. Najniższe zmiany zanotował powiat olecki – 1,9%, kętrzyński – 3,3% oraz elbląski – 3,28%.

W 2010 r. przeciętny miesięczny dochód do dyspozycji na 1 osobę na Warmii i Mazurach wyniósł 1 070,4 zł (kraj 1 147,2 zł). Wskaźnik realnego wzrostu dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w stosunku do roku poprzedniego ukształtował się na poziomie 2,7%, plasując nasz region na przedostatniej lokacie (przed województwem wielkopolskim – 2,6%), w porównaniu z 10,5% i 1. lokatą w 2009 r.

Wykres 50.

Wskaźnik realnego wzrostu dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w stosunku do roku poprzedniego

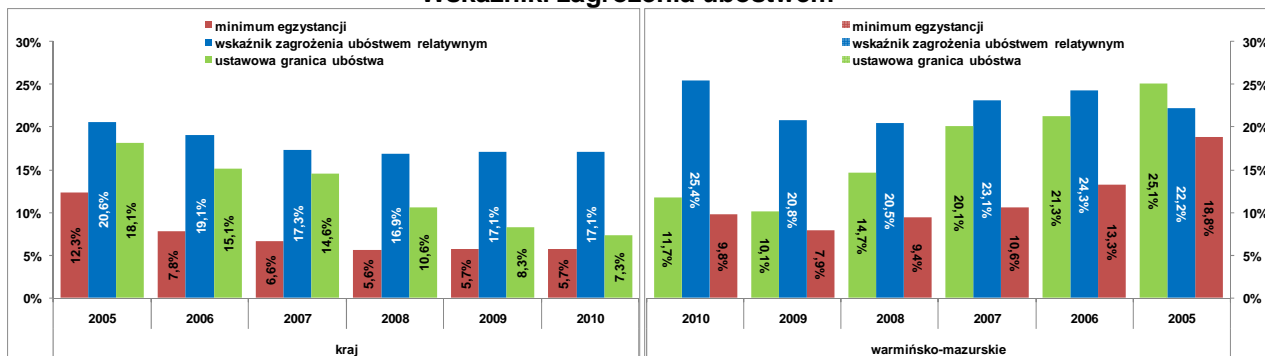

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSW 1999-2002 i BDL

Pod względem wskaźników zagrożenia ubóstwem³⁷, warmińsko-mazurskie znajduje się w krajowej czołówce. W 2010 r. region zanotował najwyższy w Polsce wskaźnik minimum egzystencji – 9,8%, w porównaniu z 7,9% i 4. lokatą w 2009 r. (kraj odpowiednio 5,7% i 5,7%). Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym na Warmii i Mazurach był trzecim najwyższym w kraju i wyniósł 25,4%, wobec 20,8% i 5. lokaty rok wcześniej (kraj odpowiednio 17,1% i 17,1%). Rozpatrując natomiast ustawową granicę ubóstwa, nasz region odnotował drugą najwyższą wartość w kraju, tj. 11,7%, wobec 10,1% i 5. lokaty w 2009 r. (kraj odpowiednio 7,3% i 8,3%).

Wykres 51.

Wskaźniki zagrożenia ubóstwem³⁸

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Zdecydowanie rośnie stopień wyposażenia gospodarstw domowych w komputery z dostępem do Internetu. W 2010 r. już 55,8% gospodarstw posiadało taki sprzęt. Pomału zbliżamy się pod tym względem do średniej krajowej. W porównaniu z 2002 r. wskaźnik ten wzrósł 5,8-krotnie (kraj 5,6-krotnie).

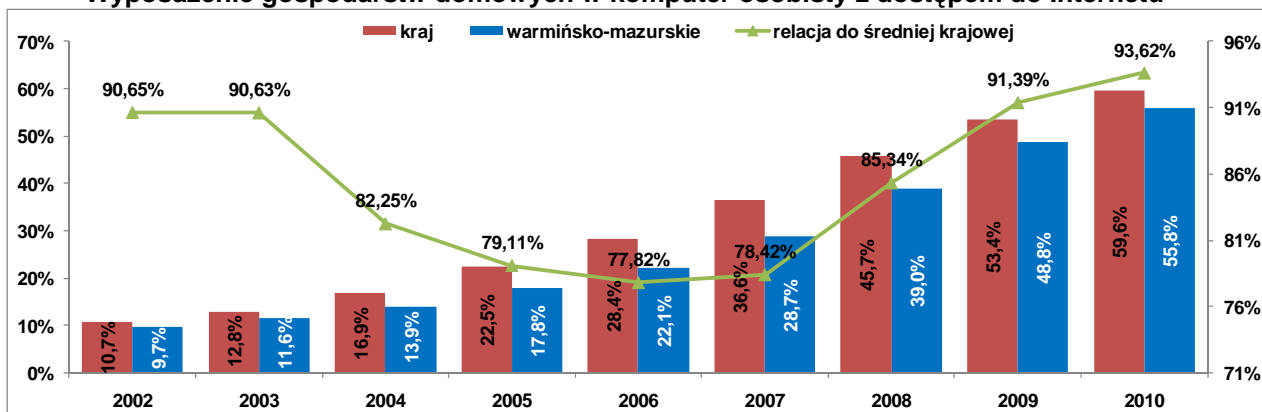
³⁷ Granice ubóstwa:

- minimum egzystencji – wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka.
- poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych (IPISS) - jako granica ubóstwa skrajnego.
- relatywna granica ubóstwa - 50% średnich wydatków (ekwiwalentnych) gospodarstw domowych.
- tzw. ustawowa granica ubóstwa - kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej.

³⁸ Brak danych dla lat wcześniejszych niż 2005.

Wykres 52.

Wyposażenie gospodarstw domowych w komputer osobisty z dostępem do Internetu³⁹

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSW 2000-2002 i BDL

4. INFRASTRUKTURA

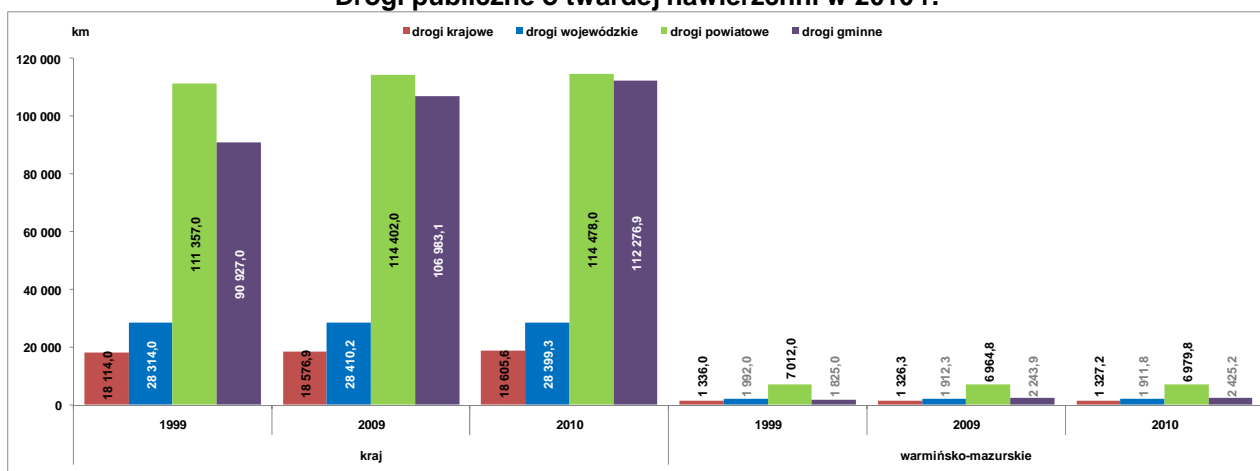
4.1. Transport

4.1.1. Transport drogowy

Sieć dróg publicznych o nawierzchni twardej w województwie wyniosła w 2010 r. 12,64 tys. km, co stanowiło 4,6% całości dróg o twardej nawierzchni w kraju (12. lokata). Gęstość dróg o twardej nawierzchni w przeliczeniu na 100 km² powierzchni ogólnej była po raz kolejny najniższa w kraju i wyniosła 52,3 km (51,4 km w roku poprzednim, kraj odpowiednio 87,6 km i 85,8 km), a w 1999 r. wynosiła ona 50,3 km. Drogi o nawierzchni twardej ulepszonej⁴⁰ stanowiły 92,8% długości dróg o nawierzchni twardej (kraj 91,3%). Większość dróg o twardej nawierzchni w województwie to drogi powiatowe (55,2%).

Wykres 53.

Drogi publiczne o twardej nawierzchni w 2010 r.

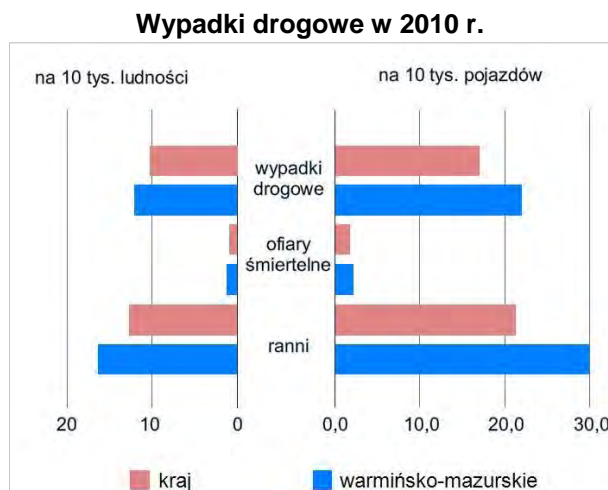
Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSW 2000-2002 i BDL

Udział podregionów: olsztyńskiego i elbląskiego w wojewódzkiej sieci dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni był w 2010 r. porównywalny i wyniósł odpowiednio 39,5% i 38,7%. Drogi podregionu ełckiego stanowiły 21,7% tej sieci dróg. W każdym z podregionów przeważały drogi powiatowe.

Drogi województwa są w większości wąskie i kręte, z drzewami w skrajni, bez utwardzonych poboczy, ze zdewastowaną nawierzchnią. Zły stan infrastruktury drogowej jest wciąż jednym z powodów bardzo złej sytuacji pod względem bezpieczeństwa ruchu drogowego.

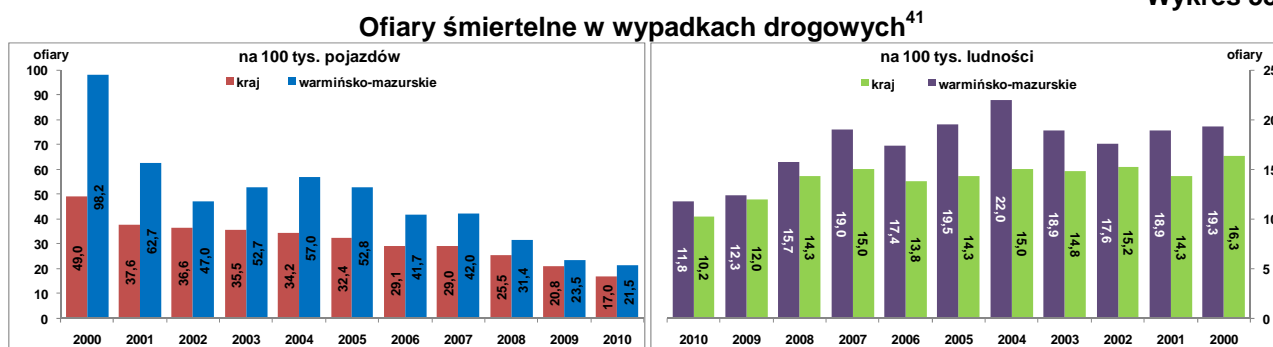
³⁹ Brak danych dla lat wcześniejszych niż 2002.

⁴⁰ Z kostki kamiennej, klinkieru, betonu, z płyt kamienno-betonowych i z bitumu.

Źródło: SVS 2011

W 1,7 tys. wypadków drogowych zanotowanych w 2010 r. zginęło 168 osób, a 2,3 tys. osób zostało rannych – 7. lokata w kraju pod względem liczby wypadków (kraj odpowiednio 38,8 tys. wypadków, 3,9 tys. ofiar śmiertelnych i 48,9 tys. rannych). Przy spadku liczby wypadków w stosunku do roku poprzedniego wynoszącym 5,1% w 2010 r. (w 2009 r. -18,9%), stosunkowo nieznacznie spadła liczba ofiar śmiertelnych – w 2010 r. o 4,5% (wobec spadku w 2009 r. aż o 21,4%). Województwo uzyskało 13. lokatę w kraju pod względem liczby ofiar śmiertelnych w przeliczeniu na 100 tys. pojazdów – 21,5 ofiar i niestety nie utrzymało poprzedniorocznej 10. lokaty pod względem ofiar śmiertelnych przypadających na 100 tys. ludności – 11. lokata i 11,8 ofiar.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSW 2001-2002 i BDL

Województwo w 2010 r. zanotowało 4. lokatę w kraju pod względem przyrostu liczby samochodów osobowych – o 4,8% wobec roku poprzedniego, autobusów – o 3,2% (2. lokata w kraju pod względem przyrostu), samochodów ciężarowych – o 6,0% (13. lokata w kraju pod względem przyrostu), a motocykli – o 2,7% (przedostatnia lokata w kraju pod względem przyrostu). Zarejestrowanych było 578,3 tys. samochodów osobowych, tj. 404,4 samochodów na 1 000 ludności (kraj 451,3), co uplasowało województwo ponownie na 14. miejscu. W przeliczeniu na 1 000 ludności zarejestrowanych zostało 65,9 samochodów ciężarowych – 13. lokata (kraj 78,1) i 30,9 motocykli – 5. lokata (kraj 26,5).

Przewozy w transporcie samochodowym zarobkowym w warmińsko-mazurskim⁴²

Lata	2000	2009	2010
komunikacja krajowa			
Przewozy ładunków (tys. t)	1 625,3	1 385,0	1 082,7
Przewozy pasażerów (tys. osób)	30 263,1	20 789,5	18 691,5
komunikacja międzynarodowa			
Przewozy ładunków (tys. t)	232,2	224,3	340,5
Przewozy pasażerów (tys. osób)	70,0	41,2	43,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSWW-M 2011

⁴¹ Brak danych dla 1999 r.

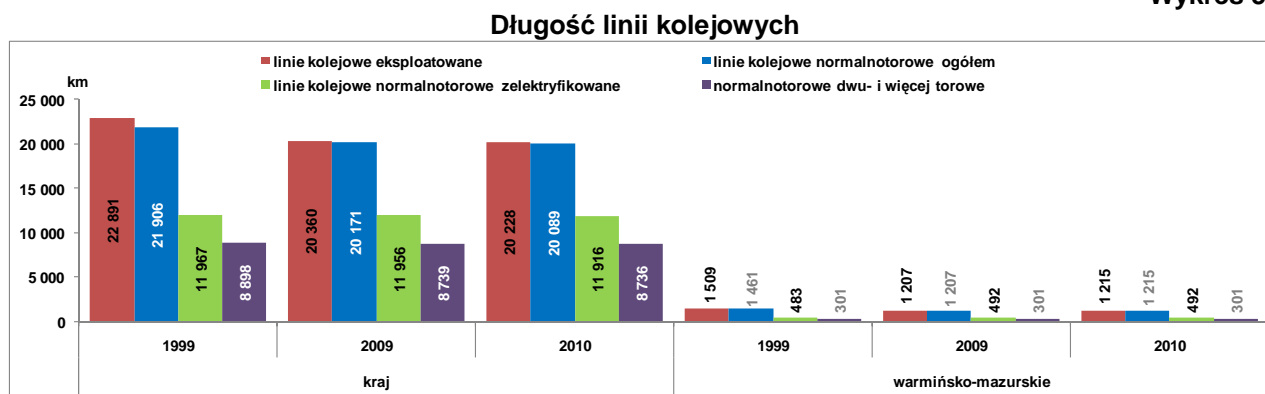
⁴² Brak danych dla 1999 r.

W porównaniu z rokiem poprzednim, w 2010 r. w komunikacji krajowej nastąpił spadek zarówno liczby przewożonych pasażerów, jak i wielkości przewozów ładunków, odpowiednio o 10,1% i o 21,8%. W komunikacji międzynarodowej natomiast nastąpił wzrost zarówno liczby przewożonych pasażerów, jak i wielkości przewozów ładunków, odpowiednio o 6,1% i o 51,8%.

4.1.2. Transport kolejowy

Długość eksploatowanych linii kolejowych w 2010 r., podobnie jak rok wcześniej, wynosiła 1,2 tys. km i uplasowała województwo na 7. pozycji w kraju (kraj 20,2 tys. km). Ponownie udostępnionych zostało 1,1% (8 km⁴³) niezelektryfikowanych normalnotorowych linii kolejowych. Niezmienna pozostała również długość linii wielotorowych (301 km, 24,8% linii eksploatowanych w województwie).

Wykres 56.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Gęstość linii kolejowych ogółem na 100 km² od 2004 r. niezmiennie wynosiła 5 km – 13. lokata, zaś w przeliczeniu na 10 tys. ludności – 8,5 km – 2. lokata.

W 2010 r. granicę państwa przez przejścia zlokalizowane na terenie województwa warmińsko-mazurskiego przekroczyło 22,2 tys. autobusów, w tym 11,3 tys. z kraju i 10,9 tys. do kraju, 711,3 tys. samochodów osobowych i motocykli, w tym 374,2 tys. z Polski i 337,1 tys. do Polski oraz 125,2 tys. samochodów ciężarowych i ciągników, w tym 69,7 tys. z Polski i 55,4 tys. do kraju. Pojazdy obywateli polskich stanowiły 30,6% ogółu pojazdów przekraczających granicę, cudzoziemców zaś 69,4%.

Dostępność komunikacyjna wciąż pozostaje główną barierą rozwojową województwa. Jest ona również największym czynnikiem zagrożenia wizerunku regionu w ocenie aspektów związanych z przyjazdami na Warmię i Mazury.

4.2. Infrastruktura techniczna i komunalna

Województwo warmińsko-mazurskie zalicza się do najgorzej wyposażonych w sieć rozdzielczą, co szczególnie doskwiera ludności zamieszkującej obszary wiejskie i przekłada się również na liczbę użytkowników tego typu infrastruktury.

W 2010 r. region uzyskał 14. lokatę pod względem wodociągowej sieci rozdzielczej na 100 km², notując 57,7 km, czyli zaledwie 66,1% wartości krajowej (kraj 87,3 km). W miastach na 100 km² przypadało aż 360,9 km takiej sieci (3. lokata), czyli 127,3% wartości krajowej (kraj 283,6 km), co oznacza wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 1,1% (kraj +1,2%). Na wsi na 100 km² przypadało zaledwie 50,0 km takiej sieci (14. lokata), czyli 68,7% wartości krajowej (kraj 72,8 km), co oznacza wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 3,5% (kraj +2,2%). Najgorzej sytuacja wyglądała na obszarach wiejskich w podregionie ełckim – na 100 km² przypadało tam zaledwie 41,1 km sieci wodociągowej, a szczególnie w powiecie piskim – 15,0 km.

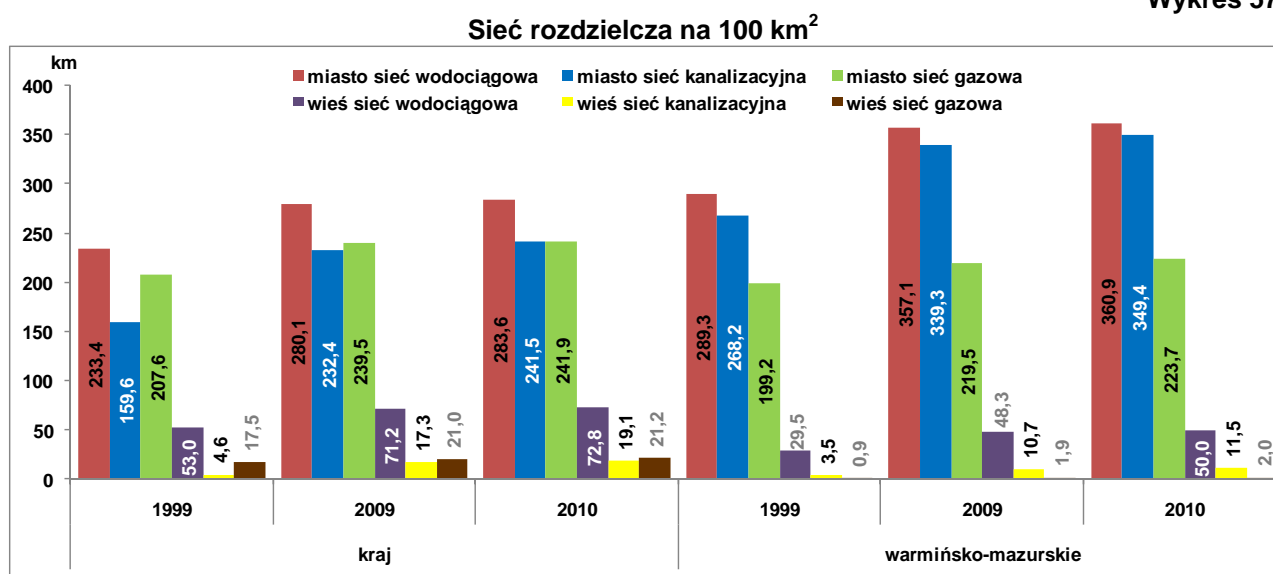
Pod względem kanalizacyjnej sieci rozdzielczej na 100 km², w 2010 r. region uzyskał 13. lokatę, notując 19,8 km, czyli zaledwie 57,6% wartości krajowej (kraj 34,4 km). W mieście na 100 km² przypadało aż 349,4 km takiej sieci (1. lokata), czyli 144,7% wartości krajowej (kraj 241,5 km), co oznacza wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 3,0% (kraj +3,9%). Na wsi na 100 km² przypadało zaledwie 11,5 km takiej sieci (12. lokata), czyli 60,2% wartości

⁴³ Zgodnie z informacjami przekazanyymi przez PKP PLK S.A., wzrost ten wynika z przywrócenia do użytkowania odcinka linii nr 254 relacji Tropy-Braniewo, zalanego podczas powodzi w 2009 r.

krajowej (kraj 19,1 km), co oznacza wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 7,5% (kraj +10,4%). Najgorzej sytuacja wyglądała na obszarach wiejskich w podregionie ełckim i olsztyńskim – na 100 km² przypadało tam zaledwie 11,0 km sieci kanalizacyjnej, a szczególnie w powiecie bartoszyckim – 3,2 km.

Pod względem gazowej sieci rozdzielczej na 100 km², w 2010 r. region uzyskał 15. lokatę, notując 7,5 km, czyli zaledwie 20,6% wartości krajowej (kraj 36,4 km). W mieście na 100 km² przypadało aż 223,7 km takiej sieci (10. lokata), czyli 92,5% wartości krajowej (kraj 241,9 km), co oznacza wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 1,9% (kraj +1,00%). Na wsi na 100 km² przypadało 2,0 km takiej sieci (15. lokata), czyli zaledwie 9,4% wartości krajowej (kraj 21,2 km), co oznacza wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 5,3% (kraj +0,95%). Najgorzej sytuacja wyglądała na obszarach wiejskich w podregionie ełckim – na 100 km² przypadało tam tylko 1,0 km sieci gazowej, a szczególnie w powiatach: braniewskim, ełckim, gołdapskim, nidzickim, nowomiejskim, oleckim i piskim – brak takiej sieci.

Wykres 57.

Zródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Warmia i Mazury w 2010 r. notowały większy niż średnio w kraju odsetek ludności korzystającej z instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej oraz niższy niż średnio w kraju odsetek korzystających z gazociągu.

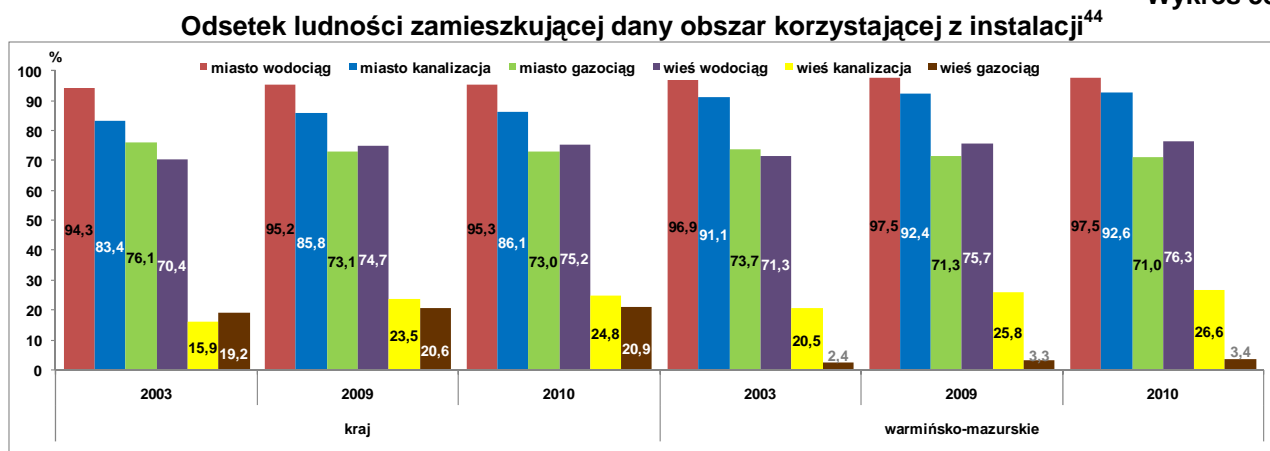
W 2010 r. region uzyskał 10. lokatę pod względem odsetka użytkowników instalacji wodociągowej, notując 89,0%, czyli więcej niż średnio w kraju (kraj 87,5%). W mieście z takiej sieci korzystało 97,5% ludności (2. lokata), czyli więcej niż średnio w kraju (kraj 95,3%), co oznacza stagnację w stosunku do roku poprzedniego (kraj +0,1 punktu procentowego). Na wsi z takiej sieci korzystało zaledwie 76,3% mieszkańców (10. lokata), czyli więcej niż średnio w kraju (kraj 75,2%), co oznacza wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 0,6 punktu procentowego (kraj +0,5 punktu procentowego). Najgorzej sytuacja wyglądała na obszarach wiejskich w powiecie piskim, gdzie z wodociągu korzystało zaledwie 62,6% ludności.

W 2010 r. region uzyskał 5. lokatę pod względem odsetka użytkowników instalacji kanalizacyjnej, notując 66,0%, czyli więcej niż średnio w kraju (kraj 62,1%). W mieście z takiej sieci korzystało 92,6% ludności (2. lokata), czyli znacznie więcej niż średnio w kraju (kraj 86,1%), co oznacza wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 0,2 punktu procentowego (kraj +0,3 punktu procentowego). Na wsi z takiej sieci korzystało zaledwie 26,6% mieszkańców (8. lokata), czyli więcej niż średnio w kraju (kraj 24,8%), co oznacza wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 0,8 punktu procentowego (kraj +1,3 punktu procentowego). Najgorzej sytuacja wyglądała na obszarach wiejskich w powiecie elbląskim, gdzie z kanalizacji korzystało zaledwie 13,6% ludności.

W 2010 r. region uzyskał 11. lokatę pod względem odsetka użytkowników instalacji gazowej, notując 43,8%, czyli mniej niż średnio w kraju (kraj 52,7%). W mieście z takiej sieci korzystało 71,0% ludności (10. lokata), czyli mniej niż średnio w kraju (kraj 73,0%), co oznacza spadek w stosunku do roku poprzedniego o 0,3 punktu procentowego (kraj -0,1 punktu procentowego). Na wsi z takiej sieci korzystało zaledwie 3,4% mieszkańców (13. lokata), czyli znacznie mniej

niż średnio w kraju (kraj 20,9%), co oznacza wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 0,1 punktu procentowego (kraj +0,3 punktu procentowego). Najgorzej sytuacja wyglądała na obszarach wiejskich podregionu elckiego, gdzie z gazociągu korzystało tylko 2,0% ludności, a zwłaszcza w powiatach: braniewskim, elckim, gołdapskim, mrągowskim, nidzickim, nowomiejskim, oleckim i piskim, gdzie nikt nie korzystał z gazu.

Wykres 58.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSW 2000-2002 i BDL

Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2010 r. wyniósł 142,6 hm³, co stanowiło 1,3% łącznego poboru wody w kraju (kraj 10 866,4 hm³) i dało Warmii i Mazurom 13. lokatę.

Tabela 6.

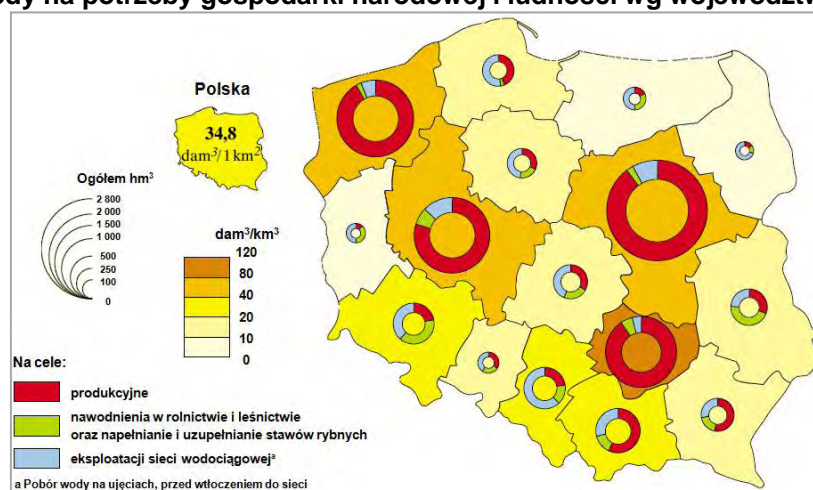
Pobór i zużycie wody na potrzeby GN i ludności w 2010 r.

Jednostka	Pobór ogółem (hm ³)	Zużycie ogółem (hm ³)	Udział (%)					
			ogółem		w tym:			
			pobór	zużycie	na potrzeby przemysłu		na potrzeby eksploatacji sieci wodociągowej	
				pobór	zużycie	pobór	zużycie	
KRAJ	10 866,4	10 356,5	100,0	100,0	70,4	74,0	19,0	14,9
WARMINSKO-MAZURSKIE	142,6	128,8	1,2	1,2	17,9	20,5	49,6	43,6
podregion elbląski	60,2	55,3	42,2	42,9	25,3	29,1	44,8	38,3
podregion olsztyński	62,3	55,8	43,7	43,3	13,2	14,5	49,7	44,1
podregion elcki	20,0	17,7	14,0	13,7	10,2	12,3	63,6	58,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL i Ochrony środowiska 2011, s. 56, 58

Mapa 10.

Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności wg województw w 2010 r.

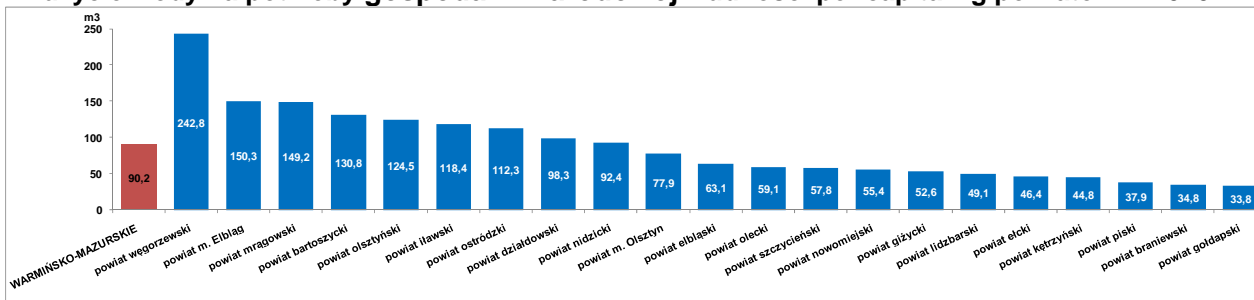
Źródło: Ochrona środowiska 2011, s. 530

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności per capita w 2010 r. wyniosło 90,2 m³/osobę (w kraju 271,1 m³/osobę) – 12. lokata. Największe zużycie zanotowano w powiecie węgorzewskim – o 208,9 m³/osobę więcej niż w powiecie gołdapskim o najmniejszym zużyciu.

⁴⁴ Brak danych dla lat wcześniejszych niż 2003.

Wykres 59.

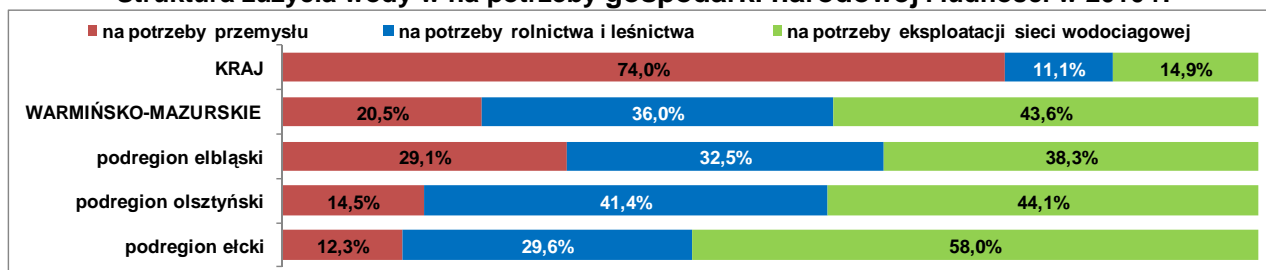
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności per capita wg powiatów w 2010 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Wykres 60.

Struktura zużycia wody w na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2010 r.

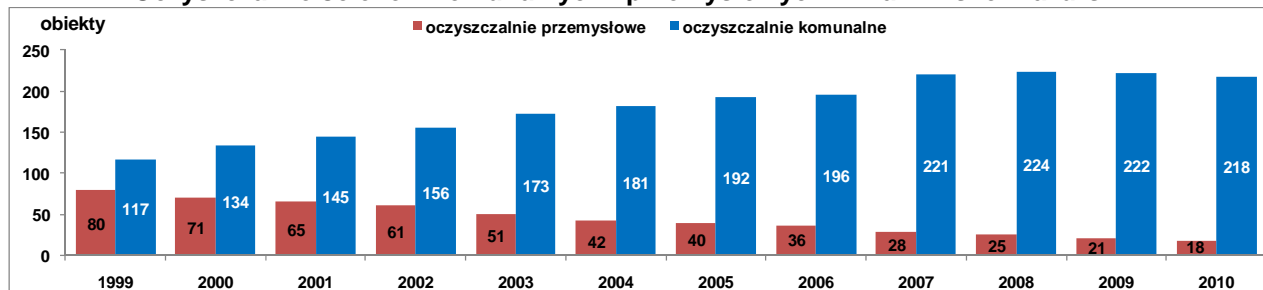
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

W województwie nieznacznie zwiększyła się ilość ścieków przemysłowych i komunalnych odprowadzanych do wód lub do ziemi. W 2010 r. odprowadzono 50,1 hm³ (w 2009 r. 49,2 hm³) ścieków wymagających oczyszczenia, z tego oczyszczonych zostało 49,79 hm³ – tj. 99,4%. Siecią kanalizacyjną odprowadzonych do wód lub do ziemi zostało 47,1 hm³ ścieków. W podregionie elbląskim wytworzono 34,3% ścieków wymagających oczyszczenia, w tym 99,0% ścieków oczyszczonych, olsztyńskim – 49,0%, w tym 99,6% oczyszczonych, etckim – 16,7%, w tym 99,9% oczyszczonych. W układzie powiatów najwięcej ścieków wytworzono w m. Olsztyn – 11,15 hm³, tj. 22,3% ogółu wytworzonych ścieków w województwie, z czego 100,0% zostało oczyszczonych.

Systematycznie poprawiają się wskaźniki dotyczące korzystania z oczyszczalni ścieków. Średnio w 2010 r. w województwie korzystało z komunalnych oczyszczalni ścieków 72,1% ludności – kraj 65,2%, (w 2009 r. 72,7%, kraj 64,2%, wobec 61,7% w 1999 r., kraj 51,1%). W miastach wskaźnik ten kształtował się na poziomie 97,6% (kraj 88,6%); na wsi 34,3% (kraj 28,8%). Najniższy odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków utrzymuje się w powiecie nowomiejskim (37,5%) i elbląskim (43,2%).

Wykres 61.

Oczyszczalnie ścieków komunalnych i przemysłowych w warmińsko-mazurskim

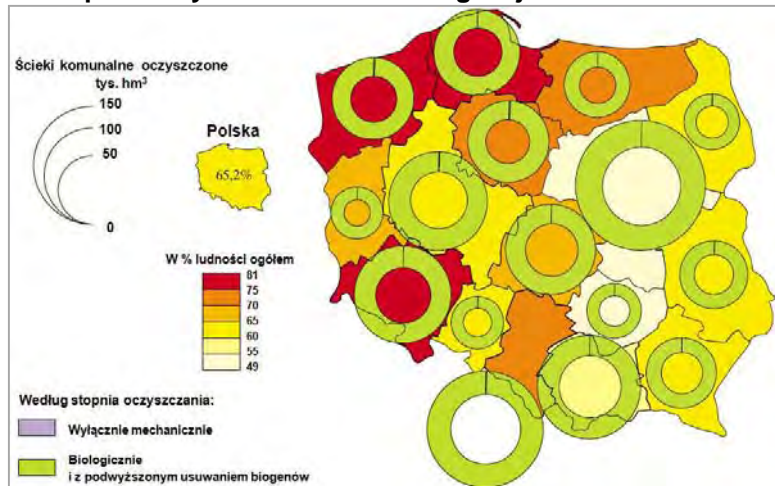

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSW 2000-2011

Notuje się systematyczny spadek ilości oczyszczalni przemysłowych. Na 18 oczyszczalni ścieków przemysłowych działających w województwie w 2010 r. było tylko 9 oczyszczalni biologicznych (8 w 2009 r.), 5 oczyszczalni mechanicznych (6 w 2009 r.), 1 chemiczna (2 w 2009 r.) i 3 z podwyższonym usuwaniem biogenów (5 w 2009 r.).

Z działających 218 oczyszczalni komunalnych pracujących na sieci kanalizacyjnej 68,8% stanowiły oczyszczalnie biologiczne (w 2009 r. 71,2%), a 31,2% stanowiły z podwyższonym usuwaniem biogenów (2009 r. 28,8%).

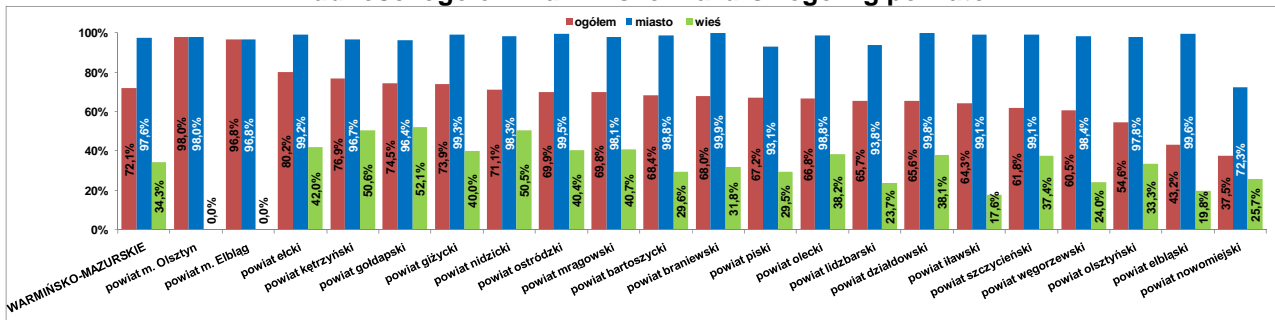
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków i stopień oczyszczania ścieków wg województw w 2010 r.

Źródło: Ochrona środowiska 2011, s. 535

Wykres 62.

Udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ludności ogółem warmińsko-mazurskiego wg powiatów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

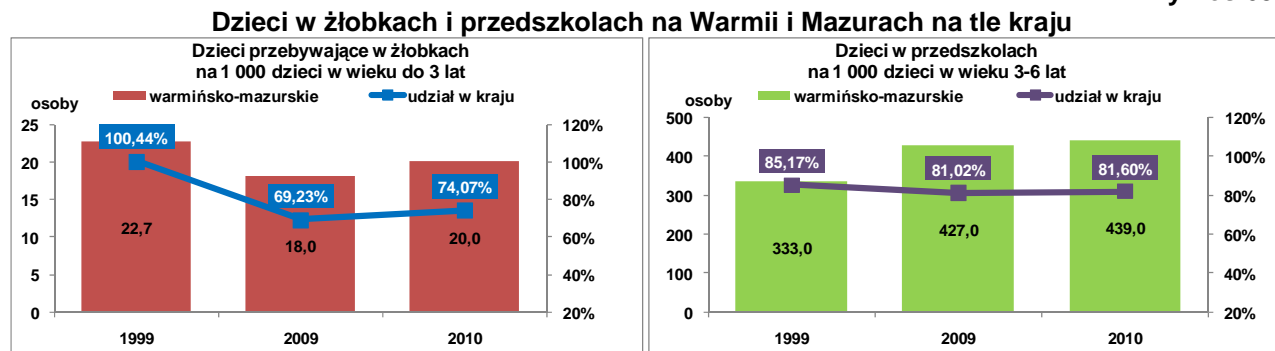
Najwyższy wzrost odsetka ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w 2010 r. wobec roku poprzedniego odnotowano w powiecie gołdapskim (o 2,6 punktu procentowego) i mrągowskim (o 1,5 punktu procentowego), najwyższy zaś spadek zanotowano w powiecie szczycieńskim (o 5,3 punktu procentowego).

4.3. Dostęp do usług publicznych

W 2010 r. na 1 000 dzieci w wieku do 3 lat w naszym regionie przypadało 20 dzieci przebywających w żłobkach (w 2009 r. 18 dzieci), co dało 13. lokatę w kraju (kraj 27 dzieci). W porównaniu z 1999 r. oznacza to spadek o 11,9% (kraj +19,5%).

W przedszkolach województwa w 2010 r. na 1 000 dzieci w wieku 3-6 lat przebywało 439 dzieci, czyli o 2,8% dzieci więcej niż rok wcześniej (kraj 538 dzieci, tj. +2,1%), co ułożyło Warmię i Mazury na 15. lokacie w kraju (w 2009 r. 14. lokata). Zdecydowanie więcej dzieci przebywa w przedszkolach w mieście niż na wsi (odpowiednio 685 i 138 dzieci na 1 000 dzieci w wieku 3-6 lat; kraj odpowiednio 733 i 272 dzieci).

Wykres 63.

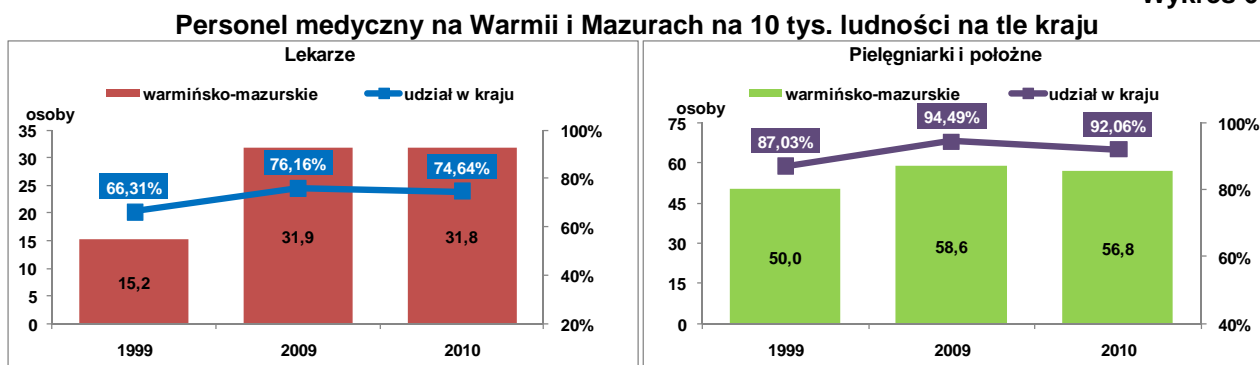

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSW

W porównaniu z rokiem poprzednim spadła (o 2,3%) liczba ludności przypadającej na 1 ambulatoryjny zakład opieki zdrowotnej – do 1,3 tys. osób (2. lokata; kraj spadek o 1,5% do 1,6 tys. osób), wzrosła natomiast (o 0,8%) liczba ludności przypadającej na 1 łóżko w szpitalach ogólnych – do 238 osób (14. lokata; kraj wzrost o 1,0% do 211 osób).

Rozpatrując wciąż niewystarczającą dostępność personelu medycznego, w warmińsko-mazurskim w 2010 r. nieznacznie spadła liczba lekarzy na 10 tys. ludności (do 32 lekarzy – 14. lokata, kraj wzrost do 43 lekarzy) oraz liczba pielęgniarek i położnych na 10 tys. ludności (do 57 osób – 11. lokata, kraj do 62 osób). W porównaniu z 1999 r. o ponad 100% wzrosła liczba lekarzy na 10 tys. mieszkańców (kraj +86,0%), natomiast zaledwie o niecałe 14% wzrosła liczba pielęgniarek i położnych na 10 tys. ludności (kraj +7,4%).

Wykres 64.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Stopniowo maleje również liczba ludności przypadającej na 1 aptekę ogólnodostępną – w porównaniu z 1999 r. zmalała o 30,7% do 3,9 tys. osób – 15. lokata (kraj -30,4% do 3,4 tys. osób).

Od 2006 r. systematycznie maleje księgozbiór bibliotek w naszym regionie. W 2010 r. wyniósł on 3,6 tys. woluminów na 1 000 ludności (8. lokata), co oznacza spadek w porównaniu z rokiem poprzednim o 2,3% (kraj spadek o 0,8% do 3,5 tys. woluminów).

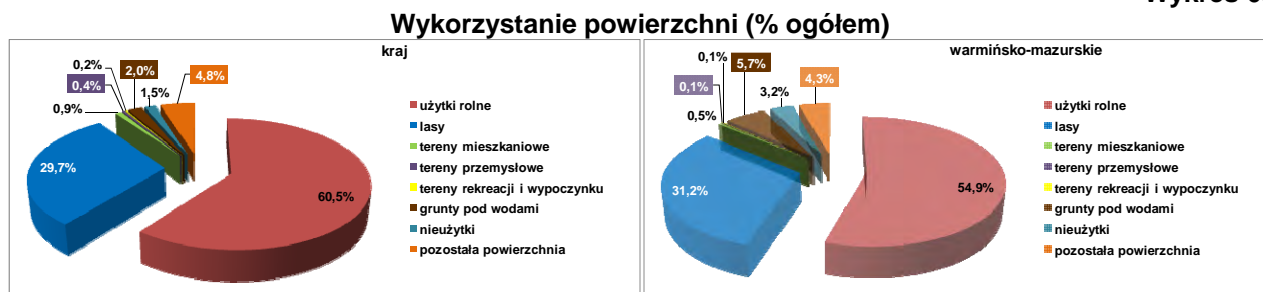
W 2010 r. wzrosła (o 4,5%) liczba ludności na 1 miejsce w kinach stałych – do 197 osób (kraj +0,1% do 154 osób).

5. PRZESTRZEŃ, OBSZARY WIEJSKIE, ROLNICTWO I OCHRONA ŚRODOWISKA

5.1. Przestrzeń

Województwo warmińsko-mazurskie lokuje się na 4. pozycji pod względem powierzchni, obejmując 24,2 tys. km², tj, 7,7% powierzchni kraju (312,7 tys. km²). Podobnie jak w kraju ponad połowa obszaru zajęta jest przez użytki rolne, a 1/3 powierzchni zajmują lasy. Województwo ponadto notuje ponad 2-krotnie większą powierzchnię pod wodami niż kraj.

Wykres 65.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Lesistość w województwie w 2010 r. wyniosła 30,6% (kraj 29,2%, 6. lokata). Najwyższa lesistość występuje w powiecie szczycieńskim (49,5%), piskim (48,6%), nidzickim (38,6%) i olsztyńskim (37,7%), natomiast najniższa w kętrzyńskim (16,6%), elbląskim (19,0%), węgorzewskim (20,4%), nowomiejskim (21,0%) oraz m. Olsztyn (21,3%).

Lesistość wg powiatów w 2010 r.

Źródło: WW-M PPG 2011

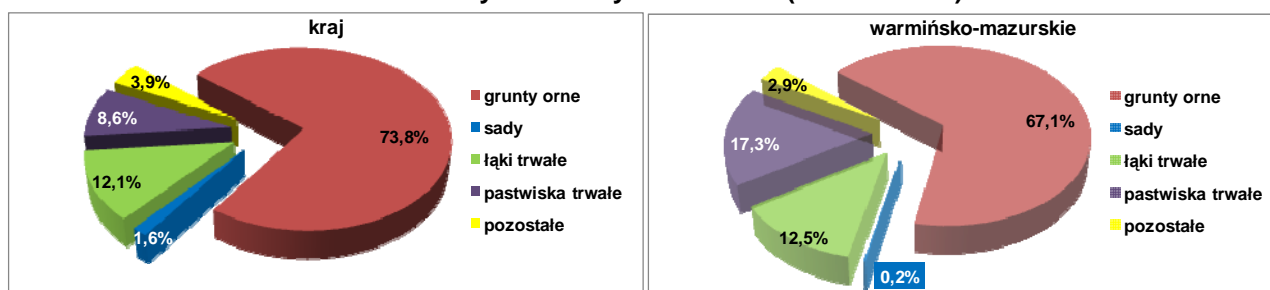
5.2. Obszary wiejskie i rolnictwo

Obszary wiejskie na Warmii i Mazurach zajmują największy obszar w całkowitej powierzchni wśród wszystkich województw w kraju. W 2010 r. zajmowały one 23,6 tys. km², tj. 97,5% ogólnej powierzchni województwa. Ludność zamieszkująca obszary wiejskie liczyła na koniec 2010 r. 574,6 tys. osób, tj. 40,3% mieszkańców województwa. Jej udział w ogóle ludności był największy w powiecie nowomiejskim (74,8%) i elbląskim (70,7%), najmniejszy w powiecie elckim (33,2%) oraz lidzbarskim (40,1%). Gęstość zaludnienia wsi była w regionie najniższa spośród wszystkich województw i wyniosła 24 osoby/km², wobec 51 osób/km² w kraju. Per capita na wsi w województwie przypadało średnio 4,12 ha terenów wiejskich, co daje najwyższą lokatę w kraju (kraj 1,95 ha) i decydowało o znacznie wyższym niż w innych regionach rozproszeniu sieci osadniczej. Przeciętnie w jednej miejscowości wiejskiej zamieszkiwało 147 osób (kraj 278 osób), niższy wskaźnik wystąpił tylko w województwie podlaskim (124 osoby). Ludność w wieku produkcyjnym stanowiła 68,3% ogółu ludności wiejskiej (kraj 67,4%). Na 100 osób w wieku produkcyjnym na wsi przypadało 56 osób w wieku nieprodukcyjnym (kraj 58).

W województwie w 2010 r. użytkowano rolniczo 18,9 mln km², co stanowiło 54,7% jego całkowitego obszaru (kraj 60,3%). Grunty orne stanowiły 67,1% użytków rolnych, tj. o 6,6 punktu procentowego mniej niż w kraju, sady – 0,2%, tj. o 1,4 punktu procentowego mniej niż w kraju, łąki trwałe – 12,5%, tj. o 0,4 punktu procentowego więcej niż w kraju, pastwiska trwałe – 17,3%, tj. o 8,7 punktu procentowego więcej niż w kraju.

Wykres 66.

Struktura użytków rolnych w 2011 r. (stan na 1.01.)

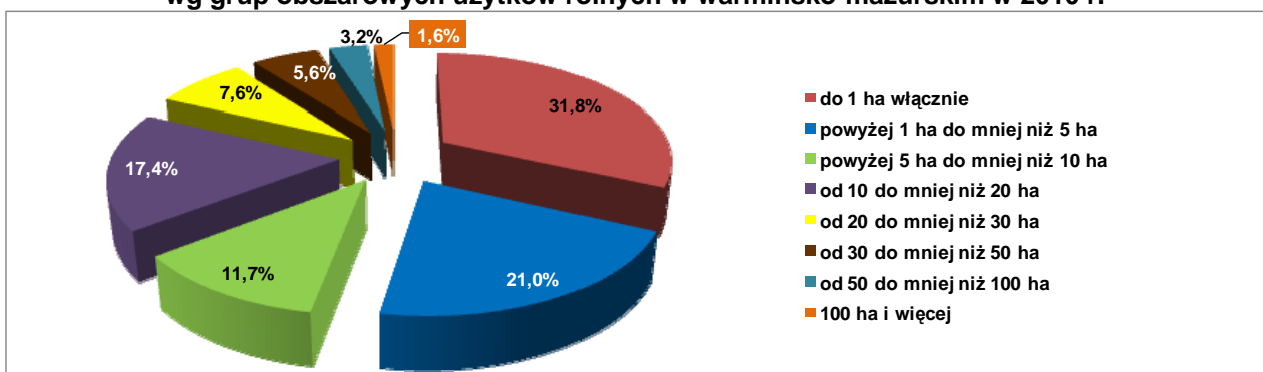

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSW 2011

Korzystnym czynnikiem charakteryzującym rolnictwo w województwie jest struktura wielkościowa gospodarstw – przeciętna powierzchnia gospodarstwa indywidualnego była w 2010 r. prawie największa w kraju – 19,6 ha (kraj 8,6 ha) – tylko w zachodniopomorskim zanotowano wyższy wskaźnik (20,0 ha). Największą grupę gospodarstw rolnych stanowiły gospodarstwa o areale do 1 ha – 31,8% (kraj 31,4%) oraz od 1 do 5 ha – 21,0% (kraj 37,8%). Znaczny udział w ogóle gospodarstw stanowiły również gospodarstwa o wielkości od 10 do 20 ha (17,4%, kraj 9,9%).

Wykres 67.

**Gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą
wg grup obszarowych użytków rolnych w warmińsko-mazurskim w 2010 r.**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RS rolnictwa 2011

Wykres 68.

Udział ziemiopłodów w ogólnej powierzchni zasiewów w 2010 r.

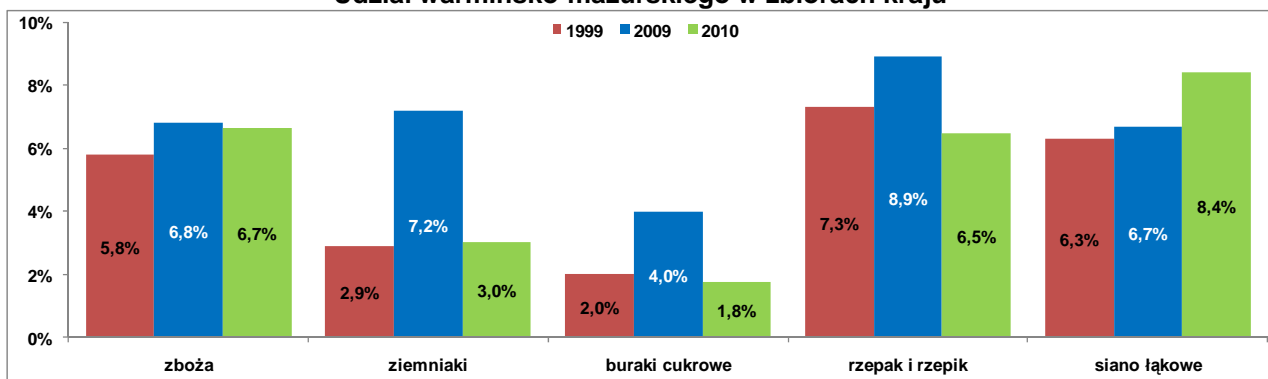

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSW 2011

W okresie 1999-2010 największy udział w zbiorach kraju zanotowano w rzepaku i rzepiku. Udział województwa był niższy o ponad 2 punkty procentowe niż w roku poprzednim.

Wykres 69.

Udział warmińsko-mazurskiego w zbiorach kraju

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSW 2000, 2010 i 2011

W produkcji zwierzęcej dominuje hodowla bydła, trzody chlewnej oraz drobiarstwo. Pogłowie bydła na 100 ha użytków rolnych wyniosło 39 sztuk (kraj 36; 6. lokata), a trzody chlewnej 64 sztuki (kraj 95; 10. lokata).

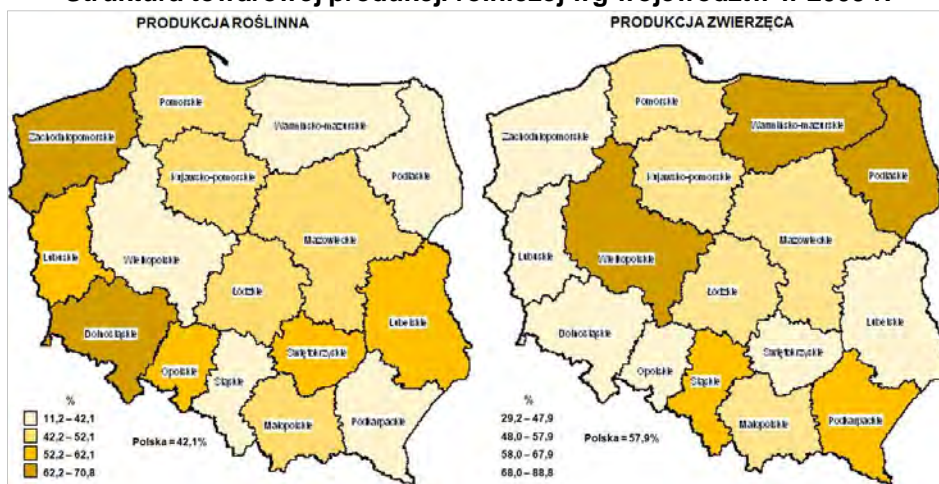
W zakresie produkcji żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso per capita, województwo uzyskało 2. miejsce w kraju – 184,8 kg (kraj 102,4 kg), zaś w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych spało na 7. miejsce – 249,9 kg (kraj 252,1 kg). W produkcji mleka na 1 ha użytków rolnych utrzymała się 4. lokata – 874 l (kraj 769 l). Hodowla indyków uległa wzrostowi z 2,9 mln sztuk w 2009 r. do 3,2 mln sztuk w 2010 r.

Udział rolnictwa w strukturze wartości dodanej brutto wzrósł w 2009 r. do 7,2% wobec 6,6% w roku poprzednim (w kraju zmalał z 3,7% do 3,6%). Wartość produkcji dodanej na 1 pracującego w rolnictwie wyniosła 34,5 tys. zł (2. lokata, kraj 18,3 tys. zł), wobec 29,4 tys. zł i 3. lokaty w 2008 r.

W 2009 r. województwo wytworzyło 5,3% krajowej globalnej produkcji rolniczej⁴⁵ i 5,6% krajowej towarowej produkcji rolniczej⁴⁶ (utrzymana 7. lokata). W produkcji towarowej dominowała produkcja zwierzęca – 70,1%. W produkcji roślinnej najwyższy udział miały zboża – 17,3% (kraj 13,2%), natomiast w produkcji zwierzęcej – mleko krowie – 31,2% (kraj 19,6%).

Mapa 13.

Struktura towarowej produkcji rolniczej wg województw w 2009 r.

Źródło: Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej województw nr 4/2010, s. 68

Rolnictwo regionu było słabo wyposażone w środki produkcji. W 2010 r. na 1 ciągnik przypadało 20,5 ha użytków rolnych, podczas gdy w kraju 10,6 ha (14. lokata). W roku gospodarczym 2009/10 w przeliczeniu na 1 ha zużyto 103,6 kg nawozów mineralnych (kraj 114,7 kg) oraz 39,8 kg nawozów wapniowych (kraj 38,1 kg).

Nakłady inwestycyjne w rolnictwie i łowiectwie na 1 ha użytków rolnych w 2010 r. wyniosły 194,2 zł (kraj 239,7 zł, 13. lokata).

Na koniec 2010 r. w województwie funkcjonowało 989 ekologicznych gospodarstw rolnych z certyfikatem, tj. o 41,9% więcej niż w roku poprzednim (kraj 12 901, wobec 10 153 w 2009 r.) oraz 1 290 gospodarstw w trakcie przestawiania, tj. o 57,9% więcej niż w roku poprzednim (kraj 7 681, wobec 6 938 w 2009 r.). Gospodarstwa ekologiczne łącznie zajmowały 75,25 tys. ha (kraj 519,07 tys. ha). Do ewidencji producentów na Warmii i Mazurach wpisanych było 60,3 tys. producentów rolnych (3,0% ogółu w kraju – 12. lokata).

5.3. Ochrona środowiska

W zakresie ochrony środowiska działania są skierowane szczególnie na ochronę wód i powietrza, ochronę ziemi i gleb.

W 2010 r. w województwie działało 49 zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (podobnie jak w 2000 r.). Zanieczyszczenia pyłowe emitowane z zakładów szczególnie uciążliwych wyniosły 1,2 tys. ton, wobec 6,6 tys. ton w 1999 r. (w tym ze spalania paliw 1,1 tys. ton, wobec 6,5 tys. ton w 1999 r.), a zanieczyszczenia gazowe wyniosły 1,5 mln ton (wobec 1,7 mln ton w 1999 r.). Tylko w powiatach nowomiejskim i szczycieńskim nie notuje się tego typu zanieczyszczeń powietrza.

Poważnym zagrożeniem dla środowiska są również odpady wytwarzane przez przedsiębiorstwa przemysłowe. Ich uciążliwość przejawia się przede wszystkim zanieczyszczeniem wody i gleby, skażeniem powietrza, niszczeniem walorów krajobrazowych oraz wyłączaniem z użytkowania terenów rolniczych i leśnych zajmowanych pod ich składowanie. Liczba zakładów wytwarzających odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wzrosła z 49 w 2000 r., do 81 zakładów w 2007 r., zmniejszyła się w 2009 r. do 71, a w 2010 r. znów wzrosła do 74 obiektów.

⁴⁵ Suma wartości surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego (od 2004 r. w globalnej produkcji rolniczej uwzględnia się naliczane za dany rok płatności uzupełniające do powierzchni upraw).

⁴⁶ Suma sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach; nie obejmuje obrotów między poszczególnymi podmiotami gospodarczymi, zaliczonymi do tej samej grupy i sprzedaży produktów rolnych przez spółdzielnie produkcji rolniczej członkom tej spółdzielni.

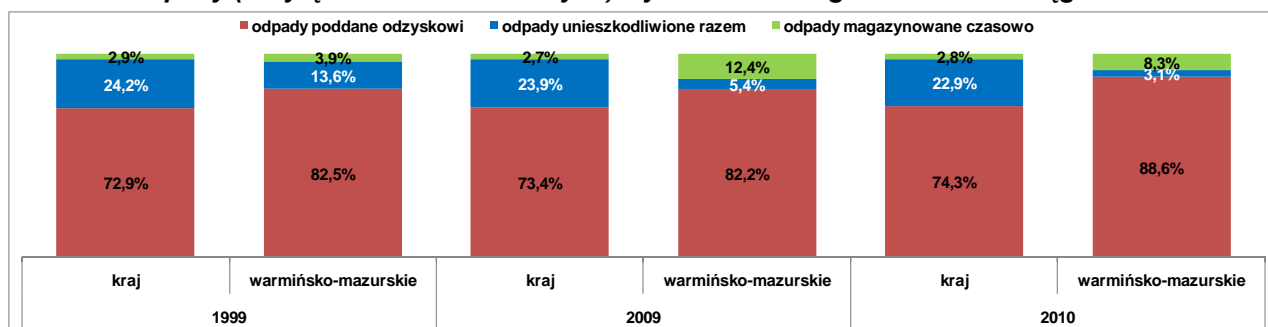
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone w ciągu 2010 r. wyniosły 1,0 mln ton, tj. o 255,7 tys. ton (33,9%) więcej niż w 2009 r.

Odpady wytworzone w zakładach poddane odzyskowi w 2010 r. stanowiły 88,6% (w 2009 r. 82,2%, w 2000 r. 75,0%), 8,3% odpadów magazynowano czasowo (w 2009 r. 12,4%), a 3,1% odpadów unieszkodliwiono (w 2009 r. 5,5%). Wielkość odpadów dotychczas składowanych (nagromadzonych) na składowiskach własnych zakładów wyniosła na koniec 2010 r. 1 227,4 tys. t (w 2009 r. 1 232,0 tys. t).

W 2010 r. niezrekultywowana powierzchnia składowania odpadów wyniosła 9,4 ha (w 2009 r. 9,2 ha).

Wykres 70.

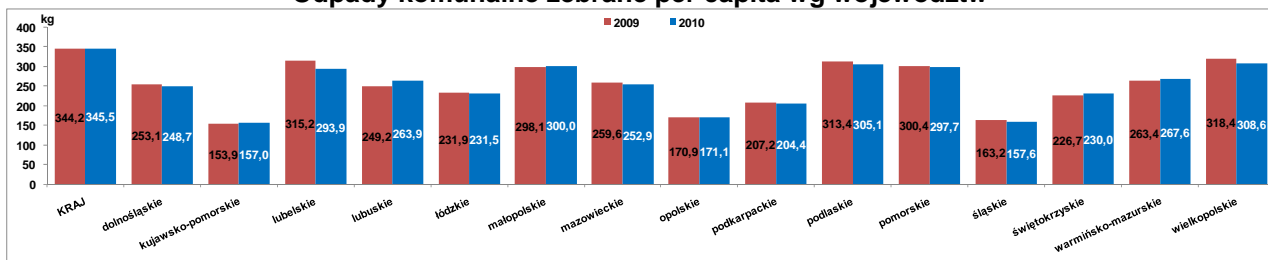
Odpady (z wyłączeniem komunalnych) wytworzone i nagromadzone w ciągu roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Wykres 71.

Odpady komunalne zebrane per capita wg województw

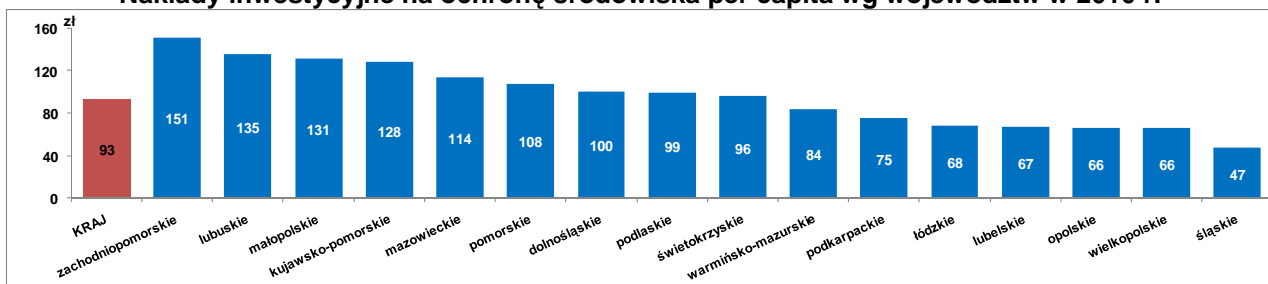

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Na środki trwałe służące ochronie środowiska w latach 1999-2010 w województwie wydankowano łącznie 2,0 mld zł. W 2010 r. nakłady ogółem wyniosły 402,2 mln zł (w 2009 r. 256,3 mln zł – wzrost o 56,9% w porównaniu do 2009 r. i o 185,7% w stosunku do 1999 r.). Poziom nakładów na inwestycje chroniące środowisko w województwie stanowił 1,8% nakładów inwestycyjnych ogółem w województwie (kraj 1,6%) – 6. lokata. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska stanowiły tylko 3,3% nakładów ogółem poniesionych na ochronę środowiska w kraju (14. lokata). W 2010 r. najwięcej zainwestowano w województwie mazowieckim (0,6 mld zł – 1,4% nakładów ogółem i 16,8% nakładów ogółem na ochronę środowiska w kraju) oraz analogicznie w województwie małopolskim (odpowiednio 0,4 mld zł, 2,7% i 12,2%).

Wykres 72.

Nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska per capita wg województw w 2010 r.

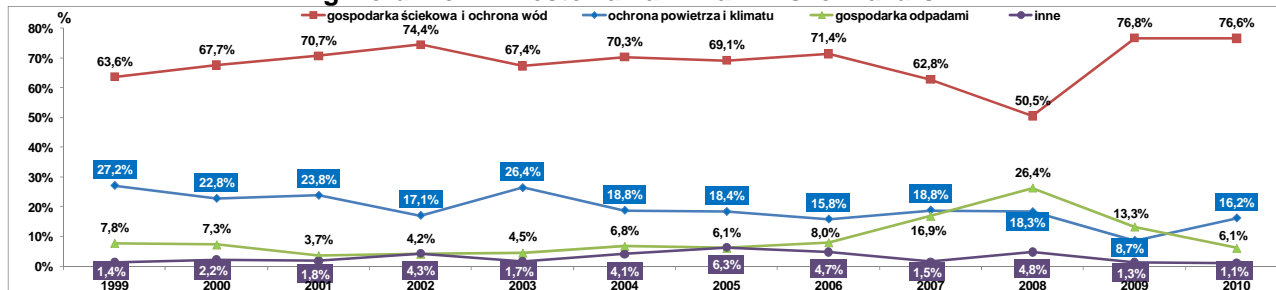
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ochrona środowiska 2010, s. 443

W województwie w 2010 r. na gospodarkę ściekową i ochronę wód wydano 308,1 mln zł (więcej o 111,3 mln zł niż w 2009 r.), na ochronę powietrza i klimatu 65,2 mln zł (wzrost o 43,0 mln zł), a na gospodarkę odpadami, ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zmniejszenie hałasu i wibracji 24,7 mln zł (mniej o 9,4 mln zł niż w 2009 r.).

W strukturze inwestowania na ochronę środowiska wg głównych kierunków wydatkowania w 2010 r. odnotowano spadek udziału nakładów w odniesieniu do 2009 r. na gospodarkę odpadami (o 7,2 punktu procentowego do 6,1%) i na gospodarkę ściekową i ochronę wód (o 0,2 punktu do 76,6%) oraz wzrost wydatków na ochronę powietrza i klimatu (o 7,5 punktu do 16,2%).

Wykres 73.

Struktura wydatków inwestycyjnych na ochronę środowiska wg kierunków inwestowania w warmińsko-mazurskim

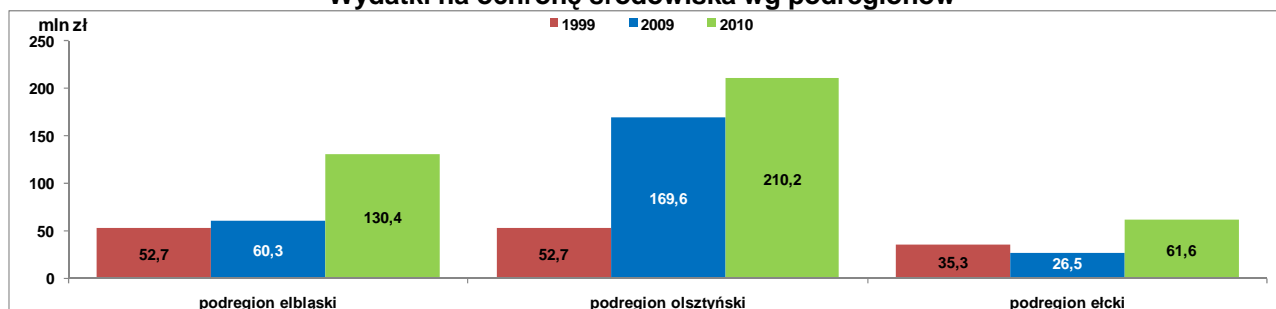

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RSW 2000-2011

Z nakładów ogółem na środki trwałe służące ochronie środowiska w województwie w 2010 r. najwięcej przeznaczono w podregionie olsztyńskim (52,3% nakładów w województwie, w 2009 r. 66,1%, w 1999 r. 37,5%), w elbląskim wydatkowano na ten cel 32,4% tych nakładów (w 2009 r. 23,5%, w 1999 r. 37,5%), a w elckim 15,3% (w 2009 r. 10,3%, w 1999 r. 25,1%).

Wykres 74.

Wydatki na ochronę środowiska wg podregionów

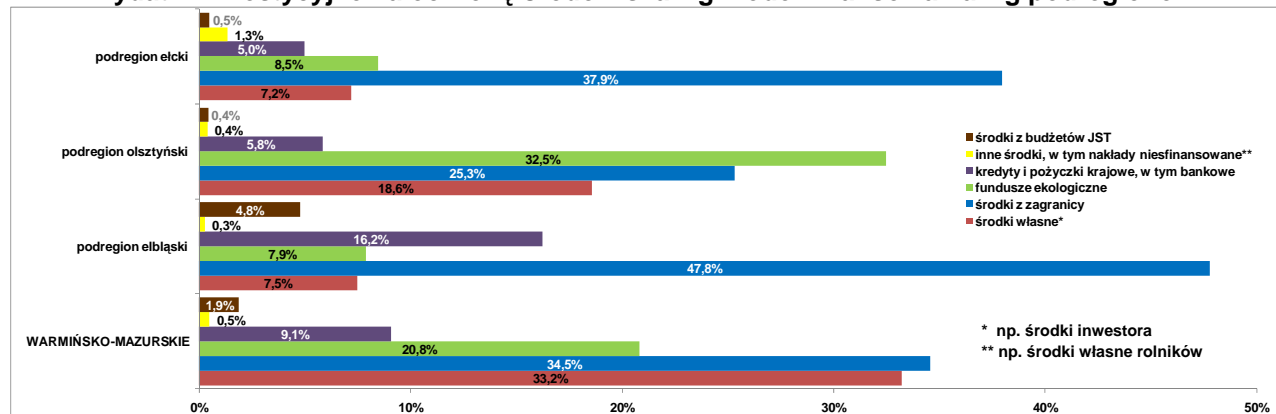

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Z 402,2 mln zł przeznaczonych w 2010 r. na inwestycje w ochronę środowiska województwa 34,5% pochodziło z zagranicy (w 2009 r. 8,4%), 33,2% stanowiły środki własne (w 2009 r. 32,5%), 20,8% pochodziło z funduszy ekologicznych (w 2009 r. 23,1%), a 9,1% z kredytów i pożyczek bankowych (w 2009 r. 31,7%). Wydatki inwestycyjne z budżetu województwa wynosiły 6,9 mln zł, a z budżetu gminy – 571,7 tys. zł.

Wykres 75.

Wydatki inwestycyjne na ochronę środowiska wg źródeł finansowania wg podregionów

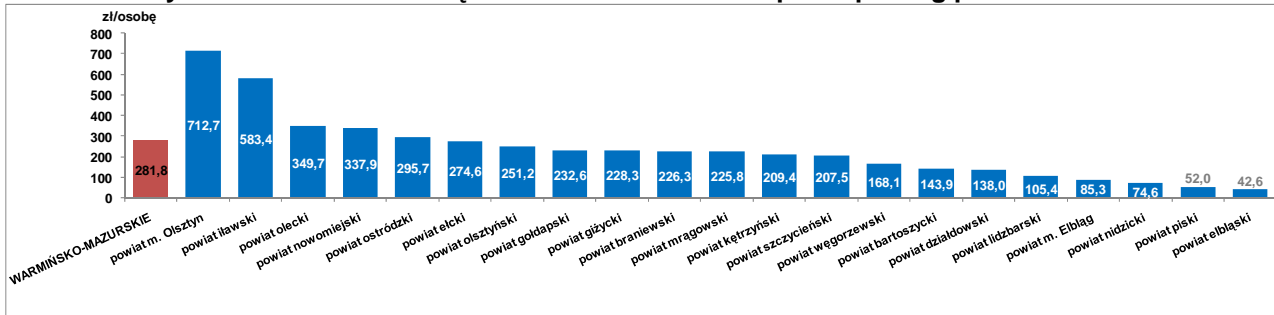
Źródło: Opracowanie własne na podstawie WW-M PPG 2011

W 2010 r. w układzie powiatów najwięcej nakładów wydano w m. Olsztyn⁴⁷ (125,8 mln zł – 31,3% ogółu nakładów na ochronę środowiska w województwie) oraz w powiecie iławskim (52,9 mln zł – 13,2%), najmniej zaś w powiecie elbląskim (2,4 mln zł) i nidzickim (2,5 mln zł).

Poziom inwestycji na ochronę środowiska per capita był w województwie bardzo zróżnicowany. W 2010 r. wskaźnik kształtował się na poziomie 281,8 zł, w 2009 r. 179,6 zł, a w 1999 r. 98,6 zł (kraj odpowiednio 286,0 zł, 279,6 zł i 224,4 zł). W podregionie olsztyńskim zainwestowano per capita 342,3 zł, w elbląskim 246,3 zł, a w elckim 217,1 zł.

Wykres 76.

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska per capita wg powiatów w 2010 r.

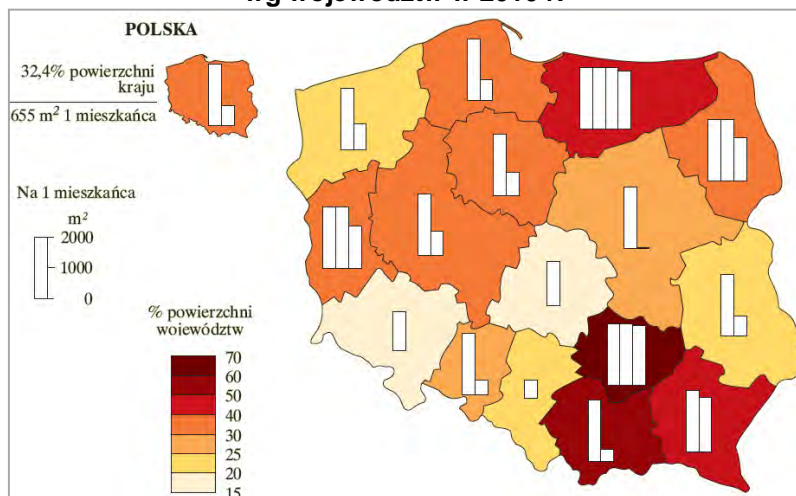
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL i Ochrony środowiska w województwie warmińsko-mazurskim w 2010 r., s. 103-112

Efekty rzeczowe uzyskane w 2010 r. w wyniku przekazania do użytku inwestycji z zakresu gospodarki ściekowej i ochrony wód to: 330,8 km sieci kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki i 37,8 km sieci kanalizacyjnej odprowadzającej wody odpadowe oraz 6 przemysłowych i komunalnych oczyszczalni ścieków o łącznej przepustowości oczyszczalni 3,5 tys. m³/d. Gospodarka wodna wzbogaciła się m.in. o 352,3 km sieci wodociągowej, a uzdatnianie wody zwiększyło się do 28,6 tys. m³/d, natomiast wydajność ujęć wodnych (bez ujęć w energetyce zawodowej) wyniosła 1,5 tys. m³/d.

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2010 r. wyniosła 1,1 mln ha (46,6% ogólnej powierzchni województwa), co stanowiło 11,1% powierzchni chronionej kraju – 1. lokata. Per capita przypadało w województwie 7,9 m² powierzchni chronionej – 1. lokata w kraju. Największą część powierzchni obszarów prawnie chronionych zajmowały obszary chronionego krajobrazu – 929,3 tys. ha oraz parki krajobrazowe – 139,4 tys. ha, natomiast rezerwy przyrody charakteryzujące się różnorodnością biologiczną zajmowały 31,2 tys. ha, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe – 21,4 tys. ha, a użytki ekologiczne – 4,9 tys. ha. Pozostałe osobliwości przyrodnicze były chronione także w innych formach, np. jako pomniki przyrody, których na terenie województwa w 2010 r. zarejestrowanych było 2 576 (o 20 więcej niż w roku poprzednim).

Mapa 14.

Powierzchnia terenów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych wg województw w 2010 r.

Źródło: Ochrona środowiska 2011, s. 546

⁴⁷Wydatki te kolejny rok związane były z realizacją projektu pn. *Budowa i modernizacja systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz rozbudowa sieci wodociągowej w Olsztynie*, organizowanego przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Olsztyn.

Na terenie województwa obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) w 2010 r. wynosiły 577,5 tys. ha, stanowiąc 15 lokalizacji: Puszcza Piska – 169,1 tys. ha; Ostoja Warmińska – 145,3 tys. ha; Puszcza Napiwodzko-Ramudzka – 116,6 tys. ha, Lasy Iławskie – 22,6 tys. ha; Ostoja Poligon Orzysz – 21,2 tys. ha, Dolina Pasłęki – 20,7 tys. ha, Puszcza Borecka – 19,0 tys. ha, Lasy Skaliskie – 12,6 tys. ha, Jezioro Dobskie – 7,0 tys. ha, Dolina Wkry i Mławki – 6,9 tys. ha, Jezioro Drużno – 6,0 tys. ha, Bagna Nietlickie – 4,1 tys. ha, Dolina Omulwi i Płodownicy – 3,0 tys. ha oraz Jezioro Oświn i okolice – 2,5 tys. ha.

Na ogół korzystnie przedstawia się sytuacja w zakresie ochrony środowiska w województwie na tle innych regionów kraju. Znaczne zróżnicowania występują w układzie powiatów. Osiągnięcie w odstających powiatach (nowowiejski, elbląski) przeciętnych wskaźników dla województwa, szczególnie w zakresie ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków, czy też gospodarowania odpadami, wciąż wymaga ponoszenia wielu nakładów finansowych. Najniższe wskaźniki dotyczą wsi w powiatach podregionu elbląskiego (z wyjątkiem powiatu działdowskiego i ostródzkiego).

6. TURYSTYKA

6.1. Baza noclegowa

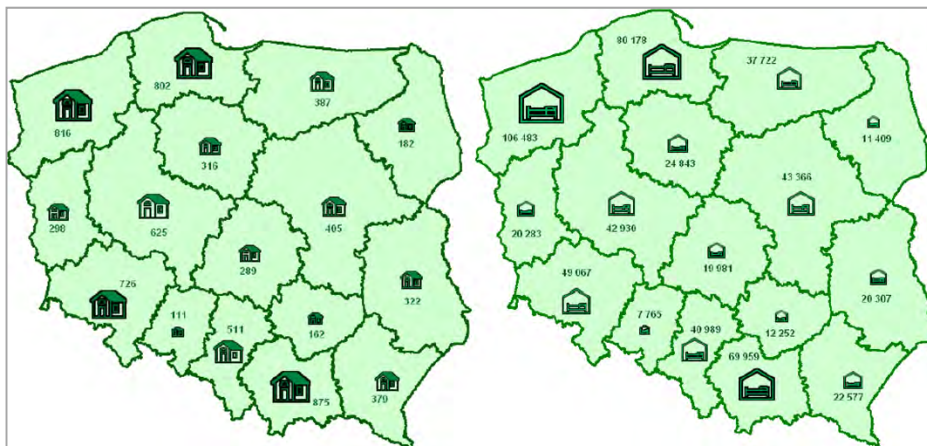
Warmińsko-mazurskie należy do czołówki województw najatrakcyjniejszych turystycznie, plasując się na 3. lokacie, po małopolskim i pomorskim. Turysta zapamiętuje region jako krainę jezior, czystej przyrody i bliskiego kontaktu z naturą. Z jeziorami wiąże się możliwość uprawiania żeglarstwa – najbardziej kojarzonej z regionem formy turystyki aktywnej. Istotny procent turystów wskazuje także na takie atrakcje jak zabytki gotyckie (18%) i obiekty pomilitarne (9%). 95% turystów jest zadowolona z pobytu na Warmii i Mazurach oraz poleci region znajomym. Atutem jest dobre lub bardzo dobre postrzeganie jakości bazy noclegowej i gastronomicznej, usług oraz oferty turystycznej.⁴⁸

Baza noclegowa województwa stanowiła w lipcu 2010 r. 5,4% krajowej bazy obiektów (8. miejsce w kraju) i 6,2% ogółu miejsc noclegowych (8. miejsce wobec 5. w 1999 r.). W szczycie sezonu turystycznego do dyspozycji turystów pozostawało 387 obiektów zbiorowego zakwaterowania, w tym 234 (60,5%) całorocznych i 1,2 tys. o charakterze sezonowym. Zanotowano spadek liczby tych obiektów w stosunku do 2009 r. wynoszący 0,8% (w roku poprzednim obserwowano wzrost o 1,6%), podczas gdy w kraju odnotowano wzrost o 3,1%, wobec wzrostów o 2,0% w 2009 r., 2,1% w 2008 i 0,4% w 2007 r. oraz wartości ujemnych w latach poprzednich.

Obiekty zbiorowego zakwaterowania zapewniały 37,7 tys. miejsc noclegowych, w tym 19,2 tys. (50,9%) całorocznych. Liczba miejsc noclegowych w województwie spadła w stosunku do 2009 r. o 1,7%, podczas gdy w kraju wzrosła o 0,6%. Średnio na jeden obiekt turystyczny przypadało 97 miejsc noclegowych, w tym na obiekt całoroczny – 82 miejsca (przed rokiem odpowiednio 98 i 91 miejsc).

Mapa 15.

Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania i miejsca noclegowe w 2010 r. (stan na 31.07.)

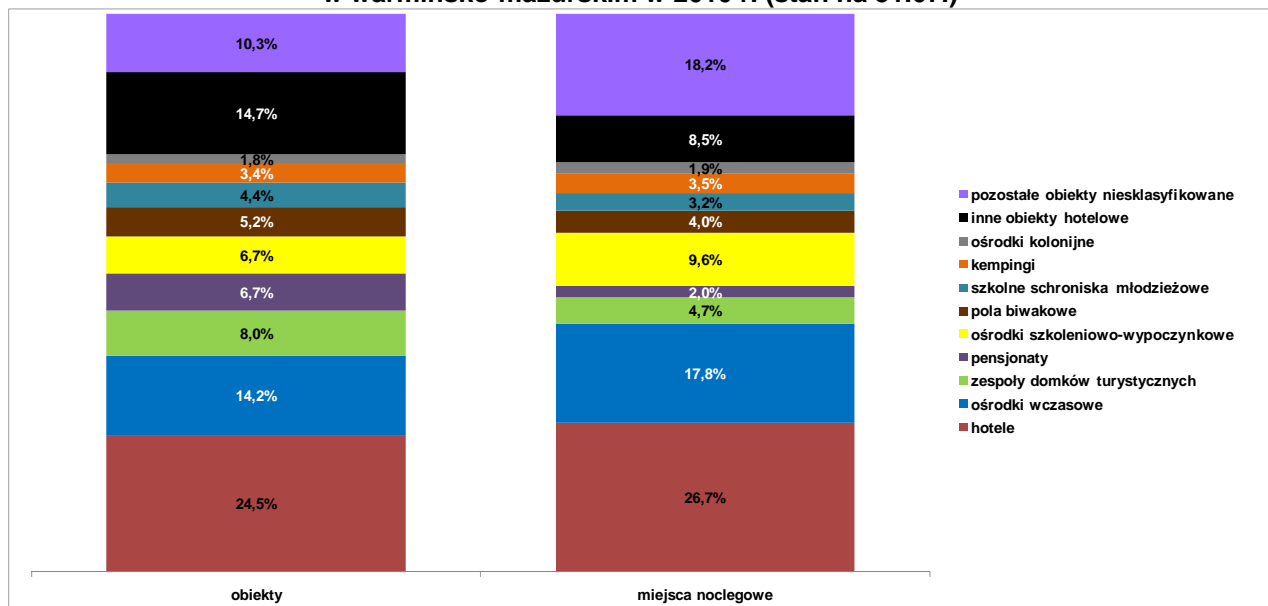
Źródło: *Turystyka w 2010 r.*, s. 101

⁴⁸ *Raport Otwarcia Marki Warmii i Mazur*, Polska Agencja Rozwoju Turystyki we współpracy z Agencją Badawczą Synovate na zlecenie Warmińsko-Mazurskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej, Olsztyn-Warszawa, wrzesień 2007-styczeń 2008. Badanie przeprowadzono w okresie 21 listopada-9 grudnia 2007 r.

Wśród obiektów zbiorowego zakwaterowania dominowały hotele (95) oraz ośrodki wczasowe (55). W strukturze miejsc noclegowych zbiorowego zakwaterowania wg rodzajów w 2010 r. największy udział miały: hotele (10,1 tys. miejsc), ośrodki wczasowe (6,7 tys. miejsc) oraz ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe (3,6 tys. miejsc). Województwo coraz częściej staje się atrakcyjnym miejscem dla organizowania przez cały rok szkoleń, konferencji i imprez firmowych (w stosunku do 2009 r. liczba ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych wzrosła o 4% – 1 obiekt, a liczba miejsc noclegowych w tych obiektach wzrosła o 9,9%, tj. o 325).

Wykres 77.

Struktura obiektów zbiorowego zakwaterowania i miejsc noclegowych w warmińsko-mazurskim w 2010 r. (stan na 31.07.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania w 2010 r. zmniejszył się w stosunku do roku poprzedniego o 1,4 punktu procentowego i wyniósł 28,2% (kraj -1,4 punktu procentowego, tj. do 34,3%), w tym w zakładach uzdrowiskowych wyniósł 71,8%, w ośrodkach wczasowych 33,6%, w ośrodkach kolonijnych 33,5%, a w hotelach 30,4%. Analiza wykorzystania miejsc noclegowych na poziomie krajowym wskazuje na daleką 13. pozycję warmińsko-mazurskiego – niższy stopień odnotowano jedynie w opolskim, wielkopolskim i lubuskim. Wykorzystanie miejsc noclegowych w województwie charakteryzuje się sezonowością – najwyższy stopień zanotowano w miesiącach letnich (w lipcu 48,9%, w sierpniu 45,1%), najniższy zaś w zimowych (w styczniu i w marcu 14,0%, w grudniu 15,5%).

6.2. Turyści odwiedzający region

W 2010 r. z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania skorzystało 898,8 tys. osób, co uplasowało województwo na 9. miejscu. W stosunku do 2009 r. nastąpił wzrost tego wskaźnika o 5,7%. Udzielono 2,4 mln noclegów, co uplasowało województwo na 8. miejscu w kraju (było to o 1,5% więcej niż w 2009 r.).

Podobnie jak w latach poprzednich, turyści najchętniej korzystali z usług oferowanych przez hotele (62,1% ogółu korzystających z obiektów i 45,3% udzielonych noclegów), w tym głównie trzygwiazdkowe, jednak w stosunku do 2009 r. najbardziej wzrosło zainteresowanie hotelami czterogwiazdkowymi (o 104,4%). W 2010 r. wskaźnik stopnia wykorzystania miejsc noclegowych przekraczający wartość średnią (30,4%) odnotował hotel czterogwiazdkowy (46,0%) oraz hotel pięciogwiazdkowy (36,6%). Hotele trzygwiazdkowe odnotowały 25,8%, dwugwiazdkowe 25,3%, a jednogwiazdkowe 9,9%.

Rozpatrując przeciętny czas pobytu turystów w poszczególnych typach obiektów, okazuje się, że w 2010 r. odwiedzający województwo najwięcej czasu spędzili w zakładach uzdrowiskowych (11,6 dni) oraz w ośrodkach kolonijnych (9,4 dni), najmniej zaś w motelach (1,4 dni) oraz w hostelach (1,5 dnia).

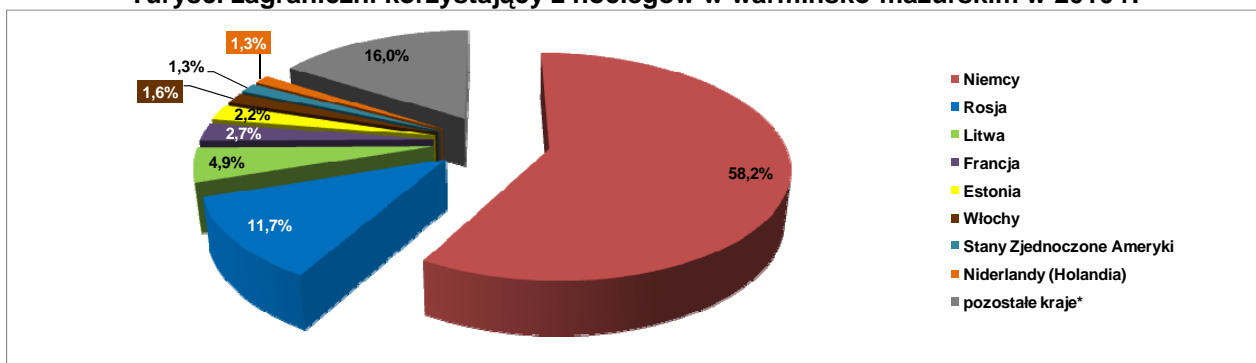
W 2010 r. cudzoziemcy odwiedzający Warmię i Mazury stanowili 16,1% ogółu korzystających z obiektów noclegowych zbiorowego zakwaterowania w województwie – 6. lokata, natomiast

cudzoziemcy odwiedzający kraj stanowili 20,2% ogółu odwiedzających kraj (w 1999 r. odpowiednio 15,0% – 12. lokata i 19,7%), udzielono im 15,0% wszystkich noclegów – 7. lokata, a w kraju – 18,0% (w 1999 r. odpowiednio 16,2% – 2. lokata i 12,0%). Noclegi cudzoziemców stanowiły 13,0% ogółu udzielonych noclegów w województwie – 7. lokata (w 1999 r. 13,9% – 2. lokata). Największy udział turystów zagranicznych wśród korzystających z obiektów noclegowych na Warmii i Mazurach zanotowano w powiecie braniewskim (43,2%), mrągowskim (30,7%), kętrzyńskim (24,9%) oraz w m. Elbląg (21,7%), najmniejszy zaś w powiecie oleckim (0,5%).

Wśród cudzoziemców odwiedzających województwo wciąż najliczniejszą grupą byli Niemcy (58,2% turystów zagranicznych), których udział zmalał o 2,3 punktu procentowego wobec 2009 r. i wciąż był niższy niż w 1999 r. (73,3%). Drugą pod względem wielkości grupą byli Rosjanie (11,7%), których udział w 2010 r. wzrósł o 3,0 punktu procentowego w porównaniu z 2009 r., i był o 5,6 punktów wyższy niż w 1999 r.

Wykres 78.

Turyści zagraniczni korzystający z noclegów w warmińsko-mazurskim w 2010 r.

* Łotwa, Ukraina, Szwecja, Wielka Brytania, Finlandia, Szwajcaria, Białoruś, Austria, Belgia, Hiszpania, Norwegia, Czechy, Dania, Słowacja, Irlandia, Węgry, Kanada, Słowenia, Grecja, Portugalia, Japonia, Luksemburg, Cypr, Malta, pozostałe kraje

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

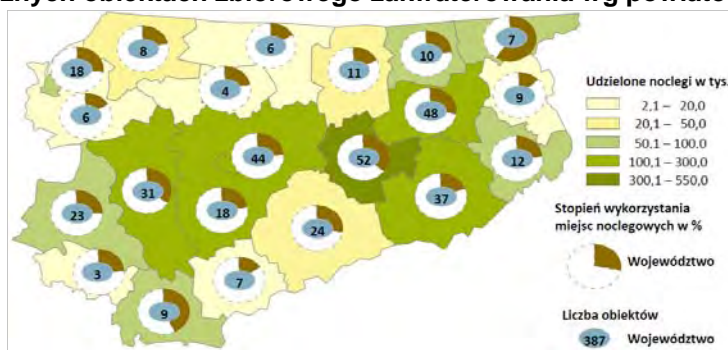
Na terenie województwa najwięcej obiektów zbiorowego zakwaterowania występuje w powiecie mrągowskim (52), giżyckim (48), olsztyńskim (44) i piskim (38), najmniej zaś w nowomiejskim (3), lidzbarskim (4), bartoszyckim i elbląskim (po 6). Najwięcej miejsc noclegowych oferowały powiaty: m. Olsztyn (5,8 tys.), mrągowski (5,2 tys.), giżycki (4,7 tys.) i olsztyński (4,7 tys.), najmniej zaś bartoszycki (193) oraz nowomiejski (269).

Najwięcej turystów korzystało z bazy noclegowej w powiecie mrągowskim (21,0% ogółu korzystających). Wiele osób wybierało także m. Olsztyn (13,5%), powiat ostródzki (12,4%) i giżycki (12,3%). W powiatach tych udzielono łącznie 53,8% noclegów w regionie.⁴⁹

Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w 2010 r. w 5 powiatach (w 2009 r. w 3) był wyższy od przeciętnego w województwie, tj. w: gołdapskim, działdowskim, mrągowskim, ostródzkim i szczycieńskim. Przyjeżdżający najdłużej przebywali w zakładach uzdrowiskowych (średnio 11,6 dnia). Obiekty te znajdowały się w powiecie gołdapskim, gdzie przeciętny pobyt turystów wynosił 9,9 dni, wobec 2,7 dni średnio w województwie.⁵⁰

Mapa 16.

Obiekty, udzielone noclegi i stopień wykorzystania miejsc noclegowych w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania wg powiatów w 2010 r.

Źródło: Turystyka w województwie warmińsko-mazurskim w 2010 r. – Informacja sygnalna, s. 6

⁴⁹ Turystyka w województwie warmińsko-mazurskim w 2010 r. – Informacja sygnalna, s. 6

⁵⁰ Turystyka w województwie warmińsko-mazurskim w 2010 r. – Informacja sygnalna, s. 6

7. BUDŻETY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

7.1. Budżety JST ogółem

Dochody jednostek samorządu terytorialnego w znacznym stopniu uzależnione są od koniunktury gospodarczej, która w 2010 r. była mniej korzystna niż w latach ożywienia gospodarczego 2006-2007.

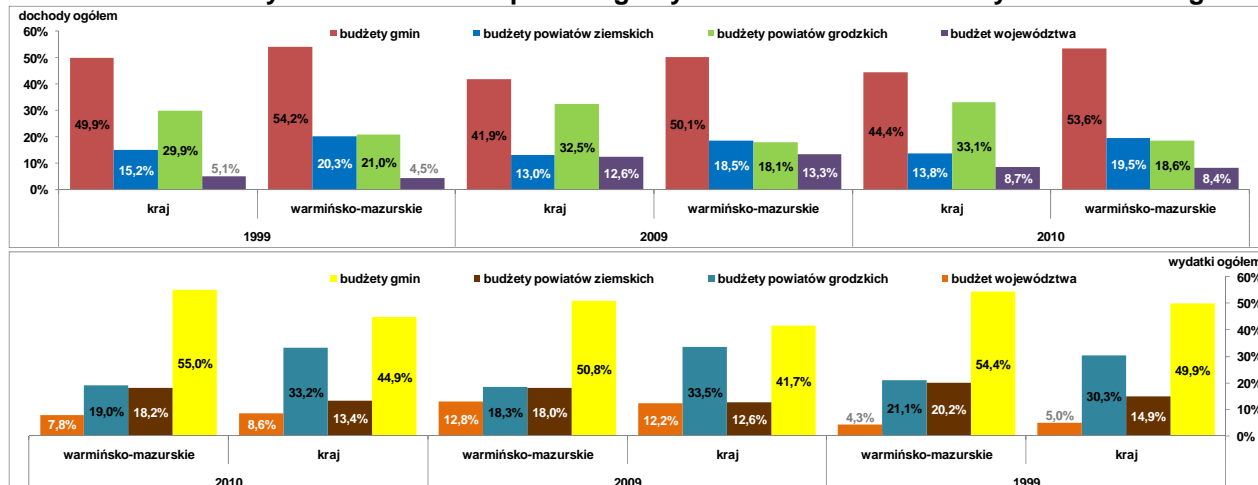
W 2010 r. JST województwa wszystkich 3 szczebli zrealizowały dochody na poziomie 6,2 mld zł, a wydatki w wysokości 6,9 mld zł. Warmińsko-mazurskie znalazło się w grupie 5 województw, gdzie odnotowano najniższy deficyt budżetowy (711,4 mln zł), na planowaną wielkość deficytu w wysokości 1,0 mld zł. Ujemny wynik dotyczył wszystkich szczebli JST w regionie (w najmniejszym stopniu samorządu województwa).

Relacja zobowiązań JST wliczanych do długu publicznego do ich dochodów budżetowych w skali województwa uległa zwiększeniu z 23,1% w 2009 r. do 32,9% w 2010 r. (kraj odpowiednio 33,8% i 26,0%).

W 2010 r. zasadnicza część zadań samorządowych nadal realizowana była przez gminy, utrzymujące swój wysoki stabilny udział w ogólnej kwocie dochodów JST na poziomie 53,6% (kraj 44,4%). Porównanie partycypacji w dochodach ogółem pozostałych typów jednostek samorządowych, analogicznie jak w kraju, wskazuje na spadek udziału zadań realizowanych przez samorząd województwa, tj. z 13,3% w 2009 r. (kraj 12,6%) do 8,4% w 2010 r. (kraj 8,7%).

Wykres 79.

Udział dochodów i wydatków budżetów poszczególnych JST w dochodach i wydatkach JST ogółem

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Przy stabilizacji zasad kształtowania się dochodów JST od 2004 r., ich poziom wykazywał znaczną dynamikę, co wynikało w decydującym stopniu z poprawiającej się koniunktury gospodarczej. W 2010 r., analogicznie jak w kraju, zaobserwowano jednak stopniowe osłabienie dynamiki wpływów do budżetów JST. Nominalne dochody budżetowe JST województwa wzrosły w porównaniu do roku poprzedniego o 5,1% (kraj +5,1%), podczas gdy w 2009 r. był to wzrost o 9,8% (kraj +8,6%), a wydatki nominalne wzrosły o 9,6% (kraj +5,9%), podczas gdy w 2009 r. był to wzrost o 18,7% (kraj +15,6%). Udział dochodów własnych w dochodach JST ogółem, analogicznie jak w pozostałych województwach Polski Wschodniej, nadal utrzymywał się na poziomie znacznie niższym niż średni wskaźnik w kraju i wyniósł 37,8% (kraj 48,4%) – 12. lokata. Wyższy udział niż średni poziom krajowy występował tylko w 5 województwach: mazowieckim, śląskim, dolnośląskim, pomorskim i wielkopolskim.

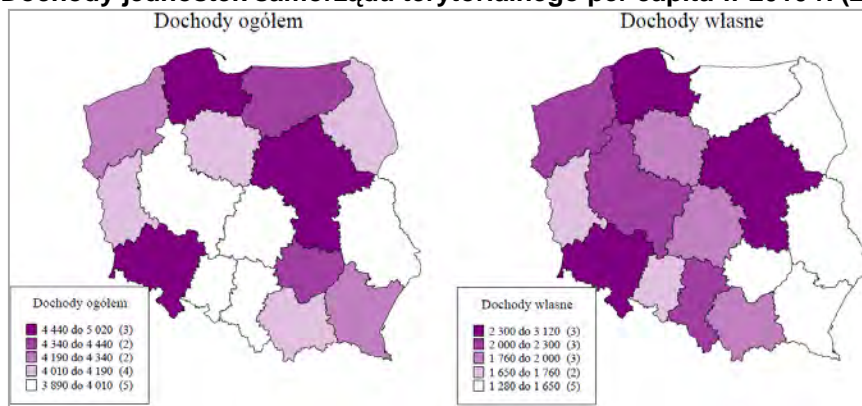
Zdecydowaną wyższą część dochodów niż średnia w kraju uzyskiwały JST warmińsko-mazurskiego z subwencji ogólnej, która stanowiła 34,9% dochodów ogółem (kraj 28,8%) – 3. lokata i dotacji celowych – 27,2% (kraj 22,8%) – 6. lokata.

Dochody budżetowe osiągane przez JST województwa per capita wykazały znaczny wzrost, tj. z 1 617 zł w 1999 r. (kraj 1 679 zł) do 4 351 zł w 2010 r. (kraj 4 263,0 zł), tj. wzrosły prawie trzykrotnie. Pozwoliło to województwu na korzystną zmianę miejsca w rankingu krajowym, tj. na 5. lokatę w 2010 r. i przede wszystkim trwałe przesunięcie z grupy regionów uzyskujących w 1999 r. dochody niższe od średniej krajowej do grupy przekraczających ten poziom. Relacja kwot dochodów ogółem per capita w porównaniu do średniego poziomu w kraju uległa

poprawie z 96,3% w 1999 r. do 102,1% w 2010 r. Mniej korzystna sytuacja utrzymała się w dochodach własnych per capita, gdzie relacja poziomu dochodów do średniej krajowej wyniosła 79,7%, co zapewniło Warmii i Mazurom 12. lokatę w kraju. Nieco zmalała, ale nadal utrzymała się zdecydowana przewaga w tej kwestii województw zamożnych, tj. mazowieckiego – relacja 150,9%, dolnośląskiego – 120,0%, pomorskiego – 111,4% oraz śląskiego – 107,0%.

Mapa 17.

Dochody jednostek samorządu terytorialnego per capita w 2010 r. (zł)

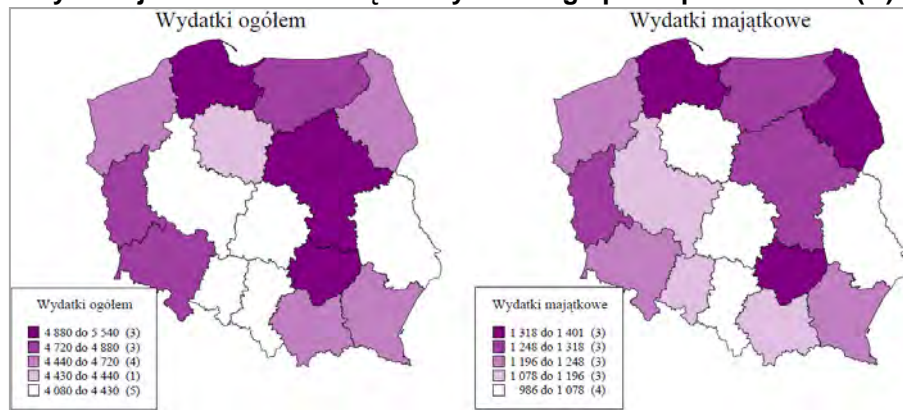
Źródło: Sprawozdanie z działalności RIO i wykonania budżetu przez JST w 2010 r., s. 184

W 2010 r. kwota dotacji celowych per capita w warmińsko-mazurskim wynosiła 1 185,0 zł (kraj 970 zł). Ich poziom był wyższy niż średnia krajowa o 22,2% (3. lokata), a poziom subwencji z budżetu państwa (1 520 zł) był wyższy o 23,8% – 2. lokata, za województwem podkarpackim.

Poniesione wydatki budżetowe per capita województwa wyniosły 4 850 zł (kraj 4 655 zł), co uplasowało województwo na 4. lokacie w kraju. Mapa obrazująca poziom wydatków budżetowych per capita w przekroju województw nadal w dużym stopniu pokrywała się z mapą zróżnicowania dochodów.

Mapa 18.

Wydatki jednostek samorządu terytorialnego per capita w 2010 r. (zł)

Źródło: Sprawozdanie z działalności RIO i wykonania budżetu przez JST w 2010 r., s. 184

Udział wydatków majątkowych ogółem w wydatkach JST ogółem kształtował się na poziomie znacznie niższym niż w kraju i wahał się w granicach od 12,6% w 2000 r. do 26,4 w 2010 r., co stanowiło 5. wskaźnik w kraju. Poniesione wydatki majątkowe per capita wyniosły 1 282 zł (kraj 1 159 zł), co dało 5. lokatę w kraju, wobec 1 020 zł i 13. lokaty w 2009 r.

Udział wydatków na programy i projekty realizowane ze środków zagranicznych w wydatkach ogółem wyniósł 13,6% (kraj 11,2%), co uplasowało warmińsko-mazurskie na 2. miejscu w kraju, za województwem podlaskim (18,1%). W poszczególnych typach JST udział wahał się od 28,7% w budżecie województwa, 17,5% w budżetach powiatów grodzkich, 16,7% w budżetach gmin do 14,4% w budżetach powiatów ziemskich.

7.2. Budżety gmin

Dochody gmin w 2010 r. wykonane zostały w kwocie 3,3 mld zł, co stanowiło 53,6% ogółu dochodów budżetów JST (kraj 44,4%). Zrealizowane dochody ogółem w stosunku do roku poprzedniego wzrosły o 12,3% (kraj +11,5%), a w porównaniu do 1999 r. o 60,2% (kraj +23,5%). W porównaniu do roku poprzedniego wzrost dochodów w poszczególnych typach gmin

był różnicowany – w gminach wiejskich nastąpił ich wzrost o 9,3% (kraj +11,9%), miejsko-wiejskich o 13,1% (kraj +11,1%), a w gminach miejskich o 15,6% (kraj +11,1%). Natomiast w odniesieniu do 1999 r. w gminach wiejskich nastąpił ich wzrost o 60,8% (kraj +70,4%), miejsko-wiejskich o 68,0% (kraj +61,2%) i o 50,0 % w gminach miejskich (kraj -55,3%).

Wydatki budżetu ogółem gminy zrealizowały w kwocie 3,8 mld zł – 55,0% wydatków łącznych budżetów JST (kraj +44,9%). Wydatki te wzrosły o 18,6% odnosząc się do 2009 r. (kraj +13,9%) i o 90,6% w porównaniu do 1999 r. (kraj +42,9%).

Gminy województwa zamknęły 2010 r. ujemnym wynikiem finansowym – 479,4 mln zł deficytu (kraj -7,4 mld zł) – najwyższy deficyt wystąpił w gminach wiejskich (195,2 mln zł), wobec -60,1 mln zł w 2009 r. (kraj -1,7 mld zł) i -31,2 mln zł w 1999 r. (kraj -481,4 mln zł).

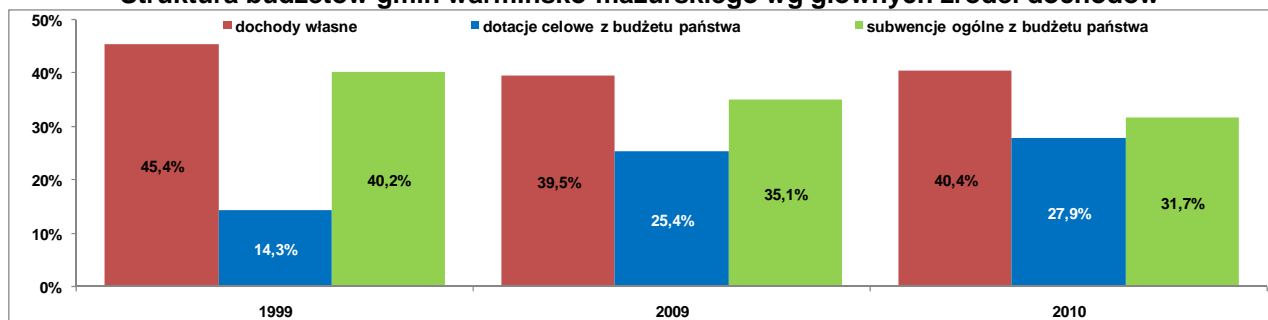
Najwyższe wpływy nadal uzyskiwano z tytułu:

- dochodów własnych (1,3 mld zł) – 40,4% ogółu dochodów gmin (kraj 44,6%) – 11. lokata,
- subwencji ogólnej (1,1 mld zł) – 31,7% dochodów ogółem gmin (kraj 31,4%) – 7. lokata, analogicznie jak w 2009 r.,
- dotacji celowych z budżetu państwa (0,7 mld zł) – 21,9% (kraj – 17,7%) – 3. lokata.

Dotacje ogółem łącznie z funduszami celowymi w 2010 r. wyniosły 930,3 mln zł stanowiły 27,9% dochodów gmin (kraj 19,8%) – spadek na 4. lokatę.

Wykres 80.

Struktura budżetów gmin warmińsko-mazurskiego wg głównych źródeł dochodów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z działalności RIO i wykonania budżetu przez JST w 2009 r. i 2010 r. oraz Budżetów JST w województwie warmińsko-mazurskim w latach 1999-2000

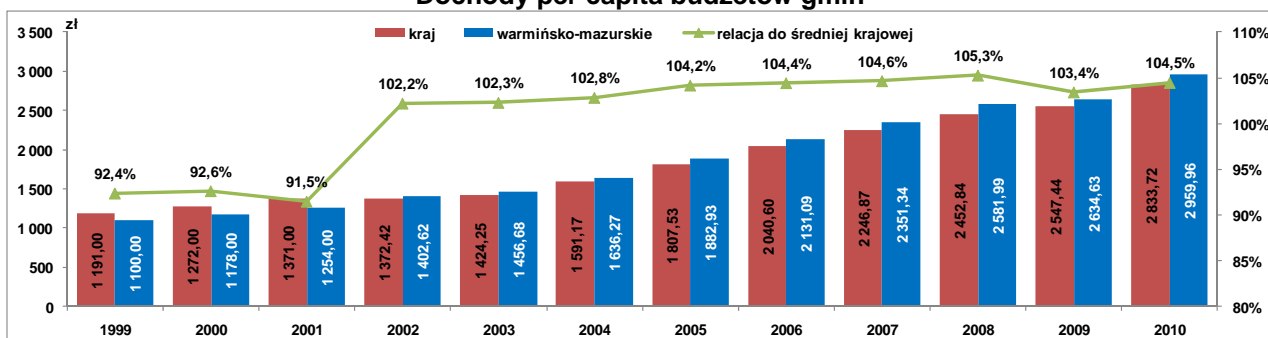
Dochody budżetów gmin per capita wyniosły w 2010 r. 2 960,0 zł (kraj 2 834,0 zł). Ulokowało to gminy województwa na 4. miejscu w kraju (2009 r. także 4. lokata), a w dochodach własnych na 10. lokacie (w 2009 r. 11. lokata). Dochody własne per capita były nadal niższe (o 5,4%) niż średnio w kraju, natomiast dotacje celowe w porównaniu do 2009 r. wzrosły o 23,6% (15. wskaźnik w kraju), a subwencje – o 1,5% (13. lokata). Zarówno dotacje, jak i subwencje wciąż najwyższe były w gminach wiejskich, natomiast dochody własne w gminach miejskich.

Dochody budżetów gmin per capita województwa w latach 1999-2010 wzrosły w tempie szybszym niż średnia w kraju. tj. o 45,4% (kraj +37,9%).

Kolejny już rok gminy województwa utrzymują się w grupie regionów o wyższym niż średni w kraju poziomie dochodów budżetu per capita. Relacja tych dochodów w województwie w porównaniu do średniego poziomu w kraju ulega stałej poprawie, tj. z 92,4% w 1999 r. do 104,5% w 2010 r., wobec 103,4% w 2009 r.

Wykres 81.

Dochody per capita budżetów gmin

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL oraz Budżetów JST w latach 1999-2003

Utrzymuje się zróżnicowanie w poziomie dochodów per capita w poszczególnych typach gmin. Najwyższy ich poziom od początku funkcjonowania województwa dotyczył gmin wiejskich ze średnią w 2010 r. 3 094 zł, tj. o 4,5% więcej niż średnia dla wszystkich typów gmin, podczas gdy w gminach miejsko-wiejskich były to dochody wyższe tylko o 1,4%, natomiast w miastach były one niższe o 7,1%. Dochody per capita, podobnie jak dochody ogółem, w latach 1999-2010 wzrastały najszybciej w gminach wiejskich, najwolniej zaś w miejskich. Zbliżone tendencje dotyczą wydatków budżetów gmin per capita.

Tabela 7.

Dochody i wydatki per capita budżetów gmin w warmińsko-mazurskim

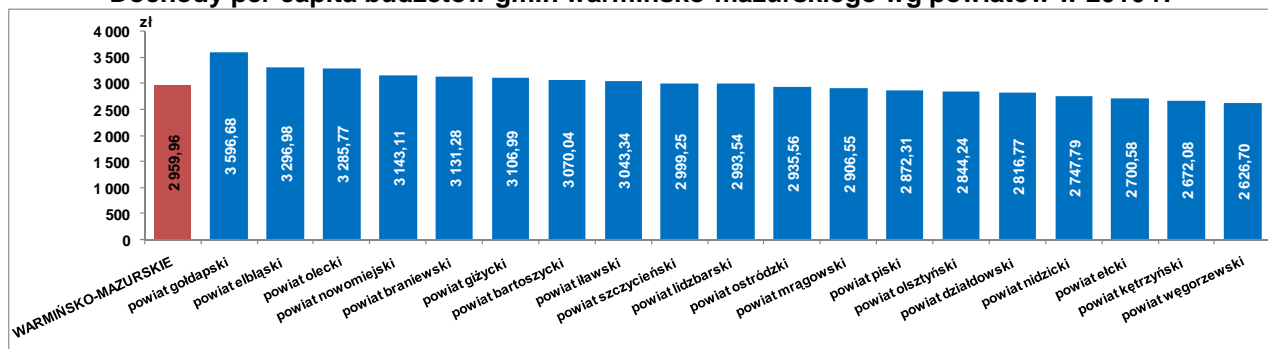
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
dochody per capita (zł)												
gminy miejskie	1 053	1 125	1 183	1 326	1 410	1 582	1 777	1 975	2 183	2 384	2 375	2 749
gminy miejsko-wiejskie	1 066	1 144	1 218	1 401	1 425	1 604	1 876	2 151	2 368	2 595	2 648	3 000
gminy wiejskie	1 174	1 259	1 351	1 468	1 527	1 714	1 978	2 242	2 475	2 733	2 836	3 094
GMINY OGÓŁEM	1 100	1 178	1 254	1 403	1 457	1 636	1 883	2 131	2 351	2 582	2 635	2 960
wydatki per capita (zł)												
gminy miejskie	1 059	1 171	1 217	1 358	1 414	1 575	1 797	1 999	2 135	2 462	2 681	3 093
gminy miejsko-wiejskie	1 120	1 194	1 280	1 444	1 455	1 628	1 856	2 195	2 353	2 566	2 871	3 438
gminy wiejskie	1 191	1 307	1 385	1 488	1 593	1 770	1 977	2 282	2 444	2 680	2 985	3 577
GMINY OGÓŁEM	1 127	1 227	1 298	1 434	1 492	1 663	1 881	2 168	2 321	2 576	2 856	3 386

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Budżetów JST 1999-2002; 2003-2007, 2004-2008 oraz Sprawozdań z działalności RIO i wykonania budżetu przez JST w latach 2008-2010

Dochody per capita w gminach poszczególnych powiatów kształtowały się w przedziale od 3 597 zł w powiecie gołdapskim do 2 627 zł w gminach powiatu węgorzewskiego. Relacja między wskaźnikiem najniższym a najwyższym uległa nieznaczniemu pogorszeniu do 73,0%, wobec 76,8% w 2009 r. i 86,8% w 1999 r.

Wykres 82.

Dochody per capita budżetów gmin warmińsko-mazurskiego wg powiatów w 2010 r.

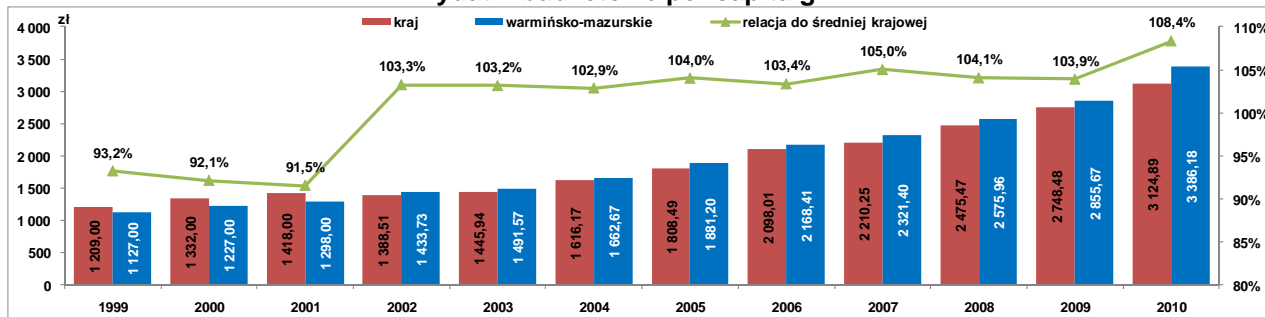

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Wydatki budżetowe gmin per capita, analogicznie jak dochody, kształtują się kolejny już rok na poziomie korzystniejszym niż średnia w kraju.

Wykres 83.

Wydatki budżetowe per capita gmin

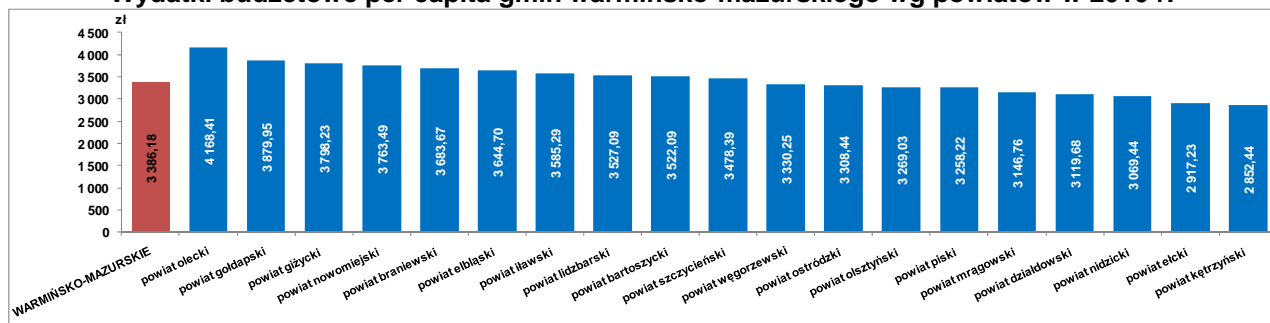

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL oraz Budżetów JST w latach 1999-2003

Poziom wydatków budżetowych gmin per capita wahał się w granicach od 2 852 zł w gminach powiatu kętrzyńskiego do 4 168 zł w gminach powiatu oleckiego. Relacja między wskaźnikiem najwyższym a najniższym wyniosła 68,4%, wobec 79,0% w 2008 r. i 83,9% w 1999 r. Analogicznie jak w dochodach, najwyższy poziom wydatków utrzymał się w gminach wiejskich (3 577 zł, o 5,6% wyższy niż średni poziom wskaźnika w gminach ogółem), a najniższy w gminach miejskich (2 681 zł, o 8,7% niższy niż w gminach województwa ogółem).

Wykres 84.

Wydatki budżetowe per capita gmin warmińsko-mazurskiego wg powiatów w 2010 r.

Źródło Opracowanie własne na podstawie BDL

W przekroju podregionów najwyższy udział w wydatkach budżetów gmin województwa dotyczył gmin podregionu olsztyńskiego (37,6%), elbląskiego 36,8%, a elckiego 25,6%.

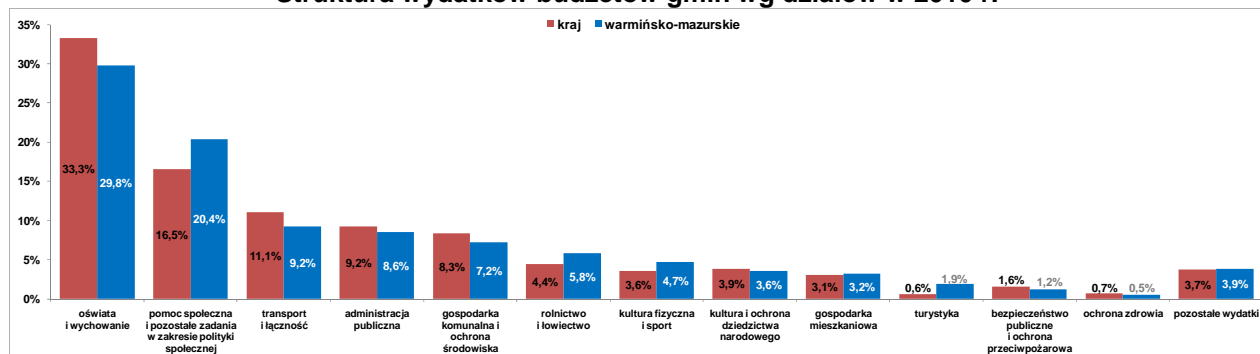
Udział majątkowych wydatków inwestycyjnych w wydatkach budżetów gmin ogółem wyniósł 26,4%, wobec średniej krajowej 24,7%, co plasuje gminy województwa na 4. lokacie w kraju. W przekroju powiatów, pod względem udziału majątkowych wydatków inwestycyjnych w wydatkach budżetów gmin ogółem 1. lokatę zajęły gminy powiatu oleckiego (37,6%), a ostatnią powiatu kętrzyńskiego (14,5%).

Natomiast poziom gminnych majątkowych wydatków inwestycyjnych per capita w województwie wyniósł 893 zł i był wyższy o 15,7% niż średni poziom krajowy, co plasuje gminy województwa na 2. miejscu w kraju (2009 r. 14. lokata). Poziom tych wydatków wahał się od 875 zł w gminach wiejskich do 909 zł w gminach miejskich, a w miejsko-wiejskich stanowił 900 zł.

W strukturze działowej wydatków nadal dominowała oświata i wychowanie, stanowiąc 29,8% (kraj 33,3%) ogółu wydatków, wobec 33,4% (kraj 35,0%) w 2009 r. oraz zadania polityki społecznej – 20,4% (kraj 16,5%) wydatków, wobec 22,2% (kraj 16,2%) w 2009 r.

Wykres 85.

Struktura wydatków budżetów gmin wg działów w 2010 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

7.3. Budżety powiatów ziemskich

W 2010 r. nie nastąpiły znaczące zmiany, które wpłynęły na funkcjonowanie powiatów. Dochody ogółem powiatów ziemskich w skali województwa w 2010 r. wyniosły 1,21 mld zł i stanowiły 19,5% ogółu dochodów budżetów JST (kraj 13,8%). W odniesieniu do 2009 r. wzrosły one o 10,6% (kraj +12,0%), a w porównaniu do 1999 r. rosły w tempie szybszym niż średnio w kraju, tj. o 151,0% (kraj +128,5%). Natomiast wydatki budżetowe powiaty zrealizowały w kwocie 1,26 mld zł, tj. 18,2% wydatków łącznych budżetów JST (kraj 13,4%). Odnotowano ujemny wykonany wynik budżetu w wysokości -49,1 mln zł, wobec planowanego ujemnego wyniku budżetu -97,1 mln zł.

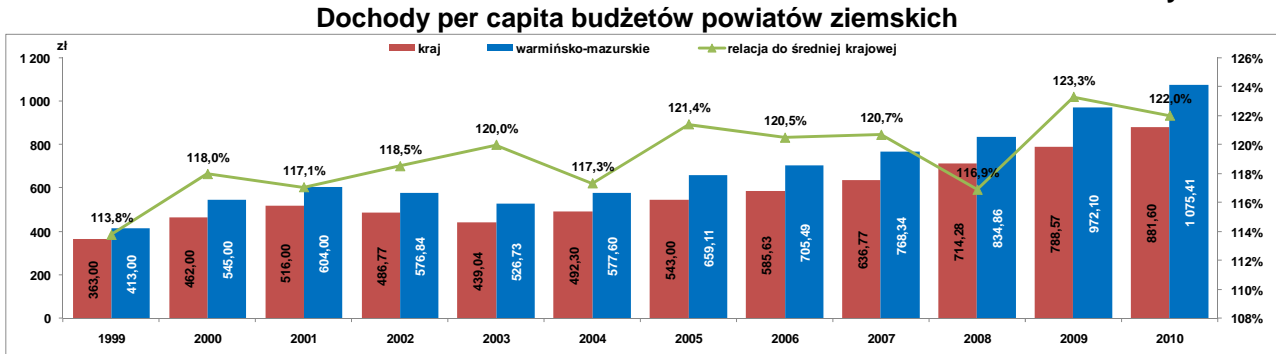
Główne źródła dochodów powiatów w 2010 r.:

- subwencja ogólna, tj. 49,1% dochodów ogółem powiatów – 1. lokata w kraju (kraj 43,0%), wobec 50,8% (kraj 45,5%) w 2009 r. i 45,1% (kraj 45,6%) w 1999 r.,
- dotacje celowe, których udział w dochodach budżetów powiatów kształtował się na poziomie 25,6% (kraj 28,5%) – 15. lokata, wobec 25,9% (kraj 25,8%) w 2009 r. i 48,8% (kraj 48,5%) w 1999 r.,

- dochody własne stanowiły 25,3% (kraj 28,5%) dochodów budżetów powiatów – 13. lokata, wobec 23,3% (kraj 28,8%) w 2009 r. i 5,5% (kraj 6,1%) w 1999 r.

Dochody budżetów powiatów per capita w 2010 r. nadal kształtowały się na poziomie znacznie wyższym niż w kraju i wyniosły 1 075,4 zł (kraj 881,6 zł), co uplasowało województwo po raz kolejny na 1. lokacie w kraju, natomiast w dochodach własnych uzyskano 3. miejsce (269,2 zł, kraj 248,3 zł). Korzystna relacja dochodów per capita ogółem do średniej krajowej uległa poprawie ze 113,8% w 1999 r. do 122,0% w 2010 r., wobec 123,3% w 2009 r. Powiaty województwa kolejny rok osiągały najwyższe w kraju dochody per capita z subwencji ogólnej – 528 zł (kraj 379 zł), a z dotacji celowych była to kwota 275 zł (kraj 251 zł) – 4. lokata w kraju. Subwencje per capita powiatów w województwie były wyższe o 29,3% niż średni ich poziom w kraju, a dotacje celowe były wyższe o 9,57%.

Wykres 86.

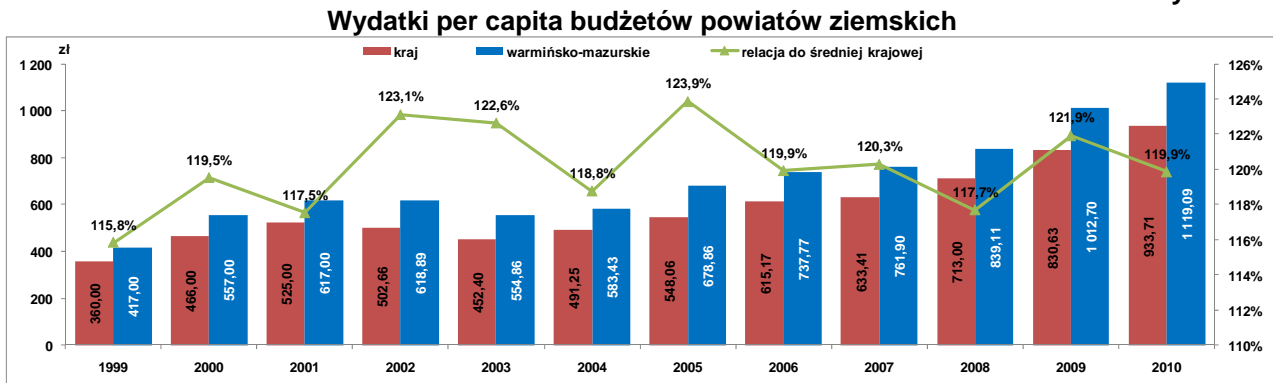

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL oraz Budżetów JST w latach 1999-2003

Najniższy dochód budżetowy powiatu per capita w 2010 r. odnotowano w powiecie nowomiejskim – 785,6 zł, a najwyższy utrzymał się w powiecie węgorzewskim – 1 657,0 zł. Rozpiętość między powiatami najbogatszymi i najbiedniejszymi była wciąż duża – ponad 2-krotna.

W skali województwa wydatki budżetowe powiatów per capita osiągnęły poziom 1 119,1 zł (kraj 933,7 zł), co uplasowało powiaty województwa na 1. lokacie w kraju.

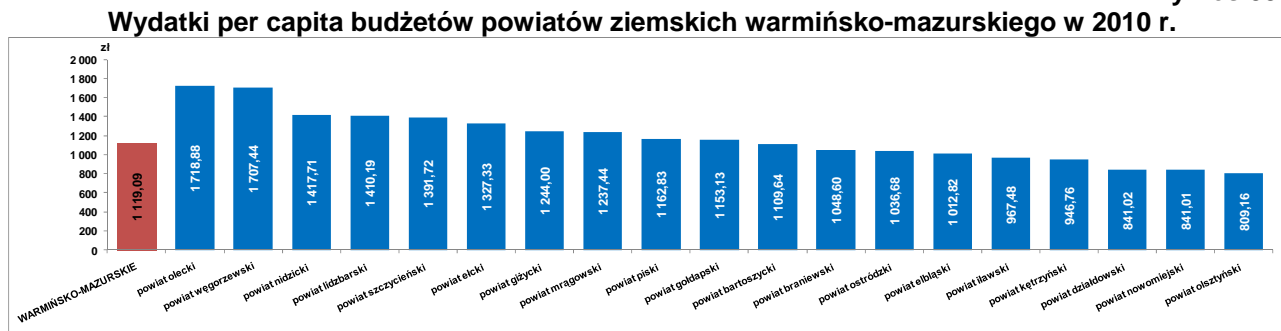
Wykres 87.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL oraz Budżetów JST w latach 1999-2003

Analogicznie jak w dochodach, najwyższy poziom wydatków budżetowych powiatów per capita występował w powiecie węgorzewskim – 1 718,9 zł, a najniższy w olsztyńskim – 809,2 zł.

Wykres 88.

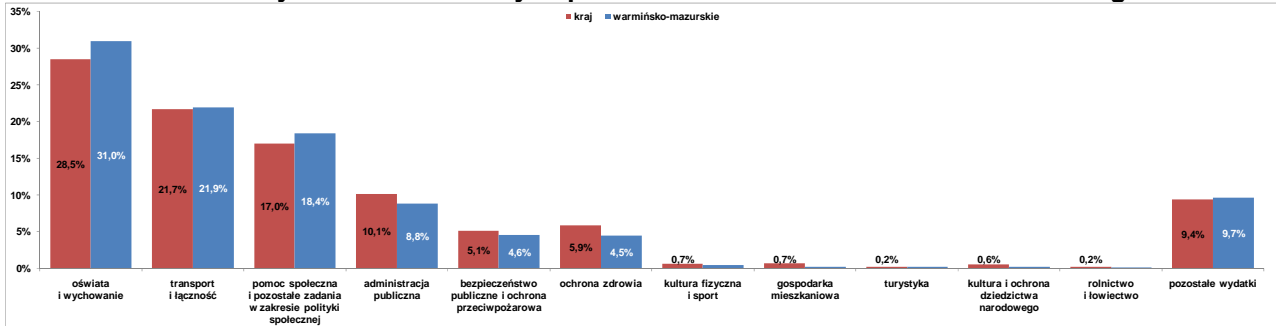

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

W strukturze działowej wydatków budżetowych powiatów ziemskich w województwie, podobnie jak w skali kraju, dominowały wydatki na oświatę i wychowanie oraz na transport i łączność. Zdecydowanie najmniej wydatkowano na rolnictwo i kulturę.

Wykres 89.

Struktura działowa wydatków budżetowych powiatów ziemskich warmińsko-mazurskiego w 2010 r.

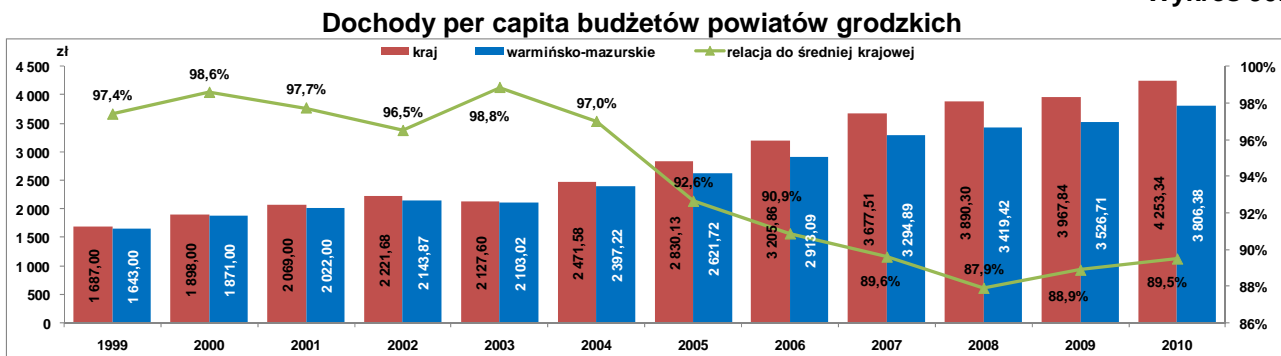
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Procentowy udział majątkowych wydatków inwestycyjnych w wydatkach powiatów ogółem zwiększył się z 5,3% (kraj 6,5%) w 1999 r. do 22,1% (kraj 21,7%) w 2010 r., co dało 10. lokatę w kraju, wobec 19,9% (kraj 19,2%) w 2009 r. i 8. lokaty. Udział wyższy niż średni poziom w kraju wystąpił w 10 województwach. Wydatki majątkowe inwestycyjne powiatów per capita w województwie wyniosły 247 zł, wobec średniej krajowej wynoszącej 203 zł (2. lokata, wobec 5. lokaty w 2009 r.).

7.4. Budżety powiatów grodzkich

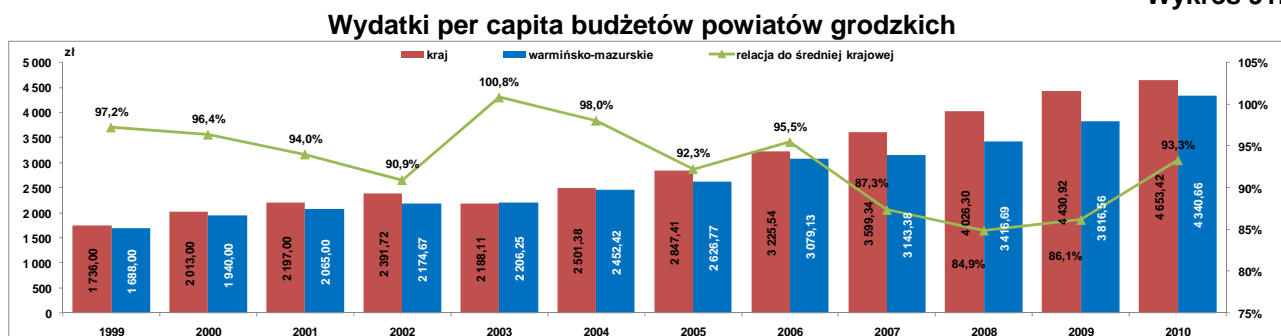
Powiaty grodzkie, czyli miasta na prawach powiatu, jako szczególna kategoria gmin, realizują zadania przypisane zarówno gminom, jak i powiatom. Ich dochody w 2010 r. wyniosły 1,1 mld zł, a wydatki 1,3 mld zł, natomiast udział dochodów własnych miast na prawach powiatu w ich dochodach ogółem wzrósł z 44,3% (kraj 48,1%) w 1999 r. do 50,3% (kraj 60,1%) w 2010 r. Udział subwencji ogólnych wyniósł 27,1% (kraj 23,9%) a dotacji celowych z budżetu państwa 22,6% (kraj 16,0%). Dochody budżetowe miast na prawach powiatu per capita wzrosły z 1 643 zł (kraj 1 687 zł) w 1999 r. do 3 806 zł (kraj 3 966 zł) w 2010 r. – 10. lokata, a wydatki wzrosły z 1 688 zł (kraj 1 736 zł) do 4 341 zł (kraj 4 278 zł) – również 10. lokata. Relacja do średnich krajowych w dochodach per capita ogółem obniżyła się z 97,4% w 1999 r. do 89,5%, a w wydatkach zmniejszyła się z 97,2% do 93,3%. Dochody własne per capita stanowiły 80,4% ich średniego poziomu w kraju.

Wykres 90.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL oraz Budżetów JST w latach 1999-2003

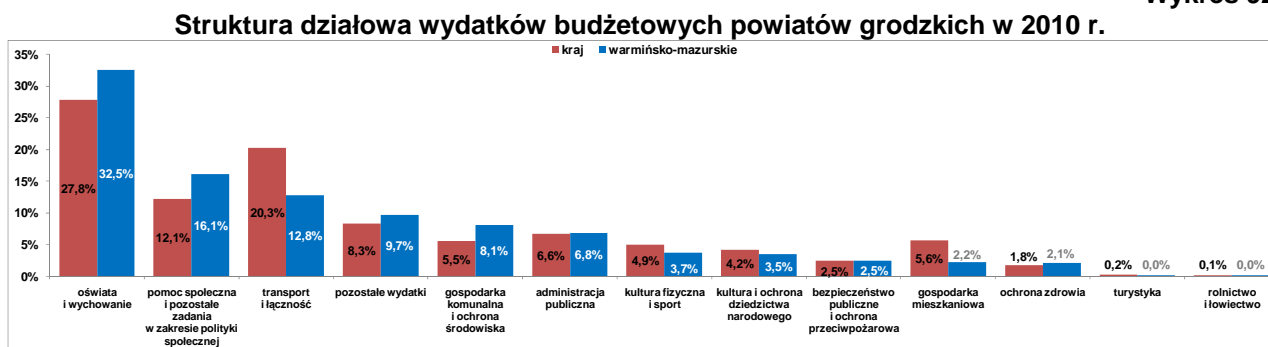
Wykres 91.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL oraz Budżetów JST w latach 1999-2003

W strukturze działowej w województwie największy udział w wydatkach budżetowych miast na prawach powiatu stanowiły wydatki na oświatę i wychowanie (32,5%, kraj 27,8%) oraz zadania polityki społecznej (16,1%, kraj 12,1%), najmniejszy zaś turystyka (0,02%, kraj 0,2%) oraz ochrona zdrowia (2,1%, kraj 1,8%).

Wykres 92.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

7.5. Budżet województwa

Zapisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych wyodrębniły w budżecie państwa budżet środków europejskich i zlikwidowały dotacje rozwojowe, co spowodowało zmianę w zakresie przepływu środków finansowych na projekty współfinansowane ze środków zagranicznych. W 2010 r. w budżetach województw zaplanowane zostały wyłącznie środki z budżetu środków europejskich na realizację projektów własnych województw oraz dotacje celowe z budżetu państwa na pomoc techniczną i współfinansowanie części krajowej. Nowe regulacje prawne miały duży wpływ na obniżenie dochodów i wydatków ogółem oraz strukturę budżetów województw.⁵¹

W 2010 r. dochody budżetu województwa wyniosły 520,4 mln zł, a tempo ich spadku w porównaniu do roku poprzedniego było wyższe niż średnia w kraju, tj. spadły one o 33,7% (kraj -27,9%). Spadek dochodów ogółem zaistniał we wszystkich województwach. Tylko 4 województwa wykonały założony plan dochodów: małopolskie (101,6%), mazowieckie (104,6%), podkarpackie (100,3%) i wielkopolskie (101,4%). Warmia i Mazury osiągnęły 94,3% założonych wartości.

Ogółem w latach 2000-2010 uzyskano średnią dynamikę dochodów budżetu województwa w wysokości 118,4%, tj. o 1,8 punktu procentowego wyższą niż w kraju. W porównaniu do 1999 r. dochody budżetu województwa w skali województwa wzrastały szybciej niż średnio w kraju, tj. prawie 4-krotnie (kraj ponad 3-krotnie).

Tabela 8.

Dynamika dochodów ogółem budżetu województwa warmińsko-mazurskiego

	Wskaźniki dynamiki											
	2000 do 1999	2001 do 2000	2002 do 2001	2003 do 2002	2004 do 2003	2005 do 2004	2006 do 2005	2007 do 2006	2008 do 2007	2009 do 2008	2010 do 2009	2010 do 1999
kraj	112,7%	124,2%	91,7%	108,2%	152,7%	101,4%	134,2%	119,6%	111,6%	154,4%	72,1%	428,9%
warmińsko-mazurskie	114,8%	140,9%	98,6%	124,4%	120,0%	91,1%	147,4%	127,9%	116,6%	154,6%	66,3%	487,9%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Dynamika głównych źródeł dochodów budżetu województwa, podobnie jak we wszystkich województwach samorządowych, w 2010 r. w stosunku do roku poprzedniego wskazała na spadek dochodów własnych oraz wzrost dotacji celowych i subwencji ogólnych. Dynamika dochodów własnych (93,8%) była wyższa tylko w 6 innych województwach (kraj 90,3%) i osiągnęła największą wartość w województwie śląskim (115,0%). Dynamika dotacji celowych (130,5%) ułożyła Warmię i Mazury na 12. pozycji (kraj 139,4%) i osiągnęła najwyższą wartość w województwie śląskim (214,4%). Dynamika subwencji ogólnych z kolei (114,1%) ułożyła Warmię i Mazury na 2. pozycji (kraj 105,4%) i wahała się od 90,3% w województwie małopolskim do 114,2% w lubuskim.

⁵¹ Sprawozdanie z działalności RIO i wykonania budżetu przez JST w 2010 roku, s. 285

Tabela 9.

Dynamika dochodów budżetu województwa warmińsko-mazurskiego wg źródeł

	Wskaźniki dynamiki							
	dochody ogółem		w tym:					
			dochody własne		dotacje celowe z budżetu państwa		subwencje ogólne	
	2010 do 1999	2010 do 2009	2010 do 1999	2010 do 2009	2010 do 1999	2010 do 2009	2010 do 1999	2010 do 2009
kraj	428,90%	72,15%	978,13%	90,31%	126,03%	139,42%	257,91%	105,37%
warmińsko-mazurskie	487,93%	66,27%	740,31%	93,80%	195,17%	130,53%	390,28%	114,07%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

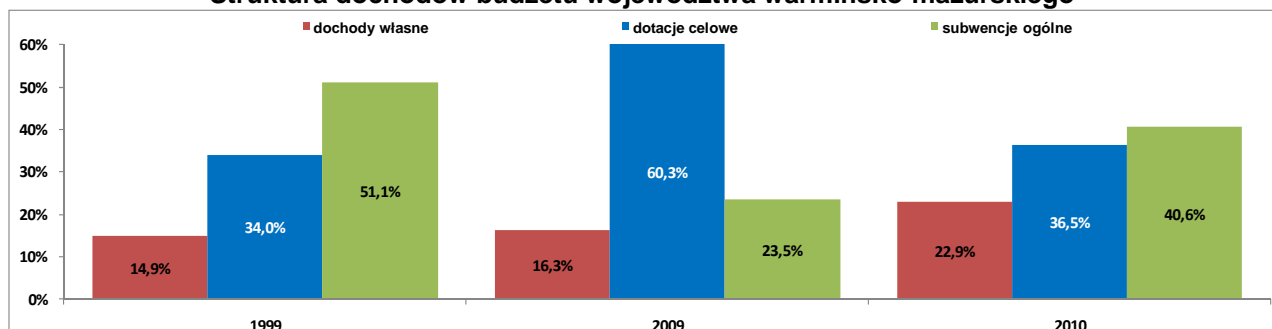
Struktura dochodów wskazuje, że podstawowym ich źródłem stały się subwencje ogólne, których udział w ogóle dochodów budżetowych województw wzrósł w stosunku do roku poprzedniego o 17,1 punktu procentowego (kraj 6,5 punktu procentowego) i wyniósł 40,6% (kraj 20,7%). Wzrost ten dotyczył wszystkich województw.

Wielkość dotacji celowych zmniejszyła się o 23,8 punktu procentowego i wyniosła 36,5%, podczas gdy średnia w kraju stanowiła 38,7%, tj. o 14,7 punktu procentowego mniej niż w roku poprzednim. Zmiana w strukturze dotyczyła także wzrostu udziału dochodów własnych o 6,6 punktu procentowego, tj. do poziomu 22,9% (kraj odpowiednio +8,2 punktu procentowego do 40,6%).

W 2010 r., analogicznie jak w innych województwach Polski Wschodniej, zaobserwować można było relatywnie wysoki udział subwencji ogólnych oraz środków własnych w dochodach ogółem oraz (w 3 z tych regionów) wyższy niż w skali kraju poziom dotowania budżetu województwa dotacjami celowymi.

Wykres 93.

Struktura dochodów budżetu województwa warmińsko-mazurskiego

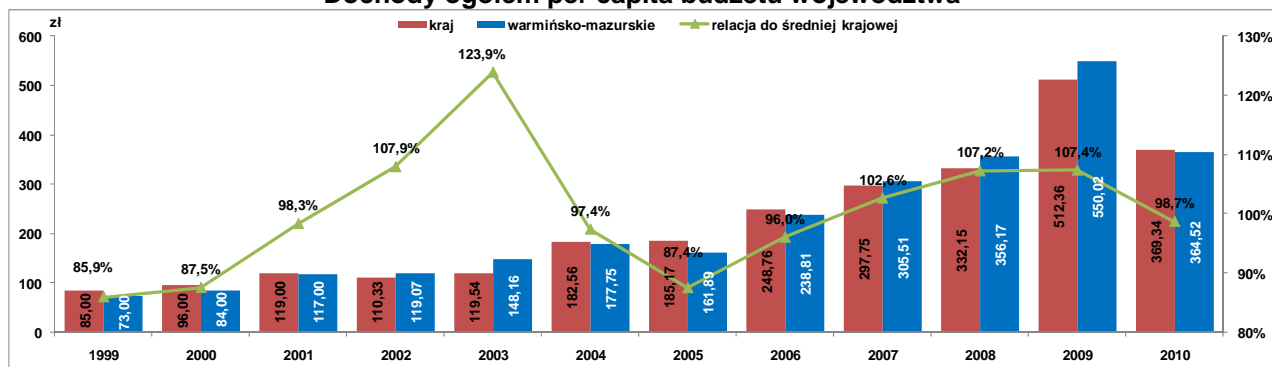

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Budżetów JST w latach 1999-2003 oraz Sprawozdania z działalności Regionalnych Izb Obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego w 2010 r.

Dochody ogółem per capita uzyskane w ramach budżetu województwa wyniosły 365,0 zł, plasując Warmię i Mazury w grupie województw osiągających dochody poniżej średniej krajowej. Relacja do średniego poziomu w kraju miała charakter skokowy – od 85,9% w 1999 r. do 123,9% w 2003 r., 107,4% w 2009 r. i 98,7% (10. lokata) w 2010 r.

Wykres 94.

Dochody ogółem per capita budżetu województwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL oraz Budżetów JST w latach 1999-2003

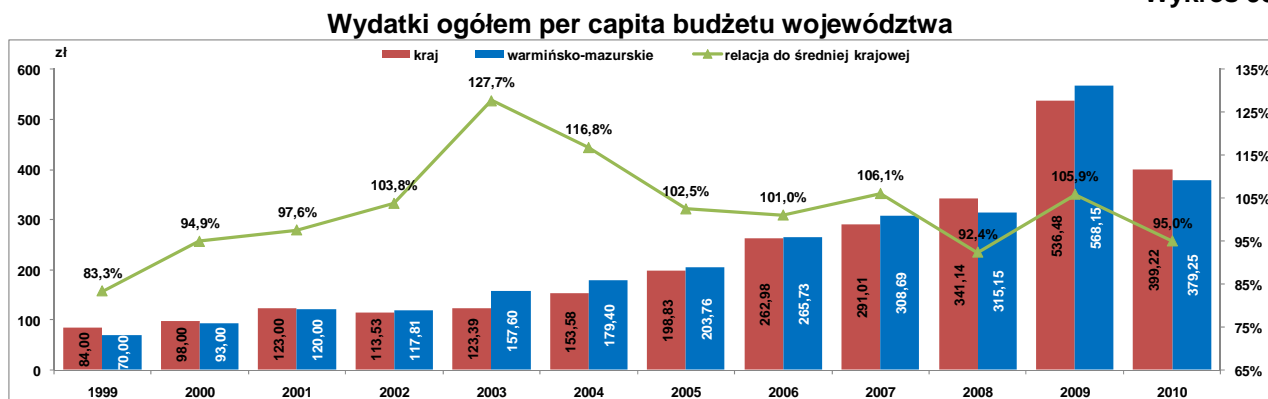
Poziom dochodów z poszczególnych źródeł per capita nadal był zróżnicowany, niekorzystne tendencje między województwami pogłębiły się. Dochody własne per capita warmińsko-mazurskiego w relacji do średniej krajowej stanowiły 55,3% (15. lokata), wobec 53,6% w 2009 r. (16. lokata). Korzystniejszy wskaźnik niż średni w kraju utrzymał się jedynie w 3 województwach,

tj. w mazowieckim (217,3%), dolnośląskim (123,3%) i wielkopolskim (102,7%). Natomiast poziom dotacji celowych per capita w województwie w 2010 r. był niższy o 7,0% niż średnia w kraju (9. lokata), a subwencje ogólne były wyższe o 194,7% niż średni ich poziom w kraju (2. lokata).

Wydatki budżetu samorządu województwa w 2010 r. wyniosły 541,4 mln zł i zmniejszyły się bardziej niż w kraju, tj. o 33,3% w odniesieniu do 2009 r. (kraj -25,5%). Natomiast w stosunku do 1999 r. również wzrosły szybciej niż w kraju, tj. 4,3-krotnie (kraj 3,7-krotnie).

Poziom wydatków budżetu województwa per capita od 2002 r. do 2007 r. kształtował się powyżej średniego wskaźnika w kraju. W 2010 r. zmałał on do 95,0%, co zapewniło województwu 10. lokatę, wobec 7. lokaty w 2009 r. i 14. miejsca w 1999 r.

Wykres 95.

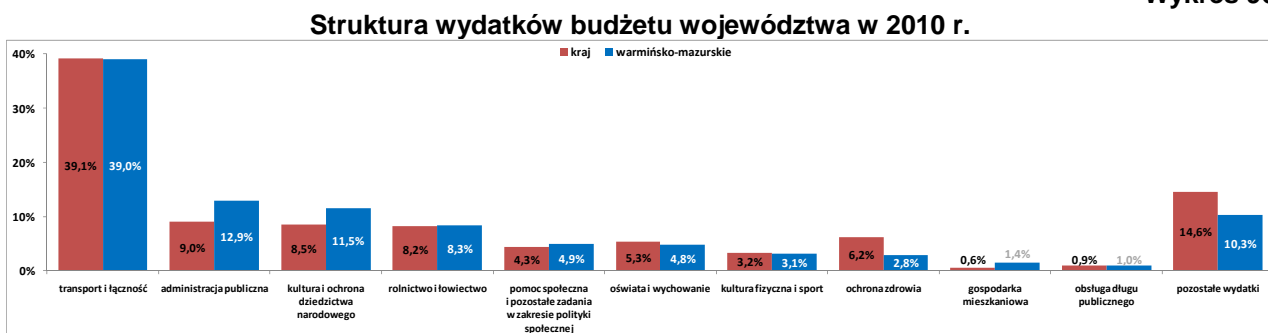

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL oraz Budżetów JST w latach 1999-2003

Podstawowe kierunki wydatkowania środków finansowych w układzie działowym klasyfikacji budżetowej w 2010 r. w porównaniu do 2009 r. stanowiły:

- transport i łączność, którego udział w wydatkach ogółem wzrósł z 28,4% (kraj 30,1%) do 39,0% (kraj 39,1%),
- administracja publiczna – wzrost z 7,5% (kraj 5,9%) do 12,9% (kraj 9,0%),
- kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – wzrost z 6,6% (kraj 7,7%) do 11,5% (kraj 8,5%),
- rolnictwo i łowiectwo – wzrost z 4,1% (kraj 3,5%) do 8,3% (kraj 8,2%),
- zadania polityki społecznej – spadek z 13,5% (kraj 8,6%) do 4,9% (kraj 4,3%),
- oświata i wychowanie – wzrost z 4,0% (kraj 5,1%) do 4,8% (kraj 5,3%).

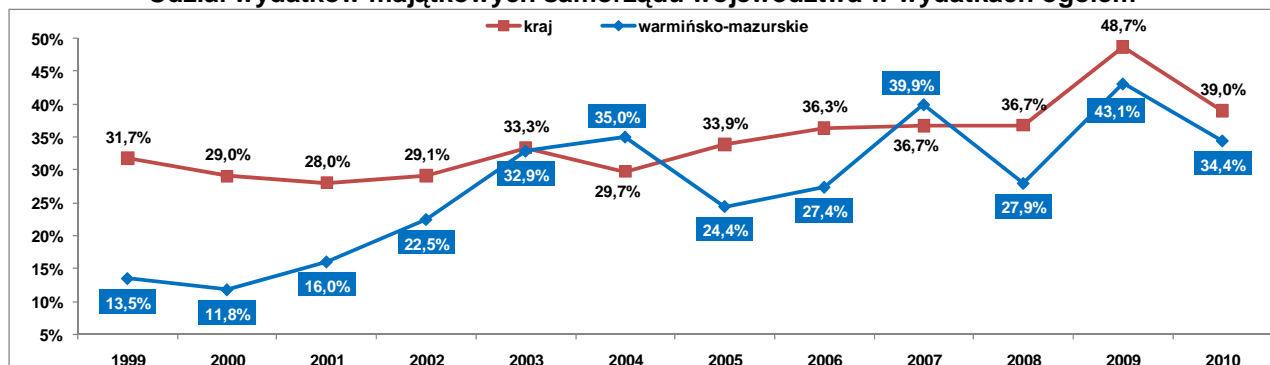
Wykres 96.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem w województwie po wzroście w 2009 r. do wartości 43,1% (kraj +48,7), w 2010 r. spadł do 34,4% (kraj 39,0%). Poziom wydatków majątkowych per capita wyniósł w województwie 131 zł, przy średniej w kraju 156 zł (w 2009 r. odpowiednio 245 zł i 261 zł). Relacja wydatków majątkowych samorządu województwa per capita do średniego poziomu w kraju wyniosła w 2010 r. 84,0%, podczas gdy w 2009 r. było to 93,9%. Warmińsko-mazurskie uplasowało się w grupie 14 województw, które rok 2010 zamknęły deficytem budżetowym – wyniósł on 21,0 mln zł (w 2009 r. Warmia i Mazury zanotowały deficyt budżetowy w wysokości 25,9 mln zł). Stosunek deficytu do dochodów wyniósł 4,0% (kraj 8,6%), co uplasowało województwo na 13. lokacie w kraju.

Udział wydatków majątkowych samorządu województwa w wydatkach ogółem

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Reasumując, rok 2010 okazał się nieco trudniejszy dla samorządów niż lata poprzednie, co znalazło odbicie w pokaźnym spadku dochodów JST, zarówno w skali kraju, jak i województwa. Dochody własne miały tendencję malejącą, a plany dochodów JST ogółem nie zostały w pełni wykonane. Zdecydowanie pozytywnym akcentem był tutaj wzrost dochodów z tytułu subwencji ogólnych.

Zróżnicowana dynamika dochodów budżetowych per capita wszystkich JST w województwie, podobnie jak w skali kraju, spowodowała znaczny ich wzrost, tj. ze 105,0 mln zł (kraj 3,3 mld zł) w 1999 r. do 520,4 mln zł (kraj 14,1 mld zł) w 2010 r. W stosunku do 2009 r. natomiast dochody wykazały pokaźne tendencje spadkowe. Spowodowało to niekorzystne przesunięcie Warmii i Mazur do grupy województw uzyskujących niższe dochody niż średni poziom w kraju i zajęcie 9. lokaty w rankingu krajowym. Uzyskane dochody budżetów gmin per capita zapewniły 4. lokatę w kraju, w odniesieniu do powiatów ziemskich 1. lokatę, powiatów grodzkich 10. lokatę, a w odniesieniu do budżetu województwa 9. lokatę. W dużym stopniu było to wynikiem znacznie wyższego niż w skali kraju udziału subwencji ogólnych.

Analizy budżetów JST na wszystkich 3 poziomach podziału administracyjnego nadal potwierdzały utrzymywanie się dużego zróżnicowania poziomu dochodów własnych między województwami. Udział dochodów własnych łącznie ze środkami ze źródeł pozabudżetowych w strukturze dochodów ogółem na wszystkich poziomach podziału administracyjnego był w 2010 r. w województwie warmińsko-mazurskim, analogicznie jak w pozostałych województwach Polski Wschodniej, wciąż zdecydowanie niższy niż średni poziom w kraju.

8. WSKAŹNIKI KONTEKSTOWE – PROFIL WOJEWÓDZTWA W KONTEKŚCIE ZRÓŻNICOWAŃ REGIONALNYCH

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa	
								min	max				min	max		
I GOSPODARKA I INNOWACYJNOŚĆ																
1	PRODUKT KRAJOWY BRUTTO w cenach bieżących: 1) ogółem, 2) rok poprzedni = 100	1) mln zł, 2) liczba		RSW, BDL GUS, Eurostat	1999	1	19 667	x	x	665 688	3,0%	8 588 229	15 553 podlaskie	134 783 mazowieckie	12	
						2	111,9	x	x	110,8	1,0	105,1	104,2 opolskie	114,8 mazowieckie	6	
						2008	1	35 214	x	x	1 275 432	2,8%	12 466 897	28 893 lubuskie	275 375 mazowieckie	12
							2	107,8	x	x	108,4	1,0	100,6	105,0 pomorskie	111,9 świętokrzyskie	11
						2009	1	37 076	x	x	1 343 366	2,8%	11 752 175	29 680 opolskie	293 974 mazowieckie	12
							2	105,3	x	x	105,3	100,0%	94,3	101,5 opolskie	108,4 pomorskie	6
2	PRODUKT KRAJOWY BRUTTO per capita w cenach bieżących: 1) ogółem, 2) rok poprzedni = 100	1) zł, 2) liczba	KSRR, RPO, NSRO	BDL GUS, Eurostat, obliczenia własne	1999	1	12 341	x	x	15 914	77,5%	17 800	11 112 lubelskie	23 760 mazowieckie	13	
						2	112,3	x	x	111,2	101,0%	104,7	105,4 opolskie	114,3 łódzkie	7	
						2008	1	24 688	x	x	33 462	73,8%	25 000	23 070 podkarpackie	53 008 mazowieckie	13
							2	107,6	x	x	108,4	99,3%	100,0	104,6 pomorskie	112,3 świętokrzyskie	10
						2009	1	25 970	x	x	35 210	73,8%	23 500	23 651 lubelskie	56 383 mazowieckie	13
							2	105,2	x	x	105,2	100,0%	94,0	101,8 lubelskie, opolskie	107,9 pomorskie	6
3	PRODUKT KRAJOWY BRUTTO per capita w PPS (UE-27 = 100)	%	KSRR, RPO	Eurostat	1999	1	38	x	x	48	79,2%	100	34 lubuskie	74 mazowieckie	13	
						2008	1	42	x	x	56	75,0%	100	39 lubuskie, podkarpackie	89 mazowieckie	13
						2009	1	45	x	x	61	73,8%	100	41 lubuskie	97 mazowieckie	13
						2010	1	x	x	x	65,5	x	100,0	x	x	x
4	Wydajność pracy na 1 pracującego (UE-27 = 100)	liczba	NSRO	Eurostat	1999	1	x	x	x	54,3	x	100,0	x	x	x	
						2009	1	x	x	x	65,5	x	100,0	x	x	x
						2010	1	x	x	x	66,8	x	100,0	x	x	x
						2010	1	x	x	x	66,8	x	100,0	x	x	x
5	Struktura wartości dodanej brutto wg rodzajów działalności: 1) ogółem, 2) rolnictwo, 3) przemysł, 4) budownictwo, 5) usługi: a) ogółem, b) rynkowe	1) mln zł, 2)-4) %	KSRR, NSRO	BDL GUS, RSW, PKB Rachunki regionalne, Eurostat	1999	1	17 330	x	x	586 555	3,0%	7 648 114	13 704 podlaskie	118 761 mazowieckie	12	
						2	6,9	x	x	4,1	168,3%	2,4	1,6 śląskie	8,3 lubelskie	3	
						3	24,6	x	x	26,2	93,9%	22,5	19,1 mazowieckie	33,1 śląskie	12	
						4	7,4	x	x	8,0	92,5%	5,6	6,1 łódzkie	10,9 świętokrzyskie	11	
						5a	61,1	x	x	61,7	99,0%	69,6	55,2 opolskie	69,4 mazowieckie	10	
						Sb	44,6	x	x	48,4	92,1%	47,4	40,3 opolskie	58,3 mazowieckie	12	
					2008	1	30 826	x	x	1 116 476	2,8%	11 172 741	25 292 lubuskie	241 055 mazowieckie	12	
						2	6,6	x	x	3,7	178,4%	1,7	1,0 śląskie	9,6 podlaskie	3	
						3	22,9	x	x	24,3	94,2%	19,8	14,7 mazowieckie	33,8 śląskie	12	
						4	8,3	x	x	7,4	112,2%	6,4	5,8 mazowieckie	9,4 małopolskie	5	
						5a	62,0	x	x	64,7	95,8%	72,1	56,2 opolskie	75,9 mazowieckie	9	
						Sb	40,8	x	x	46,5	87,7%	49,6	37,6 opolskie	58,5 mazowieckie	14	
					2009	1	32 946	x	x	1 193 691	2,8%	10 563 096	26 373 opolskie	261 220 mazowieckie	12	
						2	7,2	x	x	3,6	200,0%	1,6	1,0 śląskie	10,2 podlaskie	2	
						3	24,7	x	x	24,6	100,4%	18,1	15,3 mazowieckie	33,6 śląskie	10	
						4	8,1	x	x	7,8	103,8%	6,3	6,3 mazowieckie	9,9 małopolskie	8	
						5a	60,0	x	x	64,0	93,8%	74,0	57,9 śląskie	75,4 mazowieckie	9	
						Sb	x	x	x	x	x	50,0	x	x	x	x

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa					
								min	max				min	max						
6	Wartość dodana brutto na 1 pracującego (wydajność pracy): 1) ogółem, 2) rok poprzedni = 100, 3) wg rodzajów działalności: a) rolnictwo, b) przemysł, c) budownictwo, d) usługi ogółem, e) usługi rynkowe, f) handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja, g) działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości, h) pozostałe usługi	1) tys. zł, 2) liczba, 3) tys. zł	KSRR, RPO	BDL GUS, obliczenia własne	1999	1	32 338	x	x	34 854	92,8%	x	22 689 podkarpackie	45 822 mazowieckie	9					
						2	x	x	x	x	x	x	x	x	x					
						3a	9 389	x	x	5 576	168,4%	x	2 418 podkarpackie	12 403 zachodniopomorskie	4					
						3b	35 908	x	x	40 640	88,4%	x	33 200 lubelskie	49 384 mazowieckie	12					
						3c	43 903	x	x	46 921	93,6%	x	39 928 małopolskie	56 286 mazowieckie	11					
						3d	45 526	x	x	53 074	85,8%	x	43 679 podkarpackie	69 563 mazowieckie	15					
						3e	47 770	x	x	55 663	85,8%	x	47 458 podkarpackie	70 110 mazowieckie	15					
						2008	1	70 035	x	x	78 778	88,9%	x	56 154 lubelskie	105 088 mazowieckie	10				
							2	103,7	x	x	104,3	99,4%	x	100,9 pomorskie	107,6 świętokrzyskie	11				
							3a	29 309	x	x	17 555	167,0%	x	6 035 podkarpackie	31 481 zachodniopomorskie	2				
							3b	66 002	x	x	84 721	77,9%	x	66 002 warmińsko-mazurskie	106 789 dolnośląskie	16				
							3c	95 126	x	x	95 922	99,2%	x	83 294 podkarpackie	108 889 świętokrzyskie	9				
					3d		82 405	x	x	92 931	88,7%	x	78 539 podkarpackie	123 576 mazowieckie	12					
					2009	3e	92 867	x	x	104 629	88,8%	x	89 558 podkarpackie	138 952 mazowieckie	13					
						3f	78 134	x	x	91 600	85,3%	x	78 134 warmińsko-mazurskie	124 698 mazowieckie	4					
						3g	221 438	x	x	234 012	94,6%	x	193 311 lubuskie	278 460 mazowieckie	6					
						3h	65 314	x	x	72 862	89,6%	x	62 366 podkarpackie	93 104 mazowieckie	12					
						1	76 714	x	x	84 895	90,4%	x	58 420 lubelskie	112 248 mazowieckie	10					
						2	109,5	x	x	107,8	101,6%	x	104,0 lubelskie	110,3 wielkopolskie	3					
					7	Produkcja sprzedana przemysłu: 1) ogółem, 2) dynamika, 3) per capita	1) mln zł, 2) %, 3) mln zł	BDL GUS, RSW	1999	1	10 901,9	x	x	431 751,9	2,5%	x	7 463,3 podlaskie	85 240,9 mazowieckie	13	
										2	106,9	x	x	104,8	x	x	94,6 zachodniopomorskie	119,4 lubuskie	9	
										3	7 445,0	x	x	11 170,0	66,7%	x	5 475,0 lubelskie	16 830,0 mazowieckie	13	
										2009	1	20 321,7	x	x	896 379,8	2,3%	x	16 315,3 podlaskie	181 570,0 mazowieckie	14
											2	98,0	x	x	95,5	x	x	89,0 lubelskie	108,3 lubuskie	4
3	14 234,0	x	x	23 494,0							60,6%	x	9 960,0 lubelskie	35 480,0 śląskie	13					
2010	1	22 239,2	x	x					985 715,9	2,3%	x	16 687,7 podlaskie	199 319	13						
	2	113,4	x	x					109,0	x	x	90,4 opolskie	119,2 kujawsko-pomorskie	8						
	3	15 578,0	x	x					25 813,0	60,3%	x	11 387,0 lubelskie	39 345,0 śląskie	12						
8	Produkcja sprzedana przemysłu (podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób): 1) ogółem, 2) per capita	1) mln zł, 2) zł	BDL GUS	2000					1	10 933,8	x	x	446 704,0	2,4%	x	7 481,9 podlaskie	90 683,6 mazowieckie	13		
									2	7 457,0	x	x	11 559,0	64,5%	x	5 761,0 lubelski	17 891,0 mazowieckie	14		
				2009					1	18 695,2	44 wegorzewski	4 538 m. Olsztyn, 4 309 ostródzki	834 912,8	2,2%	x	15 050,3 podlaskie	170 954,2 mazowieckie	14		
					2	13 095,0	1 904 wegorzewski	41 202 ostródzki, 25 725 m. Olsztyn	21 883,0	59,8%	x	9 018,0 lubelski	33 824,0 śląskie	13						
				2010	1	20 798,6	38 wegorzewski	5 398 m. Olsztyn, 4 540 ostródzki	920 077,1	2,3%	x	15 291,7 podlaskie	185 470,2 mazowieckie	13						
					2	14 569,0	1 641 wegorzewski	43 458 ostródzki, 30 581 m. Olsztyn	24 094,0	60,5%	x	10 502,0 lubelski	37 431,0 śląskie	12						

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa				
								min	max				min	max					
9	Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej: 1) ogółem, 2) dynamika, 3) per capita	1) tys. zł, 2) %, 3) tys. zł		RSW	1999	1	1 632 933,6	x	x	68 427 610,1	2,4%	x	1 268 116,6 opolskie	13 688 355,5 mazowieckie	13				
						2	114,6	x	x	118,8	x	x	12,1 podlaskie	153,7 łódzkie	10				
						3	1 053,0	x	x	1 770,0	59,5%	x	890,0 lubelskie	3 045,0 mazowieckie	13				
					2009	1	3 756 055,6	x	x	154 421 942,2	2,4%	x	2 589 503,8 opolskie	39 960 767,8 mazowieckie	13				
						2	105,4	x	x	113,0	x	x	91,6 podlaskie	134,3 kujawsko-pomorskie	11				
						3	2 725,0	x	x	4 047,0	67,3%	x	2 375,0 podkarpackie	6 956,0 mazowieckie	13				
					2010	1	3 909 713,1	x	x	160 857 585,3	2,4%	x	2 777 063,4 lubuskie	41 349 352,1 mazowieckie	14				
						2	104,1	x	x	104,2	x	x	86,9 lubuskie	154,0 podlaskie	7				
						3	3 186,0	x	x	4 212,0	75,6%	x	2 405,0 lubelskie	7 160,0 mazowieckie	11				
10	Handel zagraniczny (ceny bieżące): 1) eksport dóbr i usług, 2) import dóbr i usług, 3) saldo: a) ogółem, b) w relacji do PKB	1a)-2a) mln zł, 1b)-2b) %, 3) mln zł		Eurostat	1999	1a	x	x	x	161 040,0	x	2 782 561,6	x	x	x	x			
						1b	x	x	x	24,2	x	32,4	x	x	x	x			
						2a	x	x	x	200 396,0	x	2 708 561,8	x	x	x	x			
					2009	2b	x	x	x	30,1	x	31,5	x	x	x	x	x		
						3a	x	x	x	-39 356,0	x	73 999,8	x	x	x	x	x		
						3b	x	x	x	-5,9	x	0,9	x	x	x	x	x		
					2010	1a	x	x	x	530 278,0	x	4 318 373,9	x	x	x	x	x	x	
						1b	x	x	x	39,5	x	36,7	x	x	x	x	x	x	
						2a	x	x	x	529 269,0	x	4 201 933,3	x	x	x	x	x	x	
					2010	2b	x	x	x	39,4	x	35,8	x	x	x	x	x	x	
						3a	x	x	x	1 009,0	x	116 440,6	x	x	x	x	x	x	
						3b	x	x	x	0,1	x	1,0	x	x	x	x	x	x	
					2010	1a	x	x	x	598 367,0	x	4 982 643,6	x	x	x	x	x	x	x
						1b	x	x	x	42,3	x	40,7	x	x	x	x	x	x	
						2a	x	x	x	615 465,0	x	4 877 389,5	x	x	x	x	x	x	
2010	2b	x	x	x	43,5	x	39,8	x	x	x	x	x	x						
	3a	x	x	x	-17 098,0	x	105 254,1	x	x	x	x	x	x						
	3b	x	x	x	-1,2	x	0,9	x	x	x	x	x	x						
11	Średni roczny kurs Euro	zł		NBP - archiwalne kursy walut	1999	1	x	x	x	4,23	x	x	x	x	x				
					2009	1	x	x	x	4,33	x	x	x	x	x				
					2010	1	x	x	x	3,99	x	x	x	x	x				

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa
								min	max				min	max	
12	Podmioty gospodarki narodowej wpisane do REGON wg sektorów własnościowych i klas wielkości: 1) ogółem, 2) sektor publiczny, 3) sektor prywatny: a) ogółem, b) 0-9 pracowników, c) 10-49 pracowników, d) 50-249 pracowników, e) 250 i więcej pracowników	podmioty		BDL GUS, Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej	2002	1a	107 891	1 469 węgorzewski	21 176 m. Olsztyn, 12 480 m. Elbląg, 7 224 olsztyński	3 468 218	3,1%	x	84 966 opolskie	554 112 mazowieckie	12
						1b	102 116	1 391 węgorzewski	20 163 m. Olsztyn, 11 879 m. Elbląg, 6 815 olsztyński	3 302 411	3,1%	x	80 924 opolskie	527 592 mazowieckie	12
						1c	4 544	60 węgorzewski	759 m. Olsztyn, 441 m. Elbląg, 324 olsztyński	131 480	3,5%	x	2 929 podlaskie	20 896 mazowieckie	12
						1d	1 071	15 węgorzewski	210 m. Olsztyn, 136 m. Elbląg, 76 olsztyński	28 884	3,7%	x	748 podlaskie	4 495 mazowieckie	12
						1e	160	1 nowomiejski	44 m. Olsztyn, 24 m. Elbląg, 10 olsztyński	5 443	2,9%	x	118 podlaskie	1 129 mazowieckie	12
						2a	6 474	89 goldapski	1 068 m. Elbląg, 881 m. Olsztyn, 386 ostródzki	120 593	5,4%	x	2 939 podlaskie	15 622 śląskie	9
						2b	4 274	x	x	69 753	6,1%	x	1 295 podlaskie	9 700 dolnośląskie	7
						2c	1 609	x	x	36 271	4,4%	x	964 lubuskie	4 428 śląskie	11
						2d	498	x	x	11 947	4,2%	x	360 opolskie	1 758 mazowieckie	12
						2e	93	x	x	2 622	3,5%	x	51 opolskie	529 mazowieckie	12
						3a	101 417	1 359 węgorzewski	20 295 m. Olsztyn, 11 412 m. Elbląg, 6 900 olsztyński	3 347 625	3,0%	x	80 137 opolskie	542 579 mazowieckie	12
						3b	97 842	x	x	3 232 658	3,0%	x	77 546 opolskie	522 520 mazowieckie	12
					3c	2 935	x	x	95 209	3,1%	x	1 744 podlaskie	16 722 mazowieckie	12	
					3d	573	x	x	16 937	3,4%	x	351 podlaskie	2 737 mazowieckie	11	
					3e	67	x	x	2 821	2,4%	x	56 podlaskie	600 mazowieckie	15	
					2009	1a	114 821	1 576 węgorzewski	21 218 m. Olsztyn, 12 380 m. Elbląg, 8 991 olsztyński	3 742 673	3,1%	x	89 578 podlaskie	646 696 mazowieckie	12
						1b	108 125	1 483 węgorzewski	20 052 m. Olsztyn, 11 715 m. Elbląg, 8 436 olsztyński	3 548 354	3,0%	x	85 238 podlaskie	614 910 mazowieckie	12
						1c	5 462	80 węgorzewski	901 m. Olsztyn, 522 m. Elbląg, 478 olsztyński	159 705	3,4%	x	3 524 podlaskie	25 589 mazowieckie	12
						1d	1 100	13 węgorzewski	225 m. Olsztyn, 124 m. Elbląg, 66 olsztyński	29 730	3,7%	x	705 podlaskie	5 051 mazowieckie	12
						1e	134	0 węgorzewski, 1 lidzbarski, nidzicki, olecki	40 m. Olsztyn, 19 m. Elbląg, 12 olsztyński, ostródzki	4 884	2,7%	x	92 opolskie	1 146 mazowieckie	12
						2a	5 459	76 węgorzewski	969 m. Elbląg, 562 m. Olsztyn, 323 ostródzki	120 488	4,5%	x	3 051 podlaskie	16 280 śląskie	12
						2b	3 269	x	x	68 591	4,8%	x	1 355 podlaskie	10 939 dolnośląskie	9
						2c	1 635	x	x	39 097	4,2%	x	959 opolskie	4 771 mazowieckie	11
						2d	489	x	x	10 994	4,4%	x	317 lubuskie	1 693 mazowieckie	12
2e	66	x	x	1 806		3,7%	x	36 opolskie	407 mazowieckie	12					
3a	109 362	1 500 węgorzewski	20 656 m. Olsztyn, 11 411 m. Elbląg, 8 648 olsztyński	3 622 185		3,0%	x	86 527 podlaskie	633 939 mazowieckie	12					
3b	104 856	x	x	3 479 763		3,0%	x	83 883 podlaskie	609 024 mazowieckie	12					
3c	3 827	x	x	120 608	3,2%	x	2 225 podlaskie	20 818 mazowieckie	12						
3d	611	x	x	18 736	3,3%	x	357 podlaskie	3 358 mazowieckie	12						
3e	68	x	x	3 078	2,2%	x	62 podlaskie	739 mazowieckie	13						

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa
								min	max				min	max	
					2010	1a	119 028	1 653 wegorzewski	21 985 m. Olsztyn, 12 793 m. Elbląg, 9 617 olsztyński	3 909 802	3,0%	x	91 876 podlaskie	681 012 mazowieckie	12
					2010	1b	112 329	1 556 wegorzewski	20 818 m. Olsztyn, 12 117 m. Elbląg, 9 061 olsztyński	3 713 677	3,0%	x	87 546 podlaskie	648 594 mazowieckie	12
					2010	1c	5 462	84 wegorzewski	901 m. Olsztyn, 539 m. Elbląg, 478 olsztyński	161 550	3,4%	x	3 516 podlaskie	26 180 mazowieckie	12
					2010	1d	1 106	13 wegorzewski	228 m. Olsztyn, 120 m. Elbląg, 67 olsztyński	29 731	3,7%	x	708 podlaskie	5 092 mazowieckie	12
					2010	1e	131	0 wegorzewski, 1 lidzbarski, 1 nidzicki, 1 olecki	38 m. Olsztyn, 17 m. Elbląg, 13 olsztyński, 1 ostródzki	4 844	2,7%	x	93 opolskie	1 146 mazowieckie	12
					2010	2a	5 514	78 wegorzewski	992 m. Elbląg, 568 m. Olsztyn, 319 ostródzki	121 948	4,5%	x	3 065 podlaskie	16 551 śląskie	12
					2010	2b	3 288	x	x	69 637	4,7%	x	1 399 podlaskie	11 366 dolnośląskie	9
					2010	2c	1 665	x	x	39 513	4,2%	x	947 opolskie	4 824 mazowieckie	11
					2010	2d	494	x	x	11 025	4,5%	x	321 lubuskie	1 689 mazowieckie	12
					2010	2e	67	x	x	1 773	3,8%	x	35 opolskie	400 mazowieckie	12
					2010	3a	113 514	1 575 wegorzewski	21 417 m. Olsztyn, 11 801 m. Elbląg, 9 265 olsztyński	3 787 854	3,0%	x	88 811 podlaskie	668 182 mazowieckie	12
					2010	3b	109 041	x	x	3 644 040	3,0%	x	86 147 podlaskie	642 677 mazowieckie	12
					2010	3c	3 797	x	x	122 037	3,1%	x	2 244 podlaskie	21 356 mazowieckie	12
					2010	3d	612	x	x	18 706	3,3%	x	362 podlaskie	3 403 mazowieckie	12
					2010	3e	64	x	x	3 071	2,1%	x	58 podlaskie	746 mazowieckie	14
					1999	1	1 552	37 nidzicki, nowomiejski	211 m. Olsztyn, 152 m. Elbląg, 96 olsztyński	38 191	4,1%	x	1 207 świętokrzyskie	4 828 śląskie	13
					1999	2	80	0 elbląski	12 m. Olsztyn, 8 m. Elbląg, 7 olsztyński	2 599	3,1%	x	55 opolskie	404 mazowieckie	13
					1999	3	3 272	24 nowomiejski	1 089 m. Olsztyn, 422 m. Elbląg, 199 olsztyński	146 859	2,2%	x	2 223 podlaskie	40 810 mazowieckie	12
					1999	4	656	5 nidzicki	184 m. Olsztyn, 58 m. Elbląg, 57 mragowski	40 412	1,6%	x	313 podlaskie	13 744 mazowieckie	12
					1999	5	110	1 nidzicki	18 m. Olsztyn, 10 kętrzyński	1 952	5,6%	x	45 świętokrzyskie	271 wielkopolskie	8
					1999	6	76 174	1 533 nidzicki	14 707 m. Olsztyn, 8 916 m. Elbląg, 5 035 olsztyński	2 417 737	3,2%	x	56 325 opolskie	383 621 mazowieckie	12
					1999	7	790	16 nidzicki	98 m. Olsztyn, 90 m. Elbląg, 71 olsztyński	19 328	4,1%	x	545 lubuskie	3 316 mazowieckie	12
					1999	8	1 357	19 nidzicki	329 m. Olsztyn, 187 m. Elbląg, 92 ilawski	38 849	3,5%	x	847 opolskie	7 421 mazowieckie	12

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa
								min	max				min	max	
13	Podmioty gospodarki narodowej wpisane do REGON wg rodzaju: 1) państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, 2) przedsiębiorstwa państwowe, 3) spółki handlowe, 4) spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego, 5) państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa pomocnicze, 6) osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, 7) spółdzielnie, 8) fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	podmioty		BDL GUS, obliczenia własne	2009	1	2 679	52 wegorzewski	254 m. Olsztyn, 191 olsztyński	64 333	4,2%	x	1 858 lubuskie	8 057 mazowieckie	12
						2	5	0 batoszycki, braniewski, działdowski, elbląski, elcki, giżycki, goldapski, ilawski, m. Elbląg, m. Olsztyn, mrągowski, nidzicki, nowomiejski, olecki, piski, szczycieński, wegorzewski	2 kętrzyński	289	1,7%	x	3 podkarpackie	101 mazowieckie	13
						3	5 749	65 wegorzewski	1 828 m. Olsztyn, 694 m. Elbląg, 463 olsztyński	283 712	2,0%	x	4 279 podlaskie	82 674 mazowieckie	13
						4	939	8 goldapski	243 m. Olsztyn, 90 m. Elbląg, 74 olsztyński	65 831	1,4%	x	488 podlaskie	24 334 mazowieckie	13
						5	23	0 działdowski, elcki, giżycki, mrągowski, nidzicki, olecki, wegorzewski	4 m. Olsztyn, 3 m. Elbląg, szczycieński	590	3,9%	x	17 lubuskie	66 mazowieckie	13
						6	84 617	1 101 wegorzewski	14 883 m. Olsztyn, 8 678 m. Elbląg, 6 860 olsztyński	2 815 617	3,0%	x	70 783 opolskie	462 543 mazowieckie	12
						7	695	10 goldapski	88 m. Olsztyn, 84 m. Elbląg, 65 olsztyński	17 193	4,0%	x	473 podlaskie	3 156 mazowieckie	12
						8	4 095	73 goldapski	730 m. Olsztyn, 384 m. Elbląg, 362 olsztyński	99 401	4,1%	x	2 596 opolskie	16 501 mazowieckie	12
					2010	1	2 699	54 wegorzewski	256 m. Olsztyn, 208 m. Elbląg, 190 olsztyński	64 995	4,2%	x	1 884 lubuskie	8 147 mazowieckie	12
						2	4	0 batoszycki, braniewski, działdowski, elbląski, elcki, giżycki, goldapski, ilawski, m. Elbląg, m. Olsztyn, mrągowski, nidzicki, nowomiejski, olecki, piski, szczycieński, wegorzewski	1 kętrzyński, lidzbarski, olsztyński, ostródzki	246	1,6%	x	2 podkarpackie, podlaskie	93 mazowieckie	13
						3	6 043	70 wegorzewski	1 941 m. Olsztyn, 716 m. Elbląg, 463 olsztyński	303 040	2,0%	x	4 492 podlaskie	89 319 mazowieckie	13
						4	945	9 goldapski	243 m. Olsztyn, 92 m. Elbląg, 76 olsztyński	68 323	1,4%	x	528 podlaskie	25 594 mazowieckie	14
						5	10	0 braniewski, działdowski, elbląski, elcki, giżycki, kętrzyński, lidzbarski, mrągowski, nidzicki, nowomiejski, olecki, olsztyński, ostródzki, wegorzewski	2 goldapski, ilawski, m. Olsztyn	335	3,0%	x	9 zachodniopomorskie	46 mazowieckie	15
						6	87 743	1 154 wegorzewski	15 474 m. Olsztyn, 9 118 m. Elbląg, 7 394 olsztyński	2 942 965	3,0%	x	73 083 podlaskie	486 952 mazowieckie	12
						7	695	9 goldapski	87 m. Olsztyn, 86 m. Elbląg, 66 olsztyński	17 156	4,1%	x	474 podlaskie	3 151 mazowieckie	12
						8	4 335	76 goldapski	773 m. Olsztyn, 398 olsztyński	104 488	4,1%	x	2 720 opolskie	17 390 mazowieckie	12

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa
								min	max				min	max	
								14	Podmioty gospodarki narodowej wpisane do REGON wg sekcji PKD: 1) rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, 2) przemysł, 3) budownictwo, 4) usługi				podmioty		
2	9 976	202 nidzicki	1 680 m. Olsztyn, 1 212 m. Elbląg, 823 olsztyński	368 233	2,7%	x	7 616 opolskie	63 603 mazowieckie	12						
3	9 735	202 braniewski	2 087 m. Olsztyn, 978 m. Elbląg, 674 olsztyński	330 669	2,9%	x	7 981 lubuskie	53 976 mazowieckie	12						
4	72 366	1 262 nidzicki	15 716 m. Olsztyn, 9 645 m. Elbląg, 4632 giżycki	2 262 984	3,2%	x	53 976 opolskie	375 608 mazowieckie	12						
2009	1	4 951	113 m. Elbląg	512 olsztyński	87 932	5,6%	x	1 645 świętokrzyskie	12 782 wielkopolskie	8					
2	9 908	108 wegorzewski	1 420 m. Olsztyn, 1 145 m. Elbląg, 861 olsztyński	360 992	2,7%	x	7 986 podlaskie	57 163 mazowieckie	13						
3	13 626	148 wegorzewski	2 067 m. Olsztyn, 1 223 olsztyński	444 223	3,1%	x	10 842 podlaskie	69 076 mazowieckie	13						
4	86 334	1 175 wegorzewski	17 567 m. Olsztyn, 9 988 m. Elbląg, 6 395 olsztyński	2 849 366	3,0%	x	67 115 podlaskie	508 348 mazowieckie	12						
2010	1	5 216	124 m. Elbląg	533 olsztyński	92 537	5,6%	x	1 716 świętokrzyskie	13 350 wielkopolskie	7					
2	10 467	115 wegorzewski	1 490 m. Olsztyn, 1 168 m. Elbląg, 927 olsztyński	379 650	2,8%	x	8 246 podlaskie	60 715 mazowieckie	12						
3	14 074	159 wegorzewski	2 130 m. Olsztyn, 1 291 olsztyński	467 145	3,0%	x	11 400 podlaskie	71 800 mazowieckie	13						
4	89 269	1 225 wegorzewski	18 185 m. Olsztyn, 10 316 m. Elbląg, 6 866 olsztyński	2 970 304	3,0%	x	68 646 podlaskie	535 388 mazowieckie	12						
15	Podmioty gospodarki narodowej wpisane do REGON na 10 tys. ludności: 1) ogółem, 2) MSP, 3) nowozarejestrowane, 4) wyrejestrowane	podmioty	RPO	RSW, BDL GUS, obliczenia własne	1999	1	623	454 bartoszycki	1 144 m. Olsztyn	794	78,4%	x	584 lubuskie	983 opolskie	8
2	x	x	x	x	2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3	x	x	x	x	3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
4	x	x	x	x	4	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
2009	1	805	595 działdowski	1 202 m. Olsztyn	981	82,1%	x	690 podkarpackie	1 270 zachodniopomorskie	13					
2	804	594 działdowski	1 200 m. Olsztyn	979	82,1%	x	689 podkarpackie	1 269 zachodniopomorskie	13						
3	89	66 braniewski, nidzicki	119 m. Olsztyn	92	96,7%	x	68 podkarpackie	118 zachodniopomorskie	8						
4	95	72 elbląski, wegorzewski	143 giżycki	94	101,1%	x	58 małopolskie	166 łódzkie	8						
2010	1	834	624 działdowski	1 246 m. Olsztyn	1 024	81,5%	x	726 podkarpackie	1 302 zachodniopomorskie	13					
2	833	623 działdowski	1 244 m. Olsztyn	1 022	81,5%	x	725 podkarpackie	1 301 zachodniopomorskie	13						
3	96	72 braniewski, elbląski, szczycieński	125 m. Olsztyn	105	91,4%	x	75 podkarpackie	127 mazowieckie	10						
4	66	46 lidzbarski	102 olecki	62	106,5%	x	40 podkarpackie	91 zachodniopomorskie	7						
16	Podmioty gospodarki narodowej wpisane do REGON na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	podmioty	KSRR	BDL GUS, obliczenia własne	1999	1	114	77 bartoszycki	176 m. Olsztyn	132	86,4%	x	101 lubelskie	163 mazowieckie	12
2009	1	123	93 działdowski	178 m. Olsztyn	152	86,4%	x	108 podkarpackie	194 mazowieckie	13					
2010	1	128	98 działdowski, elbląski	185 m. Olsztyn	159	86,4%	x	113 podkarpackie	204 mazowieckie	13					
17	Podmioty zaliczane do III sektora (fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne) na 1000 mieszkańców	podmioty	KSRR	Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej, obliczenia własne	1999	1	0,8	0,4 nowomiejski	1,8 m. Olsztyn	1,0	79,6%	x	0,7 świętokrzyskie	1,5 mazowieckie	14
2009	1	2,9	2,0 działdowski	4,1 m. Olsztyn	2,6	110,2%	x	1,9 śląskie	3,2 mazowieckie	2					
2010	1	3,0	2,1 działdowski	4,4 m. Olsztyn	2,7	111,0%	x	2,0 śląskie	3,3 mazowieckie	2					
18	Liczba nowozarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w sektorze prywatnym: 1) ogółem, 2) osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, 3) spółki handlowe, 4) spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	podmioty	KSRR	BDL GUS	2003	1	8 645	125 wegorzewski	1 433 m. Olsztyn	241 241	3,6%	x	5 094 opolskie	38 381 mazowieckie	12
2	7 598	102 goldapski	1 194 m. Olsztyn	204 673	3,7%	x	4 171 opolskie	30 673 mazowieckie	12						
3	203	1 mragowski	76 m. Olsztyn	10 751	1,9%	x	175 świętokrzyskie	3 358 mazowieckie	13						
4	29	0 bartoszycki, goldapski, ilawski, mragowski, nidzicki, nowomiejski, olecki, olsztyński, piski, szczycieński, wegorzewski	13 m. Olsztyn	2 083	1,4%	x	15 świętokrzyskie	817 mazowieckie	13						
2009	1	12 632	156 wegorzewski	2 086 m. Olsztyn	346 914	3,6%	x	7 714 opolskie	51 781 mazowieckie	12					
2	11 435	145 wegorzewski	1 788 m. Olsztyn	307 778	3,7%	x	6 918 opolskie	42 512 mazowieckie	12						
3	313	0 goldapski	110 m. Olsztyn	17 165	1,8%	x	163 świętokrzyskie	5 667 mazowieckie	13						
4	35	0 elbląski, giżycki, goldapski, lidzbarski, olecki, wegorzewski	9 m. Olsztyn	2 563	1,4%	x	12 świętokrzyskie	1 011 mazowieckie	14						
2010	1	13 533	209 wegorzewski	2 197 m. Olsztyn	398 083	3,4%	x	8 449 opolskie	66 185 mazowieckie	12					
2	12 190	181 wegorzewski	1 905 m. Olsztyn	349 578	3,5%	x	7 611 opolskie	54 761 mazowieckie	12						
3	365	2 działdowski, goldapski	132 m. Olsztyn	21 956	1,7%	x	260 świętokrzyskie	7 290 mazowieckie	13						
4	23	0 elbląski, elcki, goldapski, kętrzyński, mragowski, nowomiejski, olecki, piski, szczycieński	6 m. Olsztyn	3 018	0,8%	x	14 świętokrzyskie	1 311 mazowieckie	15						

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa	
								min	max				min	max		
19	Liczba nowopowstałych spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego	podmioty	KSRR	BDL GUS, obliczenia własne	2003	1	29	0 bartoszycki, gołdapski, iławski, mrągowski, nidzicki, nowomiejski, olecki, olsztyński, piski, szczeciński, wegorzewski	13 m. Olsztyn	2 084	1,4%	x	15 świętokrzyskie	817 mazowieckie	13	
							35	0 elbląski, giżycki, gołdapski, lidzbarski, olecki, wegorzewski	9 m. Olsztyn	2 563	1,4%	x	12 świętokrzyskie	1 011 mazowieckie	14	
							23	0 elbląski, elcki, gołdapski, kętrzyński, mrągowski, nowomiejski, olecki, piski, szczeciński	6 m. Olsztyn	3 019	0,8%	x	14 świętokrzyskie	1 311 mazowieckie	15	
20	Nakłady brutto na środki trwałe: 1) ogółem, 2) w relacji do PKB, 3) na nowe środki trwałe w spółkach z udziałem kapitału zagranicznego w stosunku do nakładów brutto na środki trwałe ogółem	1) mln zł, 2)-3) %	KSRR	BDL GUS, Eurostat, obliczenia własne	1999	1	3 428	x	x	162 458	2,1%	1 749 827	3 276 podlaskie	44 597 mazowieckie	15	
						2	17,4	x	x	24,4	71,3%	x	17,4 warmińsko-mazurskie	33,1 mazowieckie	16	
						3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
						2008	1	8 189	x	x	283 906	2,9%	2 625 710	5 320 opolskie	61 809 mazowieckie	12
							2	23,3	x	x	22,3	104,5%	x	18,2 opolskie	26,3 pomorskie	6
							3	6,7	x	x	23,0	29,1%	x	4,3 lubelskie	49,0 mazowieckie	14
						2009	1	7 897	x	x	284 649	2,8%	2 237 328	5 822 lubuskie	59 596 mazowieckie	13
							2	21,3	x	x	21,2	100,5%	x	19,2 lubuskie	29,6 pomorskie	6
							3	3,2	x	x	17,9	17,9%	x	3,2 warmińsko-mazurskie	37,0 mazowieckie	16
21	Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w relacji do PKB	%		Eurostat	1999	1	x	x	2,2	x	x	x	x	x	x	
						2009	1	x	x	2,2	x	2,3	x	x	x	
						2010	1	x	x	1,5	x	1,0	x	x	x	
22	Nakłady inwestycyjne: 1) ogółem, 2) sektor publiczny, 3) sektor prywatny	mln zł		BDL GUS	1999	1	2 552,7	x	x	125 954,4	2,0%	x	2 328,8 podlaskie	34 589,4 mazowieckie	15	
						2	1 000,0	x	x	47 716,3	2,1%	x	801,8 świętokrzyskie	11 055,2 mazowieckie	15	
						3	1 552,7	x	x	78 238,2	2,0%	x	1 284,6 podlaskie	23 534,3 mazowieckie	14	
						2009	1	5 854,5	x	x	218 580,9	2,7%	x	4 422,6 lubuskie	45 479,9 mazowieckie	13
							2	2 777,4	x	x	88 301,0	3,1%	x	1 676,7 lubuskie	15 745,6 mazowieckie	12
							3	3 077,1	x	x	130 279,9	2,4%	x	2 745,9 lubuskie	29 734,3 mazowieckie	13
						2010	1	6 548,3	x	x	217 287,3	3,0%	x	4 675,3 opolskie	43 333,2 mazowieckie	14
							2	3 587,7	x	x	94 472,1	3,8%	x	1 987,7 opolskie	14 392,1 mazowieckie	11
							3	2 960,6	x	x	122 815,2	2,4%	x	2 668,1 podlaskie	28 941,1 mazowieckie	14
23	Nakłady inwestycyjne wg sekcji PKD: 1) rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo, 2) przemysł, 3) budownictwo, 4) handel i naprawa pojazdów samochodowych, 5) zakwaterowanie i gastronomia, 6) transport i gospodarka magazynowa oraz informacja i komunikacja, 7) działalność finansowa i ubezpieczeniowa, 8) obsługa rynku nieruchomości	mln zł		RSW, BDL GUS, obliczenia własne		1999	1	114,8	x	x	2 474,4	4,6%	x	70,0 małopolskie	375,4 dolnośląskie	10
							2	880,1	x	x	41 433,7	2,1%	x	591,0 podlaskie	7 130,0 śląskie	16
							3	137,5	x	x	8 576,7	1,6%	x	135,8 świętokrzyskie	3 202,8 mazowieckie	15
							4	240,4	x	x	14 507,8	1,7%	x	207,8 podlaskie	4 888,3 mazowieckie	14
							5	85,2	x	x	1 108,2	7,7%	x	8,4 świętokrzyskie	265,1 mazowieckie	5
							6	271,4	x	x	15 168,6	1,8%	x	194,6 opolskie	4 885,3 mazowieckie	14
							7	100,4	x	x	10 094,0	1,0%	x	79,0 podlaskie	4 530,3 mazowieckie	14
							8	407,4	x	x	19 132,3	2,1%	x	209,7 opolskie	7 047,4 mazowieckie	13
						2009	1	229,3	x	x	4 094,5	5,6%	x	119,0 lubuskie	644,6 wielkopolskie	7
							2	1 888,9	x	x	72 073,1	2,6%	x	1 071,7 podlaskie	12 360,2 śląskie	14
							3	176,0	x	x	8 054,7	2,2%	x	106,7 lubuskie	1 803,1 mazowieckie	13
							4	511,1	x	x	19 879,5	2,6%	x	399,4 lubuskie	4 350,0 mazowieckie	12
							5	43,6	x	x	2 436,7	1,8%	x	32,2 opolskie	484,9 mazowieckie	15
							6	1 155,4	x	x	44 943,0	2,6%	x	561,1 opolskie	12 593,7 mazowieckie	13
							7	80,9	x	x	5 148,3	1,6%	x	66,0 podlaskie	2 370,7 mazowieckie	13
							8	833,4	x	x	28 519,2	2,9%	x	417,4 opolskie	6 457,1 mazowieckie	12
						2010	1	248,3	x	x	4 282,4	5,8%	x	127,4 świętokrzyskie	622,4 wielkopolskie	7
							2	1 636,3	x	x	68 979,2	2,4%	x	1 292,9 podlaskie	10 487,4 śląskie	15
							3	156,1	x	x	7 285,5	2,1%	x	115,1 lubuskie	1 423,2 mazowieckie	15
							4	402,9	x	x	16 759,0	2,4%	x	325,6 lubuskie	3 791,8 mazowieckie	12
							5	243,5	x	x	2 481,4	9,8%	x	28,3 lubuskie	403,0 mazowieckie	4
							6	1 845,7	x	x	49 755,1	3,7%	x	573,8 opolskie	11 467,2 mazowieckie	11
							7	35,2	x	x	4 141,5	0,8%	x	22,2 świętokrzyskie	2 153,3 mazowieckie	13
							8	791,3	x	x	26 835,0	2,9%	x	403,0 opolskie	5 929,2 mazowieckie	13

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa	
								min	max				min	max		
24	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach wg sekcji PKD: 1) ogółem, 2) rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo, 3) przemysł, 4) budownictwo, 5) usługi rynkowe, 6) usługi nierynkowe, 7) usługi ogółem	mln zł		RSW, BDL GUS, obliczenia własne	1999	1	1 657,6	11,4 nowomiejski	641,7 m. Olsztyn, 189,7 m. Elbląg, 121,4 elcki	90 993,8	1,8%	x	1 336,1 podlaskie	26 743,6 mazowieckie	14	
						2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
						3	769,1	x	x	38 005,6	2,0%	x	497,2 podlaskie	6 819,7 śląskie	15	
						4	37,7	x	x	4 130,2	0,9%	x	37,4 opolskie	2 506,6 mazowieckie	15	
						5	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
						6	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
					2009	1	2 544,8	5,9 wegorzewski	585,1 m. Olsztyn, 399,4 braniewski	119 100,0	2,1%	x	1 675,8 podlaskie	27 058,9 mazowieckie	14	
						2	53,2	0,0 wegorzewski, 0,4 braniewski	8,1 m. Olsztyn, 7,2 ostródzki	898,8	5,9%	x	14,1 małopolskie	170,5 wielkopolskie	9	
						3	1 581,8	3,7 wegorzewski	359,9 braniewski	64 244,9	2,5%	x	877,7 podlaskie	10 933,7 śląskie	15	
						4	103,1	x	x	4 696,2	2,2%	x	55,6 lubuskie	1 319,2 mazowieckie	12	
						5	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
						6	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
						7	806,7	2,2 wegorzewski	301,0 m. Olsztyn, 64,8 olsztyński	49 260,1	1,6%	x	648,4 lubuskie	17 520,0 mazowieckie	12	
					2010	1	2 356,9	10,7 wegorzewski	656,0 m. Olsztyn, 233,3 elbląski	114 075,4	2,1%	x	1 904,2 podlaskie	28 261,8 mazowieckie	14	
						2	64,9	0,0 m. Elbląg, 0,3 wegorzewski	12,4 ostródzki	1 063,1	6,1%	x	20,2 świętokrzyskie	196,8 wielkopolskie	7	
						3	1 284,9	2,7 wegorzewski	340,0 m Olsztyn, 161,8 elbląski	60 343,8	2,5%	x	976,6 podlaskie	9 597,7 śląskie	15	
						4	111,8	x	x	4 429,6	2,1%	x	52,9 opolskie	1 046,8 mazowieckie	13	
						5	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
						6	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
						7	895,3	4,1 nidzicki	314,8 m. Olsztyn, 111,3 działdowski	48 238,9	1,9%	x	597,9 lubuskie	18 310,1 mazowieckie	12	
					25	Nakłady inwestycyjne per capita: 1) ogółem, 2) w sektorze prywatnym, 3) w przedsiębiorstwach	zł	RPO	BDL GUS, obliczenia własne	1999	1	1 792	x	x	3 292	54,4%
2	x	x	x	x							x	x	x	x		
3	1 163	x	x	2 378							48,9%	x	1 102 podlaskie	5 231 mazowieckie	15	
2009	1	4 101	x	x						5 729	71,6%	x	3 673 lubelskie	8 723 mazowieckie	13	
	2	2 155	x	x						3 415	63,1%	x	2 078 lubelskie	5 703 mazowieckie	15	
	3	1 782	252 wegorzewski	9 286 braniewski						3 122	57,1%	x	1 407 podlaskie	5 190 mazowieckie	13	
2010	1	4 587	x	x						5 690	80,6%	x	3 846 lubelskie	8 282 mazowieckie	13	
	2	2 074	x	x						3 216	64,5%	x	1 952 lubelskie	5 531 mazowieckie	14	
	3	1 651	461 wegorzewski	4 129 elbląski						2 987	55,3%	x	1 601 podlaskie	5 401 mazowieckie	15	
26	Zatrudnieni w B+R wg sektorów ekonomicznych: 1) ogółem, 2) sektor przedsiębiorstw, 3) sektor rządowy, 4) sektor szkolnictwa wyższego	1) osoby, 2)-4) EPC		RSW, BDL GUS, Eurostat	1999	1	2 139	x	x	126 000	1,7%	x	1 283 lubuskie	36 094 mazowieckie	13	
						2	26	x	x	20 314	0,1%	x	15,0 podlaskie	7 819,0 mazowieckie	15	
						3	349	x	x	19 085	1,8%	x	28,0 podlaskie	12 197,0 mazowieckie	9 (z 9)	
						4	x	x	x	42 948	x	x	349,0 podkarpackie	7 510,0 mazowieckie	x	
					2009	1	2 077	x	x	120 923	1,7%	x	985 lubuskie	33 798 mazowieckie	13	
						2	56	x	x	13 693	0,4%	1 271 575	56,0 warmińsko-mazurskie	5 245,0 mazowieckie	16	
						3	201	x	x	18 429	1,1%	345 844	200,0 warmińsko-mazurskie	11 265,0 mazowieckie	9 (z 9)	
						4	x	x	x	41 440	x	829 024	574,0 podkarpackie	7 892,0 mazowieckie	x	
					2010	1	2 263	x	x	129 792	1,7%	x	1 507 świętokrzyskie	37 432 mazowieckie	12 (z 14)	
						2	93	x	x	18 424	0,5%	1 280 305	63 opolskie	6 128 mazowieckie	15	
						3	191	x	x	20 180	0,9%	350 323	191 warmińsko-mazurskie	12 624 mazowieckie	5 (z 5)	
						4	x	x	x	43 111	x	826 965	655 podkarpackie	8 278 mazowieckie	x	
27	Zatrudnieni w B+R na 1000 osób aktywnych zawodowo	EPC		RSW, BDL GUS	1999	1	2,3	x	x	4,8	47,9%	x	1,1 lubuskie	12,1 mazowieckie	12	
					2009	1	2,0	x	x	4,3	46,5%	x	1,5 lubuskie	9,3 mazowieckie	13	
					2010	1	2,2	x	x	4,60	47,8%	x	1,7 świętokrzyskie	10,4 mazowieckie	13 (z 14)	
28	Udział zatrudnionych w B+R w pracujących wg BAEL ogółem	%	KSRR	Pracujący w gospodarce narodowej, BDL GUS	1999	1	0,45	x	x	0,85	52,6%	x	0,25 świętokrzyskie	1,73 mazowieckie	12	
					2009	1	0,36	x	x	0,76	47,4%	x	0,24 lubuskie	1,40 mazowieckie	14	
					2010	1	0,40	x	x	0,81	49,4%	x	0,21 świętokrzyskie	1,57 mazowieckie	13 (z 14)	

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa	
								min	max				min	max		
29	Nakłady na B+R: 1) ogółem, 2) per capita, 3) na 1 pracującego w B+R, 4) w sektorze przedsiębiorstw, 5) w sektorze rządowym, 6) w sektorze szkolnictwa wyższego, 7) w relacji do PKB - ceny bieżące	1)-2) mln zł, 3) zł, 4)-6) tys. zł 7) %	KSRR, RPO, NSRO, EU2020	RSW, BDL GUS, Eurostat, obliczenia własne	1999	1	52,4	x	x	4 590,5	1,1%	x	18,6 lubuskie	2 015,8 mazowieckie	13	
						2	35,8	x	x	118,8	30,1%	x	18,1 lubuskie	398,0 mazowieckie	13	
						3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
						4	11,2	x	x	1 897,3	0,6%	x	7,8 lubuskie	776,4 mazowieckie	15	
						5	19,0	x	x	1 413,2	1,3%	x	1,8 podlaskie	942,9 mazowieckie	10 (z 12)	
						6	x	x	x	1 274,3	x	x	8,5 opolskie	295,5 mazowieckie	x	
						7	x	x	x	0,69	x	1,84	x	x	x	
					2009	1	115,5	x	x	9 070,1	1,3%	x	29,0 lubuskie	3 498,1 mazowieckie	13	
						2	80,9	x	x	237,7	34,0%	x	28,7 lubuskie	670,9 mazowieckie	12	
						3	55,60	x	x	75,00	74,1%	x	26,7 podlaskie	103,5 mazowieckie	10	
						4	6,7	x	x	2 584,7	0,3%	x	6,7 warmińsko-mazurskie	967,0 mazowieckie	15 (z 15)	
						5	40,9	x	x	3 112,0	1,3%	x	40,9 warmińsko-mazurskie	1 901,2 mazowieckie	9 (z 9)	
						6	67,9	x	x	3 361,8	2,0%	x	19,5 lubuskie	628,7 mazowieckie	11 (z 14)	
						7	0,31	x	x	0,68	45,6%	2,01	0,10 lubuskie	1,19 mazowieckie	12	
					2010	1	173,8	x	x	10 416,2	1,7%	x	38,5 opolskie	4 248,7 mazowieckie	11	
						2	121,7	x	x	272,8	44,6%	x	37,4 opolskie	812,0 mazowieckie	11	
						3	76,8	x	x	803,00	9,6%	x	25,4 opolskie	113,5 mazowieckie	4 (z 14)	
						4	24,2	x	x	2 773,5	0,9%	x	7,0 opolskie	1 081,4 mazowieckie	13	
						5	38,7	x	x	3 738,9	1,0%	x	38,7 warmińsko-mazurskie	2 256,5 mazowieckie	4 (z 4)	
						6	x	x	x	3 874,1	x	x	26,8 lubuskie	901,7 mazowieckie	x	
						7	x	x	x	0,74	x	2,00	x	x	x	
30	Nakłady na B+R wg źródeł finansowania: 1) z budżetu państwa, 2) podmiotów gospodarczych, 3) placówek naukowych PAN i jednostek B+R, 4) organizacji międzynarodowych i instytucji zagranicznych	%	RSW	1999	1	64,8	x	x	58,5	110,8%	x	10,9 świętokrzyskie	72,8 łódzkie	4		
					2	24,0	x	x	30,6	78,4%	x	15,7 łódzkie	86,8 świętokrzyskie	11		
					3	7,2	x	x	7,5	96,0%	x	0,4 podlaskie	10,5 wielkopolskie	7 (z 14)		
					4	0,9	x	x	1,7	52,9%	x	0,0 lubuskie, podlaskie, świętokrzyskie	6,8 zachodniopomorskie	10		
				2009	1	72,9	x	x	55,6	131,1%	x	35,0 opolskie	72,9 warmińsko-mazurskie	1		
					2	7,8	x	x	25,8	30,2%	x	7,8 warmińsko-mazurskie	50,3 śląskie	16		
					3	1,8	x	x	4,3	41,9%	x	0,5 kujawsko-pomorskie	7,5 mazowieckie	8 (z 12)		
					4	3,1	x	x	5,5	56,4%	x	1,9 śląskie	17,0 lubelskie	11 (z 14)		
				2010	1	77,4	x	x	56,2	137,7%	x	24,9 podkarpackie	77,4 warmińsko-mazurskie	1 (z 14)		
					2	11,2	x	x	24,4	45,9%	x	11,2 warmińsko-mazurskie	48,0 podkarpackie	16		
					3	1,1	x	x	4,7	23,4%	x	0,3 podkarpackie	7,9 mazowieckie	9 (z 12)		
					4	2,2	x	x	11,8	18,6%	x	2,2 warmińsko-mazurskie	26,0 podkarpackie	14 (z 14)		
31	Nakłady na B+R wg dziedzin nauk: 1) nauki przyrodnicze, 2) nauki inżynierskie i techniczne, 3) nauki medyczne i o zdrowiu, 4) nauki rolnicze, 5) nauki społeczno-humanistyczne	tys. zł	BDL GUS	2008	1	8 186,9	x	x	1 780 767,2	0,5%	x	5 735,8 podkarpackie	920 704,1 mazowieckie	13 (z 15)		
					2	5 125,6	x	x	3 737 681,5	0,1%	x	5 125,6 warmińsko-mazurskie	1 545 872,1 mazowieckie	16		
					3	1 668,8	x	x	1 073 535,2	0,2%	x	1 668,8 warmińsko-mazurskie	379 268,0 mazowieckie	5 (z 5)		
					4	57 097,5	x	x	589 297,1	9,7%	x	5 647,5 kujawsko-pomorskie	179 397,2 mazowieckie	4 (z 5)		
					5	8 470,7	x	x	850 551,1	1,0%	x	8 470,7 warmińsko-mazurskie	296 810,6 mazowieckie	8 (z 8)		
				2009	1	5 126,9	x	x	2 251 401,8	0,2%	x	5 126,9 warmińsko-mazurskie	1 130 276,6 mazowieckie	16		
					2	7 206,2	x	x	4 004 594,3	0,2%	x	7 206,2 warmińsko-mazurskie	1 521 306,9 mazowieckie	16		
					3	8 271,4	x	x	953 338,4	0,9%	x	8 271,4 warmińsko-mazurskie	406 191,3 mazowieckie	9 (z 9)		
					4	3 861,7	x	x	570 393,5	0,7%	x	3 861,7 śląskie	107 234,2 lubelskie	4 (z 5)		
					5	25 978,5	x	x	1 290 237,6	2,0%	x	12 079,2 podlaskie	307 358,1 mazowieckie	7 (z 10)		
				2010	1	25 710,4	x	x	2 573 713,5	1,0%	x	3 749,9 lubuskie	1 200 969,1 mazowieckie	12		
					2	11 747,6	x	x	4 892 693,5	0,2%	x	11 747,6 warmińsko-mazurskie	2 052 916,5 mazowieckie	16		
					3	18 436,1	x	x	1 073 535,2	1,7%	x	7 002,0 świętokrzyskie	480 619,2 mazowieckie	9 (z 11)		
					4	97 231,8	x	x	798 594,6	12,2%	x	3 469,8 śląskie	186 765,6 mazowieckie	4 (z 8)		
					5	20,6	x	x	1 077,7	1,9%	x	6,5 opolskie	327 400,0 mazowieckie	9 (z 12)		
32	Nakłady na B+R: 1) ogółem, 2) per capita	1) mln PPS, 2) PPS	Eurostat	2000	1	x	x	x	2 265,4	x	160 286,2	x	x	x		
					2	x	x	x	58,6	x	332,0	x	x	x		
				2009	1	x	x	x	3 672,1	x	225 239,5	x	x	x	x	
					2	x	x	x	87,8	x	402,8	x	x	x	x	
				2010	1	x	x	x	4 288,3	x	235 750,9	x	x	x	x	
					2	x	x	x	99,2	x	410,2	x	x	x	x	
33	Jednostki B+R ogółem	jednostki	BDL GUS	1999	1	12	x	x	955	1,3%	x	10 podlaskie	262 mazowieckie	15		
					2009	1	22	x	x	1 298	1,7%	x	17 lubuskie	352 mazowieckie	14	
					2010	1	34	x	x	1 767	1,9%	x	23 lubuskie	439 mazowieckie	13	

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa		
								min	max				min	max			
34	Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle wg źródeł finansowania: 1) własne, 2) pozyskane z zagranicy, 3) kredyty bankowe	%		RSW	1999	1	74,1	x	x	73,3	101,1%	x	20,6 zachodniopomorskie	90,6 mazowieckie	7		
						2	1,2	x	x	4,0	x	x	0,0 podlaskie	53,0 świętokrzyskie	11		
						3	24,7	x	x	13,8	179,0%	x	3,0 podkarpackie	65,0 zachodniopomorskie	5		
						2009	1	53,1	x	x	69,7	76,2%	x	12,5 pomorskie	89,5 mazowieckie	13	
							2	6,8	x	x	2,7	251,9%	x	0,5 mazowieckie	17,4 kujawsko-pomorskie	3	
							3	15,2	x	x	25,4	59,8%	x	5,9 kujawsko-pomorskie	85,8 pomorskie	7	
						2010	1	51,9	x	x	77,3	67,1%	x	51,9 warmińsko-mazurskie	93,4 zachodniopomorskie	16	
							2	17,7	x	x	7,2	245,8%	x	1,6 łódzkie	17,7 warmińsko-mazurskie	1	
							3	24,1	x	x	7,3	330,1%	x	2,0 łódzkie	34,8 pomorskie	2	
35	Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych: 1) ogółem, 2) działalność B+R	tys. zł		BDL GUS	2005	1	257 836	x	x	14 329 135	1,8%	x	121 208 lubuskie	3 533 896 mazowieckie	15		
						2	7 060	x	x	1 367 059	0,5%	x	7 060 warmińsko-mazurskie	286 282 mazowieckie	16		
						2009	1	x	x	x	22 652 079	x	x	290 955 podlaskie	5 151 695 mazowieckie	x	
							2	x	x	x	2 237 201	x	x	9 808 zachodniopomorskie	700 485 śląskie	x	
						2010	1	256 203	x	x	23 757 776	1,1%	x	256 203 warmińsko-mazurskie	6 181 957 mazowieckie	14 (z 14)	
							2	5 921	x	x	3 351 224	0,2%	x	5 921 warmińsko-mazurskie	1 193 268 śląskie	14 (z 14)	
36	Odsetek przedsiębiorstw przemysłowych ponoszących nakłady na działalność innowacyjną w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych	%	NSRO	BDL GUS	2005	1	40,00	x	x	38,86	102,9%	x	25,24 zachodniopomorskie	49,23 śląskie	8		
						2009	1	13,34	x	x	14,38	92,8%	x	10,65 łódzkie	18,93 podkarpackie	11	
							2010	1	14,84	x	x	13,85	107,1%	x	9,98 łódzkie	17,32 śląskie	5
37	Odsetek przedsiębiorstw innowacyjnych przemysłowych wg rodzajów wprowadzonych innowacji: 1) nowe lub istotnie ulepszone produkty, 2) nowe lub istotnie ulepszone procesy: a) ogółem, b) 10-49 pracowników, c) 50-249 pracowników, d) 250 i więcej pracowników	%	KSRR, EU2020	BDL GUS	2005	1a	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
						1b	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
						1c	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
						1d	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
						2a	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
						2b	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
						2c	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
						2d	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
						3a	31,61	x	x	32,86	96,2%	x	22,04 zachodniopomorskie	40,66 mazowieckie	8		
						3b	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
						3c	27,65	x	x	27,77	99,6%	x	19,19 zachodniopomorskie	37,50 podlaskie	7		
						3d	54,35	x	x	53,41	101,8%	x	40,48 zachodniopomorskie	65,56 mazowieckie	6		
					2009	1a	12,65	x	x	12,66	99,9%	x	8,89 zachodniopomorskie	17,89 podkarpackie	10		
						1b	8,69	x	x	7,15	121,5%	x	4,50 łódzkie	11,65 podkarpackie	5		
						1c	18,78	x	x	21,88	85,8%	x	16,25 zachodniopomorskie	27,87 podkarpackie	14		
						1d	35,85	x	x	44,37	80,8%	x	32,61 lubuskie	59,38 podlaskie	15		
						2a	5,32	x	x	6,96	76,4%	x	5,05 zachodniopomorskie	9,45 opolskie	15		
						2b	2,27	x	x	3,58	63,4%	x	2,09 mazowieckie	6,57 lubuskie	15		
						2c	10,15	x	x	12,43	81,7%	x	9,44 podlaskie	14,91 opolskie	13		
						2d	22,64	x	x	27,17	83,3%	x	18,60 zachodniopomorskie	32,97 podkarpackie	13		
						3a	13,47	x	x	13,76	97,9%	x	8,79 lubuskie	18,37 podkarpackie	10		
						3b	9,50	x	x	7,94	119,6%	x	5,00 mazowieckie	11,25 małopolskie	6		
						3c	20,14	x	x	22,72	88,6%	x	13,58 lubuskie	30,88 podkarpackie	13		
						3d	33,96	x	x	50,70	67,0%	x	33,96 warmińsko-mazurskie	59,38 podlaskie	16		
					2010	1a	11,72	x	x	12,10	96,9%	x	9,37 zachodniopomorskie	14,71 śląskie	8		
						1b	6,42	x	x	6,39	100,5%	x	5,07 lubuskie	8,47 śląskie	7		
						1c	21,30	x	x	21,85	97,5%	x	17,23 pomorskie	26,56 mazowieckie	8		
						1d	34,78	x	x	45,15	77,0%	x	28,57 zachodniopomorskie	58,82 podlaskie	14		
						2a	6,35	x	x	6,75	94,1%	x	4,91 zachodniopomorskie	9,20 opolskie	10		
						2b	3,14	x	x	3,47	90,5%	x	2,46 zachodniopomorskie	5,27 opolskie	11		
2c	12,64	x	x	11,90		106,2%	x	8,40 lubelskie	14,57 podkarpackie	5							
2d	17,39	x	x	27,81		62,5%	x	17,39 warmińsko-mazurskie	41,18 podlaskie	16							
3a	14,16	x	x	12,86		110,1%	x	9,75 łódzkie	15,63 podkarpackie	5							
3b	7,13	x	x	6,95		102,6%	x	4,90 podlaskie	8,74 śląskie	8							
3c	26,35	x	x	22,13		119,1%	x	15,58 lubuskie	28,01 podkarpackie	4							
3d	47,83	x	x	50,84		94,1%	x	38,30 świętokrzyskie	58,82 podlaskie	11							

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa						
								min	max				min	max							
38	Odsetek przedsiębiorstw innowacyjnych z sektora usług wg rodzajów wprowadzonych innowacji: 1) nowe lub istotnie ulepszone produkty, 2) nowe lub istotnie ulepszone dla rynku produkty, 3) nowe lub istotnie ulepszone procesy	%	KSRR, EU2020	BDL GUS	2006	1	12,19	x	x	13,15	92,7%	x	3,09 lubuskie	18,46 świętokrzyskie	10						
						2	1,62	x	x	7,22	22,4%	x	1,48 lubuskie	11,78 mazowieckie	15						
						3	15,67	x	x	17,15	91,4%	x	10,89 kujawsko-pomorskie	25,39 lubelskie	9						
						2009	1	4,61	x	x	7,99	57,7%	x	3,81 świętokrzyskie	11,91 opolskie	14					
							2	2,73	x	x	4,41	61,9%	x	1,28 łódzkie	6,66 mazowieckie	12					
							3	10,05	x	x	10,7	93,9%	x	3,61 świętokrzyskie	14,87 opolskie	7					
						2010	1	6,18	x	x	7,87	78,5%	x	4,65 świętokrzyskie	9,83 mazowieckie	12					
							2	3,41	x	x	4,27	79,9%	x	1,40 świętokrzyskie	5,48 mazowieckie	11					
							3	6,82	x	x	9,99	68,3%	x	6,80 podlaskie	12,53 mazowieckie	15					
						39	Środki automatyzacji procesów produkcyjnych: 1) linie produkcyjne automatyczne, 2) linie produkcyjne sterowane komputerem, 3) centra obróbkowe, 4) komputery do sterowania i regulacji procesami	sztuki		BDL GUS	2002	1	450	x	x	7 802	5,8%	x	134 mazowieckie	170 świętokrzyskie	5
												2	277	x	x	5 848	4,7%	x	124 świętokrzyskie	147 pomorskie	10
												3	126	x	x	2 553	4,9%	x	41 podkarpackie	387 lubuskie	10
4	834	x	x	18 626	4,5%							x	336 mazowieckie	2 762 lubuskie	9						
2009	1	475	x	x	15 024							3,2%	x	259 podlaskie	2 272 mazowieckie	13					
	2	480	x	x	12 950							3,7%	x	288 opolskie	2 052 mazowieckie	9					
	3	401	x	x	8 872							4,5%	x	109 podlaskie	1 567 lubuskie	9					
	4	571	x	x	31 263							1,8%	x	545 lubuskie	6 367 śląskie	15					
2010	1	479	x	x	17 049							2,8%	x	222 opolskie	2 506 mazowieckie	13					
	2	539	x	x	15 050							3,6%	x	357 zachodniopomorskie	2 397 mazowieckie	9					
	3	411	x	x	10 426							3,9%	x	174 opolskie	1 801 śląskie	9					
	4	555	x	x	35 449							1,6%	x	460 zachodniopomorskie	6 553 śląskie	15					
40	% przedsiębiorstw posiadających: 1) dostęp do Internetu, 2) własną stronę internetową	%	EU2020	BDL GUS	2008	1	90,4	x	x	92,9	97,3%	x	86,7 łódzkie	97,6 mazowieckie	14						
						2	47,8	x	x	56,5	84,6%	x	43,3 świętokrzyskie	66,3 mazowieckie	14						
					2009	1	85,8	x	x	90,1	95,2%	x	84,7 świętokrzyskie	93,2 pomorskie	14						
						2	44,8	x	x	57,4	78,0%	x	44,8 warmińsko-mazurskie	65,6 mazowieckie	16						
					2010	1	94,0	x	x	95,8	98,1%	x	91,6 lubelskie	98,5 opolskie	14						
						2	52,8	x	x	65,5	80,6%	x	50,6 lubuskie	73,7 mazowieckie	15						

II ZASOBY LUDZKIE

41	Ludność: 1) ogółem, 2) w wieku przedprodukcyjnym, 3) w wieku produkcyjnym, 4) w wieku poprodukcyjnym, 5) w miastach (wskaźnik urbanizacji), 6) na wsi, 7) na 1 km ² (gęstość zaludnienia)	1)-4) osoby, 5)-6) %, 7) osoby	NSRO	BDL GUS, Eurostat, obliczenia własne	1999	1	1 424 772	34 093 nidzicki	171 131 m. Olsztyn 128 159 m. Elbląg 109 630 olsztyński	38 263 303	3,7%	482 767 512	1 007 967 lubuskie	5 112 652 mazowieckie	12	
						2	397 916	10 016 nidzicki	38 704 m. Olsztyn 647 olsztyński 31 410 m. Elbląg	9 630 053	4,1%	101 666 077	265 655 lubuskie	1 203 453 mazowieckie	12	
						3	847 825	19 879 nidzicki	111 247 m. Olsztyn 79 761 m. Elbląg 65 266 olsztyński	23 041 088	3,7%	305 804 535	612 314 lubuskie	3 074 993 mazowieckie	12	
						4	179 031	4 198 nidzicki	21 180 m. Olsztyn 988 m. Elbląg 12 982 ostródzki	5 592 162	3,2%	75 296 459	129 998 lubuskie	834 206 mazowieckie	14	
						5	60,2%	25,0 nowomiejski	65,9 elcki	61,9%	97,3%	x	40,8 podkarpackie	79,3 śląskie	9	
						6	39,8%	34,1 elcki	75,0 nowomiejski	38,1%	104,5%	x	20,7 śląskie	59,2 podkarpackie	8	
						7	59	33 piski	1 945 m. Olsztyn 602 m. Elbląg 75 elcki	122	48,4%	x	59 warmińsko-mazurskie	389 śląskie	16	
						2009	1	1 427 118	23 327 wegorzewski	176 457 m. Olsztyn 126 419 m. Elbląg 116 766 olsztyński	38 167 329	3,7%	501 125 880	1 010 047 lubuskie	5 222 167 mazowieckie	12
							2	291 183	4 324 wegorzewski	29 569 m. Olsztyn 669 olsztyński 22 558 m. Elbląg	7 231 271	4,0%	95 023 665	177 472 opolskie	975 278 mazowieckie	12
							3	929 899	15 118 wegorzewski	119 181 m. Olsztyn 84 118 m. Elbląg 77 337 olsztyński	24 624 443	3,8%	319 008 080	664 562 lubuskie	3 329 007 mazowieckie	12
							4	206 036	3 803 goldapski	27 707 m. Olsztyn 743 m. Elbląg 15 030 ostródzki	6 311 615	3,3%	87 094 001	149 708 lubuskie	917 882 mazowieckie	14
							5	59,9%	25,3 nowomiejski	66,8 elcki	61,0%	98,2%	x	41,1 podkarpackie	78,1 śląskie	10
							6	40,1%	33,2 elcki	74,7 nowomiejski	39,0%	102,8%	x	21,9 śląskie	58,9 podkarpackie	7
							7	59	32 piski	1 998 m. Olsztyn 584 m. Elbląg 77 elcki	122	48,4%	116	59 podlaskie, warmińsko-mazurskie	376 śląskie	15

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa	
								min	max				min	max		
						1	1 427 241	23 207 węgorszewski	176 463 m. Olsztyn 126 049 m. Elbląg 118 063 olsztyński	38 200 037	3,7%	502 519 978	1 011 024 lubuskie	5 242 911 mazowieckie	12	
						2	285 743	4 194 węgorszewski	29 313 m. Olsztyn 24 488 olsztyński 22 105 m. Elbląg	7 140 156	4,0%	x	173 242 opolskie	973 794 mazowieckie	12	
					2010	3	930 282	15 065 węgorszewski	118 544 m. Olsztyn 83 527 m. Elbląg 78 307 olsztyński	24 615 248	3,8%	x	663 993 lubuskie	3 334 386 mazowieckie	12	
						4	211 216	3 865 goldapski	28 606 m. Olsztyn 20 417 m. Elbląg 15 379 ostródzki	6 444 633	3,3%	x	153 981 lubuskie	934 731 mazowieckie	13	
						5	59,7%	25,2 nowomiejski	66,8 elcki	60,9%	98,0%	x	41,4 podkarpackie	78,0 śląskie	10	
						6	40,3%	33,2 elcki	74,8 nowomiejski	39,1%	103,1%	x	22,0 śląskie	58,6 podkarpackie	7	
						7	59	32 piski	1 998 m. Olsztyn 1 1 579 m. Elbląg 78 elcki	122	48,4%	117	59 podlaskie, warmińsko-mazurskie	376 śląskie	15	
						1a	697 170,0	16 980 nidzicki	79 994 m. Olsztyn, 61 459 m. Elbląg, 54 165 olsztyński	18 547 799,0	3,8%	235 064 171,0	490 160 lubuskie	2 459 775 mazowieckie	12	
					1999	1b	48,9	46,74 m. Olsztyn	50,32 piski	48,5	x	48,7	47,76 łódzkie	48,97 podlaskie	3	
						2a	727 602,0	17 113 nidzicki	91 137 m. Olsztyn, 66 700 m. Elbląg, 55 465 olsztyński	19 715 504,0	3,7%	247 703 341,0	517 807 lubuskie	2 652 877 mazowieckie	12	
						2b	51,1	49,68 piski	53,26 m. Olsztyn, 52,04 m. Elbląg, 51,09 działdowski	51,5	x	51,3	51,03 podlaskie	52,24 łódzkie	14	
						1a	695 542,0	11 685 węgorszewski	81 994 m. Olsztyn, 60 553 m. Elbląg, 57 651 olsztyński	18 428 742,0	3,8%	244 624 334	489 461 lubuskie	2 497 821 mazowieckie	12	
					2009	1b	48,7	46,47 m. Olsztyn	50,09 węgorszewski	48,3	x	49	47,56 łódzkie	48,89 podkarpackie	2	
						2a	731 576,0	11 642 węgorszewski	94 463 m. Olsztyn, 65 866 m. Elbląg, 59 115 olsztyński	19 738 587,0	3,7%	256 479 830	520 586 lubuskie	2 724 346 mazowieckie	12	
						2b	51,3	49,91 węgorszewski	53,53 m. Olsztyn, 52,10 m. Elbląg, 51,33 bartoszycki	51,7	x	51	51,11 podkarpackie	52,44 łódzkie	15	
						1a	695 631,0	11 611 węgorszewski	81 906 m. Olsztyn, 60 371 m. Elbląg, 58 276 olsztyński	18 444 373,0	3,8%	x	490 023 lubuskie	2 507 685 mazowieckie	12	
					2010	1b	48,7	46,42 m. Olsztyn	50,03 węgorszewski	48,3	x	x	47,54 łódzkie	48,90 podkarpackie	2	
						2a	731 610,0	11 596 węgorszewski	94 557 m. Olsztyn, 65 678 m. Elbląg, 59 787 olsztyński	19 755 664,0	3,7%	x	521 001 lubuskie	2 735 226 mazowieckie	12	
						2b	51,3	49,97 węgorszewski	53,58 m. Olsztyn, 52,11 m. Elbląg, 51,30 bartoszycki	51,7	x	x	51,10 podkarpackie	52,46 łódzkie	15	
						1999	1	104	98 piski	113 m. Olsztyn, 109 m. Elbląg, 104 bartoszycki, działdowski	106	98,0%	105,4	104 podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie, zachodniopomorskie	109 łódzkie	12
						2009	1	105	100 piski, węgorszewski	116 m. Olsztyn, 109 m. Elbląg, 105 bartoszycki, elcki, gizycki, ketrzyński, mragowski, ostródzki	107	98,1%	104,9	105 podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie	110 łódzkie	12
						2010	1	105	100 piski, węgorszewski	115 m. Olsztyn, 109 m. Elbląg, 105 bartoszycki, elcki, ketrzyński, mragowski	107	98,1%	104,8	105 podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie	110 łódzkie	12

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa						
								min	max				min	max							
								44	Udział w ogółem ludności w wieku: 1) przedprodukcyjnym, 2) produkcyjnym, 3) poprodukcyjnym				%			BDL GUS, Eurostat, obliczenia własne	1999	1	27,9	22,6 m. Olsztyn	30,7 piski
2	59,5	56,4 olecki	65,0 m. Olsztyn	60,2	98,8%	63,6	57,4 podlaskie			62,7 śląskie	11										
3	12,6	11,2 mragowski	14,1 lidzbarski	14,6	86,3%	15,3	12,6 warmińsko-mazurskie			16,9 łódzkie	16										
2009	1	20,4	16,8 m. Olsztyn	23,1 nowomiejski	18,9	107,9%	19,0			17,4 śląskie	20,4 podkarpackie	2									
	2	65,2	62,5 nowomiejski	67,5 m. Olsztyn	64,5	101,1%	63,7			63,4 podlaskie	65,8 zachodniopomorskie	6									
	3	14,4	12,9 elcki	16,7 wgorzewski	16,5	87,3%	17,4			14,4 warmińsko-mazurskie	18,5 łódzkie	16									
2010	1	20,0	16,6 m. Olsztyn	22,8 nowomiejski	18,7	107,0%	x			17,2 śląskie	20,1 pomorskie	2									
	2	65,2	62,6 nowomiejski	67,2 m. Olsztyn	64,4	101,2%	x			63,6 podlaskie	65,8 opolskie	5									
	3	14,8	13,2 elcki	17,0 wgorzewski	16,9	87,6%	x			14,8 warmińsko-mazurskie	18,8 łódzkie	16									
45	Udział w ogółem ludności w wieku 60+: 1) ogółem, 2) mężczyźni, 3) kobiety	%		BDL GUS, Eurostat, obliczenia własne	1999	1	24,6			9,4 elcki	11,2 giżycki	11,5			213,3%			20,9	5,4 wielkopolskie	24,6 warmińsko-mazurskie	16
						2	39,7			14,0 mragowski	17,7 lidzbarski	18,5			214,6%			x	8,3 wielkopolskie	39,7 warmińsko-mazurskie	16
						3	20,4			8,0 elcki	9,7 giżycki, kętrzyński	9,5			213,2%			x	4,6 wielkopolskie	20,4 warmińsko-mazurskie	16
						2009	1	28,9	9,9 elbląski	12,7 wgorzewski	12,7	227,2%	23,2	6,1 wielkopolskie	28,9 warmińsko-mazurskie	16					
							2	47,2	16,9 olsztyński	21,7 wgorzewski	21,7	217,7%	20,6	10,3 wielkopolskie	47,2 warmińsko-mazurskie	16					
							3	22,9	7,6 elbląski, olsztyński	9,7 wgorzewski	9,8	234,2%	25,6	4,8 wielkopolskie	22,9 warmińsko-mazurskie	16					
						2010	1	30,2	10,4 elbląski	13,3 wgorzewski	13,2	228,8%	x	6,4 wielkopolskie	30,2 warmińsko-mazurskie	16					
							2	48,8	17,4 olsztyński	22,7 wgorzewski	22,3	218,6%	x	10,7 wielkopolskie	48,8 warmińsko-mazurskie	16					
							3	24,3	8,0 elbląski	10,4 m. Elbląg	10,3	236,7%	x	5,1 wielkopolskie	24,3 warmińsko-mazurskie	16					
						46	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (wskaźnik obciążenia demograficznego): 1) ogółem, 2) miasto, 3) wieś	osoby	KSRR	BDL GUS, Eurostat, obliczenia własne	1999	1	68,1	53,8 m. Olsztyn	76,5 nowomiejski	66,1	103,0%	57,9	59,6 śląskie	74,2 podlaskie	6
												2	x	x	x	x	x	x	x	x	x
												3	x	x	x	x	x	x	x	x	x
2009	1	53,5	48,1 m. Olsztyn	60,0 nowomiejski	55,0							97,3%	57,1	51,9 dolnośląskie, zachodniopomorskie	51,9 lubelskie	11					
	2	51,0	x	x	52,5							97,1%	x	50,7 opolskie	54,5 mazowieckie	12					
	3	x	x	x	#DZIEL/0!							x	x	52,6 dolnośląskie	69,7 podlaskie	8					
2010	1	53,4	48,9 m. Olsztyn	59,7 nowomiejski	55,2							96,8%	x	52,1 opolskie	58,3 lubelskie	12					
	2	51,5	x	x	53,3							96,6%	x	50,9 podlaskie	55,5 mazowieckie	13					
	3	x	x	x	#DZIEL/0!							x	x	52,2 dolnośląskie	68,0 podlaskie	9					
47	Liczba urodzeń żywych: 1) ogółem, 2) na 1000 ludności	urodzenia		BDL GUS, Eurostat, obliczenia własne	1999							1	15 990	436 nidzicki	1 397 m. Olsztyn, 1 283 olsztyński	382 002	4,2%	5 073 416	9 672 opolskie	48 258 mazowieckie	12
												2	10,0	8,2 goldapski	13,5 kętrzyński	10,0	99,9%	10,5	8,8 dolnośląskie	11,4 lubuskie	10
												2009	1	16 538	265 wgorzewski	1 902 m. Olsztyn, 1 349 olsztyński	417 589	4,0%	5 372 362	9 280 opolskie	59 841 mazowieckie
						2	11,6	10,3 m. Elbląg	13,1 działowski	10,9	106,4%		10,7	9,0 opolskie	12,3 pomorskie	3					
						2010	1	15 771	217 wgorzewski	1 808 m. Olsztyn, 1 329 olsztyński	413 300	3,8%	5 368 215	9 163 opolskie	60 756 mazowieckie	12					
							2	11,0	9,2 wgorzewski	14,1 nowomiejski	10,8	101,9%	10,7	8,9 opolskie	12,0 pomorskie	5					
48	Liczba zgonów: 1) ogółem, 2) na 1000 ludności	zgony	KSRR	BDL GUS, Eurostat, obliczenia własne	1999	1	12 063	309 nidzicki	1 211 m. Olsztyn, 1 168 m. Elbląg, 897 olsztyński	381 415	3,2%	4 911 109	9 186 lubuskie	54 870 mazowieckie	14						
						2	8,5	7,1 m. Olsztyn	10,3 lidzbarski	10,0	84,9%	10,2	8,5 pomorskie, warmińsko-mazurskie	12,6 łódzkie	15						
						2000	1	11 777	260 nidzicki	1 188 m. Olsztyn, 1 117 m. Elbląg, 907 olsztyński	368 028	3,2%	4 825 167	8 894 lubuskie	52 063 mazowieckie	14					
							2	9,2	8,1 m. Olsztyn	11,3 kętrzyński	10,1	91,1%	9,7	8,8 pomorskie	12,5 łódzkie	13					
						2010	1	12 942	236 wgorzewski	1 395 m. Olsztyn, 1 214 m. Elbląg, 1 013 ostródzki	378 478	3,4%	4 854 190	9 488 lubuskie	53 389 mazowieckie	13					
							2	9,0	8,2 m. Olsztyn	10,2 lidzbarski	9,9	90,9%	9,7	8,7 pomorskie	12,3 łódzkie	13					
						49	Przyrost naturalny: 1) ogółem, 2) na 1000 ludności	%		BDL GUS, Eurostat, obliczenia własne	1999	1	3 927	19 lidzbarski	460 ostródzki	587	669,0%	162 307	-9 598 łódzkie	5 406 podkarpackie	4
2	2,76	0,23 m. Elbląg	5,49 piski	0,02	13800,0%							0,3	-3,64 łódzkie	2,76 warmińsko-mazurskie	1						
2009	1	3 351	-29 kętrzyński	371 ilawski	32 649							10,3%	520 965	-5 864 łódzkie	9 214 wielkopolskie	6					
	2	2,30	-0,40 kętrzyński	4,60 goldapski	0,90							255,6%	1,0	-2,30 łódzkie	3,50 pomorskie	3					
2010	1	2 829	-44 m. Elbląg	325 ilawski	34 822							8,1%	514 890	-5 695 łódzkie	9 872 wielkopolskie	6					
	2	2,00	-0,80 wgorzewski	4,70 nowomiejski	0,90							222,2%	1,0	-2,20 łódzkie	3,40 pomorskie	4					
50	Przeciętne trwanie życia: 1) mężczyźni, 2) kobiety	lata	NSRO	BDL GUS, Eurostat	1999	1	68,5	x	x	68,8	99,6%	x	67,0 łódzkie	70,7 podkarpackie	12						
						2	77,9	x	x	77,5	100,5%	x	76,4 łódzkie	78,7 podlaskie	7						
						2009	1	70,7	x	x	71,5	98,9%	76,7	69,2 łódzkie	73,2 podkarpackie	14					
							2	79,8	x	x	80,1	99,6%	82,6	78,9 łódzkie	81,5 podlaskie	10					
						2010	1	71,3	x	x	72,1	98,9%	x	70,1 łódzkie	73,7 małopolskie	13					
							2	80,4	x	x	80,6	99,8%	x	79,4 łódzkie	81,9 podlaskie	10					
51	Zgony niemowląt na 1 000 urodzeń	osoby	KSRR	RSW, BDL GUS, Eurostat	1999	1	5,6	x	x	8,9	62,9%	x	5,6 warmińsko-mazurskie	11,1 dolnośląskie	16						
						2009	1	5,0	0,0 mragowski, 1,2 działowski	18,9 wgorzewski	5,6	89,3%	4,3	4,2 świętokrzyskie	7,2 śląskie	11					
							2	4,8	0,0 nidzicki, 0,8 olsztyński	9,9 piski	5,0	96,0%	x	4,0 łódzkie	6,3 świętokrzyskie	9					

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa	
								min	max				min	max		
52	Współczynnik dzietności	osoby		BDL GUS	1999	1	1,446		x	1,366	105,9%	x	1,187 śląskie	1,518 podkarpackie	5	
					2009	1	1,474		x	1,398	105,4%	1,590	1,147 opolskie	1,548 pomorskie	3	
					2010	1	1,406		x	1,382	101,7%	x	1,135 opolskie	1,518 pomorskie	5	
53	Współczynnik reprodukcji brutto	osoby		BDL GUS	1999	1	0,704		x	0,664	106,0%	x	0,576 opolskie	0,736 podkarpackie	5	
					2009	1	0,708		x	0,678	104,4%	x	0,541 opolskie	0,746 pomorskie	4	
					2010	1	0,684		x	0,665	102,9%	x	0,516 opolskie	0,728 pomorskie	4	
54	Małżeństwa zawarte: 1) ogółem, 2) na 1000 ludności	sztuki		RSW, PPG, BDL GUS	1999	1	8 770	231 nidzicki	909 m. Olsztyn, 802 m. Elbląg, 700 ostródzki	219 398	4,0%	2 504 217	5 448 opolskie	289 593 mazowieckie	12	
						2	6,0	5,2 lidzbarski	6,9 piski	5,7	105,3%	5,2	5,0 opolskie	6,0 małopolskie, warmińsko-mazurskie, wielkopolskie	1	
						2009	1	9 427	181 gołdapski	1 056 m. Olsztyn, 829 m. Elbląg, 723 ostródzki	250 794	3,8%	2 256 807,0	6 154 opolskie	33 328 mazowieckie	12
						2	6,6	6,0 elcki, lidzbarski	7,7 wegorzewski	6,6	100,0%	4,5	6,0 opolskie	6,9 pomorskie, wielkopolskie	6	
						2010	1	8 370	148 wegorzewski	943 m. Olsztyn, 685 m. Elbląg, 640 ostródzki	228 337	3,7%	x	5 693 opolskie	30 488 mazowieckie	12
						2	5,9	5,3 olsztyński	6,6 nidzicki, piski	6,0	98,3%	x	5,5 opolskie	6,3 podkarpackie	9	
55	Rozwody: 1) ogółem, 2) na 1000 ludności	sztuki		RSW, PPG, BDL GUS	1999	1	1 739	13 działdowski	351 m. Olsztyn, 307 m. Elbląg, 127 ostródzki	42 020	4,1%	867 398	805 świętokrzyskie	5 599 śląskie	7	
						2	1,2	0,2 działdowski	2,4 m. Elbląg, 2,1 m. Olsztyn, 1,2 braniewski, elcki, lidzbarski, ostródzki	1,1	109,1%	2	0,6 świętokrzyskie	1,5 dolnośląskie	11	
						2009	1	2 840	42 wegorzewski	450 m. Olsztyn, 340 m. Elbląg, 206 ostródzki	65 345	4,3%	x	1 041 świętokrzyskie	8 661 śląskie	7
						2	2,0	1,2 nowomiejski	2,7 m. Elbląg, m. Olsztyn, 2,3 lidzbarski	1,7	117,6%	x	0,8 świętokrzyskie	2,3 dolnośląskie	14	
						2010	1	2 899	38 wegorzewski	469 m. Olsztyn, 306 m. Elbląg, 218 olsztyński	61 300	4,7%	x	1 516 opolskie	8 522 śląskie	7
						2	2,0	1,0 nowomiejski	2,8 m. Olsztyn, 2,4 m. Elbląg, 2,3 kętrzyński	1,6	125,0%	x	1,0 podkarpackie	2,0 dolnośląskie, warmińsko-mazurskie, zachodniopomorskie	14	
56	Saldo migracji na pobyt stały na 1000 mieszkańców: 1) ogółem, 2) w miastach, 3) na wsi, 4) zagranicznych	osoby	RPO	RS RP, PPG, RS WW-M i pozostałych województw. Migracje w województwie warmińsko-mazurskim 2007. Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie warmińsko-mazurskim 2008 i 2010	1999	1	-1,60	x	x	-0,40	400,0%	x	-2,00 opolskie	1,40 mazowieckie	13	
						2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
						3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
						4	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
						2009	1	-1,95	-6,11 bartoszycki	6,50 olsztyński	0,00		x	-1,95 warmińsko-mazurskie	2,40 mazowieckie	16
						2	-4,60	x	x	-1,80	255,6%	x	-4,60 świętokrzyskie	1,49 mazowieckie	10	
						3	-0,77	x	x	2,80	-27,5%	x	-0,77 warmińsko-mazurskie	5,90 pomorskie	16	
						4	-0,05	x	x	x	x	x	x	x	x	
						2010	1	-1,89	-7,80 braniewski	8,21 olsztyński	-0,06	3150,0%	x	-2,27 lubelskie	2,56 mazowieckie	14
						2	-3,20	x	x	-2,10	152,4%	x	-5,60 świętokrzyskie	1,50 mazowieckie	12	
						3	0,00	x	x	3,10	0,0%	x	-0,10 opolskie	6,10 dolnośląskie	15	
						4	0,01	x	x	-0,06	-16,7%	x	-0,46 m. Olsztyn	1,00 elcki	7	
57	Saldo migracji gminnych na pobyt stały na 1000 mieszkańców: 1) ogółem, 2) w miastach, 3) na wsi	liczba	KSRR	BDL GUS, obliczenia własne	1999	1	-1,65	-6,89 piski	6,15 m. Olsztyn	-0,37	445,9%	x	-2,03 opolskie	1,38 mazowieckie	13	
						2	-2,21	-7,58 lidzbarski	4,76 m. Olsztyn	-0,07	3157,1%	x	-2,55 podlaskie	1,22 małopolskie	15	
						3	0,81	-6,89 piski	6,15 m. Olsztyn	0,07	1157,1%	x	-2,03 opolskie	1,38 mazowieckie	2	
						2009	1	-1,95	-6,20 bartoszycki	6,49 olsztyński	-0,03	6500,0%	x	-1,95 warmińsko-mazurskie	2,35 mazowieckie	16
						2	-1,27	-5,29 bartoszycki	5,98 olsztyński	1,08	-117,6%	x	-1,27 warmińsko-mazurskie	2,70 pomorskie	16	
						3	-0,63	-6,20 bartoszycki	6,49 olsztyński	-1,08	58,3%	x	-1,95 warmińsko-mazurskie	2,35 mazowieckie	3	
						2010	1	-1,90	-7,95 braniewski	8,18 olsztyński	-0,06	3166,7%	x	-2,28 lubelskie	2,55 mazowieckie	14
						2	-1,03	-6,87 braniewski	7,59 olsztyński	1,20	-85,8%	x	-1,07 lubelskie	2,99 mazowieckie	15	
						3	-0,87	-7,95 braniewski	8,18 olsztyński	-1,20	72,5%	x	-2,28 lubelskie	2,55 mazowieckie	5	

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa		
								min	max				min	max			
58	Wskaźnik komputeryzacji szkół (odsetek szkół wyposażonych w komputery z dostępem do Internetu) wg poziomu kształcenia: 1) szkoły podstawowe, 2) gimnazja, 3) szkoły ponadgimnazjalne: a) zasadnicze szkoły zawodowe, b) technika, c) licea ogólnokształcące, d) szkoły policealne	%	RPO	BDL GUS	2002	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
						2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
						3a	19,1	0,0 bartoszycki, braniewski, elbląski, giżycki, kętrzyński, nidzicki, nowomiejski, piski, 8,3 ostródzki	100,0 olecki, wegorzewski	15,0	127,3%	x	8,7 małopolskie	24,3 wielkopolskie	4		
						3b	16,3	0,0 mragowski, 6,7 działdowski	50,0 wegorzewski	24,2	67,4%	x	16,3 warmińsko-mazurskie	40,7 podlaskie	16		
						3c	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
						3d	31,0	0,0 braniewski, elbląski, goldapski, nowomiejski, olecki, olsztyński, piski, 24,0 m. Olsztyn	100,0 nidzicki	20,1	154,2%	x	13,9 opolskie	31,9 podkarpackie	2		
						2009	1	92,43	79,17 piski	100,00 bartoszycki, braniewski, elbląski, goldapski, m. Olsztyn, wegorzewski	92,01	100,5%	x	87,76 podlaskie	96,05 opolskie	7	
							2	84,15	63,64 nidzicki, olsztyński	100,00 braniewski, elcki, wegorzewski	82,91	101,5%	x	76,77 zachodniopomorskie	89,19 łódzkie	5	
							3a	34,4	0,0 braniewski, iławski, lidzbarski, olecki, piski, wegorzewski, 20,0 działdowski, m. Elbląg	100,0 giżycki, mragowski, nidzicki	30,5	112,8%	x	23,3 małopolskie	38,0 wielkopolskie	5	
							3b	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
							3c	75,9	40,0 iławski	100,0 goldapski, nowomiejski, olecki, olsztyński, piski, wegorzewski	78,5	96,7%	x	71,8 podkarpackie	82,7 mazowieckie	11	
							3d	50,0	0,0 bartoszycki, braniewski, działdowski, elbląski, goldapski, iławski, kętrzyński, lidzbarski, mragowski, nidzicki, nowomiejski, olecki, olsztyński, ostródzki, piski, szczycieński, wegorzewski, 33,3 m. Olsztyn	100,0 elcki, giżycki	49,6	100,8%	x	33,3 opolskie	66,7 pomorskie	6	
					2010	1	95,91	85,00 mragowski	100,00 bartoszycki, braniewski, elbląski, goldapski, m. Olsztyn, wegorzewski	93,30	102,8%	x	90,05 podlaskie	96,31 łódzkie	4		
						2	84,68	54,55 nidzicki	100,00 braniewski, elcki, m. Olsztyn, wegorzewski	82,92	102,1%	x	77,65 zachodniopomorskie	88,92 łódzkie	7		
						3a	40,0	0,0 braniewski, elcki, iławski, olecki, piski, wegorzewski, 25,0 działdowski, olsztyński	100,0 giżycki, nidzicki	31,8	125,8%	x	22,2 lubuskie	40,0 opolskie, warmińsko-mazurskie	1		
						3b	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
						3c	74,2	40,0 iławski	100,0 goldapski, nowomiejski, olecki, piski, wegorzewski	78,6	94,4%	x	73,6 podkarpackie	83,0 łódzkie	11		
						3d	41,7	0,0 bartoszycki, braniewski, działdowski, elbląski, goldapski, iławski, kętrzyński, lidzbarski, mragowski, nidzicki, nowomiejski, olecki, olsztyński, ostródzki, piski, szczycieński, wegorzewski, 50,0 elcki, m. Elbląg, m. Olsztyn	100,0 giżycki	52,5	79,4%	x	30,0 opolskie	75,0 kujawsko-pomorskie	15		

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa	
								min	max				min	max		
59	Liczba uczniów przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu wg poziomu kształcenia: 1) szkoły podstawowe, 2) gimnazja, 3) szkoły ponadgimnazjalne: a) zasadnicze szkoły zawodowe, b) technika, c) licea ogólnokształcące, d) szkoły policealne	%	RPO	BDL GUS	2002	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
						2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
						3a	30,82	0,00 bartoszycki, braniewski, elbląski, giżycki, kętrzyński, nidzicki, nowomiejski, piski, 6,22 olecki	95,33 ostródzki	54,90	56,1%	30,82 warmińsko-mazurskie	91,85 warmińsko-mazurskie	1		
						3b	37,76	0,00 mrągowski, 12,71 wegorzewski	290,75 szczycieński	34,25	110,2%	24,77 zachodniopomorskie	42,72 podkarpackie	11		
						3c	x	x	x	x	x	x	x	x		
						3d	14,11	0,00 braniewski, elbląski, goldapski, nowomiejski, olecki, olsztyński, ostródzki, 2,45 bartoszycki	39,26 elcki	23,60	59,8%	14,11 warmińsko-mazurskie	42,81 opolskie	1		
					2009	1	12,20	8,77 bartoszycki	19,09 m. Olsztyn, 18,15 m. Elbląg, 16,88 piski	11,62	105,0%	x	8,53 podkarpackie	14,86 śląskie	10	
						2	13,39	9,13 wegorzewski	19,90 szczycieński	12,23	109,5%	x	9,91 podkarpackie	14,32 lubuskie	13	
						3a	14,99	0,00 braniewski, iławski, lidzbarski, olecki, piski, wegorzewski, 4,25 mrągowski	34,20 m. Elbląski	17,56	85,4%	x	11,42 opolskie	33,33 małopolskie	5	
						3b	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
						3c	9,95	4,21 olsztyński	31,16 nowomiejski	10,14	98,1%	x	7,59 zachodniopomorskie	11,96 podkarpackie	8	
						3d	11,74	0,0 bartoszycki, braniewski, działdowski, elbląski, goldapski, iławski, kętrzyński, lidzbarski, mrągowski, nidzicki, nowomiejski, olecki, olsztyński, ostródzki, piski, szczycieński, wegorzewski, 8,52 m. Elbląg	14,22 m. Olsztyn	10,39	113,0%	x	6,65 dolnośląskie	17,34 małopolskie	8	
					2010	1	11,15	7,76 wegorzewski	18,54 m. Olsztyn, 17,61 m. Elbląg, 13,88 elcki	11,04	101,0%	x	8,16 podkarpackie	13,95 śląskie	8	
						2	12,52	8,53 wegorzewski	17,66 działdowski	11,55	108,4%	x	9,46 podkarpackie	13,49 lubuskie	12	
						3a	11,38	0,00 braniewski, elcki, iławski, olecki, piski, wegorzewski, 4,07 lidzbarski	30,00 nowomiejski	16,66	68,3%	x	10,60 opolskie	29,46 małopolskie	2	
						3b	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
						3c	9,55	3,99 olsztyński	16,21 nowomiejski	9,80	97,4%	x	7,34 zachodniopomorskie	12,07 podkarpackie	9	
						3d	10,96	0,0 braniewski, działdowski, elbląski, goldapski, iławski, kętrzyński, lidzbarski, mrągowski, nidzicki, nowomiejski, olecki, olsztyński, ostródzki, piski, szczycieński, wegorzewski, 7,45 elcki	11,65 giżycki	10,80	101,5%	x	7,47 dolnośląskie	17,44 zachodniopomorskie	6	

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa					
								min	max				min	max						
60	Liczba uczniów przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu: 1) szkół podstawowych, 2) gimnazjów	osoby	KSRR	BDL GUS, obliczenia własne	2003	1	48,04	28,13 kętrzyński	76,62 nowomiejski	42,79	112,3%	x	35,58 podkarpackie	52,11 śląskie	4					
						2	31,94	22,13 olecki	53,10 m. Elbląg, 42,94 bartoszycki	27,82	114,8%	x	23,17 podkarpackie	32,07 kujawsko-pomorskie	2					
					2009	1	12,20	8,77 bartoszycki	19,09 m. Olsztyn, 18,15 m. Elbląg, 16,88 piski	11,62	105,0%	x	8,53 podkarpackie	14,86 śląskie	7					
						2	13,39	9,13 wegorzewski	19,90 szczeciński	12,23	109,5%	x	9,91 podkarpackie	14,32 lubuskie	4					
					2010	1	11,15	7,76 wegorzewski	18,54 m. Olsztyn, 17,61 m. Elbląg, 13,88 ełcki	11,04	101,0%	x	8,16 podkarpackie	13,95 śląskie	9					
						2	12,52	8,53 wegorzewski	17,66 działdowski	11,55	108,4%	x	9,46 podkarpackie	13,49 lubuskie	5					
					61	Studenci szkół wyższych na 10 tys. ludności	osoby		RSW, BDL GUS, RS RP	2001	1	315	x	x	440	71,7%	x	295 podkarpackie	700 mazowieckie	14
										2009	1	367	x	x	493	74,4%	377	279 lubuskie	643 małopolskie	14
2010	1	350	x	x						476	73,5%	x	261 lubuskie	640 małopolskie	14					
62	Udział absolwentów szkół wyższych na kierunkach matematycznych, przyrodniczych i technicznych w liczbie absolwentów szkół wyższych ogółem	%	KSRR, NSRO	RSW	2008	1	18,6	x	x	18,2	102,2%	x	14,0 mazowieckie	23,6 śląskie	5					
					2009	1	17,2	x	x	17,3	99,4%	x	13,3 podkarpackie	22,5 śląskie	8					
					2010	1	18,2	x	x	17,4	104,6%	x	12,9 podkarpackie	22,0 zachodniopomorskie	6					
						2	7,1	x	x	2,553	2,8%	x	52 opolskie	469 mazowieckie	14					
63	Ludność wg wykształcenia: 1) wyższe, 2) średnie, 3) zasadnicze zawodowe, 4) gimnazjalne, podstawowe i niższe	tys. osób	RPO	BDL GUS, obliczenia własne	1999	2	308	x	x	9 209	3,3%	x	224 opolskie	1 399 mazowieckie	13					
						3	266	x	x	8 143	3,3%	x	202 podlaskie	1 128 śląskie	13					
						4	441	x	x	10 358	0,04	x	277 lubuskie	1 360 mazowieckie	12					
						1	181	x	x	5 235	3,5%	x	104 opolskie	1 062 mazowieckie	13					
					2009	2	355	x	x	10 558	3,4%	x	259 opolskie	1 597 mazowieckie	13					
						3	290	x	x	8 010	3,6%	x	189 podlaskie	1 098 śląskie	12					
						4	346	x	x	7 658	0,05	x	203 opolskie	962 mazowieckie	11					
						1	186	x	x	5 745	3,2%	x	112 opolskie	1 149 mazowieckie	13					
					2010	2	351	x	x	10 702	3,3%	x	249 opolskie	1 567 mazowieckie	13					
						3	289	x	x	7 829	3,7%	x	192 podlaskie	1 096 śląskie	13					
						4	347	x	x	7 398	0,05	x	187 opolskie	921 mazowieckie	11					
						1	23,8	x	x	24,9	95,6%	x	22,8 świętokrzyskie	27,3 kujawsko-pomorskie	14					
64	Udział ludności w wieku 15-64 lata z wykształceniem średnim w ludności w tym wieku ogółem	%	KSRR, NSRO	BDL GUS, obliczenia własne	2009	1	21,5	x	x	24,5	87,8%	x	21,4 zachodniopomorskie	26,5 lubuskie	15					
					2010	1	22,3	x	x	24,6	90,7%	x	21,8 zachodniopomorskie	27,0 łódzkie	15					
					1999	1	7,0	x	x	8,9	78,7%	x	6,7 opolskie	11,6 mazowieckie	13					
65	Udział ludności w wieku 15-64 lata z wykształceniem wyższym w ludności w tym wieku ogółem	%	KSRR, NSRO	BDL GUS	2009	1	16,7	x	x	18,1	92,3%	x	13,9 kujawsko-pomorskie	24,9 mazowieckie	12					
					2010	1	17,3	x	x	19,8	87,4%	x	14,9 kujawsko-pomorskie	27,6 mazowieckie	13					
					2001	1	3,7	x	x	4,4	84,1%	x	2,7 lubuskie	6,8 mazowieckie	11					
66	Udział ludności w wieku 25-64 lata uczęszczających w kształceniu ustawicznym w ogólnej liczbie ludności w tym wieku	%	KSRR, NSRO	BDL GUS, RS RP	2009	1	4,4	x	x	4,7	93,6%	9,3	3,0 podkarpackie	7,3 mazowieckie	7					
					2010	1	3,9	x	x	5,3	73,6%	9,1	3,4 podkarpackie	7,7 mazowieckie	15					
					2004	1	8,7	x	x	289,4	3,0%	x	6,3 podlaskie	54,7 mazowieckie	12					
67	Liczba nowoutworzonych miejsc pracy	tys. miejsc	NSRO	Pracujący w gospodarce narodowej, Popyt na pracę	2009	1	13,5	x	x	521,6	2,6%	x	10,1 podlaskie	100,6 mazowieckie	13					
					2010	1	17,9	x	x	609,3	2,9%	x	13,6 lubuskie	123,2 mazowieckie	12					

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa						
								min	max				min	max							
68	Pracujący w gospodarce narodowej wg BAEL (dotyczy ludności w wieku 15-64 lata) wg sektorów ekonomicznych: 1) ogółem, 2) sektor rolniczy, 3) sektor przemysłowy, 4) sektor usługowy	1) tys. osób, 2)-4) %		BDL GUS, RS RP, obliczenia własne	1999	1	476,0	x	x	14 757	3,2%	x	388 lubuskie	2 090 mazowieckie	14						
						2	13,9	x	x	18,1	76,7%	x	5,2 śląskie	35,0 lubelskie	10						
						3	30,0	x	x	31,3	95,9%	x	20,0 podlaskie	45,6 śląskie	12						
						4	56,3	x	x	50,6	111,3%	x	40,5 świętokrzyskie	58,9 pomorskie	4						
						2009	1	563,0	x	x	15 868	3,5%	213,9	386 opolskie	2 479 mazowieckie	13					
							2	12,8	x	x	13,3	96,3%	5,6	2,4 śląskie	28,1 lubelskie	11					
							3	30,2	x	x	31,1	97,1%	24,0	21,8 lubelskie	40,7 śląskie	9					
							4	57,0	x	x	55,6	102,6%	70,5	48,2 świętokrzyskie	65,1 mazowieckie	6					
						2010	1	567,0	x	x	15 961	3,6%	212,4	373 opolskie	2 405 mazowieckie	13					
							2	12,2	x	x	12,8	94,7%	5,4	2,9 śląskie	28,2 lubelskie	9					
							3	31,2	x	x	30,2	103,5%	23,3	20,9 lubelskie	38,0 śląskie	9					
							4	56,6	x	x	56,9	99,4%	71,4	48,3 świętokrzyskie	66,2 mazowieckie	7					
69	Pracujący w gospodarce narodowej ogółem (wg faktycznego miejsca pracy, z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie): 1) ogółem, 2) rok poprzedni = 100, 3) w sektorze prywatnym	1) osoby, 2) %, 3) osoby	RPO	BDL GUS, obliczenia własne	1999	1	495 200	x	x	15 691 700	3,2%	x	356 700 lubuskie	2 368 600 mazowieckie	14						
						2	96,0	x	x	98,6	97,4%	x	95,8 śląskie	101,7 wielkopolskie	15						
						3	353 100	x	x	11 249 800	3,1%	x	250 800 lubuskie	1 743 100 mazowieckie	14						
						2009	1	412 001	x	x	13 449 087	3,1%	x	309 423 lubuskie	2 256 701 mazowieckie	13					
							2	96,6	x	x	98,1	98,5%	x	95,4 zachodniopomorskie	100,2 mazowieckie	12					
							3	300 394	x	x	10 175 817	3,0%	x	227 040 opolskie	1 737 292 mazowieckie	14					
							2010	1	423 286	x	x	13 778 244	3,1%	x	310 990 opolskie	2 225 562 mazowieckie	13				
						2		102,7	x	x	102,4	100,3%	x	97,3 podlaskie	117,2 podkarpackie	6					
						3		312 431	x	x	10 536 192	3,0%	x	227 290 opolskie	1 704 483 mazowieckie	13					
						70		Struktura pracujących łącznie z rolnictwem indywidualnym wg rodzajów działalności: 1) rolnictwo, 2) przemysł i budownictwo, 3) usługi: a) ogółem, b) rynkowe, c) handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja, d) działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości, e) pozostałe usługi	%	KSRR, RPO, NSRO	BDL GUS, obliczenia własne	2000	1	31,9	1,0 m. Olsztyn 2,2 m. Elbląg 29,0 elcki	57,5 elbląski	34,6	92,2%	x	15,3 śląskie	58,3 lubelskie
							2						26,6	14,4 braniewski	39,6 m. Elbląg 30,1 elcki	26,1	101,9%	x	14,3 lubelskie	41,0 śląskie	9
							3a						41,5	20,9 nowomiejski	69,4 m. Olsztyn 58,2 m. Elbląg 41,0 mragowski	39,3	105,6%	x	26,2 świętokrzyskie	50,1 zachodniopomorskie	7
3b	20,6	7,4 nowomiejski	40,3 m. Olsztyn 29,9 m. Elbląg 24,4 mragowski	21,4	96,3%		x						11,9 lubelskie	31,4 mazowieckie	8						
2009	1	19,9	0,5 m. Olsztyn 1,0 m. Elbląg 16,6 elcki	42,9 wegorzewski	20,0		99,5%						x	5,5 śląskie	43,4 lubelskie	9					
	2	30,4	11,3 wegorzewski	42,1 ilawski	28,6		106,3%						x	17,5 lubelskie	41,4 śląskie	8					
	3a	49,7	30,6 nowomiejski	75,6 m. Olsztyn 64,3 m. Elbląg 51,5 braniewski	51,4		96,7%						x	38,5 świętokrzyskie	62,2 mazowieckie	8					
	3c	16,2	8,7 wegorzewski	26,7 m Olsztyn 19,9 m. Elbląg 20,0 mragowski	18,8		86,2%						x	12,1 świętokrzyskie	24,3 mazowieckie	10					
	3d	3,2	1,1 nowomiejski	6,3 m. Olsztyn 4,5 m. Elbląg 4,7 elcki	3,9		82,1%						x	2,0 świętokrzyskie	6,9 mazowieckie	9					
3e	30,3	19,1 nowomiejski	42,6 m. Olsztyn 39,9 m. Elbląg 35,1 wegorzewski	28,7	105,6%		x						24,4 świętokrzyskie	34,6 zachodniopomorskie	6						
2010	1	20,4	0,0 m. Elbląg, nowomiejski, 0,7 m. Olsztyn, 18,1 elcki	40,0 wegorzewski	21,6		94,4%						x	7,9 śląskie	45,7 lubelskie	8					
	2	30,8	11,8 wegorzewski	43,4 ilawski	27,9		110,4%						x	16,6 lubelskie	39,8 śląskie	8					
	3a	48,8	29,5 nowomiejski	73,8 m. Olsztyn, 59,1 m. Elbląg, 49,7 elcki	50,5	96,6%	x	37,2 podkarpackie	63,3 mazowieckie	8											
	3c	15,6	9,6 gołdapski	24,3 m. Olsztyn, 19,2 m. Elbląg, 18,8 mragowski	18,3	85,2%	x	11,7 lubelskie	24,2 mazowieckie	12											
	3d	3,0	0,0 m. Elbląg, nowomiejski, 1,5 działdowski	3,2 elcki	3,8	78,9%	x	1,8 podkarpackie	7,1 mazowieckie	10											
3e	30,2	18,5 nowomiejski	43,1 m. Olsztyn, 39,9 m. Elbląg, 35,7 wegorzewski	28,3	106,7%	x	22,5 podkarpackie	34,5 zachodniopomorskie	5												
71	Ludność aktywna zawodowo: 1) ogółem 2) pracujący, 3) bezrobotni	tys. osób		BDL GUS	2002	1	597	x	x	17 213	3,5%		427 opolskie	2 333 mazowieckie	13						
						2	442	x	x	13 782	3,2%		343 opolskie	1 935 mazowieckie	14						
						3	155	x	x	3 431	4,5%		84 opolskie	397 mazowieckie	12						
						2009	1	615	x	x	17 279	3,6%		428 opolskie	2 637 mazowieckie	13					
							2	563	x	x	15 868	3,5%		386 opolskie	2 479 mazowieckie	13					
							3	52	x	x	1 411	3,7%		38 podlaskie	158 mazowieckie	13					
							2010	1	627	x	x	17 660	3,6%		412 opolskie	2 598 mazowieckie	13				
						2		567	x	x	15 961	3,6%		373 opolskie	2 405 mazowieckie	13					
						3		61	x	x	1 699	3,6%		40 opolskie	193 mazowieckie	13					

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa	
								min	max				min	max		
72	Współczynnik aktywności zawodowej: 1) ogółem, 2) osób w wieku produkcyjnym 18-59/64 lata	%	KSRR	BDL GUS	1999	1	56,3	x	x	56,7	99,3%	x	52,4 śląskie	60,7 podlaskie	11	
						2	71,4	x	x	72,1	99,0%	x	66,7 śląskie	76,6 podlaskie	12	
						2009	1	52,4	x	x	54,9	95,4%	x	52,2 zachodniopomorskie	58,8 mazowieckie	15
							2	67,2	x	x	70,9	94,8%	x	67,1 śląskie	75,0 mazowieckie	15
						2010	1	53,5	x	x	55,8	95,9%	x	52,7 zachodniopomorskie	58,5 mazowieckie	14
							2	68,1	x	x	71,9	94,7%	x	68,1 warmińsko-mazurskie	75,5 mazowieckie	16
73	Przeciętne zatrudnienie wg sektorów ekonomicznych i PKD: 1) ogółem, 2) rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo, 3) przemysł, 4) budownictwo, 5) usługi ogółem	osoby		RSW	1999	1	305 578	x	x	9 637 136	3,2%	x	228 253 podlaskie	1 700 689 mazowieckie	12	
						2	17 793	x	x	220 551	8,1%	x	5 180 świętokrzyskie	33 497 wielkopolskie	5	
						3	90 752	x	x	3 138 346	2,9%	x	59 634 podlaskie	575 529 śląskie	13	
						4	20 259	x	x	710 379	2,9%	x	13 885 podlaskie	123 755 mazowieckie	12	
						5	168 159	x	x	5 272 621	3,2%	x	122 403 opolskie	1 041 861 mazowieckie	12	
						2009	1	272 406	x	x	9 768 013	2,8%	x	202 011 opolskie	2 166 593 mazowieckie	12
							2	10 012	x	x	148 331	6,7%	x	4 065 świętokrzyskie	25 081 wielkopolskie	6
							3	83 062	x	x	2 725 353	3,0%	x	53 954 podlaskie	471 965 śląskie	12
							4	21 570	x	x	706 606	3,1%	x	13 664 lubuskie	134 038 mazowieckie	12
							5	157 762	x	x	6 187 723	2,5%	x	116 500 opolskie	1 653 887 mazowieckie	12
						2010	1	275 019	x	x	9 744 815	2,8%	x	198 372 opolskie	2 149 972 mazowieckie	12
							2	10 299	x	x	143 934	7,2%	x	3 391 świętokrzyskie	24 929 wielkopolskie	4
							3	84 754	x	x	2 696 107	3,1%	x	50 644 podlaskie	466 140 śląskie	12
							4	20 853	x	x	674 414	3,1%	x	12 973 lubuskie	123 110 mazowieckie	12
							5	159 113	x	x	6 230 360	2,6%	x	114 974 opolskie	1 652 229 mazowieckie	12
74	Wskaźnik zatrudnienia (liczba pracujących w wieku 15-59/64 lata w % ogólnej liczby ludności w tym wieku): 1) ogółem, 2) w wieku do 24 lat, 3) w wieku 25-54 lat, 4) w wieku 55-64 lat: a) ogółem, b) mężczyźni c) kobiety	%	KSRR, RPO, NSRO	BDL GUS, RS RP	1999	1a	49,8	x	x	56,4	88,3%	x	49,8 warmińsko-mazurskie	60,9 podlaskie	16	
						1b	55,6	x	x	62,9	88,4%	x	55,6 warmińsko-mazurskie	66,7 mazowieckie, podlaskie	16	
						1c	44,2	x	x	50,1	88,2%	x	44,1 lubuskie	54,8 podlaskie	15	
						2a	19,9	x	x	25,9	76,8%	x	19,0 podkarpackie	31,1 wielkopolskie	15	
						2b	22,1	x	x	29,3	75,4%	x	22,1 warmińsko-mazurskie	36,0 lubuskie	16	
						2c	17,9	x	x	22,6	79,2%	x	15,6 podkarpackie	28,0 wielkopolskie	15	
						3a	65,5	x	x	72,5	90,3%	x	65,5 warmińsko-mazurskie	77,3 podlaskie	16	
						3b	70,7	x	x	79,2	89,3%	x	70,7 warmińsko-mazurskie	82,9 mazowieckie	16	
						3c	60,7	x	x	65,9	92,1%	x	58,1 lubuskie	72,7 podlaskie	15	
						4a	20,5	x	x	29,5	69,5%	x	19,1 śląskie	42,1 podlaskie	15	
						4b	32,7	x	x	38,7	84,5%	x	27,4 śląskie	56,6 podlaskie	14	
						4c	10,2	x	x	21,7	47,0%	x	10,2 warmińsko-mazurskie	32,3 podkarpackie	16	
					2009	1a	56,1	x	x	59,3	94,6%	64,6	54,9 zachodniopomorskie	64,8 mazowieckie	15	
						1b	63,2	x	x	66,1	95,6%	x	61,7 zachodniopomorskie	70,4 mazowieckie	14	
						1c	49,1	x	x	52,8	93,0%	x	48,5 zachodniopomorskie	59,3 mazowieckie	14	
						2a	23,9	x	x	26,8	89,2%	x	19,6 podkarpackie	32,0 wielkopolskie	13	
						2b	27,2	x	x	30,4	89,5%	x	22,4 podkarpackie	37,7 wielkopolskie	12	
						2c	20,4	x	x	23,2	87,9%	x	16,8 podkarpackie	27,0 mazowieckie	13	
						3a	74,0	x	x	77,6	95,4%	x	73,1 zachodniopomorskie	82,6 mazowieckie	14	
						3b	80,8	x	x	83,7	96,5%	x	79,5 lubuskie	87,3 mazowieckie	13	
						3c	67,2	x	x	71,6	93,9%	x	67,1 zachodniopomorskie	78,0 mazowieckie	14	
						4a	29,1	x	x	32,3	90,1%	x	26,6 śląskie	39,0 podkarpackie	14	
						4b	42,4	x	x	44,3	95,7%	x	37,4 śląskie	48,5 mazowieckie	12	
						4c	16,1	x	x	21,9	73,5%	x	15,5 kujawsko-pomorskie	31,3 podkarpackie	14	
						2010	1a	56,0	x	x	59,3	94,4%	64,1	53,7 zachodniopomorskie	64,4 mazowieckie	15
							1b	62,7	x	x	65,6	95,6%	x	59,3 zachodniopomorskie	69,8 mazowieckie	15
							1c	49,4	x	x	53,0	93,2%	x	48,3 zachodniopomorskie	59,1 mazowieckie	14
2a	23,1	x	x	26,3	87,8%		x	19,5 zachodniopomorskie	32,1 wielkopolskie	13						
2b	28,0	x	x	30,3	92,4%		x	23,1 podkarpackie	40,3 wielkopolskie	12						
2c	17,9	x	x	22,1	81,0%		x	15,3 zachodniopomorskie	26,1 pomorskie	14						
3a	73,5	x	x	77,1	95,3%		x	72,5 zachodniopomorskie	81,5 mazowieckie	15						
3b	79,1	x	x	82,6	95,8%		x	76,9 zachodniopomorskie	86,1 mazowieckie	15						
3c	67,8	x	x	71,7	94,6%		x	67,4 kujawsko-pomorskie	76,9 mazowieckie	15						
4a	31,0	x	x	34,0	91,2%	x	28,0 śląskie	39,9 podkarpackie	12							
4b	41,6	x	x	45,3	91,8%	x	39,2 śląskie	50,8 mazowieckie	12							
4c	21,1	x	x	24,2	87,2%	x	18,2 opolskie	32,8 podkarpackie	12							

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa		
								min	max				min	max			
75	Bezrobotni zarejestrowani: 1) ogółem, 2) pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	tys. osób		BDL GUS, obliczenia własne	1999	1	142 443	2 847 nidzicki	17 220 olsztyński	2 349 805	6,1%	x		59 476 opolskie	249 216 mazowieckie	7	
						2	61 678	1 073 nidzicki	6 303 olsztyński	909 375	6,8%	x		20 876 opolskie	99 686 mazowieckie	9	
						2009	1	109 181	2 200 węgorszewski	8 868 ostródzki	1 892 680	5,8%	x		47 129 opolskie	224 480 mazowieckie	7
							2	28 543	391 nidzicki	2 994 olsztyński	488 898	5,8%	x		9 505 opolskie	69 101 mazowieckie	8
						2010	1	105 942	2 115 węgorszewski	7 841 ostródzki	1 954 706	5,4%	x		48 775 opolskie	238 341 mazowieckie	6
							2	29 726	356 nidzicki	2 934 ostródzki	568 687	5,2%	x		11 704 opolskie	82 369 mazowieckie	7
76	Stopa bezrobocia rejestrowanego	%	KSRR, RPO, NSRO	BDL GUS	1999	1	22,4	12,7 olsztyński	30,4 bartoszycki	13,1	171,0%	x		9,5 mazowieckie	22,4 warmińsko-mazurskie	16	
						2009	1	20,7	7,3 m. Olsztyn, 11,4 ilawski, 15,7 m. Elbląg	33,8 bartoszycki	12,1	171,1%	x		9,0 mazowieckie	20,7 warmińsko-mazurskie	16
							1	20,0	6,9 m. Olsztyn, 11,2 ilawski 16,6 m. Elbląg	31,5 piski	12,3	162,6%	x		9,2 wielkopolskie	20,0 warmińsko-mazurskie	16
77	Stopa bezrobocia wg BAEL: 1) ogółem, 2) mężczyźni, 3) kobiety, 4) w mieście, 5) na wsi	%	KSRR, RPO	BDL GUS, Eurostat	1999	1	22,0	x	x	13,9	158,3%	x		11,4 mazowieckie	22,0 warmińsko-mazurskie	16	
						2	21,6	x	x	12,4	174,2%	x		9,2 wielkopolskie	21,6 warmińsko-mazurskie	16	
						3	22,4	x	x	15,8	141,8%	x		13,1 mazowieckie	22,4 warmińsko-mazurskie	16	
						4	19,4	x	x	14,4	134,7%	x		11,9 mazowieckie	19,4 warmińsko-mazurskie	16	
						5	26,8	x	x	13,2	203,0%	x		7,8 podlaskie	26,8 warmińsko-mazurskie	16	
						2009	1	8,5	x	x	8,2	103,7%	9,0		6,0 mazowieckie	10,9 świętokrzyskie	8
							2	7,3	x	x	7,8	93,6%	9,1		5,8 mazowieckie	11,4 świętokrzyskie	7
							3	9,9	x	x	8,7	113,8%	9,0		6,2 mazowieckie	11,1 podkarpackie	10
							4	8,2	x	x	8,3	98,8%	x		5,7 pomorskie	13,4 świętokrzyskie	6
							5	8,8	x	x	8,0	110,0%	x		4,7 podlaskie	13,2 zachodniopomorskie	10
						2010	1	9,7	x	x	9,6	101,0%	9,7		7,4 mazowieckie	12,3 zachodniopomorskie	7
							2	8,9	x	x	9,3	95,7%	9,7	7,7 mazowieckie, wielkopolskie	13,0 zachodniopomorskie	5	
							3	10,8	x	x	10,0	108,0%	9,6		7,2 mazowieckie	12,3 podkarpackie	11
							4	8,9	x	x	9,8	90,8%	x		7,0 mazowieckie	14,4 świętokrzyskie	3
							5	10,7	x	x	9,3	115,1%	x		7,6 łódzkie	15,0 zachodniopomorskie	14
78	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce wg sekcji PKD: 1) ogółem, 2) rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, 3) przemysł, 4) budownictwo	osoby		BDL GUS, RSW, obliczenia własne	1999	1	1 474,66	x	x	1 697,12	86,89%	x		1 1456,62 podkarpackie	2 201,77 mazowieckie	15	
						2	1 490,72	x	x	1 553,98	95,93%	x		1 383,31 kujawsko-pomorskie	2 070,06 mazowieckie	13	
						3	1 532,26	x	x	1 772,86	86,43%	x		1 489,95 podlaskie	2 152,69 śląskie	13	
						4	1 305,01	x	x	1 558,25	83,75%	x		1 305,01 warmińsko-mazurskie	1 923,69 mazowieckie	16	
						2009	1	2 605,95	x	x	3 101,74	84,02%	x		2 605,95 warmińsko-mazurskie	3 915,46 mazowieckie	16
							2	2 984,95	x	x	2 966,90	100,61%	x		2 733,09 kujawsko-pomorskie	3 336,91 podlaskie	10
							3	2 459,67	x	x	3 094,41	79,49%	x		2 459,67 warmińsko-mazurskie	3 755,15 śląskie	16
							4	2 225,36	x	x	2 659,36	83,68%	x		2 086,08 lubuskie	3 716,10 mazowieckie	14
						2010	1	2 722,00	x	x	3 224,13	84,43%	x		2 722,00 warmińsko-mazurskie	4 031,95 mazowieckie	16
							2	3 386,09	x	x	3 304,46	102,47%	x		2 990,25 kujawsko-pomorskie	3 773,86 świętokrzyskie	8
							3	2 587,50	x	x	3 257,75	79,43%	x		2 587,50 warmińsko-mazurskie	3 910,15 śląskie	16
							4	2 293,03	x	x	2 723,17	84,20%	x		2 144,77 lubuskie	3 850,49 mazowieckie	14
79	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (dotyczy podmiotów zatrudniających powyżej 9 pracowników)	zł	KSRR	RSP, BDL GUS	1999	1	1 532,95	1 786,70 m. Elbląg 1 735,12 m. Olsztyn 1 489,10 ełcki	1 778,57	86,2%	x		1 515,40 podkarpackie	2 301,69 mazowieckie	15		
						2009	1	2 752,41	2 308,70 nowomiejski	3 322,72 m. Olsztyn 2 837,38 m. Elbląg 2 761,13 olsztyński	3 315,38	83,0%	x		2 740,89 podkarpackie	4 179,63 mazowieckie	15
							1	2 879,97	2 427,79 nowomiejski	3 443,21 m. Olsztyn 2 969,87 m. Elbląg 2 910,37 olsztyński	3 435,00	83,8%	x		2 877,43 podkarpackie	4 279,55 mazowieckie	15
80	Przeciętny miesięczny dochód do dyspozycji na 1 osobę w gospodarstwach domowych	zł	KSRR	BDL GUS	1999	1	449,82	x	x	540,82	83,2%	x	449,82 warmińsko-mazurskie	658,45 mazowieckie	16		
						2009	1	1042,17	x	x	1 071,67	97,2%	x		795,52 podkarpackie	1 385,09 mazowieckie	9
							1	1070,44	x	x	1 147,18	93,3%	x		866,05 podkarpackie	1 539,05 mazowieckie	10
81	Wskaźnik realnego wzrostu dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych	%	KSRR	BDL GUS, obliczenia własne	1999	1	2,58	x	x	7,42	34,8%	x		1,5 opolskie	11,6 lubelskie	15	
						2009	1	10,51	x	x	6,47	162,4%	x		-0,1 opolskie	10,5 warmińsko-mazurskie	1
							1	2,71	x	x	7,05	38,5%	x		2,6 zachodniopomorskie	14,5 kujawsko-pomorskie	15

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa	
								min	max				min	max		
82	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem: 1) skrajnym, 2) relatywnym po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych, 3) ustawowym	%	KSRR, NSRO	BDL GUS, RS RP	2005	1	18,8	x	x	12,30	152,8%	x	8,4 opolskie	18,8 warmińsko-mazurskie	1	
						2	22,2	x	x	20,6	107,8%	x	14,5 śląskie	28,1 świętokrzyskie	7	
						3	25,1	x	x	18,10	138,7%	x	12,0 opolskie	25,1 warmińsko-mazurskie	1	
					2009	1	7,9	x	x	5,7	138,6%	x	2,9 opolskie	10,6 świętokrzyskie	4	
						2	20,8	x	x	17,1	121,6%	16,3	11,0 opolskie	27,9 lubelskie	5	
						3	10,1	x	x	8,3	121,7%	x	5,0 opolskie	13,7 świętokrzyskie	5	
					2010	1	9,8	x	x	5,7	171,9%	x	3,5 opolskie	9,8 warmińsko-mazurskie	1	
						2	25,4	x	x	17,1	148,5%	x	11,6 mazowieckie	26,6 lubelskie	3	
						3	11,7	x	x	7,3	160,3%	x	4,7 opolskie	11,9 świętokrzyskie	2	
83	Gospodarstwa domowe wyposażone w komputer osobisty z dostępem do Internetu w % ogółu gospodarstw domowych	%	RPO, NSRO, EU2020	BDL GUS, RS RP	2002	1	9,7	x	x	10,7	90,7%	x	5,9 świętokrzyskie	16,1 pomorskie	8	
						2009	1	48,8	x	x	53,4	91,4%	65	43,3 świętokrzyskie	58,0 pomorskie	13
							1	55,8	x	x	59,6	93,6%	70	52,2 świętokrzyskie	64,2 mazowieckie, pomorskie	12

III INFRASTRUKTURA

84	Drogi publiczne o twardej nawierzchni: 1) ogółem, 2) o nawierzchni ulepszonej	km	RSW, BDL GUS	1999	1	12 165,0	x	x	248 712,0	4,9%	x	7 803,0 lubuskie	28 292,0 mazowieckie	11		
					2	10 355,0	x	x	201 874,0	5,1%	x	6 484,0 lubuskie	22 116,0 mazowieckie	11		
					2009	1	12 447,3	x	x	268 372,2	4,6%	x	8 174,3 lubuskie	32 972,6 mazowieckie	12	
						2	11 645,9	x	x	245 086,1	4,8%	x	7 261,0 lubuskie	31 136,1 mazowieckie	11	
					2010	1	12 644,0	x	x	273 759,8	4,6%	x	8 166,4 lubuskie	33 699,5 mazowieckie	12	
						2	11 730,8	x	x	249 806,8	4,7%	x	7 269,5 lubuskie	31 724,3 mazowieckie	11	
85	Drogi publiczne o twardej nawierzchni: 1) na 100 km ² powierzchni ogólnej, 2) krajowe, 3) wojewódzkie, 4) powiatowe, 5) gminne	km	RPO	BDL GUS	1999	1	50,3	x	x	79,5	63,27%	x	50,3 warmińsko-mazurskie	160,9 śląskie	16	
						2	1 336,0	x	x	18 114,0	7,38%	x	741,0 opolskie	2 377,0 mazowieckie	3	
						3	1 992,0	x	x	28 314,0	7,04%	x	883,0 opolskie	2 942,0 mazowieckie	6	
						4	7 012,0	x	x	111 357,0	6,30%	x	3 312,0 lubuskie	12 346,0 mazowieckie	7	
						5	1 825,0	x	x	90 927,0	2,01%	x	1 825,0 warmińsko-mazurskie	12 982,0 małopolskie	16	
					2009	1	51,4	x	x	85,8	59,91%	x	51,4 warmińsko-mazurskie	170,6 śląskie	16	
						2	1 326,3	x	x	18 576,9	7,14%	x	755,8 świętokrzyskie	2 353,7 mazowieckie	5	
						3	1 912,3	x	x	28 410,2	6,73%	x	986,3 opolskie	2 984,6 mazowieckie	6	
						4	6 964,8	x	x	114 402,0	6,09%	x	3 487,7 lubuskie	13 586,2 mazowieckie	7	
						5	2 243,9	x	x	106 983,1	2,10%	x	2 243,9 warmińsko-mazurskie	14 048,1 mazowieckie	16	
					2010	1	52,3	x	x	87,6	59,70%	x	52,3 warmińsko-mazurskie	172,4 śląskie	16	
						2	1 327,2	x	x	18 605,6	7,13%	x	755,8 świętokrzyskie	2 361,0 mazowieckie	5	
						3	1 911,8	x	x	28 399,3	6,73%	x	987,2 opolskie	2 984,8 mazowieckie	6	
						4	6 979,8	x	x	114 478,0	6,10%	x	3 493,2 lubuskie	13 589,9 mazowieckie	7	
						5	2 425,2	x	x	112 276,9	2,16%	x	2 271,3 lubuskie	14 763,8 mazowieckie	15	
86	Liczba przewozów pasażerskich w komunikacji samochodowej (transport samochodowy zarobkowy i komunikacja miejska)	mln przejazdów	KSRR	Transport - wyniki działalności	2003	1	102,7	x	x	5 021,9	2,0%	x	55,2 opolskie	978,9 mazowieckie	13	
						2009	1	87,8	x	x	4 391,9	2,0%	x	47,8 opolskie	1 142,6 mazowieckie	13
							1	92,3	x	x	4 474,6	2,1%	x	40,8 opolskie	1 179,5 mazowieckie	13
87	Samochody osobowe zarejestrowane na 1000 ludności	samochody	BDL GUS, Eurostat	2002	1	238,7	x	x	288,6	82,7%	444	237,1 podkarpackie	351,8 wielkopolskie	15		
					2009	1	386,0	298,3 elcki	447,3 nowomiejski	432,2	89,3%	473	377,3 podlaskie	492,8 wielkopolskie	14	
						1	404,4	310,5 elcki	467,6 nowomiejski	451,3	89,6%	x	394,0 podlaskie	511,0 wielkopolskie	14	
88	Wypadki drogowe ogółem	wypadki	RPO	BDL GUS	2000	1	1 987	x	x	57 331	3,5%	x	950 lubuskie	7 627 mazowieckie	4	
						2009	1	1 817	x	x	44 196	4,1%	x	912 opolskie	5 763 mazowieckie	6
							1	1 725	x	x	38 832	4,4%	x	836 opolskie	5 190 mazowieckie	7
89	Ofiary śmiertelne na 100 tys.: 1) pojazdów samochodowych i ciągników, 2) mieszkańców	osoby	RPO	RSW, BDL GUS, Eurostat	2000	1	98,2	x	x	49,0	200,4%	x	37,9 małopolskie	98,2 warmińsko-mazurskie	16	
						2	19,3	x	x	16,3	118,4%	11,6	12,1 śląskie	19,9 świętokrzyskie	14	
					2009	1	23,5	x	x	20,8	113,0%	x	17,2 śląskie	26,8 podlaskie	13	
						2	12,3	x	x	12,0	102,5%	x	8,9 śląskie	15,1 mazowieckie	10	
					2010	1	21,5	x	x	17,0	126,5%	x	12,4 małopolskie	25,1 świętokrzyskie	13	
						2	11,8	x	x	10,2	115,7%	x	7,1 małopolskie	15,5 świętokrzyskie	11	
90	Linie kolejowe: 1) eksploatowane ogółem, 2) normalnotorowe ogółem, 3) normalnotorowe zelektryfikowane, 4) normalnotorowe dwu- i więcej torowe	km	BDL GUS	1999	1	1 509	x	x	22 891	6,6%	x	752 świętokrzyskie	2 542 wielkopolskie	8		
					2	1 461	x	x	21 906	6,7%	x	722 świętokrzyskie	2 302 wielkopolskie	6		
					3	483	x	x	11 967	4,0%	x	217 podlaskie	1 910 śląskie	10		
					4	301	x	x	8 898	3,4%	x	108 podlaskie	1 166 wielkopolskie	14		
				2009	1	1 207	x	x	20 360	5,9%	x	722 świętokrzyskie	2 164 śląskie	7		
					2	1 207	x	x	20 171	6,0%	x	722 świętokrzyskie	2 164 śląskie	7		
					3	492	x	x	11 956	4,1%	x	220 podlaskie	1 726 śląskie	11		
					4	301	x	x	8 739	3,4%	x	107 podlaskie	1 153 wielkopolskie	14		
				2010	1	1 215	x	x	20 228	6,0%	x	722 świętokrzyskie	2 155 śląskie	7		
					2	1 215	x	x	20 089	6,0%	x	722 świętokrzyskie	2 155 śląskie	7		
					3	492	x	x	11 916	4,1%	x	220 podlaskie	1 744 śląskie	10		
					4	301	x	x	8 736	3,4%	x	107 podlaskie	1 153 wielkopolskie	14		

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa						
								min	max				min	max							
91	Linie kolejowe ogółem: 1) na 100 km ² , 2) na 10. tys. ludności	km		BDL GUS	2002	1	5,5	x	x	6,7	82,1%	x	3,9 podlaskie	18,9 śląskie	13						
						2	9,3	x	x	5,5	169,1%	x	3,3 mazowieckie	9,3 warmińsko-mazurskie	1						
						2009	1	5,0	x	x	6,5	76,9%	x	3,8 podlaskie	17,5 śląskie	13					
							2	8,5	x	x	5,3	160,4%	x	3,4 małopolskie, mazowieckie	9,5 lubuskie	2					
						2010	1	5,0	x	x	6,5	76,9%	x	3,8 podlaskie	17,5 śląskie	13					
							2	8,5	x	x	5,3	160,4%	x	3,2 mazowieckie	9,6 lubuskie	2					
						92	Sieć rozdzielcza na 100 km ² : 1) wodociągowa, 2) kanalizacyjna, 3) gazowa: a) ogółem, b) miasto, c) wieś	km		BDL GUS, obliczenia własne	1999	1a	35,8	x	x	65,1	55,0%	x	30,3 zachodniopomorskie	138,9 śląskie	14
												1b	289,3	x	x	233,4	124,0%	x	151,6 podlaskie	312,3 kujawsko-pomorskie	4
1c	29,5	x	x	53,0	55,7%							x	21,9 zachodniopomorskie	94,3 śląskie	14						
2a	10,0	x	x	15,0	66,7%							x	5,9 podlaskie	46,1 śląskie	13						
2b	268,2	x	x	159,6	168,0%							x	94,4 podlaskie	268,2 warmińsko-mazurskie	1						
2c	3,5	x	x	4,6	76,1%							x	1,4 lubuskie	11,6 podkarpackie	10						
3a	5,7	x	x	30,3	18,8%							x	3,9 podlaskie	126,9 małopolskie	15						
3b	199,2	x	x	207,6	96,0%							x	66,7 podlaskie	276,3 wielkopolskie	8						
3c	0,9	x	x	17,5	5,1%							x	0,6 kujawsko-pomorskie	110,1 małopolskie	15						
2009	1a	55,9	20,5 piski	278,0 m. Olsztyn, 263,7 m. Elbląg, 130,8 nowomiejski	85,5							65,4%	x	39,1 zachodniopomorskie	161,1 śląskie	14					
	1b	357,1	263,7 m. Elbląg	802,3 działdowski	280,1							127,5%	x	186,5 podlaskie	374,5 wielkopolskie	2					
	1c	48,3	14,4 piski	127,9 nowomiejski	71,2							67,8%	x	28,9 zachodniopomorskie	109,1 śląskie	14					
	2a	18,8	7,5 elbląski	293,9 m. Olsztyn, 259,7 m. Elbląg, 28,0 ostródzki	32,0							58,8%	x	11,9 podlaskie	83,5 śląskie	13					
	2b	339,3	116,1 nowomiejski	676,6 olsztyński	232,4							146,0%	x	147,7 podlaskie	339,3 warmińsko-mazurskie	1					
	2c	10,7	3,1 bartoszycki	20,0 ostródzki	17,3							61,8%	x	5,4 podlaskie	49,4 podkarpackie	12					
	3a	7,3	0,0 braniewski, goldapski, nowomiejski, 0,4 elbląski	327,6 m. Olsztyn, 238,5 m. Elbląg, 18,1 działdowski	35,9							20,3%	x	4,7 podlaskie	135,6 małopolskie	15					
	3b	219,5	0,0 braniewski, elbląski, elcki, goldapski, nowomiejski, olecki, piski, 113,1 lidzbarski	712,5 działdowski	239,5							91,6%	x	73,4 podlaskie	329,0 wielkopolskie	10					
	3c	1,9	0,0 braniewski, elcki, goldapski, nidzicki, nowomiejski, olecki, piski, 0,1 mragowski	6,0 ostródzki	21,0							9,0%	x	1,4 podlaskie	115,5 małopolskie	15					
	2010	1a	57,7	21,1 piski	279,2 m. Olsztyn, 265,6 m. Elbląg, 134,7 nowomiejski							87,3	66,1%	x	42,2 zachodniopomorskie	160,4 śląskie	14				
		1b	360,9	265,6 m. Elbląg	885,7 działdowski							283,6	127,3%	x	192,0 podlaskie	380,3 wielkopolskie	3				
		1c	50,0	15,0 piski	131,8 nowomiejski							72,8	68,7%	x	31,6 zachodniopomorskie	109,6 kujawsko-pomorskie	14				
2a		19,8	8,9 elbląski, lidzbarski	302,7 m. Olsztyn, 259,8 m. Elbląg, 29,1 ostródzki	34,4							57,6%	x	12,7 podlaskie	92,5 śląskie	13					
2b		349,4	116,1 nowomiejski	686,4 olsztyński	241,5							144,7%	x	155,5 podlaskie	349,4 warmińsko-mazurskie	1					
2c		11,5	3,2 bartoszycki	21,1 ostródzki	19,1							60,2%	x	5,7 podlaskie	56,3 podkarpackie	12					
3a		7,5	0,0 braniewski, elcki, goldapski, nowomiejski, olecki, piski, 0,4 elbląski	332,9 m. Olsztyn, 238,8 m. Elbląg, 18,6 działdowski	36,4							20,6%	x	4,8 podlaskie	136,2 małopolskie	15					
3b		223,7	0,0 braniewski, elbląski, elcki, goldapski, nowomiejski, olecki, piski, 115,0 lidzbarski	729,8 działdowski	241,9							92,5%	x	74,9 podlaskie	332,5 wielkopolskie	10					
3c		2,0	0,0 braniewski, elcki, goldapski, nidzicki, nowomiejski, olecki, piski, 0,1 mragowski	6,4 olsztyński	21,2							9,4%	x	1,4 podlaskie	115,8 małopolskie	15					

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa	
								min	max				min	max		
93	Odsetek ludności zamieszkującej dany obszar korzystającej z instalacji: 1) wodociąg, 2) kanalizacja, 3) gazociąg: a) ogółem, b) miasto, c) wieś	%	KSRR, RPO	BDL GUS	1999	1a	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
						1b	96,3	x	x	91,5	x	x	85,9 podkarpackie	96,5 dolnośląskie	3	
						1c	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
						2a	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
						2b	87,7	x	x	82,8	x	x	75,4 wielkopolskie	90,5 zachodniopomorskie	4	
						2c	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
						3a	77,2	x	x	76,8	x	x	41,6 podlaskie	86,7 dolnośląskie	9	
						3b	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
						3c	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
						2009	1a	88,7	77,5 nowomiejski	98,8 m. Elbląg, 95,7 m. Olsztyn, 92,7 iławski	87,2	x	x	75,3 małopolskie	94,5 opolskie	10
							1b	97,5	81,8 nowomiejski	99,1 nidzicki	95,2	x	x	90,9 mazowieckie	97,9 pomorskie	2
							1c	75,7	61,3 piski	86,7 iławski	74,7	x	x	57,2 małopolskie	91,2 opolskie	10
							2a	65,7	28,2 nowomiejski	94,9 m. Elbląg, 94,2 m. Olsztyn, 72,0 elcki	61,5	x	x	46,8 lubelskie	74,9 pomorskie	5
							2b	92,4	48,0 nowomiejski	98,1 olecki	85,8	x	x	81,0 śląskie	93,1 pomorskie	2
							2c	25,8	12,7 elbląski	39,4 gizycki	23,5	x	x	12,5 lubelskie	39,7 zachodniopomorskie	8
							3a	44,0	0,0 braniewski, goldapski, nowomiejski, 1,6 elbląski	91,4 m. Elbląg, 86,3 m. Olsztyn, 53,4 gizycki	52,6	x	x	27,1 podlaskie	71,8 podkarpackie	11
							3b	71,3	0,0 braniewski, elbląski, goldapski, nowomiejski, 35,4 lidzbarski	91,4 m. Elbląg, 89,3 działdowski	73,1	x	x	43,0 podlaskie	89,1 podkarpackie	10
							3c	3,3	0,0 braniewski, elcki, goldapski, mrągowski, nidzicki, nowomiejski, olecki, piski, 0,6 lidzbarski	8,7 działdowski	20,6	x	x	2,7 kujawsko-pomorskie	59,7 podkarpackie	13
						2010	1a	89,0	78,1 nowomiejski	98,8 m. Elbląg, 95,7 m. Olsztyn, 92,8 iławski	87,5	x	x	75,7 małopolskie, podkarpackie	94,5 opolskie	10
							1b	97,5	81,9 nowomiejski	99,1 nidzicki	95,3	x	x	91,2 mazowieckie	97,9 pomorskie	2
							1c	76,3	62,6 piski	86,8 iławski	75,2	x	x	58,1 małopolskie	91,3 opolskie	10
							2a	66,0	28,3 nowomiejski	94,9 m. Elbląg, 94,3 m. Olsztyn, 72,4 elcki	62,1	x	x	47,3 lubelskie	75,4 pomorskie	5
							2b	92,6	48,1 nowomiejski	98,1 olecki	86,1	x	x	81,4 śląskie	93,4 pomorskie	2
							2c	26,6	13,6 elbląski	40,0 gizycki	24,8	x	x	13,6 lubelskie	40,5 pomorskie	8
							3a	43,8	0,0 braniewski, goldapski, nowomiejski, 1,6 elbląski	90,9 m. Elbląg, 85,9 m. Olsztyn, 53,2 gizycki	52,7	x	x	27,3 podlaskie	72,1 podkarpackie	11
							3b	71,0	0,0 braniewski, elbląski, goldapski, nowomiejski, 35,5 lidzbarski	90,9 m. Elbląg, 89,3 działdowski	73,0	x	x	43,0 podlaskie	89,0 podkarpackie	10
							3c	3,4	0,0 braniewski, elcki, goldapski, mrągowski, nidzicki, nowomiejski, olecki, piski, 0,6 lidzbarski	9,6 olsztyński	20,9	x	x	2,9 kujawsko-pomorskie	60,1 podkarpackie	13

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa	
								min	max				min	max		
94	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności: 1) ogółem, 2) przemysł, 3) rolnictwo i leśnictwo, 4) eksploatacja sieci wodociągowej – gospodarstwa domowe	hm ³		BDL GUS		1999	1	133,82	1,34 nowomiejski	35,28 m. Elbląg, 20,01 m. Olsztyn, 10,38 ostródzki	10 684,48	1,3%	x	80,29 podlaskie	2 275,09 mazowieckie	14
							2	47,60	0,03 nowomiejski	26,38 m. Elbląg, 7,66 m. Olsztyn, 2,37 ostródzki	7 788,94	0,6%	x	16,44 podlaskie	1 915,12 mazowieckie	14
							3	21,04	0,00 elbląski, elcki, giżycki, lidzbarski, piski, 0,02 kętrzyński	3,77 ostródzki	1 045,37	2,0%	x	19,97 podlaskie	160,17 dolnośląskie	14
							4	x	x	x	x	x	x	x	x	x
						2009	1	130,20	0,90 goldapski	20,73 m. Elbląg, 12,82 m. Olsztyn, 14,98 olsztyński	10 309,46	1,3%	x	81,43 podlaskie	2 755,99 mazowieckie	13
							2	27,69	0,00 kętrzyński, węgorszewski, 0,05 goldapski	14,25 m. Elbląg, 3,81 m. Olsztyn, 1,55 ostródzki	7 606,08	0,4%	x	11,43 lubuskie	2 421,13 mazowieckie	14
							3	46,81	0,00 elcki, giżycki, goldapski, lidzbarski, piski, 0,15 kętrzyński	6,15 iławski	1 159,26	4,0%	x	10,05 pomorskie	171,15 dolnośląskie	11
							4	44,17	0,65 goldapski	6,50 m. Olsztyn, 4,59 m. Elbląg, 3,19 ostródzki	1 194,74	3,7%	x	29,82 opolskie	185,49 mazowieckie	12
						2010	1	128,79	0,90 goldapski	18,94 m. Elbląg, 13,75 m. Olsztyn, 14,70 olsztyński	10 356,54	1,2%	x	79,37 podlaskie	2 764,53 mazowieckie	13
							2	26,37	0,03 kętrzyński	12,74 m. Elbląg, 4,55 m. Olsztyn, 1,58 ostródzki	7 662,20	0,3%	x	11,15 lubuskie	2 434,16 mazowieckie	14
							3	46,34	0,00 elcki, giżycki, goldapski, lidzbarski, piski, 0,15 kętrzyński	6,15 iławski	1 153,29	4,0%	x	9,02 pomorskie	184,65 dolnośląskie	11
							4	44,83	0,66 goldapski	6,45 m. Olsztyn, 4,47 m. Elbląg, 3,33 ostródzki	1 197,94	3,7%	x	29,78 opolskie	188,83 mazowieckie	12
95	Zużycie energii elektrycznej wg sektorów ekonomicznych: 1) ogółem, 2) sektor przemysłowy, 3) sektor energetyczny, 4) sektor transportowy, 5) gospodarstwa domowe, 6) rolnictwo	Gwh	KSRR	BDL GUS		2001	1	3 069	x	x	124 691	2,5%	x	2 809 podlaskie	24 040 śląskie	15
							2	615	x	x	39 301	1,6%	x	512 podlaskie	6 694 śląskie	15
							3	104	x	x	26 459	0,4%	x	104 warmińsko-mazurskie	9 212 śląskie	16
							4	126	x	x	5 678	2,2%	x	52 podlaskie	862 śląskie	14
							5	774	x	x	21 376	3,6%	x	468 świętokrzyskie	3 172 mazowieckie, śląskie	11
							6	181	x	x	4 610	3,9%	x	101 lubuskie, zachodniopomorskie	691 mazowieckie	10
						2009	1	3 283	x	x	136 996	2,4%	x	2 577 podlaskie	23 453 śląskie	14
							2	754	x	x	40 427	1,9%	x	671 podlaskie	6 730 mazowieckie	15
							3	84	x	x	23 944	0,4%	x	84 warmińsko-mazurskie	7 646 śląskie	16
							4	86	x	x	4 204	2,0%	x	56 podlaskie	654 mazowieckie	14
							5	987	x	x	27 534	3,6%	x	702 lubuskie	4 346 mazowieckie	12
							6	108	x	x	1 610	6,7%	x	34 świętokrzyskie	232 mazowieckie	5
						2010	1	3 460	x	x	144 453	2,4%	x	2 682 podlaskie	25 273 śląskie	14
							2	807	x	x	42 130	1,9%	x	711 podlaskie	6 900 śląskie	15
							3	97	x	x	26 018	0,4%	x	97 warmińsko-mazurskie	7 773 śląskie	16
							4	89	x	x	4 648	1,9%	x	59 podlaskie	606 śląskie	15
							5	1 011	x	x	28 614	3,5%	x	722 lubuskie	4 506 mazowieckie	12
							6	108	x	x	1 616	6,7%	x	35 świętokrzyskie	234 mazowieckie	6
96	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m ²		BDL GUS		2001	1	17,6	16,1 szczeciński	19,1 m. Olsztyn	19,5	90,3%	x	17,6 warmińsko-mazurskie	21,9 opolskie	16
						2009	1	22,1	20,5 m. Elbląg	24,3 olsztyński	24,6	89,8%	x	22,1 warmińsko-mazurskie	26,4 mazowieckie	16
						2010	1	22,4	20,7 m. Elbląg	21,3 bartoszycki	25	90,0%	x	22,4 warmińsko-mazurskie	26,8 mazowieckie	16
97	Mieszkania oddane do użytku: 1) ogółem, 2) na 10 tys. ludności	mieszkania		BDL GUS, obliczenia własne		1999	1	2 534	18 bartoszycki	990 m. Olsztyn, 221 m. Elbląg, 208 giżycki	81 979	3,1%	x	846 opolskie	18 980 mazowieckie	13
							2	17,8	2,9 bartoszycki	57,9 m. Olsztyn, 24,4 giżycki	21,4	83,2%	x	7,9 opolskie	37,1 mazowieckie	11
						2009	1	4 853	31 węgorszewski	812 olsztyński	160 002	3,0%	x	1 766 opolskie	38 985 mazowieckie	12
							2	34,0	12,8 bartoszycki	69,8 olsztyński	41,9	81,1%	x	14,9 świętokrzyskie	74,8 mazowieckie	9
						2010	1	4 757	33 węgorszewski	994 m. Olsztyn, 700 olsztyński	135 835	3,5%	x	2 149 opolskie	28 961 mazowieckie	12
							2	33,5	11,4 braniewski	60,0 elcki	35,6	93,5%	x	18,0 świętokrzyskie	55,3 mazowieckie	8

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa					
								min	max				min	max						
98	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem: 1) ogółem, 2) miasto, 3) wieś	%	RPO, NSRO	BDL GUS	2002	1	66,06	28,12 nowomiejski	100,00 m. Elbląg, m. Olsztyn, 73,81 elcki	56,65	116,6%	x	44,17 świętokrzyskie	74,77 pomorskie	3					
						2	97,51	59,17 nowomiejski	100,00 braniewski, elcki, iławski, m. Elbląg, m. Olsztyn, nidzicki, olecki, wegorzewski	83,15	117,3%	x	65,26 mazowieckie	98,02 pomorskie	2					
						3	18,53	0,53 iławski	40,76 nidzicki	14,00	132,4%	x	7,13 łódzkie	32,99 zachodniopomorskie	5					
						2009	1	72,72	37,43 nowomiejski	99,56 m. Olsztyn, 98,98 m. Elbląg, 80,25 elcki	64,23	113,2%	x	51,33 mazowieckie	80,45 pomorskie	4				
							2	98,07	72,28 nowomiejski	99,77 działdowski	88,09	111,3%	x	68,60 mazowieckie	98,07 warmińsko-mazurskie	1				
							3	34,91	19,50 iławski	50,42 nidzicki	26,93	129,6%	x	15,72 łódzkie	46,52 pomorskie	4				
					2010	1	72,10	37,50 nowomiejski	98,00 m. Olsztyn, 96,8 m. Elbląg, 80,2 elcki	65,20	110,6%	x	49,50 świętokrzyskie	80,50 pomorskie	4					
						2	97,40	72,30 nowomiejski	99,90 braniewski	88,60	109,9%	x	70,00 mazowieckie	97,40 warmińsko-mazurskie	1					
						3	34,70	17,60 iławski	52,10 gołdapski	28,90	120,1%	x	16,20 łódzkie	48,80 pomorskie	4					
					99	Dzieci przebywające w żłobkach na 1000 dzieci w wieku do 3 lat	dzieci	KSRR	RSW	1999	1	22,7	x	x	22,6	100,4%	x	12,9 świętokrzyskie	42,8 opolskie	7
										2009	1	18,0	x	x	26,0	69,2%	x	14,0 świętokrzyskie	43,0 dolnośląskie	15
										2010	1	20,0	x	x	27,0	74,1%	x	14,0 świętokrzyskie	46,0 dolnośląskie	13
100	Dzieci w przedszkolach na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat: 1) ogółem, 2) miasto, 3) wieś	dzieci	KSRR, RPO	RSW						1999	1	333	x	x	391	85,2%	x	297 świętokrzyskie	599 opolskie	12
					2	557	x	x	574		97,0%	x	460 pomorskie	685 opolskie	10					
					3	81	x	x	173		46,8%	x	42 podlaskie	516 opolskie	14					
					2009	1	427	x	x	527	81,0%	x	406 świętokrzyskie	725 opolskie	14					
						2	676	x	x	723	93,5%	x	598 pomorskie	905 opolskie	14					
						3	123	x	x	260	47,3%	x	86 podlaskie	569 śląskie	14					
					2010	1	439	x	x	538	81,6%	x	432 świętokrzyskie	736 opolskie	15					
						2	685	x	x	733	93,5%	x	592 pomorskie	914 opolskie	14					
						3	138	x	x	272	50,7%	x	92 podlaskie	584 śląskie	14					
					101	Liczba ludności na 1 łóżko w szpitalach ogólnych	osoby		RSW, BDL GUS	1999	1	231	x	x	195	118,5%	x	161 śląskie	241 podkarpackie	15
										2009	1	236	x	x	209	112,9%	x	174 śląskie	251 pomorskie	15
										2010	1	238	x	x	211	112,8%	x	178 śląskie	257 pomorskie	14
102	Liczba ludności na ambulatoryjny zakład opieki zdrowotnej	osoby		RSW	2000	1	2 487	x	x	3 866	64,3%	x	2 000 zachodniopomorskie	5 700 łódzkie	2					
					2009	1	1 293	x	x	1 648	78,5%	x	1 274 podlaskie	2 218 mazowieckie	2					
					2010	1	1 263	x	x	1 623	77,8%	x	1 235 podlaskie	2 168 mazowieckie	2					
103	Liczba lekarzy na 10 tys. mieszkańców	osoby	KSRR	BDL GUS, obliczenia własne	1999	1	15,2	8,2 kętrzyński	36,7 elbląski	22,9	66,3%	x	15,2 warmińsko-mazurskie	27,7 podlaskie	16					
					2009	1	31,9	14,4 elbląski	72,3 m. Olsztyn	41,8	76,2%	x	27,7 wielkopolskie	55,8 mazowieckie	13					
					2010	1	31,8	16,1 elbląski	73,9 m. Olsztyn	42,5	74,6%	x	28,9 opolskie	53,8 mazowieckie	14					
104	Liczba pielęgniarek i położnych na 10 tys. mieszkańców	osoby	KSRR	BDL GUS, obliczenia własne	1999	1	50,0	x	x	57,5	87,0%	x	46,2 wielkopolskie	69,2 dolnośląskie	15					
					2009	1	58,6	23,6 elbląski	105,9 m. Elbląg, 96,1 m. Olsztyn, 63,9 wegorzewski	62,0	94,5%	x	50,5 wielkopolskie	69,7 śląskie	10					
					2010	1	56,8	20,7 elbląski	98,7 m. Olsztyn, 91,3 m. Elbląg, 67,7 wegorzewski	61,7	92,1%	x	51,8 wielkopolskie	69,8 śląskie	11					

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa	
								min	max				min	max		
105	Liczba ludności na 1 aptekę	osoby		BDL GUS, obliczenia własne	1999	1	5 632	3 641 m. Olsztyn, 4 577 m. Elbląg, 5 207 iławski	11 364 nidzicki	4 859	115,9%	x	3 633 lubelskie	6 546 mazowieckie	14	
					2009	1	4 043	2 595 m. Olsztyn, 3 479 iławski	8 750 nowomiejski	3 528	114,6%	x	2 741 lubelskie	4 110 zachodniopomorskie	14	
					2010	1	3 900	2 674 m. Olsztyn, 2 901 wegorzewski	7 307 nowomiejski	3 381	115,4%	x	2 714 lubelskie	3 927 kujawsko-pomorskie	15	
106	Księgozbiór na 1000 ludności	wołumin		BDL GUS	1999	1	3 802,0	x	x	3 502,0	108,6%	x	2 971,0 pomorskie	4 198,0 zachodniopomorskie	5	
					2009	1	3 653,0	2 399,0 elcki	5 499,0 wegorzewski	3 518,0	103,8%	x	2 604,0 pomorskie	4 210,0 podkarpackie	7	
					2010	1	3 569,5	2 373,1 elcki	5 480,1 wegorzewski	3 488,2	102,3%	x	2 542,4 pomorskie	4 189,3 podkarpackie	8	
107	Liczba ludności na 1 miejsce w kinach	miejsce		BDL GUS	2002	1	181,23	0,00 gołdapski, piski, 97,61 nidzicki	393,53 mragowski	162,30	111,7%	x	132,19 dolnośląskie	224,06 podlaskie	10	
					2009	1	188,13	0,00 bartoszycki, braniewski, lidzbarski, nidzicki, piski, wegorzewski, 73,89 m. Elbląg	1 296,28 kętrzyński	153,79	122,3%	x	109,47 dolnośląskie	265,68 opolskie	8	
					2010	1	196,64	0,00 bartoszycki, braniewski, lidzbarski, nidzicki, piski, szczytyński, wegorzewski, 73,67 m. Elbląg	766,64 olsztyński	154,01	127,7%	x	111,25 dolnośląskie	288,44 opolskie	9	
108	Imprezy oświatowe w muzeach na 10 000 mieszkańców ogółem	imprezy	KSRR	BDL GUS	2000	1	20	1 mragowski, szczytyński	268 braniewski	22	93,0%	x	7 lubuskie, zachodniopomorskie	51 mazowieckie	4	
					2009	1	25	0 giżycki	333 braniewski	28	90,8%	x	10 lubuskie	53 mazowieckie	6	
					2010	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
109	Średnia liczba uczestników imprez w domach i ośrodkach kultury, klubach i świetlicach per capita	osoby	KSRR	BDL GUS, obliczenia własne	2007	1	1,07	0,28 m. Elbląg	2,32 nidzicki	0,88	121,2%	x	0,62 pomorskie	1,29 małopolskie	4	
					2009	1	0,99	0,32 m. Elbląg	2,48 nidzicki	0,90	109,8%	x	0,61 mazowieckie	1,27 podlaskie	8	
IV PRZESTRZEŃ, OBSZARY WIEJSKIE, ROLNICTWO I OCHRONA ŚRODOWISKA																
110	Powierzchnia	km ²		BDL GUS, RSW	1999	1	24 203	80 m. Elbląg	2 840 olsztyński	312 685	7,7%	x	9 412 opolskie	35 598 mazowieckie	4	
					2009	1	24 174	80 m. Elbląg	2 838 olsztyński	312 679	7,7%	4 403 400	9 412 opolskie	35 558 mazowieckie	4	
					2010	1	24 173	80 m. Elbląg	2 837 olsztyński	312 679	7,7%	4 403 400	9 412 opolskie	35 558 mazowieckie	4	
111	Wykorzystanie powierzchni w % ogółem: 1) użytki rolne, 2) lasy, 3) tereny mieszkaniowe, 4) tereny przemysłowe, 5) tereny rekreacji i wypoczynku, 6) grunty pod wodami, 7) nieużytki, 8) pozostała powierzchnia	%		BDL GUS			1	55,9	x	x	61,3	91,2%	x	41,0 lubuskie	73,4 łódzkie	11
							2	29,9	x	x	28,5	104,9%	x	19,8 łódzkie	48,1 lubuskie	6
							3	0,4	x	x	0,8	50,0%	x	0,3 świętokrzyskie	1,9 śląskie	13
							4	0,1	x	x	0,3	33,3%	x	0,1 lubelskie, lubuskie, podlaskie, warmińsko-mazurskie	1,5 śląskie	13
							5	0,1	x	x	0,2	50,0%	x	0,1 lubelskie, mazowieckie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie	0,5 śląskie	12
							6	5,7	x	x	2,0	285,0%	x	0,6 łódzkie	5,7 warmińsko-mazurskie	1
							7	3,2	x	x	1,6	200,0%	x	0,4 opolskie, podkarpackie	3,5 zachodniopomorskie	2
							8	4,7	x	x	5,3	88,7%	x	4,1 lubelskie, łódzkie	8,9 pomorskie	12
							1	55,1	x	x	60,7	90,8%	x	40,9 lubuskie	71,5 łódzkie	11
							2	31,1	x	x	29,6	105,1%	x	21,2 łódzkie	50,5 lubuskie	6
							3	0,5	x	x	0,9	55,6%	x	0,3 lubelskie	3,5 śląskie	13
							4	0,1	x	x	0,4	25,0%	x	0,1 lubelskie, podlaskie, warmińsko-mazurskie	1,7 śląskie	14
							5	0,1	x	x	0,2	50,0%	x	0,1 lubelskie, mazowieckie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie	0,6 śląskie	12
							6	5,7	x	x	2,0	285,0%	x	0,6 łódzkie	5,7 warmińsko-mazurskie	1
							7	3,2	x	x	1,6	200,0%	x	0,4 opolskie	3,3 zachodniopomorskie	2
							8	4,2	x	x	4,6	91,3%	x	3,8 podlaskie	6,6 śląskie	13
							1	54,9	x	x	60,5	90,7%	x	40,8 lubuskie	71,3 łódzkie	11
							2	31,2	x	x	29,7	105,1%	x	21,3 łódzkie	50,6 lubuskie	6
							3	0,5	x	x	0,9	55,6%	x	0,3 lubelskie	3,5 śląskie	13
							4	0,1	x	x	0,4	25,0%	x	0,1 podlaskie, warmińsko-mazurskie	1,7 śląskie	15
							5	0,1	x	x	0,2	50,0%	x	0,1 lubelskie, mazowieckie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie	0,6 śląskie	12
							6	5,7	x	x	2,0	285,0%	x	0,6 łódzkie	5,7 warmińsko-mazurskie	1
							7	3,2	x	x	1,5	213,3%	x	0,4 opolskie	3,3 zachodniopomorskie	2
							8	4,2	x	x	4,7	89,4%	x	4,0 podlaskie	6,8 śląskie	14
112	Udział powierzchni gminy objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni gminy ogółem	%	KSRR	BDL GUS, obliczenia własne	2007	1	11,4%	0,3% braniewski, nidzicki	77,3% iławski	24,5%	46,6%	x	2,4% kujawsko-pomorskie	60,1% małopolskie	13	
					2009	1	11,3%	0,8% nidzicki	61,1% m. Olsztyn	25,5%	44,5%	x	3,4% kujawsko-pomorskie	59,6% małopolskie	13	
					2010	1	11,5%	0,8% nidzicki	49,0% działdowski	26,4%	43,5%	x	3,8% kujawsko-pomorskie	61,6% małopolskie	13	

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa
								min	max				min	max	
113	Lesistość	%		RSW, WW-M PPG	1999	1	29,2	15,2 kętrzyński	49,1 szczeciński	28,7	101,7%	x	20,3 łódzkie	49,1 lubuskie	7
					2009	1	30,4	16,3 kętrzyński	49,2 szczeciński	29,1	104,5%	x	21,0 łódzkie	48,9 lubuskie	7
					2010	1	30,6	16,6 kętrzyński	49,5 szczeciński	29,2	104,8%	x	21,1 łódzkie	49,0 lubuskie	6
114	Udział produkcji energii elektrycznej z elektrowni wodnych i na paliwa odnawialne ogółem w produkcji energii elektrycznej ogółem	%	KSRR, NSRO	BDL GUS, obliczenia własne	2005	1	45,7	x	x	4 028,3	1,1%	x	7,0 świętokrzyskie	1 090,4 pomorskie	12
					2009	1	142,5	x	x	4 399,9	3,2%	x	16,0 lubuskie	1 084,3 kujawsko-pomorskie	11
					2010	1	x	x	x	5 592,6	x	x	x	x	x
115	Udział powierzchni prawnie chronionej w powierzchni ogólnej	%	RPO	BDL GUS, obliczenia własne	1999	1	53,07	0,17 m. Olsztyn	70,99 olsztyński	32,49	163,4%	x	16,31 łódzkie	58,22 małopolskie	2
					2009	1	46,47	5,68 m. Olsztyn	78,49 gołdapski	32,31	143,8%	x	18,17 dolnośląskie	64,55 świętokrzyskie	3
					2010	1	46,59	5,68 m. Olsztyn	78,50 gołdapski	32,44	143,6%	x	18,54 dolnośląskie	64,54 świętokrzyskie	3
116	Powierzchnia gruntów zdegradowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji: 1) ogółem, 2) udział w powierzchni ogółem	1) ha, 2) %	KSRR	RSW, BDL GUS, obliczenia własne	1999	1	4 811	x	x	72 786	6,6%	x	1 399 lubuskie	10 521 wielkopolskie	5
					2	0,20	x	x	0,23	87,0%	x	0,10 lubuskie	0,51 śląskie	10	
					2009	1	4 746	x	x	62 077	7,6%	x	1 560 lubuskie	10 009 wielkopolskie	3
					2	0,20	x	x	0,20	100,0%	x	0,10 podkarpackie	0,36 śląskie	8	
					2010	1	4 711	x	x	61 161	7,7%	x	1 538 lubuskie	9 575 wielkopolskie	3
					2	0,19	x	x	0,20	95,0%	x	0,10 podkarpackie	0,36 opolskie	8	
117	Ścieki oczyszczone odprowadzone w ciągu roku: 1) ogółem, 2) w % ścieków odprowadzonych ogółem, 3) na 100 km ² powierzchni: a) przemysłowe, b) komunalne	1) hm ³ , 2) %, 3) hm ³ /km ²	RPO	BDL GUS	1999	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x
					2	91,40	78,00 olsztyński	99,70 m. Elbląg	85,90	106,4%	x	65,10 mazowieckie	97,10 lubuskie	6	
					3a	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
					3b	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
					2009	1	47,02	497 wegorzewski	9 242 m. Olsztyn, 6 287 m. Elbląg, 3 208 olsztyński	2 062,14	2,3%	x	33,32 lubuskie	319,90 śląskie	13
					2	95,67	83,94 braniewski	100,00 elbląski	93,82	102,0%	x	77,37 świętokrzyskie	100,00 kujawsko-pomorskie	10	
					3a	0,01	0,00 bartoszycki, braniewski, elcki, gołdapski, kętrzyński, nidzicki, nowomiejski, olecki, ostródzki, wegorzewski, 0,60 działdowski	0,37 m. Olsztyn, 0,16 m. Elbląg, 0,07 mrągowski	0,28	3,7%	x	0,01 warmińsko-mazurskie	1,43 śląskie	16	
					3b	0,18	0,07 elbląski	10,13 m. Olsztyn, 7,70 m. Elbląg, 0,26 elcki	0,38	48,7%	x	0,16 podlaskie	1,17 śląskie	15	
					2010	1	49,79	485 wegorzewski	11 153 m. Olsztyn, 6 002 m. Elbląg, 3 656 ostródzki	2 133,70	2,3%	x	34,50 lubuskie	338,07 śląskie	14
					2	99,44	95,42 szczeciński	100,00 bartoszycki, braniewski, działdowski, elbląski, elcki, gołdapski, lidzbarski, m. Olsztyn, mrągowski, nidzicki, nowomiejski, olecki, ostródzki, piski, wegorzewski	92	107,6%	x	67,83 świętokrzyskie	99,93 podlaskie	6	
					3a	0,01	0,00 braniewski, elcki, gołdapski, kętrzyński, nidzicki, nowomiejski, olecki, wegorzewski, 0,85 ostródzki	0,52 m. Olsztyn, 0,14 m. Elbląg, 0,07 mrągowski	0,29	4,0%	x	11,31 warmińsko-mazurskie	1,55 śląskie	16	
					3b	0,19	0,06 elbląski	12,10 m. Olsztyn, 7,38 m. Elbląg, 0,26 elcki	0,40	0,29	x	0,17 podlaskie	1,19 śląskie	15	

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa	
								min	max				min	max		
118	Odpady: 1) komunalne zebrane w ciągu roku, 2) wytworzone w ciągu roku (z wyłączeniem komunalnych): a) ogółem, b) per capita	a) tys. t, b) t	RPO	RSW, BDL GUS RS RP, obliczenia własne,	1999	1a	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
						1b	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
						2a	399,2	0,0 elbląski, nowomiejski, 1,8 działdowski	91,7 m. Elbląg, 69,3 piski	126 254,7	0,3%	x	399,2 warmińsko-mazurskie	49 038,3 śląskie	1	
						2b	0,28	0,00 elbląski, nowomiejski, 0,03 działdowski	1,20 piski	3,30	8,5%	x	0,28 warmińsko-mazurskie	11,15 dolnośląskie	1	
					2009	1a	323,47	x	x	10 053,50	3,2%	x	207,22 świętokrzyskie	1 556,91 mazowieckie	5	
						1b	0,23	x	x	0,26	86,0%	x	0,15 lubelskie	0,34 dolnośląskie	5	
						2a	755,1	1,6 lidzbarski	259,9 m. Elbląg, 95,8 m. Olsztyn, 77,8 ostródzki	111 030,2	0,7%	256 300	730,0 lubuskie	33 307,2 dolnośląskie	3	
						2b	0,53	0,04 braniewski, lidzbarski	2,06 m. Elbląg	2,91	18,2%	0,51	0,46 podkarpackie	11,58 dolnośląskie	2	
					2010	1a	328,22	x	x	10 044,24	3,3%	x	199,52 świętokrzyskie	1 573,13 mazowieckie	5	
						1b	0,23	x	x	0,26	87,5%	x	0,16 lubelskie, świętokrzyskie	0,35 dolnośląskie	5	
						2a	1 010,8	1,7 lidzbarski	482,1 m. Elbląg, 114,8 ostródzki	113 478,8	0,9%	x	713,5 lubuskie	35 507,9 śląskie	4	
						2b	0,71	0,04 braniewski, lidzbarski	3,82 m. Elbląg	2,97	23,9%	x	0,50 podkarpackie	11,66 dolnośląskie	3	
119	Udział odpadów (z wyłączeniem komunalnych) poddanych odzyskowi w ilości odpadów wytworzonych w ciągu roku	%	KSRR, RPO	BDL GUS	2002	1	86,7	23,8 nidzicki	100,0 działdowski, elbląski, kętrzyński, lidzbarski, olecki	79,0	109,7%	x	30,4 zachodniopomorskie	94,9 lubelskie	3	
					2009	1	82,2	29,8 olecki	100,0 braniewski, działdowski, giżycki, kętrzyński, lidzbarski	73,4	112,0%	x	19,4 łódzkie	93,3 śląskie	8	
					2010	1	88,6	44,8 goldapski	100,0 braniewski, giżycki, lidzbarski	74,3	119,2%	x	14,7 łódzkie	96,9 świętokrzyskie	4	
120	Ludność objęta zbiórką odpadów komunalnych w % ludności ogółem	%	KSRR	Ochrona środowiska	2005	1	x	x	x	68,9	x	x	x	x	x	
					2009	1	76,0	x	x	79,1	96,1%	x	68,0 podlaskie	90,9 dolnośląskie	11	
					2010	1	80,6	x	x	79,8	101,0%	x	62,8 podlaskie	93,8 dolnośląskie	9	
121	Emisja CO ₂ z zakładów szczególnie uciążliwych	tys. t/r	RPO, NSRO	BDL GUS	1999	1	1 644,16	0,00 elcki, nowomiejski, olecki, 17,99 giżycki	649,81 m. Olsztyn, 406,69 m. Elbląg, 79,31 ostródzki	206 247,70	0,8%	x	1 644,16 warmińsko-mazurskie	42 803,74 łódzkie	16	
					2009	1	1 431,26	0,00 goldapski, nowomiejski, 1,26 olecki	413,52 m. Olsztyn, 314,11 m. Elbląg, 125,71 elcki	201 534,92	0,7%	x	1 431,26 warmińsko-mazurskie	37 263,92 śląskie	16	
					2010	1	1 523,04	0,00 goldapski, nowomiejski, szczycieński, 1,22 olsztyński	448,64 m. Olsztyn, 327,36 m. Elbląg, 136,55 elcki	214 451,55	0,7%	x	1 523,04 warmińsko-mazurskie	42 700,53 śląskie	16	
122	Moc zainstalowana elektrowni wodnych i niekonwencjonalnych ogółem	MW	RPO	Ochrona środowiska, BDL GUS	2002	1	16,0	x	x	2 252,0	0,7%	x	1,0 lubelskie	712,0 pomorskie	12	
					2009	1	64,0	x	x	3 068,1	2,1%	x	9,3 świętokrzyskie	181,4 małopolskie	3 (na 7)	
					2010	1	x	x	x	3 486,7	x	x	x	x	x	
V TURYSTYKA																
123	Zwiedzający muzea i oddziały na 10 000 mieszkańców ogółem	osoby	KSRR	BDL GUS, obliczenia własne	1999	1	3 216,0	0,0 bartoszycki, nowomiejski, 877,8 mrągowski	37 101,9 braniewski	4 186,5	76,8%	x	1 389,2 lubuskie	11 108,0 małopolskie	9	
					2009	1	3 288,4	0,0 giżycki, 27,3 bartoszycki	31 283,8 braniewski	5 411,7	60,8%	x	1 645,4 lubuskie	18 294,1 małopolskie	9	
					2010	1	3 786,7	0,0 giżycki, 66,4 nowomiejski	36 963,9 braniewski	5 815,6	65,1%	x	1 598,6 lubuskie	19 575,4 małopolskie	8	
124	Wystawy w obiektach działalności wystawienniczej: 1) polskie w kraju, 2) polskie za granicą, 3) zagraniczne w Polsce, 4) międzynarodowe w Polsce	wystawy	KSRR	BDL GUS	1999	1	32	0 ilawski	18 m. Elbląg	2 482	1,3%	x	15 opolskie	478 małopolskie	15	
						2	1	0 ilawski, m. Olsztyn	1 m. Elbląg	108	0,9%	x	0 podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie	44 mazowieckie	12	
						3	6	0 ilawski	4 m. Olsztyn	246	2,4%	x	4 świętokrzyskie	62 mazowieckie	13	
						4	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
					2009	1	142	7 ilawski	122 m. Olsztyn	3 713	3,8%	x	51 opolskie	710 małopolskie	10	
						2	1	0 ilawski, m. Olsztyn	1 m. Elbląg	116	0,9%	x	0 lubelskie, lubuskie, świętokrzyskie, wielkopolskie	33 małopolskie	12	
						3	17	2 m. Elbląg	11 m. Olsztyn	344	4,9%	x	4 świętokrzyskie	80 małopolskie	8	
						4	10	0 ilawski	7 m. Olsztyn	175	5,7%	x	0 świętokrzyskie	36 małopolskie	7	
2010	1	108	8 ilawski, m. Elbląg	92 m. Olsztyn	3 837	2,8%	x	47 opolskie	670 małopolskie	12						
	2	0	0 ilawski, m. Elbląg, m. Olsztyn	x	96	0,0%	x	0 lubuskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie, wielkopolskie	24 mazowieckie	13						
	3	5	0 ilawski, m. Elbląg	5 m. Olsztyn	355	1,4%	x	1 świętokrzyskie	57 małopolskie	13						
	4	3	0 ilawski, m. Elbląg	3 m. Olsztyn	204	1,5%	x	2 podlaskie	35 małopolskie	14						

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa	
								min	max				min	max		
125	Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania: 1) ogółem, 2) hotele, 3) motele, 4) pensjonaty, 5) schroniska młodzieżowe, 6) ośrodki wczasowe, 7) kempingi	obiekty		BDL GUS, Eurostat	1999	1	855	2 nowomiejski	157 olsztyński	13 546	6,3%	x		144 opolskie	2 710 małopolskie	5
						2	66	0 nidzicki, nowomiejski	10 mragowski	906	7,3%	x		17 świętokrzyskie	113 śląskie	8
						3	6	0 bartoszycki, braniewski, działdowski, elcki, ilawski, kętrzyński, lidzbarski, m. Elbląg, m. Olsztyn, mragowski, nidzicki, nowomiejski, olecki, piski, szczycieński	2 elbląski, olsztyński	130	4,6%	x	3 podkarpackie, świętokrzyskie	17 wielkopolskie	12	
						4	43	0 bartoszycki, braniewski, działdowski, elbląski, kętrzyński, lidzbarski, m. Olsztyn	14 mragowski	499	8,6%	x	3 podlaskie	112 małopolskie	6	
						5	23	0 ilawski, piski	5 olecki	510	4,5%	x	9 opolskie	59 małopolskie	12	
						6	138	0 bartoszycki, braniewski, elbląski, lidzbarski, m. Elbląg, m. Olsztyn	29 olsztyński	2 293	6,0%	x	14 świętokrzyskie	487 zachodniopomorskie	7	
						7	20	0 bartoszycki, braniewski, działdowski, elbląski, kętrzyński, lidzbarski, m. Olsztyn, nidzicki, nowomiejski	5 giżycki	224	8,9%	x	1 podlaskie	35 pomorskie	4	
					2009	1	390	2 nowomiejski	53 mragowski	6 992	5,6%	454 583	110 opolskie	894 małopolskie	7	
						2	93	1 goldapski, lidzbarski, nidzicki, nowomiejski, piski, szczycieński, wegorzewski	15 mragowski	1 634	5,7%	x	23 podlaskie	231 małopolskie	7	
						3	6	0 bartoszycki, braniewski, działdowski, elcki, goldapski, kętrzyński, lidzbarski, m. Elbląg, m. Olsztyn, mragowski, nidzicki, nowomiejski, olecki, olsztyński, ostródzki, szczycieński, wegorzewski	3 elbląski	119	5,0%	x	2 opolskie, podlaskie	17 wielkopolskie	6	
						4	22	0 braniewski, działdowski, elbląski, elcki, goldapski, kętrzyński, lidzbarski, m. Olsztyn, nidzicki, nowomiejski, olecki, szczycieński	7 mragowski	274	8,0%	x	1 łódzkie	69 małopolskie	5	
						5	4	0 braniewski, działdowski, elcki, giżycki, goldapski, ilawski, kętrzyński, m. Elbląg, m. Olsztyn, mragowski, olsztyński, piski, wegorzewski	1 lidzbarski, olecki, ostródzki, szczycieński	52	7,7%	x	0 lubelskie, opolskie	11 podlaskie	4	
						6	61	0 bartoszycki, braniewski, elbląski, goldapski, kętrzyński, lidzbarski, m. Elbląg, m. Olsztyn, nowomiejski, olecki	15 olsztyński	1 199	5,1%	x	6 opolskie	346 zachodniopomorskie	6	
						7	14	0 bartoszycki, braniewski, działdowski, elbląski, elcki, goldapski, kętrzyński, lidzbarski, m. Olsztyn, mragowski, nidzicki, nowomiejski, olecki, ostródzki	4 giżycki	125	11,2%	x	1 podlaskie	25 pomorskie	3	

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa	
								min	max				min	max		
					2010	1	387	3 nowomiejski	52 mragowski	7 206	5,4%	x	111 opolskie	875 małopolskie	8	
						2	95	1 goldapski, lidzbarski, nowomiejski, wegorzewski	15 mragowski	1 796	5,3%	x	23 podlaskie	249 małopolskie	7	
						3	4	0 bartoszycki, braniewski, działdowski, elcki, goldapski, kętrzyński, lidzbarski, m. Elbląg, m. Olsztyn, mragowski, nidzicki, nowomiejski, olecki, olsztyński, ostródzki, szczycieński, wegorzewski	1 elbląski, giżycki, iławski, piski	123	3,3%	x	1 opolskie	19 wielkopolskie	13	
						4	26	0 braniewski, działdowski, elbląski, elcki, goldapski, kętrzyński, lidzbarski, m. Olsztyn, nidzicki, nowomiejski, olecki	9 mragowski	293	8,9%	x	3 łódzkie	64 małopolskie	5	
						5	4	0 braniewski, działdowski, elcki, giżycki, goldapski, iławski, kętrzyński, m. Elbląg, m. Olsztyn, mragowski, olsztyński, piski, wegorzewski	1 lidzbarski, olecki, ostródzki, szczycieński	49	8,2%	x	0 lubelskie	8 podlaskie	4	
						6	55	0 bartoszycki, braniewski, elbląski, goldapski, kętrzyński, lidzbarski, m. Elbląg, m. Olsztyn, nowomiejski, wegorzewski	13 olsztyński	1 154	4,8%	x	7 podlaskie	318 zachodniopomorskie	7	
						7	13	0 bartoszycki, braniewski, działdowski, elbląski, elcki, goldapski, iławski, kętrzyński, lidzbarski, m. Olsztyn, nidzicki, olecki, ostródzki, szczycieński	5 giżycki	121	10,7%	x	1 łódzkie	22 pomorskie	4	
126	Miejsca noclegowe w obiektach noclegowych zbiorowego zakwaterowania: 1) ogółem, 2) całoroczne	miejsca	KSRR	BDL GUS, Eurostat		1999	1	55 670	86 bartoszycki	8 932 mragowski	770 351	7,2%	x	10 281 opolskie	144 610 zachodniopomorskie	5
						2	15 266	58 bartoszycki	3 037 mragowski	341 376	4,5%	x	4 758 opolskie	65 900 zachodniopomorskie	8	
						2009	1	38 366	63 nowomiejski	6 302 mragowski	606 501	6,3%	28 077 533	7 830 opolskie	109 506 zachodniopomorskie	8
						2	19 508	61 nidzicki	4 346 mragowski	393 920	5,0%	x	5 164 opolskie	60 363 zachodniopomorskie	8	
127	Udzielone noclegi na 1 000 mieszkańców: 1) ogółem, 2) turystom zagranicznym	1) noclegi, 2) %	RPO	BDL GUS, obliczenia własne		2010	1	37 722	193 bartoszycki	5 844 m. Olsztyn	610 111	6,2%	x	7 765 opolskie	106 483 zachodniopomorskie	8
						2	19 213	63 nowomiejski	3 661 mragowski	408 924	4,7%	x	5 187 opolskie	61 152 zachodniopomorskie	8	
						1999	1	2 502 669	3 143 bartoszycki	496 883 mragowski	49 043 140	5,1%	x	524 078 opolskie	9 811 804 zachodniopomorskie	8
						2	16,2	1,7 działdowski	32,5 mragowski	12,0	x	x	6,9 kujawsko-pomorskie	33,0 mazowieckie	2	
128	Liczba turystów korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania: 1) krajowych, 2) zagranicznych	osoby	KSRR, RPO	BDL GUS, Eurostat		2009	1	2 372 186	2 598 nowomiejski	529 440 mragowski	55 020 067	4,3%	x	570 653 opolskie	9 766 489 zachodniopomorskie	9
						2	16,1	0,3 olecki	36,6 braniewski	17,5	x	x	5,5 kujawsko-pomorskie, świętokrzyskie	29,6 mazowieckie	7	
						2010	1	2 407 502	8 908 nowomiejski	530 411 mragowski	55 794 467	4,3%	x	552 041 opolskie	9 445 058 zachodniopomorskie	9
						2	15,0	0,5 olecki	41,2 braniewski	18,0	x	x	5,5 świętokrzyskie	29,1 mazowieckie	7	
129	Stopień wykorzystania miejsc noclegowych	%		BDL GUS		1999	1	720 222	1 871 bartoszycki	210 557 mragowski	10 525 395	6,8%	x	135 964 opolskie	1 432 054 małopolskie	8
						2	127 522	138 działdowski	52 009 mragowski	2 574 151	5,0%	x	18 753 świętokrzyskie	473 872 mazowieckie	8	
						2009	1	700 736	2 039 nowomiejski	130 876 mragowski	15 491 770	4,5%	x	199 265 opolskie	1 983 029 mazowieckie	10
						2	149 429	14 olecki	63 338 mragowski	3 861 942	3,9%	x	23 469 świętokrzyskie	810 496 małopolskie	9	
						2010	1	754 071	3 810 nowomiejski	130 744 mragowski	16 326 526	4,6%	x	193 376 opolskie	2 292 724 mazowieckie	9
						2	144 700	24 olecki	57 849 mragowski	4 134 970	3,5%	x	26 546 świętokrzyskie	896 116 małopolskie	9	
						2002	1	29,50	x	x	32,90	89,7%	x	24,40 podkarpackie	44,70 zachodniopomorskie	8
						2009	1	29,59	x	x	35,75	82,8%	x	25,93 lubuskie	46,08 zachodniopomorskie	13
						2010	1	28,24	x	x	34,27	82,4%	x	25,10 opolskie	44,32 zachodniopomorskie	13

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło wskaźnika	Źródło danych	Lata	Lp.	Warmińsko-Mazurskie	Wskaźniki w powiatach		Średnia w kraju	Udział w kraju	Średnia w UE-27	Wskaźniki w województwach		Lokata województwa	
								min	max				min	max		
VI BUDŻETY JST																
130	Dochody budżetów JST per capita: 1) JST ogółem, 2) województw, 3) powiatów ziemskich, 4) powiatów grodzkich, 5) gmin	tys. zł		BDL GUS, obliczenia własne		1999	1	1 657	1 040 piski	1 935 nidzicki	1 696	97,7%	x	1 493 lubelskie	2 076 mazowieckie	6
							2	75	x	x	86	87,2%	x	55 łódzkie	131 lubuskie	12
							3	337	564 elcki	315 olsztyński	257	131,1%	x	132 śląskie	342 świętokrzyskie	2
							4	347	1 630 m. Elbląg	1 672 m. Olsztyn	507	68,4%	x	169 mazowieckie	950 śląskie	12
							5	898	1 040 piski	1 205 giżycki	846	106,1%	x	456 śląskie	1 533 mazowieckie	4
						2009	1	4 141	2 514 wegorzewski	5 699 olecki	4 057	102,1%	x	3 578 lubelskie	4 827 mazowieckie	6
							2	550	x	x	512	107,4%	x	330 śląskie	749 lubuskie	8
							3	972	712 nowomiejski	1 459 wegorzewski	789	123,2%	x	671 śląskie	972 warmińsko-mazurskie	1
							4	3 527	3 462 m. Elbląg	3 573 m. Olsztyn	3 968	88,9%	x	3 260 zachodniopomorskie	5 442 mazowieckie	12
							5	2 582	2 486 elcki	3 237 goldapski	2 547	101,4%	x	2 217 lubelskie	2 725 zachodniopomorskie	3
						2010	1	4 352	2 634 wegorzewski	6 338 olecki	4 262	102,1%	x	3 899 śląskie	5 002 mazowieckie	5
							2	365	x	x	369	98,9%	x	289 śląskie	479 opolskie	9
							3	1 075	786 goldapski	1 657 ostródzki	882	121,9%	x	773 śląskie	1 075 warmińsko-mazurskie	1
							4	3 806	3 800 m. Olsztyn	3 815 m. Elbląg	4 253	89,5%	x	3 301 zachodniopomorskie	5 646 mazowieckie	10
							5	2 960	2 627 wegorzewski	3 597 goldapski	2 834	104,4%	x	2 332 lubelskie	2 859 zachodniopomorskie	4
131	Wydatki budżetów JST per capita: 1) JST ogółem, 2) województw, 3) powiatów ziemskich, 4) powiatów grodzkich, 5) gmin	tys. zł		BDL GUS, obliczenia własne		1999	1	1 690	1 400 działdowski	1 457 nowomiejski	1 721	98,2%	x	1 515 lubelskie	2 058 mazowieckie	7
							2	72	x	x	85	84,7%	x	55 małopolskie	128 lubuskie	12
							3	341	321 olsztyński	563 elcki	256	133,2%	x	132 śląskie	341 warmińsko-mazurskie	1
							4	357	1 636 m. Elbląg	1 746 m. Olsztyn	522	68,4%	x	174 mazowieckie	944 śląskie	12
							5	920	1 057 działdowski	1 259 ostródzki	858	107,2%	x	466 śląskie	1 512 mazowieckie	4
						2009	1	4 427	3 490 działdowski	4 606 goldapski	4 397	100,7%	x	3 786 lubelskie	5 336 mazowieckie	7
							2	568	x	x	536	106,0%	x	372 śląskie	770 lubuskie	7
							3	1 013	756 nowomiejski	1 498 wegorzewski	831	121,9%	x	727 śląskie	1 013 warmińsko-mazurskie	1
							4	3 817	3 502 m. Elbląg	4 042 m. Olsztyn	4 431	86,1%	x	3 556 zachodniopomorskie	6 105 mazowieckie	12
							5	2 856	2 673 braniewski	3 384 goldapski	2 748	103,9%	x	2 457 lubelskie	3 062 zachodniopomorskie	6
						2010	1	4 851	3 806 kętrzyński	5 890 olecki	4 654	104,2%	x	4 087 śląskie	5 524 mazowieckie	7
							2	379	x	x	399	95,0%	x	304 śląskie	539 opolskie	10
							3	1 119	809 olsztyński	1 719 olecki	934	119,8%	x	822 śląskie	1 119 warmińsko-mazurskie	1
							4	4 341	4 217 m. Elbląg	4 429 m. Olsztyn	4 653	93,3%	x	3 740 łódzkie	6 529 mazowieckie	10
							5	3 386	2 852 kętrzyński	3 880 goldapski	3 125	108,4%	x	2 916 wielkopolskie	3 426 świętokrzyskie	2

SPIS MAP, TABEL I WYKRESÓW

Mapa 1.	Podział administracyjny województwa warmińsko-mazurskiego (stan na 1.01.2011 r.)	1
Mapa 2.	Produkcja sprzedana przemysłu w 2010 r. (2009 r. = 100, ceny stałe).....	11
Mapa 3.	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w REGON w 2010 r. wg województw	15
Mapa 4.	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w REGON na 10 tys. ludności wg powiatów w 2010 r.....	16
Mapa 5.	Gęstość zaludnienia, przyrost naturalny oraz saldo migracji wg powiatów w 2010 r.	27
Mapa 6.	Pracujący w gospodarce narodowej na 1 000 ludności wg województw w 2010 r.	31
Mapa 7.	Struktura pracujących w sektorach działalności wg województw w 2010 r.	31
Mapa 8.	Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2010 r.....	34
Mapa 9.	Udział zamieszkałych na wsi w ogóle bezrobotnych wg województw w 2010 r.	37
Mapa 10.	Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności wg województw w 2010 r.....	43
Mapa 11.	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków i stopień oczyszczania ścieków wg województw w 2010 r.	45
Mapa 12.	Lesistość wg powiatów w 2010 r.....	47
Mapa 13.	Struktura towarowej produkcji rolniczej wg województw w 2009 r.....	49
Mapa 14.	Powierzchnia terenów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych wg województw w 2010 r.	52
Mapa 15.	<i>Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania i miejsca noclegowe w 2010 r. (stan na 31.07.).....</i>	<i>53</i>
Mapa 16.	Obiekty, udzielone noclegi i stopień wykorzystania miejsc noclegowych w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania wg powiatów w 2010 r.....	55
Mapa 17.	Dochody jednostek samorządu terytorialnego per capita w 2010 r. (zł).....	57
Mapa 18.	Wydatki jednostek samorządu terytorialnego per capita w 2010 r. (zł)	57
<hr style="border-top: 1px dashed black;"/>		
Tabela 1.	Warmińsko-mazurskie na tle kraju i Unii Europejskiej w 2010 r.	4
Tabela 2.	Produkcja sprzedana przemysłu.....	10
Tabela 3.	Wybrane wskaźniki dotyczące przemysłu w warmińsko-mazurskim na tle kraju	13
Tabela 4.	Wybrane wskaźniki dotyczące budownictwa w warmińsko-mazurskim na tle kraju.....	14
Tabela 5.	Przewozy w transporcie samochodowym zarobkowym w warmińsko-mazurskim	40
Tabela 6.	Pobór i zużycie wody na potrzeby GN i ludności w 2010 r.	43
Tabela 7.	Dochody i wydatki per capita budżetów gmin w warmińsko-mazurskim	59
Tabela 8.	Dynamika dochodów ogółem budżetu województwa warmińsko-mazurskiego	63
Tabela 9.	Dynamika dochodów budżetu województwa warmińsko-mazurskiego wg źródeł.....	64
<hr style="border-top: 1px dashed black;"/>		
Wykres 1.	PKB w cenach bieżących w warmińsko-mazurskim i jego udział w PKB kraju	5
Wykres 2.	Przyrosty PKB w cenach bieżących.....	5
Wykres 3.	Zmiany PKB wg województw	7
Wykres 4.	PKB per capita w cenach bieżących w warmińsko-mazurskim i jego udział w PKB kraju	8
Wykres 5.	PKB i PKB per capita w cenach bieżących wg podregionów oraz względem średniej dla warmińsko-mazurskiego.....	9
Wykres 6.	Struktura wartości dodanej brutto (%).	9
Wykres 7.	Struktura wartości dodanej brutto na 1 pracującego wg wybranych sekcji PKD	10
Wykres 8.	Produkcja sprzedana przemysłu per capita (ceny bieżące)	10
Wykres 9.	Dynamika sprzedaży produkcji sprzedanej przemysłu (2009 r. = 100, ceny stałe).....	11
Wykres 10.	Udział podregionów w produkcji sprzedanej przemysłu ogółem w warmińsko-mazurskim.....	12
Wykres 11.	Produkcja sprzedana przemysłu per capita wg powiatów (ceny bieżące).....	12
Wykres 12.	Przeciętne zatrudnienie w przemyśle wg sektorów w warmińsko-mazurskim.....	13
Wykres 13.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w przemyśle (bez zatrudnionych za granicą)	13
Wykres 14.	Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej per capita.....	14
Wykres 15.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w budownictwie (bez zatrudnionych za granicą).	15
Wykres 16.	Podmioty gospodarki narodowej w REGON w warmińsko-mazurskim wg sektorów własności	16
Wykres 17.	Struktura podmiotów gospodarki narodowej w warmińsko-mazurskim wg wybranych sekcji PKD	17
Wykres 18.	Podmioty gospodarki narodowej ogółem na 10 tys. ludności w warmińsko-mazurskim na tle kraju i podregionów	17
Wykres 19.	Nakłady inwestycyjne per capita	18
Wykres 20.	Relacja nakładów inwestycyjnych per capita w warmińsko-mazurskim do średniej krajowej	18
Wykres 21.	Nakłady inwestycyjne per capita wg województw w 2010 r.	19
Wykres 22.	Udział nakładów inwestycyjnych w przemyśle w ogóle nakładów inwestycyjnych.....	19
Wykres 23.	Struktura nakładów inwestycyjnych wg wybranych sekcji PKD w 2010 r.	19
Wykres 24.	Udział nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw w nakładach ogółem.....	20

Wykres 25.	Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw per capita.....	20
Wykres 26.	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach per capita wg powiatów w 2010 r.	21
Wykres 27.	Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw per capita wg podregionów	21
Wykres 28.	Nakłady na działalność B+R per capita wg województw w 2010 r.	22
Wykres 29.	Piramida wieku w warmińsko-mazurskim w 2010 r.	23
Wykres 30.	Przyrost naturalny na 1 000 ludności.....	24
Wykres 31.	Ruch naturalny na 1 000 ludności w warmińsko-mazurskim	24
Wykres 32.	Struktura ludności warmińsko-mazurskiego wg ekonomicznych grup wieku	25
Wykres 33.	Struktura ludności ogółem wg grup wieku w 2010 r.	25
Wykres 34.	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1 000 ludności.....	26
Wykres 35.	Saldo migracji ogółem na pobyt stały wg podregionów w 2010 r.	26
Wykres 36.	Wybrane wskaźniki dotyczące edukacji szkolnej na Warmii i Mazurach w podziale na typy szkół	28
Wykres 37.	Wskaźniki dotyczące komputeryzacji szkół	29
Wykres 38.	Wybrane wskaźniki dotyczące udziału szkolnictwa wyższego na Warmii i Mazurach w wartościach krajowych.....	30
Wykres 39.	Struktura pracujących wg sektorów ekonomicznych w 2010 r.	31
Wykres 40.	Ruch zatrudnionych	32
Wykres 41.	Współczynnik aktywności zawodowej ludności powyżej 15 lat	32
Wykres 42.	Wskaźnik zatrudnienia ludności powyżej 15 lat.....	33
Wykres 43.	Stopa bezrobocia wg województw w 2010 r.	34
Wykres 44.	Stopa bezrobocia rejestrowanego w warmińsko-mazurskim na tle kraju i podregionów	35
Wykres 45.	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	35
Wykres 46.	Struktura wybranych kategorii bezrobotnych zarejestrowanych w warmińsko-mazurskim	36
Wykres 47.	Struktura bezrobotnych zarejestrowanych wg wieku w 2010 r.	36
Wykres 48.	Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w 2010 r.	36
Wykres 49.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej	37
Wykres 50.	Wskaźnik realnego wzrostu dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w stosunku do roku poprzedniego.....	38
Wykres 51.	Wskaźniki zagrożenia ubóstwem.....	38
Wykres 52.	Wyposażenie gospodarstw domowych w komputer osobisty z dostępem do Internetu.....	39
Wykres 53.	Drogi publiczne o twardej nawierzchni w 2010 r.	39
Wykres 54.	Wypadki drogowe w 2010 r.	40
Wykres 55.	Ofiary śmiertelne w wypadkach drogowych.....	40
Wykres 56.	Długość linii kolejowych	41
Wykres 57.	Sieć rozdzielcza na 100 km ²	42
Wykres 58.	Odsetek ludności zamieszkującej dany obszar korzystającej z instalacji.....	43
Wykres 59.	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności per capita wg powiatów w 2010 r.	44
Wykres 60.	Struktura zużycia wody w na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2010 r.	44
Wykres 61.	Oczyszczalnie ścieków komunalnych i przemysłowych w warmińsko-mazurskim.....	44
Wykres 62.	Udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ludności ogółem warmińsko-mazurskiego wg powiatów	45
Wykres 63.	Dzieci w żłobkach i przedszkolach na Warmii i Mazurach na tle kraju.....	45
Wykres 64.	Personel medyczny na Warmii i Mazurach na 10 tys. ludności na tle kraju	46
Wykres 65.	Wykorzystanie powierzchni (% ogółem)	46
Wykres 66.	Struktura użytków rolnych w 2011 r. (stan na 1.01.).....	47
Wykres 67.	Gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą wg grup obszarowych użytków rolnych w warmińsko-mazurskim w 2010 r.....	48
Wykres 68.	Udział ziemiopłodów w ogólnej powierzchni zasiewów w 2010 r.	48
Wykres 69.	Udział warmińsko-mazurskiego w zbiorach kraju	48
Wykres 70.	Odpady (z wyłączeniem komunalnych) wytworzone i nagromadzone w ciągu roku	50
Wykres 71.	Odpady komunalne zebrane per capita wg województw	50
Wykres 72.	Nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska per capita wg województw w 2010 r.	50
Wykres 73.	Struktura wydatków inwestycyjnych na ochronę środowiska wg kierunków inwestowania w warmińsko-mazurskim.....	51
Wykres 74.	Wydatki na ochronę środowiska wg podregionów.....	51
Wykres 75.	Wydatki inwestycyjne na ochronę środowiska wg źródeł finansowania wg podregionów.....	51
Wykres 76.	Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska per capita wg powiatów w 2010 r.	52
Wykres 77.	Struktura obiektów zbiorowego zakwaterowania i miejsc noclegowych w warmińsko-mazurskim w 2010 r. (stan na 31.07.).....	54
Wykres 78.	Turyści zagraniczni korzystający z noclegów w warmińsko-mazurskim w 2010 r.	55

Wykres 79.	Udział dochodów i wydatków budżetów poszczególnych JST w dochodach i wydatkach JST ogółem	56
Wykres 80.	Struktura budżetów gmin warmińsko-mazurskiego wg głównych źródeł dochodów	58
Wykres 81.	Dochody per capita budżetów gmin	58
Wykres 82.	Dochody per capita budżetów gmin warmińsko-mazurskiego wg powiatów w 2010 r.	59
Wykres 83.	Wydatki budżetowe per capita gmin	59
Wykres 84.	Wydatki budżetowe per capita gmin warmińsko-mazurskiego wg powiatów w 2010 r.	60
Wykres 85.	Struktura wydatków budżetów gmin wg działów w 2010 r.	60
Wykres 86.	Dochody per capita budżetów powiatów ziemskich	61
Wykres 87.	Wydatki per capita budżetów powiatów ziemskich	61
Wykres 88.	Wydatki per capita budżetów powiatów ziemskich warmińsko-mazurskiego w 2010 r.	61
Wykres 89.	Struktura działowa wydatków budżetowych powiatów ziemskich warmińsko-mazurskiego w 2010 r.	62
Wykres 90.	Dochody per capita budżetów powiatów grodzkich	62
Wykres 91.	Wydatki per capita budżetów powiatów grodzkich	62
Wykres 92.	Struktura działowa wydatków budżetowych powiatów grodzkich w 2010 r.	63
Wykres 93.	Struktura dochodów budżetu województwa warmińsko-mazurskiego	64
Wykres 94.	Dochody ogółem per capita budżetu województwa	64
Wykres 95.	Wydatki ogółem per capita budżetu województwa	65
Wykres 96.	Struktura wydatków budżetu województwa w 2010 r.	65
Wykres 97.	Udział wydatków majątkowych samorządu województwa w wydatkach ogółem	66

WYKAZ ŹRÓDEŁ WYKORZYSTANYCH DO OPRACOWANIA ANALIZY

1. Raport ewaluacyjny pt. *Ewaluacja Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2020*; Instytut Badań Strukturalnych, Reytech, Warszawa 2011
2. *Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów Polski 2010*; Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Gdańsk, 2010
3. *Bezrobocie w województwie warmińsko-mazurskim w 2001 r.*, US, Olsztyn 2002
4. *Budżety Jednostek Samorządu Terytorialnego w latach 1999-2010*, GUS Warszawa 2004, 2011
5. *Budżety Jednostek Samorządu Terytorialnego w województwie warmińsko-mazurskim w latach 1999-2000*, US, Olsztyn 2001
6. *Informacja o rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim w grudniu 2010 roku*, WUP, Olsztyn 2011
7. *Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej województw nr 4/2010*, kwartalnik, GUS, Warszawa, kwiecień 2011
8. *Ochrona środowiska 2011*; Informacje i opracowania statystyczne, GUS, Warszawa 2011
9. *Polska. Raport Strategiczny 2009. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia*, MRR, Warszawa 2009
10. *Pracujący w gospodarce narodowej w 2010 r.*, GUS, Warszawa 2011
11. *Raport Otwarcia Marki Warmii i Mazur, Polska Agencja Rozwoju Turystyki* we współpracy z Agencją Badawczą Synovate na zlecenie Warmińsko-Mazurskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej, Olsztyn-Warszawa, wrzesień 2007-styczeń 2008
12. *Raport z monitoringu realizacji Wojewódzkiego Programu promocji i ochrony zdrowia na lata 2007-2013 za rok 2010*, IBMed, Kraków 2011
13. *Regiony Polski 2011*, GUS, Warszawa 2011
14. *Rocznik statystyczny rolnictwa i obszarów wiejskich, 2007-2008*, GUS, Warszawa
15. *Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej (RSRP) 2000-2008* GUS, Warszawa
16. *Roczniki Statystyczne Województw (RSW) 2000-2011* GUS, Warszawa
17. *Roczniki Statystyczne województwa warmińsko-mazurskiego (RSWW-M) 2000-2011*, US, Olsztyn
18. *Województwo warmińsko-mazurskie Podregiony, powiaty, gminy (WW-M PPG) 2004-2011*, US, Olsztyn
19. *Rynek pracy w Polsce 2010 rok*, MPiPS, Warszawa, 14.03.2011
20. *Rynek pracy w województwie warmińsko-mazurskim w 2010 r.*, US, Olsztyn 2011
21. *Sprawozdania z działalności Regionalnych Izb Obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego 1999-2010*, Krajowa Rada RIO, Warszawa; [www: rio.gov.pl](http://www.rio.gov.pl)
22. *Statystyczne Vademecum Samorządowca (SVS) 2011*, US, Olsztyn 2011
23. *Sytuacja społeczno-gospodarcza kraju i województw w 2009 roku*, MRR, Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej, Warszawa luty 2010
24. *Transport. Wyniki działalności w 2010 r.*, GUS, Warszawa 2011
25. *Turystyka w 2010 r.*, GUS, Warszawa 2011
26. *Turystyka w województwie warmińsko-mazurskim w 2010 r., Informacja sygnałna*, US, Olsztyn, maj 2011
27. *Turystyka w województwie warmińsko-mazurskim w 2010 r.*, US, Olsztyn, 2011
28. *Warmia i Mazury 2020. Jaka droga do rozwoju?*, Instytut Badań Strukturalnych, Olsztyn 2010
29. *Wortal eRegion Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego*, <http://www.eregion.wzp.pl/index.html>
30. *Zmiany Strukturalne Grup Podmiotów Gospodarki Narodowej w województwie warmińsko-mazurskim 2000-2010*, US, Olsztyn
31. Bank Danych Lokalnych GUS (BDL); <http://www.stat.gov.pl>
32. Eurostat; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

Fotografie na okładce: Wojciech Wójcik

**URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO**

10-562 Olsztyn, ul. Emilii Plater 1
T: +48 89 521 93 00
E: dpr@warmia.mazury.pl
W: www.wrota.warmia.mazury.pl